

MEKDEP KITAPHANASY

D. Baýsähedow

İNLISÇE—TÜRKMENÇE SÖZLÜK

*Türkmenistanyň Bilim ministrligi
tarapyndan hödürlenildi*

Aşgabat
Türkmen döwlet neşirýat gullugy
2009

D. Baýsähedow

B 33   İňlisçe-türkmençe sözlük. Mekdep kitapha-
nasy– A. : Türkmen döwlet neşirýat gullugy,
2009.

TÜRKMENISTANYŇ DÖWLET SENASY

Janym gurban saňa, erkana ýurdum,
Mert pederleň ruhy bardyr köňülde.
Bitarap, garaşsyz topragyň nurdur,
Baýdagyň belentdir dünýäň önünde.

Gaýtalama:

Halkyň guran Baky beýik binasy,
Berkarar döwletim, jigerim-janym.
Başlaryň täji sen, diller senasy,
Dünýä dursun, sen dur, Türkmenistanym!

Gardaşdyr tireler, amandyr iller,
Owal-ahyr birdir biziň ganymyz.
Harasatlar almaz, syndyrmaz siller,
Nesiller döş gerip gorar şanymyz.

Gaýtalama:

Halkyň guran Baky beýik binasy,
Berkarar döwletim, jigerim-janym.
Başlaryň täji sen, diller senasy,
Dünýä dursun, sen dur, Türkmenistanym!

GIRIŞ

Bilşimiz ýaly, ýurdumyzyň garaşsyz bitarap bolup, halkara sahnasyna özbaşdak çykmagy netijesinde daşary ýurtlar bilen syýasy, ykdysady we medeni gatnaşyklary ösdi. Bu bolsa öz gezeginde daşary ýurt dillerini, ylaýta-da iňlis dilini öwrenmäge bolan islegi artdyrdy.

Eliňizdäki sözlük "Iňlisçe-türkmençe sözlükler" toplumynyň birinji basgançagy bolmak bilen mekdep okuwçylaryna, talyp-lara, mugallymlara niýetlenendir. Bu sözlükde häzirki zaman iňlis dilinde giňden ulanylýan 2250 söz jemlenendir.

Sözlügiň esasyňy ýurdumyzda çap bolan okuw kitaplaryndan dykgat bilen saýlanyp alnan 1400 söz düzýär. Bu sözler soň dürli ýyllarda çap bolan sözlükler bilen deňeşdirilip, üsti ýetirildi. Deňeşdirmede ulanylan sözlükleriň arasynda düzümi ýörite kompýuter programmalary arkaly saýlanan sözlükler-de bar.

Sözlükde söz sanynyň azlygyna garamazdan, adybir beýleki sözlüklerden tapawutlylykda sözleriň manylarynyň doly terjimesini bermäge we olary mysallar bilen berkitmäge çalşyldy. Şonuň üçin-de, bu sözlük terjime işinde-de ulanylyp biler.

Biziň maksadymyz terjimeçi ulanar ýaly sözlük taýýarlamak däl-de, öwrenijini sözler bilen tanyşdyrmak we olaryň manysyny öwretmekdir. Beýleki sözlerden has köp ulanylýanlygy sebäpli, bu sözleri bilmek dil öwrenýänleriň wagtyny tygşytlap, zähmetini ýeňilleşdirer.

Sözlügiň maksadyna laýyklykda onda grammatik meseleler agzalman, fonetika we iň zerur bolan leksika köp üns berildi.

SÖZLÜGI ULANMAK BARADA

Sözlükdäki ähli inlis sözleri elipbiý tertibinde ýerleşdirilip, ýazylyşy birmeňzeş sözler rim sanlary bilen bellendi: **fine I** [fain]; **fine II** [fain].

Şol bir sözüň her manysynyň sinonimleriniň arasynda otur, aýry-aýry manylarynyň arasynda nokatly otur, başga söz toparlary hökmündäki manylarynyň arasynda bolsa ýata çyzyk (/) goýuldy, meselem: **ache** [eik] agyry; / agyrmak; **advance** [əd'vɑ:ns] öňe gitme(k), ilerleme(k); hüjüm etme(k); üstünlik (ösüş) gazanmak; deslapdan tölemek; / öň; öňe gidişlik.

Baş sözüň hem at, hem işlik ýa-da hem täsirini geçirýän, hem täsirini geçirmeýän işlik bolan ýagdaýynda biz tygşytlylyk üçin olary aýry-aýry söz hökmünde ýazman, bile ýazdyk: **brush** [brʌʃ] çotga(lamak); **damage** ['dæmɪdʒ] zyýan (ýetirmek), zeled (ýetirmek), zeper (ýetirmek); şikes (ýetirmek); **fine** [fain] jerime (etmek).

Her inlis sözi halkara fonetika ulgamyna laýyklykda transkripsiýa bilen üpjün edildi, ýagny dörtburç ýaý içinde sözüň okalyşy berildi, emma praktiki ähmiýeti bolmansoň, şeýle hem manysyndan bilip bolýandygy sebäpli, biz sözleriň hemmesini grammatik maglumatlar bilen üpjün etmän, diňe manysyndan bilip bolmaýan ýagdaýlarda olaryň haýsy söz toparyna degişlidigini görkezmegi makul bildik.

Esasy sözler inlis ýazuw düzgünü bilen ýazylyp, tapawut edýän ýerinde amerikan ýazuw düzgünü ýaý içinde berildi. Mysal üçin, inlis ýazuw düzgünü boýunça **colour, centre, metre**, amerikança bolsa **color, center, meter** ýazylýar.

Terjimede sözüň gaýtalanmagyndan gaça durmak üçin, biz tilda alamatyny (~) ulandyk. Mysallarda nakyllar, atalar sözi, rowan sözler ulanylanda, olary tapawutlandyrmak maksady bilen ✧ alamatyndan peýdalandyk we başardygymyzdan olar bilen

manydaş türkmen nakyllaryny, atalar sözünü, rowan sözleri, şeýle hem düşüňjeleri ulandyk: **cow** [kau] sygyr; ♠ *when the ~s come home ýagyş ýagan gijesi*.

Maksadymyz şu sözlük arkaly söz öwretmek bolansoň, biz has köp ulanylýan sözleri, ýagny çalyşmalary, sanlary, sorag sözlerini, hepdäniň günlerini, aý atlaryny, ölçeg birliklerini, şeýle hem nädogry işlikleriň sanawyny kitabyň ahyrynda aýratyn berdik. Şunda nädogry işlikleriň öten zaman şekili bilen öten zaman ortak işligi şekilleriniň arasynda nokatly otur, şol bir şekiliň iki görnüşiniň arasynda bolsa otur goýduk. Mysal: **do** [du:] (did; done); **beat** [bi:t] (beat; beat, beaten;). Nädogry işligiň öten zamany bilen öten zaman ortak işlik şekilleri birmeňzeş bolan ýagdaýynda biz ony gaýtalaman, bir gezek ýazmagy ýeterlik hasapladyk: **bend** [bend] (bent). Bu şekiller söz birligi hökmünde gelende, biz olaryň haýsy işlige degişlidigini < alamaty arkaly aňlatdyk: **began** [bi'gæn] past < begin, **begun** [bi'gʌn] p. p. < begin; **bent** [bent] past we p. p. < bend.

Kitabyň başynda iňlis diliniň harp we sesleri barada gysgaça düşündiriş berdik, britan iňlis dili bilen amerikan iňlis diliniň ýazylyş we okalyş tapawutlary barada durup geçdik.

Iňlis diliniň okalyşy barada

Iňlis diliniň esasy kynçylygy onda sözleriň ýazylyşy bilen okalyşynyň gabat gelmezligindedir. Şonuň üçin-de adaty söz-lüklerde sözleriň okalyşyny görkezýän transkripsiýa ulanylýar.

Fonetik transkripsiýada basym belgisi basym düşýän bog-nuň ön ýanynda, esasy basym ýokardan [...], ikinji derejeli basym bolsa aşakdan [...], goýulýar. Mysal: [ˌkɒmbiˈneɪʃən], [ˌdekəˈreɪʃən].

Bir bogunly sözlerde basym goýulmaýar. Iňlis dilinde deň derejeli iki basymly sözler-de bolýar, mysal: **undo** [ˈʌnˈdu].

Transkripsiýadaky iki nokat [:] uzynlygy aňladýar: **meet** [mi:t], **beat** [bi:t].

Iňlis dilinde-de türkmen dilindäki ýaly, sesleriň uzynlyk-gysgalygy sözün manysynyň üýtgemegine getirip bilýär, şonuň üçin-de muňa dykgat edilmelidir.

Iňlis diliniň sesleri:

I. Çekimliler

a. Uzyn çekimliler: [a:] - aa; [i:] - ii; [ɔ:] - oo; [u:] - uu; [ju:] - ýuu; [æ] - ä; [ə] - ö; [ɜ:] - oo;

b. Gysga çekimliler: [ʌ] - a; [ɪ] - i; [e] - e; [ʊ] - u; [ə] - ə;

II. Diftoňlar (goşa sesler): [ei] - eý; [ai] - aý; [iɔ] - oý; [ou] - öü; [uə] - uə; [ɜɛ] - eə; [iə] - iə;

III. Triftoňlar (üçli sesler): [aiə] - aýə; [auə] - auə;

IV. Çekimsizler:

[b] - b; [d] - d; [dʒ] - j; [g] - g; [l] - l; [m] - m; [n] - n; [ŋ] - ñ; [r] - r; [ʒ] - ž; [v] - v; [w] - w; [j] - ý; [z] - z; [f] - f; [h] - h; [k] - k; [p] - p; [s] - s; [t] - t; [ʃ] - ş; [tʃ] - ç; [θ] - c; [ð] - 3.

Bellik:

1. Gysga sesler uzyn seslerden takmynan 4 esse gysga aýdylýar.

2. [ə] sesi [æ] sesi bilen [e] sesiniň aralygyndaky gysga sesdir.

3. [r] sesiniň aýdylyşy türkmen dilindäkiden tapawutlydyr.

4. [v] sesi aşaky dodak bilen ýokarky dişleriň arasynda dö-reýän süýkeş sesdir.

5. [s] we [z] sesleri dilujy-kentlewük süýkeş seslerdir.

6. [θ] we [ð]sesleri dilujy-dişara süýkeş seslerdir.

Amerikan iňlis dilinde sözleriň aýdylyş tapawudy

Sözlükde amerikan iňlis dilinde britan iňlis dilindäkiden ýazylyşy, aýdylyşy we ulanylyşy tapawutlanýan sözler (amer.) gysgaltmasy bilen bellendi.

Esasy tapawut aşakdakylardan ybaratdyr:

	Britan iňlis dilinde [ɑ:]	Amerikan iňlis dilinde [æ]
ask	[ɑ:sk]	[æsk]
castle	[kɑ:sl]	[kæsl]
grass	[grɑ:s]	[græs]
past	[pɑ:st]	[pæst]
can't	[kɑ:nt]	[kænt]
	[ɔ]	[ʌ]
common	[kɔmən]	[kʌmən]
on	[ɔn]	[ʌn]
rock	[rɔk]	[rʌk]

Amerikan iňlis dilinde sözleriň ýazylyş tapawudy

Amerikan iňlis diliniň ýazylyşynda-da britan iňlis dilindäkiden tapawutly ýerleri bar. Esasy tapawut aşakdakylardan ybaratdyr:

Britan iňlis dilinde	Amerikan iňlis dilinde
...our – colour	...or – color
...re – centre	...er – center
...ce – licence	...se – license

Mundan başga-da soňy **l, p** harplar bilen gutarýan sözlere goşulma goşulanda, britan iňlis dilinde soňky harp goşa ýazylýar, amerikan iňlis dilinde bolsa, üýtgeşsiz galýar:

Britan iňlis dilinde	Amerikan iňlis dilinde
travel – travelled – traveller – travelling worship – worshipped – worshipping.	travel – traveled – traveler – traveling worship – worshiped – worshiping.

Şeýle hem, amerikan dilinde käbir sözlerdäki goşa ýazylýan harplaryň biri düşürilýär:

Britan iňlis dilinde	Amerikan iňlis dilinde
waggon woollen	wagon woolen

Amerikan iňlis dilinde kä ýagdaýda okalmaýan «e» harpy ýazylmaýar:

Britan iňlis dilinde	Amerikan iňlis dilinde
<i>abridgement</i> <i>acknowledgement</i> <i>judgement</i> <i>good bye</i> <i>axe</i>	<i>abridgment</i> <i>acknowledgment</i> <i>judgment</i> <i>good by</i> <i>ax</i>

Käbir ýagdaýda «en» sözöni kömekçisiniň ýerine «in» ýazylýar:

Britan iňlis dilinde	Amerikan iňlis dilinde
<i>enclose</i> <i>ensure</i>	<i>inclose</i> <i>insure</i>

Iňlis diline fransuz dilinden geçen sözleriň okalmaýan ahyrky bogny amerikan dilinde ýazylmaýar:

Britan iňlis dilinde	Amerikan iňlis dilinde
<i>catalogue</i> <i>programme</i> <i>prologue</i>	<i>catalog</i> <i>program</i> <i>prolog</i>

Amerikan iňlis dilinde käbir başga ýagdaýlar-da gabat gelýär:

Britan iňlis dilinde	Amerikan iňlis dilinde
<i>staunch</i>	<i>stanch</i>
<i>mould</i>	<i>mold</i>
<i>moult</i>	<i>molt</i>
<i>grey</i>	<i>gray</i>
<i>plough</i>	<i>plow</i>
<i>skillful</i>	<i>skilful</i>
<i>tyre</i>	<i>tire</i>

Ulanylan gysgaltmalar

amer. – American English.

smb. – somebody.

smth. – something.

past – past tense

pl. – plural

p. p. – past participle

sing. – singular

ş.m. – şuňa meňzeşler.

IŅĻIS ELIPBIŲI

HarplaryŅ ŲazylyŲy	HarplaryŅ atlary	HarplaryŅ ŲazylyŲy	HarplaryŅ atlary
A a	[ei]	N n	[en]
B b	[bi:]	O o	[ou]
C c	[si:]	P p	[pi:]
D d	[di:]	Q q	[kju:]
E e	[i:]	R r	[a:]
F f	[ef]	S s	[es]
G g	[dʒi:]	T t	[ti:]
H h	[eitf]	U u	[ju:]
I i	[ai]	V v	[vi:]
J j	[dʒei]	W w	[dʌblju:]
K k	[kei]	X x	[eks]
L l	[el]	Y y	[wai]
M m	[em]	Z z	[zed]

A

a (an) [ə] ([ən]) nämälim artikl, kä ýagdaýda "bir" sözi arkaly terjime edilýär: ~ *book* (bir) kitap; ~ *apple* alma; *ten dollars* ~ *dozen* on iki sanysy on dollar; ~ *few* birnäçe.

ability [ə'biliti] ukyp; başarnyk; *he has much ~ for mathematics* onuň matematika ukyby güýçli.

able ['eibl] ukyply; *to be ~ başarmak, edip bilmek* (adatça, geljek hem öten zamanlarda "can" işliginiň deregine ulanylýar); *I shall not be ~ to come here tomorrow* men ertir bu ýere gelip bilmerin; *he hasn't been ~ to help us* ol bize kömek edip bilmedi.

about [ə'baut] barada, ha-kynda; / *daş-töwerekde, ähli ýerde; ýanynda, golaýda; / takmynan, tas; this article is ~ Turkmenistan* bu makala Türkmenistan barada; *to walk ~ the room* otagda gezmelemek; *I have no money ~ me* meniň ýanymda pul ýok; ~ *100 pages* takmynan 100 sahypa; *to be ~ to do* etmekçi bolmak; *What ~ the coffee?* Kofe içermişiňiz?

above [ə'bʌv] ýokary, ýokarda, ýokaryk; ~ *all ilkinji nobatda; she lives on the floor* ~ ol bir gat ýokarda ýaşaýar; *there was ~ two hundred people in the hall* zalda iki ýüzden gowrak adam bardy.

abroad [ə'brɔ:d] daşary yurt(da), serhet daşy(nda); *çar ýan(da); from ~ daşary ýurtdan; a trip ~ daşary ýurda syjahat.*

absence ['æbsəns] ýokluk, bolmazlyk, ýetmezçilik; *in my ~ men ýokkam; ~ of mind* aljyraňňylyk.

absent ['æbsənt] ýok; *who is ~ today?* bu gün kim ýok?; *Maral is ~ today* bu gün Maral ýok.

accept [ək'sept] kabul etmek; razy bolmak; *to ~ an invitation* çakylygy kabul etmek.

accident ['æksidənt] tö-tänlik, atanlyk; betbagtçylykly hadysa; *by ~ tötänden, atanlykda; to meet with an ~ betbagtçylykly hadysa uçramak.*

accordance [ə'kɔ:dəns] laýyklyk; *in ~ with smth.* bir zada laýyklykda.

according [ə'kɔ:diŋ] laýyklykda, görä; ~ *to the newspapers gazetleriň ýazmagyna görä*; ~ *to him onuň aýtmagyna görä*; ~ *to law kanuna laýyklykda*.

account [ə'kaunt] hasap; hasaplama; habar, hasabat, balans; *on no ~ / not on any ~ asla, hiç bir ýagdaýda*; *on ~ of ... sebäpli*; *to take into ~ göz önünde tutmak*; *to make little ~ of köp ähmiýet bermezlik*; *to give an ~ of smth. bir zat barada hasabat bermek*.

accurate ['ækjurit] jür, dykgatly; takyk, dogry; ~ *within 0,001 mm 0,001 mm takyklygynda*; *are your scales ~? Siziniň tereziňiz dogry çekýärmä?* *He is always ~ in use of words ol hemişe ulanýan sözlerine dykgat edýär*.

ache [eik] agyry; / agyrmak; *my head ~s (I have headache) kelläm agyrýar*.

achieve [ə'tʃi:v] ýetmek, gazanmak; *to ~ success üstünlik gazanmak*; *to ~ one's purpose (aim) maksadyňa ýetmek*.

achievement [ə'tʃi:vment] yetilen sepgit, gazanylanlar; ... gazananlary, *great economic ~s ägirt uly ykdysady üstünlikler*.

acid ['æsid] kislota; turşy; ~ *salt wodorod duzy*; ~ *proof / resistant kislota çydamly*; ~ *test kislota çydamlylygynyň*

barlagy; ~ *value turşulyk derejesi*.

across [ə'krɒs] içinden, üstünden; / *atanaklaýyn, çapraz*; *kese(ligine)*; *garşylykly tarapa*; *garşylykly tarapda*; *to go ~ a bridge köprüden geçmek*; *he lives ~ the field ol meýdanyň aňry tarapynda ýaşaýar*; *a bridge ~ the river derýanyň üstündäki köpri*; *with arms ~ gol gowşuryp*.

act [ækt] iş, hereket; karar, perman, kanun; resminama; görnüň (teatrda); / hereket etmek, herekete geçmek, özüni alyp barmak; işlemek; (teatr.) oýnamak; ~ *of bravery edermenlik*; *an ~ of kindness sogap iş*; ~ *of God Allanyň işi, tebigy hadysa*; *a play of four ~s dört görnüşli oýun*; *to ~ a part rol oýnamak*; *to ~ at once haýal etmän, işe girişmek*; *it is time to ~ hereket etmäge wagt boldy*.

action ['ækʃən] hereket, iş, özüni alyp baryş; uruş, çaknyşyk; *a man of ~ edenli adam*; *out of ~ işe ýaramaýan*; *to put out of ~ hatardan çykarmak*; ♦ *~s speak louder than words (nakyl) ýigidi işinden tana!*

active ['æktiv] işjeň, işeňňir, gaýratly, armazak, gujurly, dogumly; ~ *circulation dolanyşykdaý pul*; *an ~ person işeňňir adam*; ~ *voice düýp dereje*.

activity [æk'tiviti] iş, he-reket, işeňňirlik, janlanma; ~ *in the world market dünýä bazaryndaky janlanma; social/public ~ jemgyýetçilik işi.*

actor ['æktə] aktýor, artist.

actress ['æktris] aktrissa, aýal aktýor.

add [æd] goşmak, artdyr-mak; *to ~ up goşmak, jemle-mek; ♠ to ~ oil to the fire pelte-sine ýag damdyrmak; to ~ two and three iki bilen üçi goşmak.*

addition [ə'diʃən] goşma; goşundy; garyndy, garnuw; *in ~ to üstesine, goşmaça.*

additional [ə'diʃənəl] goş-maça; *an ~ time goşmaça wagt; ~ charges goşmaça çykdaýylar.*

address [ə'dres] adres, sal-gy; ýüzlenme, çykyş, sözlenen söz;/ ýüzlenmek, çykyş etmek; iibermek; *to ~ a meeting ýyg-nakda söz sözlemek; to ~ oneself to the audience diňleý-jilere ýüzlenmek; to ~ smb. with a question birine sorag bi-len ýüzlenmek; who is the let-ter ~ed to? bu hat kimiň ady-na?*

adjective ['ædʒiktiv] sy-pat; / goşmaça, özbaşdak bol-madyk.

admiration [ædmə'reiʃən] geň (täsin, haýran) galma, (geň, täsin, haýran) galdyryýan zat; *to be the ~ of everyone her kesi özüne haýran etmek; to be struck with ~ geň galmakdan ýaña doňup galmak.*

admit [əd'mit] kabul etmek; ýol bermek; goýber-mek; ygtyýar etmek; razylaş-mak, ylalaşmak; boýun almak; *he refused to ~ that he had been wrong ol ýalňyşandygyny boýun almady; it doesn't ~ of doubt şübhesiz; it is generally ~ted that ... hemmeler tara-pyndan kabul edilendir; to be ~ted to college kolleje kabul edilmek.*

admittance [əd'mitəns] kabul bolma, ygtyýar, giriş; *no ~ girmek gadagan.*

adult ['ædʌlt] uly adam.

advance [əd'vɑ:ns] öňe gitme(k), ilerleme(k); hüjüm etme(k); üstünlik (gazanmak), ösüş (gazanmak); deslapdan tö-lemek;/öň; öňe gidişlik; *in ~ öňünden, deslapdan; be in ~ öňde bolmak; they couldn't ~ any more olar şondan artyk öňe gidip bilmediler.*

advantage [əd'vɑ:ntidʒ] üstünlik, artykmaçlyk; *mutual ~ iki tarapa-da bähbit; to gain an ~ over smb./to take ~ of smb. birinden üstün bolmak; to take ~ of smth. bir zatdan peýda-lanmak.*

adventure [əd'ventʃə] baş-dan geçirme; hatarly iş, howp, töwekgelçilik, awantýura; / tö-wekgellik etmek, howply işe baş goşmak; bognuň ysmak, het (milt) etmek, edip bilmek; *to ~ one's life janyňy howp astynda goýmak.*

adverb [ˈædvə:b] hal.

advertise [ˈædvətaiz] bildiriş bermek, mazamlamak; ~ for smb./smth. biri (bir zat) barada bildiriş bermek.

advice [ədˈvais] maslahat, geñeş; öwüt, nesihat; to get (take) ~ maslahat almak; to give ~ maslahat bermek; to ask smb. for ~/to ask smb.'s ~ birinden maslahat soramak;/ birine geñeşmek; to follow one's ~ biriniñ maslahatyna eýermek; to take medical ~ lukmana geñeşmek; to take smb's ~ biriniñ maslahatyny almak.

advise [ədˈvaiz] maslahat (nesihat, öwüt) bermek; maslahatlaşmak, geñeşmek; habardar etmek; to ~ smb. to do smth. birine bir zat etmegi maslahat bermek; to ~ with smb. on (about) smth. bir zat barada birine geñeşmek; to ~ with smb. of smth. birini bir zat barada habardar etmek.

affair [əˈfɛə] iş, mesele; it is my ~ bu meniñ işim; mind your own ~s öz işiñ bilen bol; an ~ of honour ar-namys meselesi; the minister of Foreign (Home) ~s Daşary (Içeri) işler ministri.

afford [əˈfɔ:d] gurbuñ ýetmek, edip bilmek, ýagdaýyñ bolmak; I can't ~ it meniñ muña ýagdaýym ýok; can you ~ the time? wagtyňyz barmy?; I can not ~ the time meniñ wagtyym ýok.

afraid [əˈfreid] gorkan, gorkuly; to be ~ of smth.,smb. bir zatdan, birinden gorkmak; to make smb. ~ birini gorkuzmak; I'm ~ I'm late gijä galajdym öýdjän; to be ~ for smb. biri üçin gorkmak.

after [ˈɑ:ftə] soň; yzy bilen, yzysüre; -yñ/-iñ; adyndaky; ~ dinner nahardan soň; ~ that ondan soň; day ~ day gün-günden; ~ all ahyrsoňy; soon ~ köp wagt geçmänkä; the day ~ tomorrow birigün; it is ~ one o'clock sagat birden geçipdir; one ~ another biri-biriniñ yzından; time ~ time gaýta-gaýta; do it ~ you come home muny öýe geleniñden soň et; to come ~ smb. birinden soň gelmek.

afternoon [ˈɑ:ftəˈnu:n] öýle; in the ~ öýlän; late in the ~ günüñ ahyrynda; in the ~ of one's life ýaşyñ soňunda; Good-! Salam! öýlän salamy.

afterwards [ˈɑ:ftəwədz] soňundan, ondan soň.

again [əˈgein] ýene, täzeden, gaýtadan, ýañadandan; as much ~ ýene şonça; as far ~ iki esse uzak; ~ and ~ gaýta-gaýta; come ~ gelip duruñ!; now and ~ käte-käte; time and ~ ençeme gezek.

against [əˈgeinst] garşy, garşysyn(d)a; -a/-e, -na/-ne; ♦ ~ a rainy day kyn gün üçin;

*the car struck ~ the wall ma-
şyn diwary urdy; to be ~ smb./
smth. birine / bir zada garşy
bolmak; to run ~ smb. birine
gabat gelmek; she leaned ~ the
fence ol diwara söýendi.*

age [eidʒ] ýaş, ömür; uzak
wagt, asyr; ~d ýaşuly; *at the ~
of seven ýedi ýaşda; for ~s
uzak wagtlap; awkward ~ ýet-
ginjeklikden kämillige geçiş döw-
ri; middle ~ orta ýaş; to be of ~
kämillik ýaşynda bolmak; to
be under ~ kämillik ýaşyndan
kiçi bolmak.*

ago [ə'gou] (mundan) öň;
*a year ~ bir ýyl mundan öň; not
long ~ bir az wagtlap mundan öň;
long ~ bir wagtlar; long long ~
bireýýäm.*

agree [ə'gri:] razy bolmak,
razylaşmak, ylalaşmak (with –
biri bilen, to – bir zat bilen);
dilleşmek, gürleşmek; şertleş-
mek; *to ~ to do smth. bir zat
etmäge razy bolmak; we ~ed to
meet at five o'clock biz sagat
bäşde duşuşmagy dilleşipdik.*

agreement [ə'gri:mənt] ra-
zylyk, ylalaşyk, şertnama; *a
gentleman's ~ erkek sözi; to co-
me to an ~/to reach an ~ yla-
laşyga gelmek; to make an ~
şertnama baglaşmak; to break
an ~ şertnamany bozmak.*

ahead [ə'hed] öňe, öňde; ~
*of time möhletinden öň;
straight ~ göni öňe; to get ~ of
smb. birini öňürtmek; to go ~
öňe gitmek; go ~! dowam ediň!*

aid [eid] kömek, ýardam;
*first ~ ilkinji kömek; training
~s okuw gollanma esbaplary;
visual ~s görkezme esbaplar.*

aim [eim] maksat, niýet;
nyşana (alma); / ymytlamak,
maksat edinmek; çenemek, göz
öňünde tutmak; ýönelmek;
~less maksatsyz; *to take ~ ny-
şana almak; to miss the ~ ny-
şana degmezlik.*

air [ɛə] howa, atmosfera;
ýel, görnüş; uçujlyk, uçar...;
howa bilen işleýän; / ýelejiret-
mek, howasyny çalyşmak;
*clear ~ arassa howa; fresh ~
sergin howa; in the ~ howada;
in the open ~ daşarda, seleň-
likde; to go by ~ uçarda git-
mek; to clear the ~ dartgynly-
lygy gowşatmak; to be on the ~
efirde bolmak; Air Forces
harby-howa güýçleri; to take
the ~ açyk howada gezmele-
mek.*

aircraft ['ɛəkrɑ:ft] uçar-
(lar).

alike [ə'laik] meňzeş, bir-
meňzeş; hut özi; *they are very
much ~ olar bir-birine gaty
meňzeş; ♠ ~ as two peas bir
almany iki bölen ýaly meňzeş.*

alive [ə'laiv] diri, janly; he-
reket edýän; *any man ~ (içinde
jany bolan) her kes, no man ~
hiç kim; to remain ~ diri gal-
mak.*

all [ɔ:l] hemme, ähli, tu-tuş, düýpden, doly; / hemme zat, hemmeler; *above ~ ilki bilen; after ~ ahyrsoňy; ~ day uzynly gün; ~ but tas; ~ the time hemişe; ~ the year around tutuş ýyl; ~ of us hemmämiz; ~ over the world bütün dünýäde; ~ together bilelikde; ~ the same barybir; ~ right bolýar; örän gowy; at ~ asla, düýpden; first of ~ ilkinji nobatda; in ~ jemi, bary-ýogy; not at ~ "thank you" sözüne jogap.*

allow [ə'lau] rugsat (ygty-ýar) etmek, ýol (mümkinçilik) bermek, ykrar (kabul) etmek; *to ~ smb. to do smth. birine bir zat etmäge rugsat bermek; smoking is not ~ed çilim çekmek gadagan; the matter ~s no delay bu işi gaýra goýup bolmaz.*

almost ['ɔ:lmoust] tas, diýen ýaly; *he ~ fell down ol tas ýykylypdy; it is ~ ten o'clock sagat on bolup barýar.*

alone [ə'loun] ýeke, ýalňyz, ýeke özi; diňe; *all ~ ýeke; ýalňyz; to be ~ ýeke (ýalňyz) bolmak; to let (to leave) ~ öz gününe goýmak; let ~ ... hasap etmäniňde-de.*

along [ə'lɒŋ] boýy (gyrasy, ýakasy) bilen, öňe, uzynlygyna; bilen, bile; *~ the river derýanyň ýakasy bilen; ~ the road ýol bilen; come ~! ýör! to bring smth. ~ bir zady özü bilen alyp gelmek.*

aloud [ə'laud] gaty ses bilen, sesli, daşyňdan; *to read ~ daşyňdan okamak; to laugh ~ gaty gülmek.*

already [ɔ:l'redi] eýýäm; *it is late ~ eýýäm giç; have you finished ~ eýýäm gutardyňyzmy?*

also ['ɔ:lsou] hem, -da/-de, şeýle hem; *she ~ came ol hem geldi.*

although [ɔ:l'ðou] ...sa-da / ...se-de; garamazdan.

altogether [ɔ:ltə'geðə] jemi, tutuş, doly; hemmesi bilelikde; asla, düýpden; *there were five of them ~ olar jemi bäş adamdy; for ~ hemişelik.*

always ['ɔ:lwəz] hemişe; *not ~ hemişe däl.*

among(st) [ə'mʌŋ(st)] arasynda, içinde, şol sanda; *~ themselves öz aralarynda; ~ you araňyzda; ~ us aramyzda; ~ other facts başga faktlar bilen birlikde.*

amount [ə'maunt] mukdar, möçber; jem, netije; deň (barabar) bolmak; *a considerable ~ ep-esli; to ~ to barabar bolmak.*

amuse [ə'mju:z] güýme-mek, şatlandyrmak, göwnüni götermek; *to ~ oneself göwün açmak.*

amusement [ə'mju:zmənt] güýmenje, şagalaň, göwün açma.

ancient ['eɪnfənt] gady-my, köne.

and [ænd, ənd] we, hem, -da/-de; *I shall go and you stay here men gitjek, ýöne sen bu ýerde gal; two ~ a half iki ýarym; two ~ two iki ikiň; a hundred ~ twenty ýüz ýigrimi; three ~ four is seven üçe dördi goşsaň, ýedi bolyar; ~ so on / ~ so forth we ş. m.*

anger [ˈæŋgə] gahar; / ga-harlandyrmak.

angle [ˈæŋgl] burç; nuk-daý nazar; *acute ~ ýiti burç; oblique/obtuse/right ~ egri/kü-tek / göni burç; from the ~ of ... .. nukdaý nazaryndan.*

angry [ˈæŋgri] gaharly; azan (ýara barada); *to get ~ gaharlanmak; to be ~ gaharly bolmak; to be ~ with smb. / about smth birine/bir zada ga-har etmek; to become (get) ~ with smb./at smth. birine/bir zada gaharlanmak; to make ~ gaharyny getirmek.*

animal [ˈæniməl] haýwan; mal, haýwan üçin, mal üçin; *domestic ~ öý haýwany; wild ~ ýabany haýwan; ~ kingdom haý-wanat dünýäsi; ~ breeding / ~ husbandry maldarçylyk, ~ pro-ducts maldarçylyk önümleri.*

announce [əˈnauns] yglan etmek; *to ~ over the television bir zady telewizorda yglan etmek.*

another [əˈnʌðə] başga; üýtgeşik; täze, ýene bir; ~ *place başga ýer; ~ time başga wagt; ~ way başga ýol bilen; one ~*

biri-birini; one after ~ biri-biri-niň yzyndan; in ~ ten years ýene on ýyldan; will you have ~ cup of tea? ýene bir käse çay içermisiňiz?

answer [ˈɑːnsə] jogap; / jo-gap bermek; seslenmek; *in ~ jogabynda, jogap hökmünde; to ~ a question soraga jogap bermek; to ~ the door (the bell) (kakylanda) gapyny açmak; to ~ the call çagyryşa seslen-mek; to ~ the phone (the call) telefona jogap bermek; to ~ back gyňyr jogap bermek; to get an ~ jogap almak; to give an ~ jogap bermek.*

anxiety [æŋˈzaiəti] howsa-la, alada;

anxious [ˈæŋksəs] aladaly, gaýgyly; howsalaly; agyr (dö-wür barada); *to be (to feel) ~ bir zady alada etmek; to be ~ to arzuw etmek, jan etmek.*

any [ˈeni] bir, islendik; her; / biraz, azajyk; hiç, asla; köplenç sorag we inkär ediji sözlemlerde gelende, terjime edilmeyär; ~ *longer mundan uzak; ~ more ýene; ~ time islen-dik wagt; in ~ case her näme bolsa-da; have you ~ butter (water, bread)? ýagyň (suwuň, çöregiň) barmy?; not ~ asla.*

anybody [ˈenibədi] biri, bir kimse, islendik adam; (ýok-luk sözleminde) hiç kim; *has ~ come? gelen boldumy? I haven't seen ~ men hiç kimi görmedim;*

is there ~ in the room? otagda adam barmy?

anyhow [ˈenihaʊ] her edip, hesip edip, her hili yol bilen; her zat edip; zordan; asla, hiç; *to work ~ zordan işlemek; we'll come ~ her näme bolsa-da, biz geleris.*

anything [ˈeniθiŋ] bir zat, islendik zat, her bir zat; hiç zat; *~ else ýene bir zat; ~ new täze bir zat.*

anywhere [ˈeniwɛə] islendik ýer(d)e, her ýer(d)e, dumly-duşda, ähli ýerde; hiç ýer(d)e; *does he live ~ near here? ol şu ýerlerde bir ýerde ýaşaýarmy?; did you go ~ yesterday? dün bir ýere gitdiňizmi? You can buy it ~ muny islendik ýerden alyp bilersiňiz.*

apart [əˈpa:t] gyrada, aýry; *~ from gyrada dursun; mundan başga.*

appear [əˈpiə] görünmek; peýda bolmak; ýüze çykmak; sahnada çykyş etmek; çykmak, neşir edilmek.

appearance [əˈpiərəns] peýda bolma; daş sypat, keşp, daşky görnüş; çykyş (etme); çap bolma, neşir edilme.

apple [ˈæpl] alma, alma agajy; ♠ *~ of discord belanyň körügi; ~ of the eye gözün garasy; ♠ the rotten ~ injures its neighbours gazana ýanaşsaň, garasy ýokar.*

appoint [əˈpɔint] bellemek; *to ~ the time wagt belle-*

mek; he was ~ed director ony müdir bellediler.

approval [əˈpru:vəl] oňlama; makullama; tassyklama; *the decision was met with ~ karar oňlandy.*

approve [əˈpru:v] oňlamak, makullamak; tassyk etmek, tassyklamak; ygtyýar etmek; *to ~ the plan maksatnamany makullamak.*

April [eipril] aprel.

area [ˈɛəriə] meýdan, giňişlik; etrap, sebit; ýer; *~ under crop galla meýdany; ~ of a triangle üçburçlugyň meýdany; ~ of bearing basyş meýdany; residential ~ ilatly ýerler; wide ~ of thought giň gözýetim.*

argue [ɑ:gju:] jedel etmek; çekişmek, ara alyp maslahatlaşmak, garamak; subut etmek; *to ~ against ... garşy çykmak; to ~ in favour of smth. bir zadyn peýdasyna delil getirmek; why ~? jedel nämä gerek?*

argument [ˈɑ:gjumənt] delil, subutnama; jedel, çekişme; *a matter of ~ jedelli mesele; to make up an ~ jedeli çözmek.*

arm I [ɑ:m] gol; *~ in ~ ele berip; in ~s gujakda; to take smb. by the ~ biriniň elinden tutmak; within ~s reach elýeterde.*

arm II [ɑ:m] ýarag; goşun görnüşi; ýaraglan(dyr)mak; ~

ed resistance ýaragly garşylyk; ~ed forces ýaragly güýçler; small ~s kiçi ýaraglar; in ~s ýaragly, ýaraglanan; to be ~ed with information doly maglumat bilen ýaraglanmak.

armament [ˈɑ:məmənt] ýarag, ýaragly güýç; ýarag esbaplary; ok-ýarag; *an ~ factory ýarag kärhanasy; ~s drive (race) ýaraglanýşygyň haýdadylmagy.*

army [ˈɑ:mi] goşun; *to enter (to go into, to join) the ~ goşun gullugyna gitmek.*

around [əˈraund] daş-töwerekde, ähli ýerde; / töweregi(nde); daşy(ndan); takmynan, golaý; *all ~ çar ýanda(n); ~ the corner burçunň aňyrsynda; ~ the house öýünň töwereginde; ~ a thousand müňe golaý; to look ~ daş-töweregiňe göz aýlamak.*

arrange [əˈreindʒ] düzetmek, tertibe getirmek, ýerleş-(dir)mek, ýerbe-ýer etmek; gepleşmek, dilleşmek; ylalaşmak; uýgunlaşdyrmak, önünden taýynlamak; täzeden işlemek; oturtmak, gurmak; *everything is ~ed hemme zat taýyn; we ~d to meet at six biz sagat altyda duşuşyk belleşdik.*

arrangement [əˈreindʒmənt] düzetme, tertibe getirme; şertleşme, dilleşik; ylalaşyk; taýýarlyk; täzeden işleme; oturtma, dakma; *to come to an ~ ylalaşyga gelmek; to make ~s bir zat barada dilleşmek; the*

payment by ylalaşyk esasyndaky töleg.

arrival [əˈraivəl] gelme, geliş.

arrive [əˈraiv] gelmek; üstünlik gazanmak; *to ~ in Turkmenistan Türkmenistana gelmek; to ~ at a conclusion netijä gelmek; to ~ at a decision karara gelmek; to ~ at an idea pikire gelmek.*

arrow [ˈærou] peýkam; sagadyň dili.

art [ɑ:t] sungat; senet; ussatlyk, başarjaňlyk; çeperçilik; *~ exhibition sungat sergisi; ~ gallery çeperçilik galereýasy; a work of ~ sungat eseri; applied ~ s amaly haşam; ~ s and crafts senetler we el işleri; ~ school çeperçilik mekdebi; state-of-the-art iň täze; the Museum of Art şekillendiriş sungaty muzeýi.*

article [ˈɑ:ti:kl] makala; madda; önüm; haryt; artikl; *leading ~ baş makala; the ~ says (that) makalada ... diýilýär; in the ~ makalada; ~s of general consumption halkyň sarp edýän harytlary; ~ s of daily necessity gündelik zerur zatlar; the definite ~ mälim artikl; the indefinite ~ nämälim artikl.*

as [æz, əz] ýaly, meňzeş; hökmünde; üçin, -ka/-kä, -ça/-çe, -dygy/-digi üçin, sebäpli, çünki; nähili; *~ cold ~ ice buz*

ýaly sowuk; ~ much ~ şonça; ~ a child çagakam; ~ a result netijede; ~ soon ~ dessine; ~ you like nähili isleseñiz; ~ you know bilşiñiz ýaly; ~ if göýä; ~ well şeýle hem; ~ well ~ hem ... hem; such ~ ... ýaly; to work ~ a teacher mugallym bolup işlemek; ~ I was walking in the street I met him köçede gezmeleýärkäm, oňa duşdum; the same car ~ you have siziñki ýaly maşyn.

ash [æʃ] kül; *to burn to ~ es ýakyp, kül etmek.*

ashamed [ə'ʃeimd] utanan, uýalan; *to be ~ of smth. bir zatdan utanmak.*

aside [ə'said] bir tarapa (gapdala, ýana, gyra), aýry; *~ from hasaba almanyňda; to put ~ aýry goýmak; to set ~ (karry) ýatdyrmak; to stand ~ bir gyrada durmak.*

ask [ɑːsk] sora(ş)mak; haýyş etmek; talap etmek; dilemek; çagyrmak; *to ~ after a person's health biriniň saglygyny soramak; to ~ for haýyş (talap) etmek; to ~ smb. a question birine sorag bermek; he ~s for troubles ol şer agtarýar; to ~ smb. for advice/to ~ smb.'s advice birinden maslahat soramak; to ~ smb. to dinner birini nahara çagyrmak.*

asleep [ə'sli:p] ukuda(ky); ýatan; *to be ~ uklap ýatmak; to fall ~ uklamak.*

assist [ə'sist] kömek (ýar-

dam) etmek, goldaw bermek, goldamak.

association [ə,sousi'eifən] birleş(dir)me; jemgyýet, birleşik; pikir baglanyşygy; aragatnaşyk, arabaglanyşyk.

at [æt, ət] -da/-de, ýanynda; -a/-e/-na/-ne; -dan/-den; görä; *~ home öýde; ~ dawn daňdan; ~ night gije; ~ present häzir; ~ the window penjiräniň önünde; ~ two o'clock sagat ikide; ~ dinner (breakfast, supper, table) nahar (ertirlik, agşamlyk, saçak) başynda; ~ all asla, düýpden; ~ first ilki bilen; ~ last ahyrsoňunda; ~ once derrew; ~ any rate her edip, hesip edip; ~ least iň bolmanda; not ~ all «Sag bol» sözüne jogap; to laugh ~ smb. birine gülmek; to look ~ smb. birine seretmek; to shout ~ smb. birine gygyrmak.*

ate [et] past < eat.

attack [ə'tæk] hüjüm, çozuş; tutgaý, tutma; çozmak, hüjüm etmek; tutmak (kesel barada).

attempt [ə'tempt] synanyşyk; jana kast etme; / synanyşmak; jana kast etmek; *to make ~s synanyşmak; an ~ on smb.'s life biriniň janyna kast etme.*

attend [ə'tend] gitmek, gatna(ş)mak; üns bermek, göz-gulak bolmak; hyzmat etmek, seretmek; ugratmak, ýoldaş bolmak; *to ~ lessons sapaklara gatnamak; you are not ~ing siz*

hiç üns bereñizok; I will ~ you to the theatre men teatra çenli size ýoldaş bolajýn.

attention [ə'tenʃən] dykgat, üns; alada; ideg; *to attract (to call, draw) smb's ~ biriniň ünsüni (özüne) çekmek; to give ~ üns bildirmek; to pay ~ üns bermek; to pay no ~ üns bermezlik; to attract one's ~ to biriniň dykgatyny ...a/-e çekmek.*

attract [ə'trækt] çekmek; bendi etmek.

attractive [ə'træktiv] özüne çekiji, bendi ediji; görmegeý; dartys ...; dartyjy; *an ~ girl görmegeý gyz; ~ force dartys güýji.*

aunt [ɑ:nt] daýza; ...eje, bibi.

autumn ['ɔ:təm] güýz; *by the ~ güýze çenli; in the ~ güýzde.*

average ['ævəridʒ] orta, ortaça, orta hasap, orta ululyk, orta san; *on an ~ orta hasap bilen; the ~ temperature ortaça ýylylyk; to strike an ~*

ortaça ululygy (sany) çykarmak.

avoid [ə'vɔid] gaça durmak, gaçmak; sypmak, halas bolmak; boýun gaçyrmak (towlamak); *he ~ed paying his debts ol bergilerini bermekden boýun towlady.*

awake [ə'weik] oýa; hüşgär, ägä, ederini bilýän; / (awoke; awoken) oýatmak; *to be ~ oýa bolmak; to be ~ to smth. bir zada aýdyň göz ýetirmek.*

away [ə'wei] (uzaklygy, uzaklaşmagy, ýitip gitmegi, weýran bolmagy, üznüksiz hereketi aňladýar): *~ from home öýden uzakda; far ~ daş; five miles ~ baş mil uzaklykda; to be ~ öýde bolmazlyk; to go ~ gitmek; to run ~ gaçmak; to put ~ /to take ~ aýyrmak; to boil ~ gaýnap guramak; to pass ~ ýogalmak, ölmek.*

awoke [ə'wouk] past < awake.

awoken [ə'woukn] p.p. < awake.

B

baby ['beibi] bäbek, kiçi çaga, kiçijik; *~'s formula çaga iýmiti; to have a ~ çaga dogurmak.*

back [bæk] arka, art; yzky; / yza, tersine, mundan ön; / goldamak, arka bolmak; yza ýöremek, yza çekilmek; *at the ~ of the room otagyň töünde; ~*

of a head ýeňse; ~ entrance arka gapy; ~ and forth öňe-yza; to be ~ /to come ~ gaýdyp gelmek; to give ~ gaýtaryp bermek; to go ~ yza gitmek, gaýtmak.

background ['bækgraund] yzky görnüş, düşek, assar, arka tarapyň bezegi; fon; döreme-

gine sebäp bolan zat; *on / against the ~ bir zadyň fonunda; in the ~ (suratyň) yz tarapynda; to keep in the ~ gyrada galmak; ~ music fon sazy; ~ noise fon gürrüldisi.*

backward(s) ['bækwəd(z)] yza, yzlygyna; tersine, tersligine.

bad [bæd] (*sypat*) ýaman, erbet, pis, ýaramaz, myrtar; zaýalanan; azgyn; güýçli, erbet; *a ~ headache erbet kelle agyry; ~ language paýyş söz; to go ~ zaýalanmak; things (matters) go from ~ to worse işler barha betەرleşýär.*

badly [bædli] (*hal*) ýaman, erbet; güýçli; *~ wounded agyr ýaraly; he is ~ off onuň işleri pyrryk; to want ~ gaty islemek; to need smth. ~ bir zada gaty mätäç bolmak.*

bag [bæg] halta, torba, sumka, çemodan; ♠ *to let a cat out of the ~ sözi diliňden sypdyrmak.*

bake [beik] bişi(r)mek; günde guratmak; gatamak, berkemek; güne ýanmak.

baker [beikə] çörekçi; *~ 's shop çörekhana.*

bakery [beikəri] çörekhana.

balance ['bæləns] terezi; deňagramlylyk; garşylykly agram; balans/deňagramlaş(dyr)mak; deňagramlylygy saklamak, (agramyny) çekmek; ölçermek; deňeşdirmek; yrgyldamak; balans taýynlamak; *~ed durnukly; ~ of forces güýçleriň deňligi; ~ of*

power syýasy deňlik; to keep one's ~ deňagramlylygyňy saklamak; to lose one's ~ deňagramlylygyňy ýitirmek; ~ of trade söwda deňlemesi.

ball [bɔ:l] top, togalak zat; şar; bal, tans agşamy; / düýrle(n)mek; *~ of the eye gözün göreji; ~ of the knee dyzçanak; to keep the ~ rolling, to keep up the ~ gürrüňi goldamak; to start the ~ rolling söhbete başlamak; the ~ is with you siziň gezegiňiz.*

banana [bə'na:nə] banan.

band I [bænd] bag, bagjyk; jähek; gurşaw, guşak, kemer, tasma; lenta; / baglamak, daňmak; *~ conveyer lentaly daşajy; ~ filter lentaly süzgüç; ~ brake lentaly tormoz.*

band II [bænd] topar; orkestr; esger topary, banda; / birleşdirmek; üýşmek, ýygnamak; *string ~ kirişli saz guralary orkestri.*

bank I [bæŋk] (*derýa*) kenary; tümmek, depe; gaçy; / syrgyn; ykgyn (döretmek); seňňer (gaçy, bent) galdyrmak; syryp getirmek, böwet basmak; *~ of snow gar syrgyny; ~ of clouds lemmer-lemmer bulutlar; the left (right) ~ çep (sag) kenar.*

bank II [bæŋk] bank; ätiýaçlyk saklanýan ýer, hazy-na; / bankda pul goýmak; ýygnamak; *central ~ merkezi bank; merchant ~ täjirçilik banky; saving ~ süýşüringiler banky.*

bar I [ba:] germew; böwet, päsgelçilik; dörtgyraň zat; tokga; guýma (metal); syh, sokma, sürgi; penjire;/böwet basmak, päsgelçilik döretmek; ~ of soap bir tokga sabyn; to let down the ~s päsgelçilikleri ýok etmek; to ~ in üstünden gulplamak; ~ out içinden gulplamak.

bar II [ba:] bar, bufet.

bar III [ba:] (the ~, the B.) aklawçy; aklawçylyk; kazyýet; to be at the B. aklawçy bolmak; the ~ of conscience wyždan azaby; the ~ of public opinion jemgyýetçilik pikiri sudy; to practice at the ~ kazyýetde aklawçy bolup işlemek.

bare [bæ] ýalaňaç, çyplak; boş;/açmak, ýalaňaçlamak; çyplak etmek; ~ faced utançsyz; ~ foot aýak ýalaňaç; ~ trees ýapragy dökülen agaçlar.

barrel ['bærəl] çelek, barel (suwuklyk ölçeg birligi); nil; silindr, baraban; wal;/çelege guýmak; ♦ to sit on a ~ of gunpowder dārili çelegiň üstünde oturmak; double ~ ed goşa nilli.

base [beis] esas; daýanç nokady; binýat; / esasyny goýmak; esasynda goýmak; to ~ oneself on bir zada esaslanmak; conclusions are ~d on facts netijeler faktlara esaslanýar.

basket ['ba:skit] sebet; / sebede atmak; sebet örmek; ~ball basketbol.

bath [ba:θ] öý hammamy;/ýuwun(dyrmak, suwa düş(ür)-mek; ~ tub hammam legeni; to

take a ~ suwa düşünmek; swimming ~s ýüzüş howzy.

bathe [beið] suwa düşürmek; suwa düşünmek; ýuwmak, ýuwun(dyrmak; to have a ~ suwa düşünmek; ♦ to ~ one's hands in blood eliňi gana bulamak.

battle ['bætl] söweş(mek), uruş(mak); göreş(mek); ~ alarm harby dowul; ♦ a good beginning is half the ~ ýagşy niýet ýarym döwlet; to win a ~ ýeňiş gazanmak.

be [bi:] (am, is, are, was, were, been) bolmak, bar bolmak; ýaşamak, oturmak, ýerleşmek; (goşma habarda kömekçi işlik bolup, türkmen diline terjime edilmeyär; kömekçi işlik hökmünde dowamly zamany we işligiň gaýdym derejesini ýasamaga gatnaşýar; modal işlik hökmünde hökmanylyk, mümkinlik, niýet aňladýar): I am here men şu ýerde; I am cold men üşejärin; he is a teacher ol — mugallym; to ~ about ... makçy / ... mekçi bolmak; to ~ away bolmazlyk; to ~ off gitmek; to ~ back gaýdyp gelmek; to ~ in öýde bolmak; to ~ out öýde bolmazlyk; to ~ gone gutarmak; to ~ up turmak; how are you? gurgunmysyňyz? to ~ going to ... makçy / ...mekçi bolmak.

beam [bi:m] ýalkym (atmak) şöhle (saçmak), ýaldyrama(k), uçganak(lamak); pürs, kese agaç.

bean [bi:n] kösük, noýba; *not to have a ~ gara şaýysyz bolmak; not worth a ~ gara şaýa degmezlik; full of ~s mes (at barada);* ♠ *to know ~s nämäniň nämedigini bilmek.*

bear I [bɛə] aýy; gödek, aýy ýaly; Ýedigen; *Great (Little) B. Uly (Kiçi) Ýedigen; polar ~ ak aýy; ♠ to sell the ~s skin before one has caught the ~ awlanmadyk aýynyň derisini paýlaşmak.*

bear II [bɛə] (bore; born, borne) götermek, saklap durmak; daşamak, çekmek; döz gelmek, çydamak; dogurmak, döretmek; *to ~ in mind ýadyňda bolmak; to ~ down ýeňip geçmek; to ~ away utmak; to ~ up goldamak; to ~ with çydamak; I can't ~ him men onuň bolşuna çydap bilemok*

beard [biəd] sakgal; ~ *ed sakgally.*

beast [bi:st] haýwan, mal; ~ *of burden yükçi mal; ~ of prey wagşy haýwan.*

beat I [bi:t] (beat; beat, beaten) urmak, kakmak, ýençmek; utmak, ýenmek; /urgy; deprek sesi; heň; *to ~ the breast döşüne kakmak; to ~ the enemy düşmany derbi-dagyn etmek; to ~ back urup gaýtarmak; to ~ down (bahany) aşak düşürmek; to ~ into urup salmak.*

beat II ['bet] past < beat;
beaten ['bi:tn] p.p. < beat;
beautiful ['bju:təful] owa-dan, gözəl; ajaýyp.

beauty ['bju:ti] gözellik, ajaýyp zat.

became [bi'keim] past < become.

because [bi'kɔz] çünki, sebäbi; ~ *of sebäpli, zerarly.*

become [bi'kʌm] (became; become) bolmak, ýüze çykmak; öwrülme; gelişmek, ýaraşmak, mynasyp (laýyk) bolmak; *to ~ a teacher mugallym bolmak; to ~ cold sowamak; to ~ angry gaharlanmak; to ~ nervous gaharyň gelmek; to ~ poor garyp düşmek; to ~ rich baýamak; this dress ~s you well bu geýim size gaty gowy gelişýär.*

bed [bed] düşek, krowat; joýa, atyz; düýp; *to go to ~ düşege geçmek, ýatmak; to make the ~ düşek salmak; to stay in ~ düşekde galmak; ♠ to get out of ~ on the wrong side çepiňe ýatyp turmak; to put to ~ ýatýrmak.*

bee [bi:] bal arsy; (göçme) işeňňir adam; *as busy as a ~ garynja ýaly işli.*

beef [bi:f] sygyr eti.

beer [biə] piwo.

before [bi'fɔ:] öň; owal, ir, eýýäm; -ka/-kä; ~ *long tizden; long ~ bireýýäm; ~ now häzire çenli; the day ~ yesterday öňňün; to be ~ önde bolmak.*

beg [beg] haýyş etmek, ýalbarmak; dilemek, sadaka soramak, gedaylyk etmek; *to ~ leave rugsat soramak; to ~ pardon ötünç soramak.*

began [bi'gæn] past < begin.

begin [bi'gin] (began; begun) başla(n)mak; *to ~ at the wrong end ters tarapdan başlamak; to ~ over tazedən başlamak; to ~ with birinjiden; ♠ well begun is half done (nakyl) ýagşy niýet ýarym döwlet.*

beginner [bi'ginə] täze başlaýan.

beginning [bi'giniŋ] başlangyç, baş(y); *at the ~ başda; from ~ to end başdan aýaga; ♠ a good ~ is half the battle, a good ~ makes a good ending (nakyl) ýagşy niýet ýarym döwlet; a bad ~ makes a bad ending (nakyl) arpa eken bugdaý ormaz; in every ~ think of the end (nakyl) her işiň soňuny saý.*

begun [bi'gan] p.p. < begin.

behave [bi'heiv] özüňi alyp barmak; *~ yourself! edebiňizi elden bermäň!*

behaviour [bi'heivjə] (amer. behavior) edep-ekram; tertip, özüňi alyp baryş.

behind [bi'haind] yzda, yza, yzdan; soň; *~ the house öýüň yzynda; ~ the back arkasyndan; ~ me yzymda; to be ~ yza galmak, ýetişmezlik; to lag ~ / to fall ~ yza galmak; to leave ~ özüňden soň goýup gitmek; from ~ aňyrsyndan.*

belief [bi'li:f] ynanç, ynam, düşünje, pikir; iman; *to the best of my ~ meniň bil-şimçe.*

believe [bi'li:v] ynam bildirmek, ynanmak; güman etmek, öýtmek, oýlanmak; *I ~*

you men size ynanýaryn; I ~ in you size ynam bildirýärim; I ~ so men şeýle pikir edýärim; to make ~ ýalandan ynandyrmak.

bell [bel] jaň, düwme; okarajyk; *the ~ rings jaň kakyl-ýar; to answer the ~ gelene gapyny açmak; to ring a ~ jaň kakmak; to ring the ~ uly üstünlik gazanmak.*

belong [bi'lɒŋ] degişli bolmak; -ly/-li bolmak; -dan/-den bolmak, gelip çykamak; *I ~ here meniň aslym şu ýerli; the book ~s on that shelf bu kitap ol tekjeden; who these things ~ to? bu zatlar kimiki?*

below [bi'lou] aşak(da); aşagynda; *as it will be said ~ aşakda beýan edilişi ýaly; ~ zero noldan aşakda; ~ the average orta derejeden aşakda; on the floor ~ bir gat aşakda.*

belt [belt] guşak, kemer; guşaklyk, zolak; çeki / guşak dakmak; kemer bilen ýençmek.

bend [bend] egrem; öwürüm; düwün; / (bent) egrel(t)mek, ýemşer(t)mek, epmek; egmek; (pikiriňi, ünsüňi) jemlemek; öwürmek; *to ~ the knee dyza çökmek; ♠ to ~ one's neck boýun egmek.*

bent [bent] past we p.p. < bend.

berry ['beri] iýmiş; / miwe getirmek, ir-iýmiş ýygmak.

beside [bi'said] ýanynda, golaýynda; *~ the river derýanyň kenarynda; ~ the purpose*

maksada laýyk däl; to be ~ oneself özüni bilmezlik.

besides [bi'saidz] ondan başga, üstesine; ~ *me menden başga; ~ being a singer aýdymçylygynyň üstesine.*

best [best] iň gowy; iň köp; iň, aňrybaş, barypýatan; ~ *of all hemmeden beter; the ~ part of the week hepdäniň agramy; to do (to try) one's ~ eliňden gelenini etmek; to send one's ~ salam ibermek; to the ~ of my belief meniň bilşimçe; which song do you like ~? iň gowy görýän aýdymyňyz haýsy?*

better ['betə] gowurak, -dan / -den gowy; ...a/...e garanda gowy; / gowulaşdyrmak; gutul(t)-mak; a ~ *future gowy gelejek; a ~ life has gowy ýaşayyş; the ~ part aglabasy; for ~ for worse näme bolsa, bolsun.*

between [bi'twi:n] arasynda, ortasynda, aralygynda; ~ *six and seven o'clock sagat alty bilen ýediniň arasynda; ~ two chairs iki oturgyjyň arasynda; ~ ourselves öz aramyzyň gür- rüni; ~ times, ~ whiles arasynda.*

beyond [bi'jənd] ol tараpynda, arkasynda, uzakda, daşda; / ýokary, köp; ~ *compare deň-taýy ýok; ~ doubt şübhesiz; ~ hope umytsyz; ~ measure ölçegsiz; it is ~ me muňa meniň akylym ýetenok.*

bicycle ['baisikl] welosiped (sürmek).

big [big] uly, iri; a ~ *harvest bol hasyl; a ~ repair düýpli*

bejergi; to talk ~ uly gürlemek.

bill [bil] kanun taslamasy; hasap; afişa, bildiriş; ~ *of credit akkreditiw; ~ of entry güm-rük beýannamasy; ~ of lading ýük haty; ~ of parcels faktura; a five dollar ~ baş dollarlyk pul.*

bind [baind] (bound) daňmak, bogmak; jiltlemek; to ~ *the loose sand çägäni berkitmek; to ~ over to do smth. bir zat etmegi boýnuna goýmak.*

bird [bə:d] guş; ~ *of Jove bürgüt; ~ of Juno tawus; ♠ a ~ in the hand is worth two in the bush (nakyl) öli arslandan diri syçan; ~s of a feather flock together (nakyl) pis pisi tapar, suw — pesi; (it is) the early ~ (that) catches the worm (nakyl) ir turan işinden dynar; to kill two ~s with one stone bir okda iki towşan urmak.*

birth [bə:θ] dogluş, dogulma; by ~ *doga; to give ~ to dogurmak; bir zadyň başlangyjy bolmak; two at a ~ ekiz çaga.*

birthday ['bə:θdei] doglan gün; to have a ~ *party doglan gününüň bellemek; a ~ present doglan gününe sowgat; happy ~ to you! doglan günün gutly bolsun!*

bit I [bit] bölejik, zerre; a (little) ~ *bir zerre (az); every ~ düýpden; not a ~ asla; ~ by ~ ýuwaş-ýuwaşdan; wait a ~ bir dem sabyr ediň!*

bit II [bit] past we p.p. < bite.

bite [bait] (bit; bit, bitten) dişlemek; / diş yzy, dişlenen yer; çeñnege düşme(k); *without ~ or sup iýmän-içmän; to have a ~ garbanmak; to ~ the ground agzyñ gum garbamak.*

bitten ['bitn] p.p. < bite; / once ~ twice shy (*nakyl*) süýtde agzy bişen suwy üfläp içer, gorkana goşa görner.

bitter ['bitə] ajy; ~ as gall öt ýaly ajy; ~ enemy gany *duşman; it was ~ cold şatlama aýazdy.*

black [blæk] gara(lamak); *to turn ~ garalmak; things look ~ işler pyrryk; to know ~ from white agy-garany saýgarmak; ♦ to swear ~ is white aga "gara" diýmek; to ~ boots ädik garalamak.*

blackboard ['blækbɔ:d] okuw tagtasy.

blade [bleid] almaz, päki; tyg.

blame [bleim] käýinç, ýazgarma; igenç; / käýemek, ýazgarmak, aýyplamak; *to ~ smb. birini günälemek; to take the ~ upon oneself günäni öz üstüne almak; to lay the ~ on (upon) smb. günäni biriniñ boýnuna atmak.*

bled [bled] past we p.p. < bleed.

bleed [bli:d] (bled) ganjarmak, gan akmak (öýmek); gan dökmek; *my heart ~s ýüregime gan öýýär; to ~ white ganyny dökmek, ganyny sormak.*

bless [bles] pata bermek; *to ~ one's stars Hudaýa şükür etmek.*

blew [blu:] past < blow.

blind [blaɪnd] kör;/perde, tuty;/kör etmek; gözünü gamaşdyrmak; ~ of an eye bir gözi kör; ♦ *to be ~ to smth. bir zada baha berip bilmezlik; to apply (to turn) the ~ eye bir zada göz ýummak.*

block [blɒk] töñne, togalak ağaç; şäher kwartaly, mikro-raýon; blok; / önüni tutmak, böwet goýmak; saklamak; *to ~ up ýoly ýapmak; to ~ the access girelgäni ýapmak.*

blood [blʌd] gan; bad ~ duşmançylyk; cold ~ sowukganlylyk; hot ~ ganygyzgyňlyk.

blow I [blou] urgy; *at a ~, at one ~ bir uranda; to strike a ~ urmak; to strike a ~ against garşylyk görkezmek.*

blow II [blou] (blew; blown) öwürmek; galgarmak; çişirmek; / öwürgin; öwürme; *to ~ about, to ~ abroad ýaýratmak, ýaýmak; to ~ off howa bilen arassalamak; to ~ out üfläp söndürmek; to ~ up çişirmek; partlatmak; to ~ one's nose sümgürinmek.*

blown [bloun] p.p. < blow II.

blue [blu:] mawy; gök; *dark ~ goýy gök; light ~ aýyk gök; things look ~ işler pyrryk; ~ water aýyk deňiz.*

board I [bɔ:d] tagta; nahar, saçak; pansion; bort; *on ~ gämide; to come (to go) on ~ gämä münmek.*

board II [bɔ:d] dolandyryjy topar, geňeş; departament, ministrlik; *Board of Directors dolandyryjylar topary; Board of Education Bilim Ministr-ligi.*

boat [bout] gaýyk, taýmyl; gämi; ~ *race gaýyk ýaryşy; to sail one's own ~ öz ýoluň bilen gitmek.*

body ['bɒdi] beden; ten; meýit, jeset; göwre; jisim; özen; *heavenly ~ asman jisimi; diplomatic ~ diplomatiýa topary; legislative ~ kanun çykaryjy organ; the ~ of the letter hatyň özeni.*

bodyguard ['bɒdiga:d] janpena.

boil [bɔil] gaýna(t)mak; / gaýnama (nokady); *to bring to the ~ gaýnara getirmek; to ~ away gaýnap gutarmak; to ~ down gaýnap, suwy çekilmek; to ~ over gaýnap dökülmek.*

bomb [bɒm] bomba(lamak), bomba taşlamak; *flying (winged) ~ ganatly raketa; ~er bombalajy.*

bone [boun] süňk; özen; sudur; *to the ~ süňňüne çenli; ♠ to cast (in) a ~ between ara çöpatmak.*

book [buk] kitap; / (bilet) almak/syparyş bermek; kitaba girizmek; *a picture ~ suratly kitap; a library ~ kitaphana-nyň kitaby; a story ~ hekaýa-lar ýygındysy.*

bookcase ['bukkeis] kitap şkafy.

book-keeper ['buk,ki:pə] ha-sapçy.

booking-office ['bukiŋ,ɒfis] bilet satylýan ýer.

bookshelf ['bukʃelf] kitap tekjesi.

bookshop ['bukʃɒp] kitap dükany.

boot [bu:t] botinka; ädik; *high ~, riding ~ ädik.*

border ['bɔ:də] serhet; gy-ra, erňek; jähek; / serhetleş-mek.

bore [bɔ:] past < bear II.

born [bɔ:n] doglan;/doga, tebigy; *to be ~ dogulmak, dünýä inmek; a poet ~ doga şahyr.*

borne [bɔ:n] p.p. < bear II.

borrow ['bɒrou] karz almak, almak.

both [bouθ] ikisi-de, ikisi; *they are ~ doctors, ~ of them are doctors olaryň ikisi-de luk-man; ~ ... and ... olam ..., bulam; hem ... hem ...*

bottle ['bɒtl] çüýşe; / çüý-sede saklamak.

bottom ['bɒtəm] düýp; etek; / gurmak, esasyny goý-mak; düýbüne ýetmek; *at the ~ düýbünde; ~ up başaşak; ~ pri-ce iň pes baha; from the ~ of the heart çuňňur ýürekden.*

bought [bɔ:t] past we p.p. < buy.

bound [baund] past we p. p. < bind.

box [bɒks] guty; çelek, sandyk; urgy; / urmak; ýum-ruklamak; *a ~ of sweets (mat-ches) bir guty süýji (otlyçöp);*

a ~ office teatr gaznasy; ~er boksçy; *I* ~ed his ear gulak çekgesine doñdurdym.

boy [bɔi] oğlan; *big* ~, *my* ~ (ýüzlenme sözi) agam, inim, doganym.

brain [brein] beýni; aň, dü-şünje, akyly; *disease of the* ~ beýin keseli; ♠ *to crack one's* ~ (s) akylyňdan azaşmak; *to turn smb.'s* ~ biriniň başyny-*-gözünü aýlamak.*

branch [bra:ntʃ] şaha; bal-dak; şahamça; pudak; ýol aýry-dy; / şahalanmak, şaha ýaýmak, şahalara bölünmek; aýrylmak; *an important* ~ *of science (indus-try)* ylmyň (senagatyň) möhüm pudagy; ~ *establishment*, ~ *office* şahamça; ~ *line* demirýol şahasy (aýrydy).

brave [breiv] batyr, mert, edermen, gaýratly; *a* ~ *answer* batyrgaý jogap; *be* ~! mert bol!

bread [bred] çörek; rysk; ~ *and butter* ýagly çörek; *brown* ~ gara çörek; *white* ~ ak çörek; *daily* ~ gündelik rysk; ♠ *to make one's* ~ bir döwüm çörek ga-zanmak.

breadth [bredθ] in, giňlik.

break [breik] arakesme; dö-wük; yş; (broke; broken) döw(ül)-mek; syndyrmak; bozmak; *by the* ~ *of day* daň atanda; *after the* ~ *arakesmeden* soň; *to* ~ *a secret* syry paş etmek.

breakfast [ˈbrekfəst] ertir-lik nahar; *at* ~ ertirlik başyn-da; *to have* ~ ertirlik edinmek;

we have eggs for ~ *biz* ertirlik-de ýumurtga iýýäris.

breast [brest] döş, göwüs, kükrek, syna; *to make a clean* ~ *of it* bir zady ak ýürekden boýun almak.

breath [breθ] dem, nepes; *to be out of* ~ *demiň-demiňe* ýetmezlik; *to take* ~ *demiňi* dürsemek; *to draw* ~ *dem* almak.

breathe [bri:ð] dem almak; *demiňi* dürsemek; *to* ~ *freely* erkin dem almak; *to* ~ *one's last* *demiň* tükenmek; *not to* ~ *a word* jyňkyňy çykarmazlyk.

bred [bred] past we p.p. < breed.

breed [bri:d] tohum, jyns; nesil; / (bred) saklamak, ösdü-rip ýetişdirmek, köpeltmek; (jüýje) çykarmak.

brick [brik] kerpiç; /kerpiç örmek (düşemek).

bridge [bridʒ] köpri, paýa-pyl.

bright [brait] ýagty, ýal-kymly, nurly; açyk, parlak; ~ *colours* açyk reňkler; *to look on the* ~ *side (of things)* zadyň gowy tarapyňy görmek.

bring [briŋ] (brought) ge-tirmek, alyp gelmek; alyp bar-mak, sebäp bolmak; *to* ~ *back* ýadyňa salmak; *to* ~ *to* *huşa* getirmek; *to* ~ *to an end* ta-mamlamak; *to* ~ *together* bir ýere getirmek; *to* ~ *to pass* amala aşyrmak; *to* ~ *up* ösdü-rip ýetişdirmek.

broad [brɔ:d] giñ; ümmülmez; açyk, aç-açan; *a ~ river giñ derýa; ~ shoulders berdaşly eginler; in ~ daylight gündi-ziñ gününde.*

broadcast [ˈbrɔ:dka:st] radiogepleşik; / radio boýunça gepleşik bermek; efire bermek; *~ appeal radioýüzlenme; ~ station radiostansiýa.*

broke [brɔ:k] past < break.

broken [ˈbrɔ:kən] p.p. < break; / döwür; depelenen, bozulan (kanun); *~ stone çagyl, owradylan daş; ~ spirits sussupeslik; ~ numbers bütün däl sanlar.*

brother [ˈbrʌðə] dogan, gar-daş; *a younger ~ jigi; an older ~ aga; ~ german süýtdeş dogan; ~s uterine enebir doganlar; sworn ~s dogan okaşanlar; ~ in arms söweş ýoldaşy; brother-in-law giýew, baja, ýüwürji, gaýýnaga.*

brought [brɔ:t] past we p.p. < bring.

brown [braun] goňur; *~ eyes goýun göz; ~ bread gara çörek; ~ paper gaty kagy; ~ powder gara däri.*

brush [brʌʃ] çotga(lamak); *the ~ şekillendiriş sungaty; to give it another ~ bir zady sünnälemek; to have a ~ çotgalamak.*

bucket [ˈbʌkit] bedre, gowa.

build [bild] (built) gurmak, bina etmek; / beden gurluşy; *to ~ a house öý gurmak; to ~ into içine oturtmak; to ~ up*

galdyrmak; to ~ upon bir zada esaslandyrmak.

builder [ˈbildə] gurluşykçy.

building [ˈbildiŋ] bina, jaý; *~ engineer gurluşyk inženeri; ~ yard gurluşyk meýdançasý.*

built [bilt] past we p.p. < build.

bullet [ˈbulit] ok, gülle; *~ every ~ has its billet (nakyl) takdyrdan gaçyp bolmaz.*

bunch [bʌntʃ] daňy, desse; / desselemek, desse bogmak; *~ of keys bir daňy açar; ~ of grapes bir salkym üzüm; ~ of fives penje.*

burn [bɜ:n] (burnt, burned) ýanmak, otlamak, ýakmak; *to ~ down külüni göge sowurmak; ~ to ~ one's boats öz oturan şahaňy kesmek; to ~ one's fingers bir zatda agzyň bişmek.*

burnt [bɜ:nt], **burned** [bɜ:nd] past we p.p. < burn II; *~ child dreads the fire (nakyl) süýtde agzy bişen suwy üfläp içer.*

burst [bɜ:st] partla(t)mak, ýar(yl)mak; *to ~ kürsöp girmek; to ~ into blossom gülle-mek; to ~ into flame tutaşmak; to ~ into tears gözyaşy paýradyp dökmek; to ~ into laughter gaty gülüp goýbermek, pakyrda bermek.*

bury [ˈberi] jaýlamak; gömek; örtmek.

bus [bʌs] awtobus; *to miss the ~ awtobusa gijä galmak; pursaty elden bermek.*

bush [buʃ] çogdam, gy-rymsy agaçlyk; ~ of hair çogdam saç.

business ['biznis] iş, kâr; hünär; söwda, täjirlik; borç, hukuk;/işewür, işeňňir; on ~ iş bilen; man of ~ işewür adam; ~ hours iş wagty; big ~ iri maýadarlar; mind your own ~! öz işiň bilen bol; what is your ~ here? bu ýerde näme işiňiz bar?

businessman ['biznismən] işewür adam; söwdagär.

busy ['bizi] işli, meşgul; eýelenen; ♠ ~ as a bee (a beaver) gaty işli; the line is ~ telefon boş däl; ~ signal "boş däl" signaly.

but [bat, bət] emma, yöne, weli; diňe; ondan başga, üstesine; all ~ tas; all ~ one birinden başga ählisi; ~ just ýap-ýaňyja; the last ~ one iň soňkynyň öň ýanyndaky; she is ~ nine years old ol ýaňy dokuz ýaşady.

butter ['batə] ýag; mesge; / ýaglamak; ♠ to know on which side one's bread is ~ed agzyň tagamynyň bilmek.

button ['batn] ilik(lemek); düwme(lemek); ~hole ilik deşiği; to press the ~ düwmäni basmak.

buy [bai] (bought) satyn almak; to ~ on tick nesýe almak; to ~ in satyn almak; to ~ off boýuňy satyn almak; to ~ out yzyna satyn almak; to ~ over satyn almak, öz tarapyňa çekmek; to ~ up hemmesini satyn almak; ~er alyjy.

by [bai] ýanynda, golaýynda; bilen; boýunça, görä; ~ day gündiz; ~ five o'clock sagat başlære; ~ plane uçarly; ~ the yard ýard ölçeginde; ~ chance tötänden; ~ the law kanun boýunça; ~ no means asla; ~ the way ýogsa-da; ~product ýany bilen çykýan önüm; to take ~ the hand elinden tutmak.

C

cage [keidʒ] kapasa; / kapasa salmak.

cake [keik] tort, keks, köke; çörek; a ~ of soap bir tokga sabyn; ♠ life is not all ~s and ale durmuşyň ajysam bar, süý-jüsem; you cannot eat your ~ and have it too (nakyl) bir elde iki garpyz tutdurmaz.

calculate ['kælkjuleit] hasaplamak; hasaplap çykarmak.

calculator ['kælkjuleitə] hasaplaýjy; kalkulýator.

call [kɔ:l] çagyrys; jaň; / çagyrmak, at bermek, atlandyrmak; jaň (telefon) etmek; to pay a ~ habar tutmak; ~ of du-

ty borçluluk duyğusy; to ~ smb.'s attention to smth. biriniñ ünsüni bir zada çekmek.

calm [ka:m] asuda(lyk), ümsüm(lik); rahat(lyk); / rahatlandyrmak; köşeşdirmek; *to ~ down köşeşmek.*

came [keim] past < come.

camera ['kæməɾə] surat alýan enjam, film alýan enjam; *~man fotohabarçy, kino alyjy.*

camp [kæmp] lager; düşelge; orda; *a ~ of instruction (harby) türgenleşik lageri; to break ~ düşelgeden ugramak.*

can I [kæn, kən, kn] (could) başarmak, edip bilmek; *I ~ swim men ýüzüp bilýärin; I ~ not swim men ýüzüp bilmeýärin; you ~ go gidip bilersiñiz; ~ you tell me the time? sagat näçedigini aýdyp bilermisiñiz?*

can II [kæn] tañnyr; demir guty; konserwa gutusy; /konserwirlemek; *a ~ opener konserwa açýan pyçak.*

candle ['kændl] şem; ♠ *to hold a ~ to the devil ýamana ýaran bolmak.*

cap [kæp] papak, çöwürme; şyrdak; çür başy; *~ in hand tabynlyk bilen; hard ~ zone demir papaksyz işlemek gadagan.*

capital I ['kæpitl] maýa, mal, emläk; *floating (circulating) ~ dolanyşykdaky maýa; industrial ~ senagat maýasy; to make ~ (out of smth.) maýa*

toplamak; C. and Labour maýa we zähmet.

capital II ['kæpitl] paýtagt; baş, esasy; *~ stock baş maýa; ~ letter baş harp; ~ goods önümçilik serişdeleri.*

car [ka:] (demirýol) wagony; ýeñil awtomobil.

card [ka:d] oýnalýan kart; kartoçka; poçta otkrytkasy; *calling ~ tanyşlyk kartoçkasy; Party ~ partiýa bileti; invitation ~ çakylyk haty.*

care [kæə] alada; dykgat, hüşgärlik; *~ of (c/o) smb. birine gowşurmak üçin; to take ~ of smb. birine seretmek; the work needs great ~ bu iş aýratyn dykgatlylygy talapedýär.*

careful ['kæəful] aladaçyl; yhlasly; dykgatly, ünsli; sereşaply; *~ examination dykgatly derňew.*

careless ['kæəlis] biperwaý; yhlassyz; dykgatsyz, ünssüz; seresapsyz.

carry ['kæri] daşamak; çekmek; götermek; *to ~ the conclusion netijä getirmek; to ~ on dowam etmek; to ~ out ýerine ýetirmek.*

cart [ka:t] araba; ♠ *to put the ~ before the horse ters tarapdan başlamak.*

case I [keis] waka, ýagdaý, ahwalat; iş; sud işi; delil, subutnama; düşüm; *in ~ ýagdaýynda; in any ~ her näme bolsa-da; in that ~ bu ýagdaýda.*

case II [keis] guty, çelek; gap, konteyner; sumka; çemodan; daş; gapak.

cash [kæʃ] nagt pul; nagt hasaplaşyk; ~ *payment* nagt hasaplaşyk; ~ *price* nagt bahasy; ~ *register kassa* apparaty.

castle [ka:sl] gala; (küşt.) ruh; ~ *s in the air* hyýaly zatlar.

cat [kæt] pişik; ♠ *to lead a ~ and dog life* it-de pişik bolup ýaşamak; *to let the ~ out of the bag* lakgyldap, syry paş etmek; *to see which way the ~ jumps, to wait for the ~ to jump* neneň-niçik bolýança garaşmak.

catch [kætʃ] (caught) tutmak; degmek; *to ~ a person's meaning* biriniň pikirine düşünmek; *to ~ (a) cold* sowuklamak; *to ~ measles* gyzamyk ýokuşmak; *to ~ fire* tutaşmak; *to ~ the train* ota ýetişmek; *to ~ at* bir zatdan ýapyşmak.

cattle ['kætl] gara mal.

caught [kɔ:t] past we p.p. < can.

cause [kɔ:z] sebäp; esas, delil;/sebäp bolmak; *he ~ed me a lot of trouble* ol maňa azar ýamanyny berdi; *the ~ of peace* parahatçylyk işi.

cell [sel] öýjük, deşik; hüjre; *prison ~ türme* kamerasy; ~ar ýerküme.

cement [si'ment] sement- (lemek); berkitmek; *to ~ a friendship* dostlugy berkitmek.

cent [sent] sent; ýüz(lük); *per ~ ýüzden bölek*; *ten per ~ ýüzden ony*; ~ *per ~ ýüzden ýüz*.

central ['sentrəl] merkezi; baş, esasy; ~ *idea* esasy pikir; *Central Asia Orta (Merkezi) Aziýa*.

centre ['sentə] (**amer. center**) merkez; orta nokat; ~ *of attraction* dartýş merkezi; ~ *of attention* üns merkezi.

century ['sentʃuri] yüz ýyl; asyr.

ceremony ['seriməni] döp, dessur, resmlik, dabara.

certain ['sə:tn] belli, anyk, kesgitli; bir, ... diýilýän biri; ... atly biri; käbir; ynamly, aýgytly; *I'm ~ men ... ynanýaryn*; *under ~ conditions* belli şertlerde; *to feel ~ ynam* duýmak; *to make ~ of göz* ýetirmek; *to know for ~ anyk* bilmek.

certainly [sə:tnli] elbetde, hökman; şübhesiz, gürrüňsiz.

chain ['tʃein] zynjyr; hatar, ulgam;/zynjyrlamak; *a ~ of mountains* dag ulgamy; *a ~ of questions* yzygiderli soraglar; ~ *reaction* utgaşykly reaksiýa; *to ~ up a dog* iti zynjyrlamak.

chair [tʃɛə] oturgyç; katedra; *to take a ~* oturmak; *to take the ~ ýygnaga* başlyklyk etmek; *to leave the ~ ýygnagy* ýapmak.

chalk [tʃɔ:k] hek; *a piece of*
~ bir bölek hek; ✧ *not to know*
~ from cheese elipden şermende
bolmak.

chance [tʃɑ:ns] tötänlik,
sawlik; atanlyk; pursat, maý,
çem; töwekgellik (etmek); *by* ~
tötänden, *atanlykda*; *theory of*
~s ähtimallyk teoriýasy; *to*
take a ~ töwekgellik etmek.

change [tʃeindʒ] üýtgeş-
me, özgerişlik; çalşyрма; gaý-
targy, ownuk pul, şaýy; ulag
çalyşma; / çalyşmak; çalşyr-
mak; üýtge(t)mek; özger(t)-
mek; *small* ~ ownuk pul; *to* ~
one's mind pikirini üýtgetmek;
to ~ one's note äheňni üýtget-
mek; *to* ~ trains başga otla mün-
mek; ~ able üýtgäp durýan.

character [ˈkæriktə] gylyk,
häsiýet; harp; belgi; *Turkmen*
~s türkmen harplary.

charge [tʃɑ:dʒ] zarýad; tab-
şyryk; /zarýad bermek; ýaraga
ok sürmek; tabşyrmak; aýyp-
lamak, günäkärlemek; *at one's*
own ~ öz hasabyňa; *free of* ~
mugt; *to be in* ~ of smth. bir
zada ýolbaşçylyk etmek.

charm [tʃɑ:m] maýyl ediji-
lik; özüne çekiji güýç, owsun;
jady, bendi edililik; / maýyl
etmek, özüne çekmek, bendi
etmek, owsunlamak, jadylamak;
ýesir etmek.

chase [tʃeis] (aw) awlamak;
kowalamak, yzarlamak; / kowgy,
aw.

cheap [tʃi:p] arzan; hüm-
metsiz; *on the* ~ arzan baha-
dan.

cheat [tʃi:t] galplyk, ýalan;
ýalançy, kezzap; /aldamak.

cheek [tʃi:k] ýañak; ✧ *to*
have the ~ *to say smth.* bir zat
diýmäge ýüzüň bolmak; *with*
one's tongue in one's ~ kiçi
dilden bärde.

cheer [tʃiə] makullamak,
goldamak; alkyşlamak; *words*
of ~ alkyş sözleri; ~ful ruhu-
belent; ~less sussupes.

cheese [tʃi:z] peýnir, syr.

chemical [ˈkemikəl] himi-
ki; himiýa...; / himiki serişde-
ler; ~ fertilizers mineral dö-
künler; ~ war gases zäherleýji
gazlar; ~ warfare himiki uruş.

chemistry [ˈkemistri] hi-
miýa.

cheque [tʃek] bank çeki; *to*
~ out çek boýunça almak; *to*
cash a ~ çek boýunça nagt pul
almak; *to draw a* ~ çek ýazyp
bermek.

chest [tʃest] sandyk, guty;
çekme; döş kapasasy; *a medi-*
cine ~ derman gutusy.

chicken [ˈtʃikin] jüýje; gy-
zyletene guş; towuk (nahar
ady); ✧ *don't count your* ~s *be-*
fore they are hatched (nakyl.)
jüýjäni güýz sanarlar.

chief [tʃi:f] ýolbaşçy, baş-
lyk; hojaýyn.

child [tʃaɪld] çaga; ~ ren ça-
galar; *from a* ~ çagalykdan; ~

welfare çagalygy gorama; ♠ a burnt ~ dreads the fire (nakyl) süýtde agzy bişen suwy üfläp ißer.

childhood [ˈtʃaɪldhʊd] çagalyk; ~ *disease çaga keseli.*

chimney [ˈtʃɪmni] tüsseçykar.

chin [tʃɪn] eňek, alkym.

chocolate [ˈtʃɒkəlɪt] şokolad.

choice [tʃɔɪs] saýlama mümkinçiligi, seçip alma mümkinçiligi, saýlap-seçip alanyň, seçilip-saýlanyp alnan zat.

choose [tʃuːz] (chose; chosen) saýlamak, seçmek.

chose [tʃouz] past < choose.

chosen [ˈtʃouzn] p.p. < choose.

church [tʃɜːtʃ] ybadathana; ~yard gonamçylyk.

cigarette [sɪgəˈret] sigaret; çilim; a ~ case çilim gaby; to put out a ~ çilimi söndürmek.

cinema [ˈsɪnɪmə] kinofilm; kinoteatr; kinematografiýa.

circle [ˈsɑːkl] töwerek, tegelek; halka, aýlaw; topar; business ~s işewür toparlar; ruling ~s dolandyryjy toparlar; the Earth ~s the Sun Ýer Günnüň daşyndan aýlanýar.

circular [ˈsɑːkjʊlə] tegelek; aýlawly; sirkulýar...; ~ motion aýlawly hereket.

citizen [ˈsɪtɪzn] raýat; şäherli; harby däl.

city [ˈsɪti] şäher; ~ council şäher geňeşi; ~ planning şäher planlaşdyryşy; ~ water agyz suwy.

civilization [ˌsɪvɪlaɪˈzeɪʃən] siwilizasiýa.

claim [kleɪm] talap; dalaş; / talap etmek; dalaş etmek; bäsdeşlik etmek; hakyň bardygyny ygılan etmek; to ~ damages zyýanyň öwezini dolmagy talap etmek; to ~ one's right hakyňy talap etmek.

class I [klaːs] synp; gatlak; / synpy; the working ~ işçi synpy; the middle ~ orta synp; the upper ~ ýokary synp (gatlak).

class II [klaːs] synp otagy; okuw; topar; görnüş, hil; the top of the ~ klasýň iň gowy okuwçysy; when is ~? okuw näçede başlanýar?; to take ~es sapak almak.

clay [kleɪ] palçyk, laý.

clean [kliːn] arassa(lamak), tämiz(lemek), süpürmek; sap(lamak); ~er tam süpüriji; to ~ up syrýp-süpürmek.

clear [kliə] açyk, aýdyň; durý; arassa, sap, päk; / saplamak, arassalamak, durlamak; tämizlemek; arçamak; aýdyňlaşmak; to ~ one's throat ardynjyramak; to become ~ düşnükli bolmak; is it ~ düşnükli?

clerk [klaːk] mürze, gul-lukçy; iş dolandyryjy; satyjy; ruhany; sowatly adam.

clever [ˈklevə] akylyly; zehinli, ukyply, üşükli; ökde, başarjaň; to be ~ at doing smth. bir zada ökde bolmak.

cliff [klif] uçut, kert gəyā; dik ýapy.

clock [klɔk] sagat; *like a ~ sagat ýaly, jür; at ten o'clock sagat onda.*

clock-work [klɔkwə:k] sagat mehanizmi.

close [klous] ýapyk; ýakyn, golaý; ysnyşykly; dykgatly; *a ~ contact ysnyşykly gatnaşyk; a ~ friend ýakyn dost; a ~ investigation jikme-jik derňew; ~ reading dykgatly okaýyş; ~ly jebis, ysnyşykly.*

close [klouz] soňy, ahyry; / ýap(yl)mak, gutarmak, soňla(n)-mak; *to bring to a ~ soňlamak; ♦ to ~ one's eyes to smth. bir za-da göz ýummak.*

cloth [klɔθ] mata, parça; mawut, begres.

clothes [klouðz] geýim, geýim-gejim, egin-eşik; örtük, daşlyk.

clothing ['klouðɪŋ] geýim-gejim; *~ shop geýim dükany.*

cloud [klaud] bulut; *~ s of smoke tüsse burugsylary; hea-vy ~ goýy bulut.*

club I [klʌb] serdesse, de-genekli taýak; hokey taýagy.

club II [klʌb] klub

coal [koul] daşkömür.

coast [koust] deňiz ýaka-sy, deňiz kenary.

coat [kout] penjek; palto, don, çäkmen.

coffee ['kɔfi] kofe.

coin [kɔɪn] şaýy, teňne; /

zikgelemek.

cold [kould] sowuk; sowuk-lama; *to be (to feel) ~ üşemek; I am ~ üşejärin; in ~ blood so-wukganly.*

collar ['kɔlə] ýaka.

collect [kə'lekt] ýyg(na)-mak; üýş(ür)mek; ýygnanmak, jemlenmek; özüňi ele almak, özüňi dürsemek; *to ~ one's thoughts pikiriňi jemlemek.*

college ['kɒlɪdʒ] kollej, insti-tut; ýörite okuw jaýy.

colour ['kʌlə] (amer. **color**) reňk; öwüşgin; boýag; /reňkle-mek, boýamak; öwüşgin ber-mek.

comb [koum] darak; ga-şaw; / dara(n)mak.

combination [kəmbi'neɪʃən] kombinasiýa; birleşme; utgaş-ma, baglanyşyk.

combine ['kɒmbain] kom-baýn; / [kəm'bain] birleş(dir)-mek, birik(dir)mek, utgaş(dy-r)mak; baglanyş(dy)r)mak.

come [kʌm] (came; come) gelmek; *to ~ about bolmak; to ~ across tötänden duşmak; ~ along! ýör!; to ~ back gaýdyp gelmek; to ~ in girmek; to ~ out çykmak.*

comfort ['kʌmfət] rahat-lyk, oňaýlyk, amatlyk; /köşeş-dirmek, rahatlandyrmak.

comfortable ['kʌmfətəbl] rahat, oňaýly.

command [kə'mɑ:nd] buyruk, emir; serkerdelik, harby yolbaşçylyk.

committee [kə'miti] komitet.

common ['kɒmən] umumy; sada, adaty; ýönekeý; ~ *interests* umumy bähbit; ~ *consent* umumy ylalaşyk; *the ~ man* adaty adam; ~ *factor* umumy bölüji; ~ *multiple* umumy köpeldiji; ~ *sense* sagdyn pikir; *it is ~ knowledge* hemmä mälim.

companion [kəm'pænjən] ýoldaş; şärikdeş; ~ *in crime* jenaýata şärikdeş.

company ['kʌmpəni] kompaniýa; firma, şereket; topar; rota; *industrial ~* senagat kompaniýasy; *I'm expecting ~* men myhmana garaşýaryn; *joint-stock ~* paýdarlar jemgyýeti.

compare [kəm'pɛə] deňeşdirmek; deňemek; *as ~d with* deňeşdirilende; *to ~ notes* pikir alyşmak.

comparison [kəm'pærisn] deňeşdirme.

compete [kəm'pi:t] ýaryşmak; bäsdeşlik etmek.

competition [kəm'pi'tiʃən] bäsdeşlik; ýaryş; bäsleşik; *to be in ~ with smb.* biri bilen ýaryşmak.

competitor [kəm'petitə] bäsdeş.

complain [kəm'plein] nägilelik bildirmek; zeyrenmek; şikayat etmek;

complaint [kəm'pleint] nägilelik; arz; şikayat; kesel, dert.

complete [kəm'pli:t] doly; gutarnykly; /gutarmak, jemlemek; ~ *set of works* eserleriň doly ýygyny.

compound ['kɒmpaund] düzümlük; çylşyrymly; goşma.

computer [kəm'pjʊ:tə] kompýuter; PC (*personal computer*) şahsy kompýuter; *note-book ~* göçme kompýuter.

concern [kən'sə:n] alada, birahatlyk; dahyl; gyzyklanma; konsern; / dahylly bolmak, gatnaşmak; aladalanmak; meşgullanmak, gyzyklanmak; *with deep ~* uly gynanç bilen; *it is no ~ of mine* bu meniň işim däl; *a matter of great ~* örän zerur iş; *to be ~ed about the future* gelejek hakda aladalanmak.

concerning [kən'sə:nɪŋ] degişlilikde, barada, babatda.

concert ['kɒnsə:t] konsert.

condition [kən'diʃən] şert; hal, ýagdaý; *under such ~s* şeýle ýagdaýlarda.

confidence ['kɒnfidəns] ynam; ynamlylyk; gizlinlik; *in strict ~* örän gizlin.

confident ['kɒnfidənt] ynamly; özüne göwni ýetýän.

confuse [kən'fju:z] garyşdyrmak, bulaşdyrmak; utandyrmak.

congratulate [kən'grætjuleit] gutlamak.

congratulation [kən,grætju 'leɪʃən] gutlag; *a letter of ~s gutlag haty.*

connect [kə'nekt] birleşdir-mek; baglanyşdyrmak; *-ion bag-lanyşyk.*

conscience ['kɒnʃəns] wyž-dan, ynsap; *good ~, clear ~ aras-sa, päk wyždan, päk ynsap; bad ~, evil ~ wyždansyzlyk; the freedom of ~ wyždan azatlygy.*

conscious ['kɒnʃəs] akyl-ly-başly, paýhasly, aklyly ýerinde; *to be ~ of smth. bir zada akyl-lyň ýetmek.*

consider [kən'sidə] seret-mek, garamak; hasap etmek; göz önünde tutmak.

consist [kən'sist] ybarat bol-mak, öz içine almak; düzmek.

consonant ['kɒnsənənt] çe-kimsiz (ses).

contact ['kɒntækt] galta-şyk; kontakt; gatnaşyk; / gal-taş(dyrmak; gatnaşyga girmek.

contain [kən'tein] özünde ýerleşdirmek; sygymy bolmak; saklamak.

content ['kɒntent] mazmun; göwürüm, içindäki zat; *the ~s of a book kitabyň mazmuny; form and ~ şekil we mazmun.*

continue [kən'tinju:] dowam et(dir)mek.

continuous [kən'tinjuəs] do-wamly, yzygiderli, yzy üzü-l-meýän; *~ form işligiň dowamly görnüşi.*

contract ['kɒntrækt] şert-

nama, kontrakt; ylalaşyk; / [kən'trækt] gysmak, gysylmak; *~ price şertnama bahasy; to ~ expenses çykadajylary azaltmak.*

control [kən'troul] gözeg-çilik; barlag; dolandyryş; / gö-zegçilik etmek; barlamak; do-landyrmak, üstünden garamak.

convenient [kən'vi:njənt] ýaramly, oňaýly, amatly, laýyk; *~ time amatly wagt.*

conversation [kɒnvə'seɪʃən] gepleşik, gürrüň, söhbet.

cook [kuk] aşhanaçy, aşpez; nahar bişirmek; bişmek; ♠ *too many ~s spoil the broth (na-kyl) çopany köp bolsa, toklusy haram öler.*

cool [ku:l] salkyn(latmak), seleň(letmek); ýelejiretmek; *to get ~ salkynlamak.*

copper ['kɒpə] mis; mis şaýy pul.

copy ['kɒpi] nusga, surat; / nusga almak, göçürmek; *~ book depder; ~right awtorlyk hukugy; rough ~ garalama.*

cord [kɔ:d] ýüp, sapak; bag-lyk; *vocal ~s ses perdeleri; spi-nal ~ oňurga ýiligi.*

corn [kɔ:n] mekgejöwen, dä-ne, galla; *~ failure hasylsyzlyk.*

corner ['kɔ:nə] burç(daky), çüňk(däki); *the four ~s of the Earth Jahanyň dört ýany; to drive into a ~ burça gabamak.*

correct [kə'rekt] dogry; / düzetmek.

cost I [kɒst] (cost) baha, nyrh; çykdaýy; / durmak, düşmek; nyrh kesmek, bahalamak; ~ *price özüne düşýän nyryh*; ~s of *production önümçilik çykdaýylary*; at any ~, at all ~s *islendik baha bilen, islendik ýol bilen*.

cost II [kɒst] past we p.p. < cost I.

cotton ['kɒtn] pagta; go-waça; nah; ~ *wool pamyk*; a *needle and ~ inňe-sapak*.

cough [kɒf] üsgülewük; / üsgürmek.

could [kud] past < can.

council ['kaunsl] geňeş, şu-ra; *Security C. Howpsuzlyk Geňeşi*; town ~ *şäher geňeşi*; ~ of war *harby geňeş*.

count [kaunt] sanamak; hasaplamak; to lose ~ *hasabyňy ýitirmek*.

country ['kʌntri] ýurt; watan; oba, oba ýeri; to live in a ~ *bir ýurtda ýaşamak*; I live in the ~ *men obada ýaşaýaryn*; to go to the ~ *şäheriň daşyna çykmak*, oba gitmek; ~ life *oba durmuşy*.

courage ['kʌrɪdʒ] batyrlyk, edermenlik; to lose ~ *gorkmak*.

course [kɔ:s] kurs, ugur; akym; wakalaryň barşy; nahar, tagam; a dinner of three ~s *üç tagamdan ybarat nahar*; ~ of exchange *walýuta kursy*; of ~ *elbetde*.

court [kɔ:t] howly; sud; meýdança; *Supreme C. Ýokary sud*; ~ of justice *adyl sud*.

cover ['kʌvə] örtük; daşlyk, ýüz; jilt, sahap; gaçýbatalga, buky ýer;/örtmek; gizlemek; ~ of the book *kitabýň sahaby*.

cow [kau] sygyr; ♠ *when the ~s come home ýagyş ýagan gijesi*.

coward ['kauəd] gorkak.

cowardly ['kauədli] gorkaklyk bilen, gorkup.

crack [kræk] jaýryk, çat, moý; jaýryлма sesi; / jaýrylmak; şarpyldatmak.

crash [kræʃ] gümmürdi, şatyrdy; heläkçilik, batmaklyk, synmaklyk; / gürpüldäp ýykylmak; heläkçilige uçramak.

cream [kri:m] gaýmak; krem; the ~ of society *jemgyýetiň güli*.

create [kri:'eit] döretmek, ýaratmak, emele getirmek.

creature ['kri:tʃə] ýaradylan (döredilen) zat; jandar; mahluk.

credit ['kredit] ynam, ynanç; karz; bergi; to give ~ to smth. *bir zada ynanmak*; to do smb. ~ *biriniň abraýyny götermek*; on ~ *nesýe*.

creep [kri:p] süýrenmek, süýşeneklemek; to ~ about on tiptoe *aýagyň burnunda ýöremek*; to ~ into smb.'s favour *biriniň ynamyna girmek*.

cricket ['krikɪt] kriket.

crime [kraim] jenaýat; to commit a ~ *jenaýat etmek*.

criminal ['kriminl] jenaýat-
çy, jenaýatkär; jenaýat; ~ law
jenaýat kanuny; ~ action jena-
ýat işi; war ~ *harby jenaýat-
kär*.

crop [krɒp] hasyl; galla;
ekin; heavy ~ *bol hasyl*; land
under ~ *ekilen ýer*; land out of
~ *ekilmedik ýer*.

cross [krɒs] haç; haçja; /
kesip geçmek; kes(iş)mek; *Red
C. Gyzyl Haç*; he is ~ with you
onuň size gahary gelyär; to ~
out a word *sözüň üstüni çyz-
mak*; to ~ one's mind *kelläňe
gelmek*.

crowd [kraud] üýşmelen,
märeke; basa-baslyk, ithä-it-
lik; /üýşmek, toplanmak; basa-
laşmak, itekleşmek; to gather
a ~ *märeke toplamak*.

cruel [kruəl] zalym, zabun,
ýowuz, rehimsiz; to become ~
ýowuzlaşmak; ~ war *ganyym
urus*; ~ fate *keç pelek*.

cruelty ['kruəlti] zalym-
lyk, zabunlyk, ýowuzlyk, re-
himsizlik.

crush [kraʃ] mynjyratmak;
owratmak, üwemek, döwmek,
külkelemek.

cry [krai] gykylyk, gygyr-
ýan ses; agy; nalyş, dileg; gy-
gyrmak; aglamak; to ~ bitter
tears ajy gözýaş dökmek; to ~
away *gözüň ýaşı kepemezlik*.

cultivate ['kältiveit] bejer-
mek; kültiwasiýa etmek; ösdür-
mek, ösdürip ýetişdirmek.

culture ['kältʃə] medeniýet;
Turkmen ~ türkmen medeniýeti.

cup [kʌp] çaşka, käse; oka-
ra; kubok.

cupboard ['kʌbəd] bufet,
şkaf; ~ love bet *niýetli söýgi*.

cure [kjuə] bejergi, bejer-
me(k); /gutultmak.

curl [kə:l] zülp; buýra saç;
/buýralanmak.

currency ['kʌrənsi] pul, wal-
ýuta; dolanyşyk, ulanylyşyk;
*this word is in common ~ bu
giňden ýaýran söz*; to give ~ to
smth. *bir zady dolanyşyga gi-
rizek*.

current [kʌrənt] akym; elekt-
rik akymy; dolanyşykday, ýöre-
ýän; geçip barýan, şu; against
the ~ *akymyň garşysyna*; ~
coin *dolanyşykday pul*; ~ week
şu hepde; ~ issue *şu neşir*.

curse [kə:s] nälet(lemek),
gargyş (etmek); not worth a ~
gara şaýa degenok; ✧ ~s come
home to roost *gargyş edeniň
başyndan iner*.

curtain ['kə:tn] tuty, per-
de; to draw the ~ *perdäni gö-
termek*; to drop the ~ *perdäni
goýbermek*; behind the ~ *per-
däniň aňyrsynda*.

curve [kə:v] egri çyzyk;
aýlawly çyzyk; ýarym halka;
öwrüm, aýlaw, egrem.

custom ['kʌstəm] adat, urp,
däp-dessur, endik; gümrük; ~
entry gümrük beýannamasy.

customer [ˈkʌstəmə] müş-
deri.

cut I [kʌt] (cut) kesmek; /
kesik, çäk; ýartmaç; tyg ýara-
sy, ýara ýeri; çapyk; kertik; *to*
~ *down azaltmak; çapmak; to ~*
off kesip aýyrmak; to ~ out ke-

sip (oýup) ýasamak; biçmek;
✧ ~ *the coat according to the*
cloth (nakyl) ýorganyňa görä
aýak uzat.

cut II [kʌt] past we p.p. <
cut.

cycle [ˈsaɪkl] sikl; aýlaw;

D

daily [ˈdeɪli] gündelik, her
günki; bir gije-gündizlik (azyk);
gündelik gazet; ~ *duty nobat-*
çylyk; ~ bread rysk, rysgal; ~
living needs, ~ wants gündelik
zerur zatlar.

damage [ˈdæmɪdʒ] zyýan
(ýetirmek), zelel (ýetirmek), ze-
per (ýetirmek); şikes (ýetir-
mek).

dance [dɑːns] tans, oýun;
tans agşamy; / tans etmek, oýna-
mak; *to ~ for joy begençden di-*
riň-diriň bökmek; ✧ to ~ atten-
dance upon smb. birine ýaran-
jaňlyk etmek; to ~ to smb.'s tu-
ne biriniň diýeninden çykyp
bilmezlik.

danger [ˈdeɪndʒə] howp,
hatar; *out of ~ howpsuzlykda;*
in ~ howply ýagdaýda.

dangerous [ˈdeɪndʒərəs] ha-
tarly, howply, töwekgelli.

dare [dæ] het etmek, milt
etmek, bognuň ysmak, gaýra-
tyň çatmak; I ~ *say aýtmaga*
het etsem..., meniň pikirimçe.

dark [dɑːk] gara, garaňky;

garaňkylyk; nadanlyk; *after ~*
garaňky düşensoň; at ~ garaň-
kyda; before ~ garaňky düş-
mänkä; it is getting ~ howa ga-
ralýar; the ~ ages orta asyrlar.

date [deɪt] sene; möhlet;
duşuşyk; ~ *of birth doglan gün;*
out of ~ könelişen; up to ~ döw-
rebap; I have got a ~ meniň du-
şuşygym bar; what ~ is it to-
day? şu gün aýyň näçesi?

daughter [ˈdɔːtə] gyz; my
~ *gyzym.*

day [deɪ] gün; gündiz; *all ~*
long uzynly gün; ~ by (after) ~,
from ~ to ~ gün-günden; every
~ her gün; every other ~ gūnaşa;
one ~ (günlerden) bir gün; the
~ after tomorrow birigün; the ~
before bir gün öňýany; the ~
before yesterday öňňün; the
other ~ ýaňy-ýakynda; so-me ~
bir gün; to- şu gün; ~ off dynç
güni; two ~s ago iki gün mun-
dan öň; in two ~s iki gün-den;
the next ~ ertesi gün; what ~ is
it today şu gün näçenji gün?

dead [ded] öli, ölen; jan-syz; bütünleý, doly, tutuş; *he is ~ ol öldi; to be ~ with hunger ajyndan ölmek; the ~ ölüler; ~ asleep öli ýaly ýatan; ~ tired öler ýaly ýadaw.*

deal [di:l] mukdar; san; söwda; / iş salyşmak; çemeleşmek; iş alyp barmak; satmak; söwda etmek; *a great/a good ~ of köp, ummasyz; it costs a great ~ bu gaty gymmat; to ~ with a problem meseläni çözmek.*

dear [diə] gadyrly, eziz, mähriban, söýgüli; gymmat; ~ *Sir! Hormatly jenap!; ~ presents gymmat sowgatlar.*

death [deθ] ölüm; *natural (violent) ~ tebigy (zorlukly) ölüm; worse than ~ ölümdenem beter.*

debt [det] karz, bergi; borç; *to get (to run) into ~ bergä batmak; ~ of gratitude minnetdarlyk borjy; he is heavily in ~ ite bir sümek bergisi bar.*

decay [di'kei] çüýreme(k), dargama(k); pytrama(k).

deceit [di'si:t] ýalan.

deceive [di'si:v] aldamak

December [di'sembə] dekabr

decide [di'said] karara gelmek, ýüregiňe düwmek, karar kabul etmek.

decimal ['desiməl] onluk; ~ *fraction onluk drob.*

decision [di'siʒən] karar; netije; aýgyt(lylyk); *to arrive*

at (to come to) a ~ karar kabul etmek; a man of ~ dogumly adam; to lack ~ ýajdanjaň bolmak; with ~ ynamly, aýgytly.

declaration [ˌdeklə'reiʃən] beýanat, beýannama; yglan etme; *to make a ~ beýan etmek, beýanat bermek.*

declare [di'kleə] yglan etmek; jar etmek; *to ~ war (on, upon) birine uruş yglan etmek; to ~ one's love söýgüňi äşgär (aýan) etmek.*

decorate [ˈdekəreit] bezemek, timarlamak; nyşan bilen sylaglamak.

decoration [ˌdekə'reiʃən] bezeme, bezeg; nyşan.

decrease [di'kri:s] azal(t)-mak, / [ˈdi:kri:s] azalma; *to be on the ~ azalmak bilen bolmak.*

deep [di:p] çuň; çynlakaý, duýpli; dok, goýy (reňk); pes (ses); ~ *wound agyr ýara; ~ into the night gijäniň ýaryna çenli.*

deer [diə] keýik, sugun.

defeat [di'fi:t] ýeňliş; / ýeňmek, ýeňlişe sezewar etmek.

defence [di'fens] gorag, goranyş, goranma; *best ~ is offence iň gowy goranyş hüjüm etmekdir.*

defend [di'fend] gora(n)-mak.

degree [di'gri:] dereje, basgançak, pelle; *by ~s pelle-pelle; in some ~ käbir derejede; to a certain ~ belli bir derejede.*

delay [di'lei] egleme(k), gijikdirme(k), soňa goýma(k), yza çekme(k); *without ~ haýal etmezden*.

delicate [ˈdelikit] mylakatly, sypaýy, mylaýym; inçe, irnik.

delight [di'lait] hezil (etdirmek), lezzet (bermek).

deliver [di'livə] ýetirmek, eltip (getirip) bermek, gowşurmak; gutarmak, dyndarmak; *to ~ goods haryt getirmek; to ~ a message hat gowşurmak; to ~ a speech söz sözlemek*.

demand [di'ma:nd] talap, isleg; zerurlyk;/talap etmek; talap bildirmek; *payable on ~ talap boýunça tölenýän; a ~ for labour işçi güýjüne bolan isleg; supply and ~ isleg we teklipe; to meet ~s talaby kanagatlandyrmak*.

department [di'pa:tmənt] bölüm; müdirlik; departament; (amer.) ministrlik; (ylmyň) pudagy; *State D. Döwlet Departamenti (ABŞ daşary işler ministrligi)*.

depend [di'pend] bagly bolmak; garaşly bolmak; bil baglamak; *to ~ on bir zada bil baglamak; bir zada bagly bolmak*.

dependant/dependent [di'pendənt] bagly, garaşly.

depth [depθ] çuňluk; jümmüş; (reňkiň, sesiň) goýulygy; *in the ~ of one's heart çuňňur ýürekden; in the ~ of winter gyşyň örküjinde; the ~s of a fo-*

rest tokaýyň jümmüşinde.

descent [di'sent] eňňit, ýapgyt; gelip çykyş; nesil, nebere.

description [dis'kripʃən] beýan etme; şekillendirme, suratlandyрма; *beyond ~ beýan edip bolmaýan*.

deserve [di'zə:v] mynasyp bolmak, laýyk bolmak; *to ~ attention üns bermäge mynasyp bolmak; to ~ praise sylaga mynasyp bolmak*.

desirable [di'zaiərəbl] arzyly, islegli, arzuw edilýän; islenýän, gerek.

desire [di'zaiə] isleg, arzuw, höwes;/islemek, arzuw etmek; *at your ~ siziň islegiňiz boýunça; to leave much to be ~d gaty bärden gaýtmak*.

desk [desk] ýazuw stoly, parta.

destroy [dis'troi] ýykma, ýumurmak, weýran etmek; *to ~ enemy duşmany derbi-dagyn etmek*.

destruction [dis'trʌkʃən] ýykma, ýumurma, weýran etme, weýrançylyk.

detail [ˈdi:teil] jikme-jiklik; şaý, bölek, parça; *to go (to enter) into ~s jikme-jik çintgirmek; in ~ jikme-jik; ~ drawing takyk çyzgy*.

determination [di,tə:mi'neifən] kesgitleme; anyklama; aýgytlylyk; karar, höküm.

determined [di'tə:mind] aýgytly, kesgitli.

develop [di'veləp] ös(dür)-mek; şekili çykarmak.

devil ['devl] melgun, iblis, şeytan; ✧ *talk of the ~ and he is sure to appear gurt agzasañ, gurt geler; the ~ is not so bad as he is painted ady özünden uly.*

diamond ['daiəmənd] göwher, almaz; *black ~ gara almaz; ~ of the first water sap göwher.*

dictionary ['dikʃənri] sözlük.

did [did] past < do.

die [dai] ölmek; kiparmak; sönmek; ✧ *a man can ~ but once (nakyl) bir başa bir ölüm; never say ~ (nakyl) töwekgel ner bolar, endişe – maýja; to ~ down ýitip gitmek.*

difference ['difrəns] tapawut, parh; çaprazlyk; agzalaryk; *it makes no ~ munuñ tapawudy ýok.*

different ['difrənt] başga hili, üýtgeşik; tapawutly; dürli; *that is quite ~ bu düýpden başga mesele; a lot of ~ things birgiden dürli-dürli zatlar.*

difficult ['difikəlt] agyr, kyn; *it is a ~ thing to do muny etmek kyn.*

difficulty ['difikəlti] kynçylyk.

dig [dig] (dug) gazmak; köwläp (gazyp) çykarmak.

dinner ['dinə] nahar; *at ~ nahar başynda; for ~ nahara; to have ~ nahar iýmek.*

dip [dip] bat(yr)mak, çüm-(dür)mek; sokmak; *to ~ into one's pocket eliñi jübiñe sokmak.*

direct [di'rekt] dogry, göni; / ugrukdyrmak, gönükdirmek; ýol görkezmek, salgy bermek; *a ~ road dogry ýol; a ~ influence gös-göni täsir; a ~ answer gönümel jogap; a ~ speech başganyñ sözi; ~ current hemişelik tok.*

direction [di'rekʃən] dolandyрма, edara etme; ugur, tarap.

dirt [də:t] hapa, kir.

dirty ['dæ:ti] hapa, kirli; *a ~ conduct gelşiksiz hereket; a ~ player karamçyl oýunçy; a ~ work haramlyk; gara iş.*

disappoint [disə'pɔint] tamany ödemezlik, lapykeç etmek, göwnüni galdyrmak; *to be ~ed at smth. bir zatdan göwnüñ galmak.*

discourage [dis'kʌrɪdʒ] göwnüni böldürmek, ikerjiñletmek, höwesini gaçyrmak.

discover [dis'kʌvə] üstüni açmak, ýüze çykarmak; açyş etmek; *to ~ the truth hakykatyñ üstüni açmak.*

discovery [dis'kʌvəri] açyş; *D. Day Amerikanyñ açylan güni (12-nji oktyabr).*

discuss [dis'kʌs] garamak, ara alyp maslahatlaşmak; çekişmek.

discussion [dis'kʌʃən] garama, çekişme, seretme; gepselikler; *the question is under ~ bu meselâ garalyar; a direct ~ gös-göni gepleşikler.*

dish [diʃ] tabak, okara; gap-çanak; nahar, tagam; *a ~ washer gap-çanak yuwyan enjam; a fish ~ balykly nahar.*

dismiss [dis'mis] işden çykarmak, kowmak; goýbermek; dargatmak; taşlamak.

distance ['distəns] aralyk; uzaklyk; *~ control uzakdan dolandyrys; at a ~ belli aralykda; in the ~ uzakda; from a ~ uzakdan.*

distant ['distənt] uzak(daky), alys(daky), daş(daky); daşgyn; *five miles ~ baş mil uzakdaky; a ~ relative daşgyn garyndaş.*

divide [di'vaid] payla(ş)mak, böl(üş)mek; bölünmek, paylanmak; *to ~ into several parts birnäçe bölege bölmek; sixty ~d by twelve is five altmyşy on ikä paylasaň, başden ýetýär; to ~ by three üçe bölmek.*

division [di'vizən] bölüm; bölünme, bölünişik; diwiziýa; *~ of labour zähmet bölünüşigi.*

do [du:] (did; done) etmek, ýerine ýetirmek; (Present we Past Indefinite zamanlarynda sorag we ýokluk şekillerini ýasamak, täsiri güýçlendirmek üçin ulanylýar) *to ~ a sum mysal işlemek; to ~ smb. good biri-*

ne ýagşylyk etmek; to ~ harm zyýan etmek; to ~ justice adyl bolmak; Do you smoke? Siz çilim çekýärsiňizmi? No, I don't. Ýok; do come hökman gelin; How do you do? Salawmaleý-kim!

doctor ['dɒktə] doktor, lukman; doktor (ylmy dereje).

dog [dɒg] it; köpek.

dollar ['dɒlə] dollar; *~ diplomacy dollar diplomatiýasy.*

done ['dʌn] p.p. < do.

door [dɔ:] gapy; *a ~ to success üstünlige ýol; to answer the ~ gapy kakylanda açmak; he lives next ~ to us ol biziň duldegşir goňşymyz.*

doorway ['dɔ:wei] gapy ýeri, gapy gädigi.

dot [dɒt] nokat; köp nokat; nokat goýmak.

double ['dʌbl] goşa, iki-gat; iki esse; ikili;/iki esse art-(dyr)mak;/gaty meñzeş adam; *a ~ bed iki adamlyk krowat; a ~ game ikiýüzlülük; to play ~ ikiýüzlülük etmek; he sees ~ ol goşa görýär.*

doubt [daʊt] şübhe; güman; şübhelenmek; ýaýdanmak; *to make ~ şübhelenmek; to make no ~ asla şübhelenmezlik; no ~, without ~, beyond ~ şeksiz, şübhesiz, gürrüňsiz.*

down [daʊn] aşak(lygyna); aşakda; *the sun is ~ gün batdy; the blinds are ~ perdeler goýberilen; to write ~ ýazyp almak;*

up and ~ öñe-yza; ~fall ýykylma; ~right gönümel; ~stairs aşak; aşakda; ~wards aşak gidýän; to go ~aşak düşmek.

drag [dræg] (zordan) süýre(n)mek, çekmek, dartmak; *to ~ on haýal geçmek; to be a ~ on a person birine ýük bolmak; to ~ one's feet zordan ýöremek.*

drank [dræŋk] past < drink.

draw [drɔ:] (drew; drawn) çekmek, süýremek; dartmak; (ünsi) çekmek; özüne çekmek; çyzgy çyzmak, surat çekmek; çzyk geçirmek; deñe-deñ gutarmak; *to ~ wire sim çekmek; to ~ the curtain perdäni syrmak; to ~ a sigh dem almak; to ~ conclusions netije çykarmak; ~back nogsan, kemçilik.*

drawer [drɔ:ə] çekme, çeker.

drawn [drɔ:n] p.p. < draw.

dream [dri:m] düýş; arzuw, hyýal;/(dreamt, dreamed) düýş görmek; arzuw etmek, hyýal ýüwürtmek; *to see a ~ düýş görmek; the land of ~s hyýal dünýäsi; pipe ~ boş hyýallar; bolsady.*

dreamt [dremt], **dreamed** [dri:md] past p. p. < dream.

dress [dres] köýnek; geým; lybas; / geý(in)mek; (ýarany) daňmak; *evening ~ gezelenç lybasy; morning ~ öý lybasy.*

drew [dru:] past < draw.

drink [drɪŋk] (drank; drunk) içmek; içgi; *soft ~s alkogolsyz içgiler; to have a ~ içmek.*

drive [draiv] (drove; dri-

ven) (mal, maşyn) sürmek; (ulagly) äkitmek; ulagly girmek; *to go for a ~ ulagly gezelenje gitmek; armament's ~ ýaraglanýşygyň haýdadylmagy; to ~ mad, to ~ crazy däliretmek; to ~ at kakdyrmak, kakdyryp bir zat diýmek; gepi gyşartmak.*

driven ['drɪvn] p.p. < drive.

driver ['draivə] sürüji; sofýor; maşinist.

drop [drɒp] damja, katra;/ dammak; gaç(yr)mak; taşlamak; *~ by ~, by ~s damja-damja, dama-dama; ~ it! bes ediň!, goýuň!; to ~ smoking çilimi taşlamak; to ~ asleep uklamak; to ~ a word in favour of smb. biri üçin agyz açmak.*

drove [drouv] past < drive.

drown [draun] bat(yr)mak, gark etmek; *to be ~ed gark bolmak; ~ed in sleep uka batan.*

drug [drʌg] derman; dermanlyk harytlar; neşe; *~ plants dermanlyk ösümlükler; a ~ taker neşekeş; the ~ habit neşekeşlik.*

drum [drʌm] deprek, nagara, dowul.

drunk [drʌŋk] p. p. < drink / serhoş; başy aýlanan; *to get ~ serhoş bolmak.*

dry [drai] gury; gurak; gura(t)mak, çalykmak; *a ~ bread gury çörek; gatan çörek; a ~ book gyzyksyz kitap; ~ humour sowuk-sala degişme; a ~ cow süýtden çykan sygyr; ~ facts gury faktlar.*

duck [dʌk] ördek; / çüm-
(dür)mek, bat(yr)mak.

dug [dʌg] past we p.p. < dig.

dull [dʌl] körzehin, tünt;
kütek; tutuk, ümürli, duman-
ly; yürekgysgynç, yürekgysdy-
ryjy; ~ *pain kütek agyry*; ~ *of*
hearing gulagy agyr; ~ *sight*
gowşak göz.

during [ˈdʒuəriŋ] dowamyn-
da; wagtynda, -da/-de; ~ *holi-*
days kanikulda.

dust [dʌst] tozan; gum; kir-
şen; *atomic ~ radioaktiv tozan*;

to ~ a table stoluň tozanyňy sü-
pürmek; ♠ *to throw ~ in smb.'s*
eyes gözboýagçylyk etmek.

duster [ˈdʌstə] tozan sü-
pürilýän esgi; tozan süpüriji;
tozan sorujy.

duty [ˈdʒu:ti] borç, wezipe;
töleg, hak, paç; hormat, sarpa;
goşun gullugy; nobatçylyk; *to*
be on ~ nobatçy bolmak; *to do*
one's ~ borjuňy berjaý etmek;
off ~ işden boş wagt; *out of ~*
işden başga wagt; *custom du-*
ties gümrük haky.

E

each [i:tʃ] her bir, her haý-
sy; her; ~ *of us her birimiz*; ~
and all hemmeler we her kes; ~
other bir-birini.

eager [ˈi:gə] meýilli, maýyl;
göwünjeň, höwesjeň, hyjuwly;
ymtylýan; ~ *for (after) fame*
şöhratparaz; ~ *for knowledge*
bilime ymtylýan; *who is ~? kim*
meýilli?

ear [iə] gulak; eşidiş uky-
by; deşik, göz, gulak, ildirgiç;
an ~ for music saza bolan üşük
(zehin); *to play by ~ notasyz*
çalmak; *to speak in smb's ~ bi-*
rine çawuş çakmak; *to prick up*
one's ~s gulagyňy keýertmek;
to turn a deaf ~ gulak gabart-
mazlyk.

early [ˈɜ:li] ir, irki; *at an ~*

hour ir bilen; *at an ~ date*
ýakyn günlerde; *to keep ~*
hours ir ýatyp, ir turmak; ~ *in*
the year ýylyň başynda; ~ *in*
the day irden.

earn [ɜ:n] gazanmak; my-
nasyp bolmak, laýyk bolmak;
to ~ one's living (one's daily
bread) gazanç etmek; *to ~ fa-*
me şöhrat gazanmak.

earth [ə:θ] Ýer; toprak; ýer
ýüzi, dünýä; / gömmek; ýere
birleşdirmek; *on ~ ýer ýüzün-*
de; *round the ~ Ýeriň daşyn-*
dan; *how on ~? nädip?*; *why on ~?*
näme üçin? ~ *water talh suw*.

east [i:st] gündogar; *the E.*
Gündogar; *Far E. Uzak Gün-*
dogar; *Middle E. Orta Gündo-*
gar; *Near E. Ýakyn Gündogar*;

to the ~ (of) (...dan) gündogara; ♠ *E. or West home is best (nakyl) towşana dogduk depe.*

eastern [ˈi:stən] gündogar; gündogardaky; gündogarly.

easy [ˈi:zi] aňsat, ýeňil; arkaýyn; rahat; ~ of access elýeterde; make your mind ~ rahatlanyň; take it ~! göwnüňize almaň.

eat [i:t] (ate; eaten) iýmek; to ~ up lak-luk atmak; ♠ to ~ one's words sözüňi gaýdyp almak.

eaten [i:tn] p.p. < eat.

economy [iˈkɔ:nəmi] ykdy-sadyýet; hojalyk.

edge [edʒ] gyra, erňek; päkiniň tygy; ~ of a wood to-kaýyň çeti; the knife has no ~ pyçak kütelipdir; to be on the ~ of doing smth. bir zady "eder-ederde" bolmak.

educate [ˈedju:keit] terbiýeleme; okatmak, bilim (tälim) bermek; türgenleşdirmek.

education [ˌedjuːˈkeiʃən] sowat, bilim, magaryf; okatma, öwretme, tälim berme; terbiýe; all-round ~ hemme taraplaýyn sowat; compulsory ~ hökmany okuw; free ~ mugt okuw; to get ~ bilim almak.

effect [ɪˈfekt] yz; netije; täsir; hereket; täsir etmek; cause and ~ sebäp we netije; of no ~ netijesiz, peýdasyz; to have ~ täsirli (netijeli) bolmak; to come into ~, to take ~ güýje girmek.

effective [ɪˈfektiv] täsirli; hereket edýän; täsir galdyryjy; he is very ~ speaker ol örän dilewar; to become ~ güýje girmek.

effort [ˈefət] tagalla, çalyşma, synanyşyk; to make an ~ çalyşmak, synanyşmak; to make ~ s tagalla etmek.

egg [eg] ýumurtga; soft- (boiled) ~, lightly boiled ~ çala gaýnadylan ýumurtga; hard-boiled ~ gaty gaýnadylan ýumurtga; to shell an ~ ýumurtgany soýmak.

either [ˈaɪðə] (amer.) [ˈi:ðe] ikiden biri; ol ýa-da başgasy; ikisem, bu-da, ol-da; ~ of the two boys şu iki oglanyň islen-digi (ikisem); ~ will do ikisem laýyk bolar.

elastic [ɪˈlæstik] maýyşgak, çeye, süýngüç; rezin bagjyk; rezin daňy.

elbow [ˈelbou] tirsek; at one's ~ el ýüzünde; up to the ~ s in work iş bilen başagaj.

elect [ɪˈlekt] (ses berip) saýlamak; bride ~ adagly gyz.

election [ɪˈlekʃən] saýlaw- (lar); general ~ ählumumy saýlawlar; to hold an ~ saýlaw geçirmek; ~ campaign saýlaw kampaniýasy.

electric [ɪˈlektrik] elektrik; elektrik bilen işleýän; ~ fan elekt-rik ýelpewajy; ~ light elektrik ýagtylygy; ~ engineering elektrotehnika.

electricity [ilek' trisiti] elekt-rik.

elephant ['elifənt] pil; ~ *calf* pil çagasy; ~ *cow* urkaçy pil; ~ *trumpet* pil sesi; ♠ *to see the ~* durmuşy görmek.

else [els] ýene, başga; ýog-sam; başga biri; *no one ~* başga hiç kim; *somebody ~* başga biri; *what ~?* ýene näme?; *who ~?* ýene kim?

employ [im'ploi] iş bermek; iş almak, hakyna tutmak; ulan-mak, peýdalanmak; *to be ~ed by smb.* birine işe girmek.

employer [im'ploia] iş ber-ýän.

employment [im'ploimənt] gulluk; iş, kär; ulanma, peýda-lanma; *out of ~* işsiz; *full ~* doly gün işleme; ~ *bureau* işe ýerleşdirýän edara.

empty ['empti] boş; / bo-şatmak; *the car is ~ of petrol* maşynyň benzini ýok; ~ *sto-machs* açlar.

enclose [in'klouz] goşmak, ýanyna goşup ibermek; gurş-a-mak; germew etmek.

enclosure [in'klouzə] go-şundy.

encourage [in'kʌridʒ] ruh-landyrmak; höweslendirmek; goldamak.

encouragement [in'kʌridʒ mənt] ruhlandyrma; höweslen-dirme.

end [end] soň(y), ahyr(y); yzy; / gutarmak, tamamlan(n)-

mak; *from beginning to ~* baş-dan aýaga; *in the ~* ahyrsoňy; *to come to an ~* gutarmak; *to put an ~ to smth.* bir zada soň goýmak.

enemy ['enimi] duşman; *the (old) Enemy* şeýtan; *how goes the ~?* sagat näçe?

engine ['endʒin] motor; lo-komotiiv, parowoz; gural, abzal; ~ *oil* maşyn ýagy.

engineer [,endʒi'niə] inže-ner; mehanik; maşinist.

English ['iŋɡliʃ] iňlis; iňlis dili; *the English Channel* La Manş bogazy.

enjoy [in' dʒɔi] lezzet almak, hezil etmek; eşretini görmek; *I ~d the book* kitaby hezil edip okadym.

enough [i' nʌf] ýeterlik; ~ *time* ýeterlik wagt; *sure ~* şübhesiz; *you know well ~* siz muny gaty gowy bilýärsiňiz.

enter ['entə] girmek, ara-laşmak; girizmek; *to ~ the room* otaga girmek; *to ~ into details* jikme-jik çintgemek; *to ~ the University* uniwersitete girmek.

entertain [,entə'tein] myh-man almak; söwüş etmek, hez-zetlemek; güýmemek; *we don't ~ biz* myhman alamyzok; *to ~ a proposal* teklibi makul-lamak; *to ~ a request* haýyşy ýerine ýetirmek.

entertainment [,entə'tein mənt] güýmenje, şa-galaň.

entrance [ˈentrəns] giriş; girelge, gapy; *the back ~ arka gapy; ~ visa giriş wizasy; ~ fee giriş tölegi; ~ examinations giriş synaglary.*

envelope [ˈenviloup] bukja.

equal [ˈi:kwəl] deň, barabar; /deňi, taýy; / deňleşmek, deň bolmak; *twice two ~ to four iki ikiň dört bolýar; he has no ~ onuň deňi-taýy ýok.*

equality [i:ˈkwələti] deňlik.

escape [isˈkeip] gaçma(k); gutulmak, sypmak; halas bolmak; halas ediş; *to ~ from prison türmeden gaçmak; ~ ladder halas ediş merdiwany; it ~d me muny ünsden sydyrypdyryn.*

especially [isˈpeʃəli] esasan(am), aýratynam.

establish [isˈtæbliʃ] döretmek, esaslandyrmak, gurmak; ýüze çykarmak; *to ~ an order tertibi ýola goýmak; to ~ a business firma döretmek; to ~ one's health saglygyňy dikeltmek.*

establishment [isˈtæbliʃmənt] gurama, edara; ýüze çykarma.

even [ˈi:vən] düz, tekiz, ýylmanak; endigan; birmeňzeş; durnukly; adyl; jübüt; / hat-da; / düzlemek, tekizlemek; *~ better gaýta gowam; ~ if hat-da; ~ though iň bolmanda; ~ with the ground ýere ýegsan.*

evening [ˈi:vnin] agşam; agşamky; *~ meal agşam nahary.*

event [iˈvent] waka, hadysa; netije; ýagdaý; *a great ~ ägirt uly waka; the course of ~s wakalaryň gidişi; in the ~ of his death ol ölen ýagdaýynda.*

ever [evə] hemişe; bir wagt, heý; *as ~ dessine; ~ after, ~ since şol wagtdan bäri; for ~ hemişelik; ~ yours hemişe size wepaly; hardly ~ hiç wagt diýen ýaly.*

every [ˈevri] her, her bir; *~ day her gün; ~ time her gezek; ~ now and then, ~ now and again wagtal-wagtal; ~ other day gūnaşa.*

everybody [ˈevribədi] = **everyone** [ˈevriwən] her kes, her kim; hemmeler.

everything [ˈevriθiŋ] her bir zat, hemme zat; *~ is ready hemme zat taýýar.*

everywhere [ˈevriwə] hemme ýerde; *he is known ~ ony hemme ýerde tanaýarlar.*

evil [ˈi:vl] ýamanlyk; be-la, külpet; erbet, zyýanly; ajy; *~ tongue ajy dil; ~ eye ýaman göz; an ~ genius zalym alym; to speak ~ of biriniň gybatyny etmek.*

exact [igˈzækt] anyk, takyk, kesgitli; *~ sciences takyk gylmylar; ~ size takyk ölçeg.*

examination [ig,zæmiˈneifən] synag; gözden geçirme; barlag, derňew; *custom-house ~ gümrükhana barlagy; to go in for an ~ synaga girmek; to*

pass one's ~ synagdan geçmek; to fail in an ~ synagdan geçmezlik.

examine [ig'zæmin] gözden geçirmek, barlamak; synamak, synagdan geçirmek; *to ~ a heart yüregi barlamak.*

example [ig'za:mpl] mysal, mesele; nusga; görelde; *for ~ mysal üçün, meselem; to follow the ~ göreldə eýermek; to set a good (bad) ~ gowý (erbet) görelde görkezmek; to take ~ by görelde almak.*

excellent ['eksələnt] ajaýyp, aňrybaş, iň ýokary; *an ~ mark iň ýokary baha.*

except [ik'sept] hasaba almazlyk, göz önünde tutmazlyk, hasap etmezlik; / hasaba almasak, başga; *~ me menden başga.*

exchange [iks'tʃeindʒ] çalyşma(k); alyş-çalyş; böl(dür)-me, owratma; birža; *in ~ for ... ýerine, deregine; rate of ~ pul çalyşma bahasy; labour ~ zähmet biržasy.*

excite [ik'sait] tolgundyrmak; itermek; döretmek; *~d tolgunyp; ~d crowd gazaba münen märeke; exciting tolgundyryjy; an exciting news tolgundyryjy habar.*

excursion [iks'kə:ʃən] ekskursiýa; gezelenç, sapar.

excuse [iks'kju:s] ötünç; bahana, sebäp; / [iks'kju:z] bagyşlamak, günäsini ötmek; akla-

mak; uzur bolmak; *~ me! bagyşlaň! in ~ of smth. bir zada delil hökmünde; that is no ~ bu sizi aklamayar; a lame ~, a poor ~ bolgusyz bahana.*

exercise ['eksəsaiz] gönükme; tabşyryk; türgenleşik; tür-
genleş(dir)mek; *an ~-book dep-
der; an ~ in grammar gramma-
tika boýunça gönükme.*

exist [ig'zist] bolmak, bar bolmak.

existence [ig'zistəns] bolma, bar bolma; *in ~ tebigatda bar (zat).*

exit ['eksit] çykalga, çykyş ýoly; *an emergency ~ goşmaça çykalga; ~ visa, ~ permit çykyş wizasy.*

expect [iks'pekt] garaşmak, tama etmek; bil baglamak; öýtmek, çak etmek; *to ~ a letter hata garaşmak; I ~ so men şeýledir öýdýärin.*

expensive [iks'pensiv] gymmat; *to get ~ gymmatlamak.*

experience [iks'piəriəns] tejribe; başdan geçirme(k); görgi; *a man of ~ tejribeli adam; to have ~ in smth. bir zatda tejribäň bolmak; to know smth. by (from) ~ bir zady tejribe boýunça bilmek.*

explain [iks'plein] düşündirmek.

explanation [eksplə'neifən] düşündiriş.

explode [iks'ploud] ýar(yl)-mak, partla(t)mak.

explosion [iks'plouzən] partlama; tutaşma; *an ~ engine içinden ýandyrylýan motor.*

explosive [iks'plousiv] partlaýjy; gyzma, gaharjaň; zarp-ly; partlaýjy madda; *~ bomb fu-gas bombasy; ~ bullet partlaý-jy gülle.*

express [iks'pres] gyssag-ly; / gyssagly iberme(k); beýan etmek; *~ train gyssagly otly; to ~ oneself pikiriňi beýan etmek.*

expression [iks'preʃən] beýan, beýan etme; sypat, ýüz keşp; *beyond ~ söz bilen beýan eder ýaly däl; with ~ sypat bi-len; jümle bilen.*

extreme [iks'tri:m] iň soň-ky dereje, soňky çäk; soňky çä-re, ahyrky alaç; *to run to an ~ iň soňky derejä ýetmek, nalaç galmak; to go to ~s iň soňky çärä ýüz urmak; ~s meet nalaç-laryň ýoly bir.*

eye [ai] göz; göreç; ga-raýyş, nazar, bakýş; deşik, gu-lak; *brown ~ gara göz; good ~ / quick ~ ýiti göz; to close one's ~s to smth. bir zada göz ýum-mak; ♠ four ~s see more than two (nakyl.) maslahatly biçi-len don gysga bolmaz; ~glass äýnek; ~lid gabak.*

F

face [feis] ýüz, sypat; keşp; daş görnüş; öňden görnüş, fa-sad; / ýüziň (bir zada) bolup durmak; ýüzi belli bir ugra bol-mak; ýüzbe-ýüz bolmak; *~ to ~ ýüzbe-ýüz; put smile on your ~ ýylgyryň; ♠ to have the ~ (to say) aýtmaga ýüzüň bolmak; to lose ~ abraýdan düşmek; to sit ~ing ýüzüňi öwrüp otur-mak; ~ the facts hakykatyň ýüzüne seretmek.*

fact [fækt] ýagdaý, fakt; hakykat, çyn (dogry) zat; *the ~ is that bu ýerde gep şunda ...; the ~ of the matter işiň özeni; in ~, as a matter of ~ hakykat-dan, iş ýüzünde.*

factory [ˈfæktəri] kärhana.
fail [feil] şowsuzlyga uçra-mak, ugruna bolmazlyk; sy-nagdan geçmezlik; başa bar-mazlyk; ýetmezlik; peselmek; solmak; *a plan ~s maksatnama başa barmaýar; to ~ in an exa-mination synagdan geçmezlik; without ~ gürrüňsiz; don't ~ to let me know maňa hökman ha-bar ýetiriň; he ~ed to come ol gelip bilmedi; words ~ me söz tapamak.*

failure [ˈfeilə] şowsuzlyk; paşmadyk pirim; üflaslyk, sy-nanlyk; işi ugruna däl adam; *harvest ~ hasylsyzlyk; to end in ~ şowsuz gutarmak; to meet*

with ~ şowsuzlyga uçramak;
the play was a ~ oýun şowsuz
boldy.

faint [feint] bihuşlyk; / gow-
şak, ysgynsyz, gowuşgynsyz; /
özüňden gitmek; çaşmak, bi-
huş bolmak; *not the ~est hope*
çigit ýalam umyt ýok.

fair I [fæ] bazar, ýarmar-
ka; *vanity ~ şöhrat bazary;*
world ~ bütindünýä sergisi; ♦
the day after the ~ "toýdan"
soň.

fair II [fæ] owadan, gözel;
ajaýyp, arassa, tämiz; dogru-
çyl, adyl; ep-esli, esli; sypaýy,
mylakatly; aksowult, akýagyz;
~ *weather açyk howa;* ~ *wind*
ugurdaş ýel; a ~ *play mert*
oýun; by ~ *means halal ýol bi-*
len; ~ *trade halal söwda;* *your*
mark is ~ siziň bahaňyz gowy.

faith [feiθ] ynam; iman;
ygtybar; ygrar; wepa, sadyk-
lyk; ynsap; *in good ~ ak ýürek-*
den; *in bad ~ ähtiýalanlyk bi-*
len.

fall [fɔ:l] (fell; fallen) ýykyl-
ma(k); gaçma(k); peselme(k);
aşak düşme(k); ýagyn; *to ~ si-*
lent dymmak; *to ~ asleep ukla-*
mak; *to ~ ill kesellemek;* *to ~*
dead ölüp ýykylmak; *to ~ be-*
hind yza galmak; *to ~ in love*
aşyk bolmak; *to ~ into a habit*
endik etmek.

fallen [fɔ:lən] p.p. < fall.

false [fɔ:ls] ýalan, ýalňyş,
nädogry; galp; emeli, ýasama;

haýyn; ~ *pride ýalan guwanç;*
a ~ friend ýalan dost; a ~ *teeth*
ýasama diş.

fame [feim] şöhrat, meş-
hurlyk; at-owaza; abraý; ~ *as a*
writer ýazyjylyk abraýy.

familiar [fə'miljə] tanyş,
belet; ýakyn, golaý; adaty;
edepsiz; ýuwnuksyz; a ~ *sight*
adaty zat; *to be ~ with smth.*
bir zada belet bolmak.

family ['fæmili] maşgala,
tohum, asyl, nesil, tire; a *man*
of ~ asylzada; a ~ *of languages*
diller maşgalasy; a ~ *name fa-*
miliýa; a ~ *tree şejere daragty;*
a ~ *friend saçakly gatnaşyk*
edýän dost; *we are a ~ of three*
biz üç baş maşgala; ~ *life maş-*
gala durmuşy.

famous ['feiməs] meşhur,
belli; şöhratly; adygan, tany-
mal; *to be ~ for smth. (bir zat)*
bilen meşhur bolmak.

fancy ['fænsi] fantaziýa;
hyýal; höwes, isleg, maýyllyk;
göz önüne getirme(k), hyýalda
dikeltmek; çaklamak, oýlamak;
hondan bärsi bolmak.

far [fa:] uzak(daky), daş-
(daky), alys(daky); ~ *back in*
the past uzak geçmişde; ~ *and*
near uzak-ýakynda; ~ *East*
Uzak Gündogar; *how ~ is it?*
näçe aralykda? ~ *from ...dan*
uzak; *as ~ as I know meniň bil-*
şime görä; *so ~ as sebäpli;* *from*
~ uzakdan.

farm [fɑ:m] ferma, mellek; daýhan hojalygy; *dairy* ~ süýt fermasy; *individual* ~ ýekebara hojalyk.

farmer [ˈfɑ:mə] mülkdar, kärendeçi.

fashion [ˈfæʃən] ýol, usul, tär; biçüw, moda; *to be the ~, to be in ~ modada bolmak; out of ~ modadan galan.*

fashionable [ˈfæʃnəbl] modaly, modadaky; bezemen, kaşaň.

fast I [fɑ:st] agyz bekleme; ✧ *a clean ~ is better than a dirty breakfast* halal lukma ýagtylyk biýr gözlere; *to break one's ~ agzyňy açmak.*

fast II [fɑ:st] berk, gaty; wepaly; tiz, çalt; *a ~ friend wepaly dost; to make ~ berkitmek; a ~ train tiz gidýän otly; the watch is ~ sagat öňe gidýär; to be ~ asleep berk uklamak.*

fasten [ˈfɑ:sn] berkitmek; daňmak, baglamak; gysmak; ~ *seat bealts kemerleriňizi ildiriň! to ~ a door gapyny jebis ýapmak.*

fat [fæt] ýag; ýagly; semiz; etli-ganly; *to run to ~ semremek; ✧ the ~ is in the fire boljak iş boldy; ~ job bereketli iş.*

fate [feit] kysmat, takdyr; täleý; *as sure as ~ şübhesiz; to go to one's ~ ölüme gitmek.*

father [ˈfɑ:ðə] kaka, ata; nesilbaşy; *adoptive ~ atalyk;*

F. of lies Iblis; F. Christmas Aýaz baba; F. Thames Temza derýasy; F. of Waters Misisipi derýasy.

father-in-law [ˈfɑ:ðərinlɔ:] gaýyn ata.

fatherland [ˈfɑ:ðəlænd] watan, ýurt, ene toprak.

fault [fɔ:lt] nogsan, ýetmezçilik; hata; säwlik; günä; *it is my ~ günä mende.*

favour [ˈfeivə] (**amer. favor**) merhemet; ýagşylyk; mähribanlyk, hoşniýetlilik; hyzmat; peýda, bähbit; *please, ~ me with an answer merhemet edip, maňa jogap beriň.*

favourable [ˈfeivərəbl] (**amer. favorable**) gowy, oňat, ýagşy, ýakymly; oňyn; *a ~ answer oňat jogap; ~ wind ugur-daş ýel; ~ impression ýakymly täsir.*

favourite [ˈfeivərit] (**amer. favorite**) gowy görülyän; söýgüli; halanýan; ~ *colour gowy görülyän reňk.*

fear [fiə] gorky; wehim, heder; / gorkmak, heder (wehim) etmek; *for ~ (of smth.) gorkusyna; in ~ of one's life janyňdan gorkyňa; never ~ asla gorkmaň.*

feather [ˈfedə] ýelek, per; ✧ *birds of a ~ topragy bir ýerden alnan.*

fed [fed] past we p.p. < feed.

feed [fi:d] (fed) iýmítlen-
(dir)mek; iýmitle(n)mek; bak-
k(yl)mak; *to ~ on, to ~ upon bir
zat bilen iýmítlenmek; to ~ up
baga bakmak.*

feel [fi:l] (felt) duýmak;
añmak; barlamak; sermen-
mek; *I ~ hot (cold) men yssy-
laýaryn (üşeyärin); to ~ the
pulse of smb. biriniň ýürek
urgusyny barlamak; the room
~s warm otagyň içi yssy; to ~
one's way sermenip ýöremek;
to ~ for smb. birine duýgudaş-
lyk bildirmek.*

feeling ['fi:liŋ] duýgy, añ;
duýma; *~ of safety howpsuzlyk
duýgusy; to hurt smb.'s ~s bi-
riniň göwnüne degmek; good ~
ýagşy niýetlilik; ill ~ duşman-
çylyk; bad ~ ýaramaz duýgy.*

fell [fel] past < fall.

fellow ['felou] ýoldaş, ülpet;
ýigit, oglan; *~ citizen ildeş;
~ creature ýakynyň; ~ soldier
söweş ýoldaşy.*

felt [felt] past we p.p. < feel.

female ['fi:meil] aýal maş-
gala; ene,urkaçy.

fence [fens] haýat, diwar,
germew, aýmança; gylyçlaşyk;
/ haýat çekmek; germew etmek;
gylyçlaşmak; *a ~ roof bassyr-
ma, telär; green (wire) ~ ösüm-
likden (simden) aýmança; mas-
ter of ~ ökde gylyç urýan; to ~
about, to ~ in gurşamak, daşy-
ny tutmak.*

fever ['fi:və] yssytma; gyz-

zyрма; titretme; *brain ~ beýin
sowuklamasy; gold ~ altyn yssyt-
masy.*

few [fju:] az, az sanly, köp
däl; *a ~ birnäçe; quite a ~ ep-
-esli; in a ~ words gysgaça; ~
books az kitap; in a ~ days bir-
näçe günden.*

field [fi:ld] meýdan; ugur,
pudak; *~ of view, ~ of vision
gözýetim; magnetic ~ magnit
meýdany; in the ~ meýdanda;
in this ~ bu ugurda; oil ~ nebit
ýatagy.*

fierce [fiəs] guduz ýaly, joş-
gunly; gazaply; güýçli; aýyl-
ganç, elhenç.

fight [fait] uruş, jeň, ýow;
/ (fought) uruş(mak), söweş-
(mek), göreş(mek); *to ~ hard
gaýduwsyz göreşmek; to have
a ~ uruşmak.*

figure ['figə] syrat; sypat;
daşky görnüş; keşp; şahsyýet,
şahs; şekil, surat; san; *a nice ~
gelşikli syrat; a person of ~
görnükli şahsyýet; ~ of speech
çeper serişdeler; in round ~s
tegelek sanlarda; double ~s iki
belgili sanlar.*

fill [fil] dol(dur)mak; ýap-
mak; (dişe) dyky goýmak; *to ~
in one's name öz adyňy goş-
mak; to ~ up a form anketa
doldurmak.*

film [film] film; kino; plýon-
ka; ýukajyk gatlak; örtük, perde.

find [faɪnd] (found) tap-
mak; üstüni açmak; hasapla-

mak, öýtmek;/ tapyndy; *to ~ no sense many görmezlik; to ~ oneself öz ornuňy tapmak; I ~ it necessary men muny zerur hasap edýärin; How do you ~ yourself? Ýagdaýyňyz nähili? a great ~ uly tapyndy.*

fine I [fain] jerime (etmek).

fine II [fain] inçe, nepis; ajaýyp, gözel; *~ air ajaýyp howa; ~ distinction inçejik tapawut; ~ intellect ýiti akyl; ~ point, ~ question irnik mesele; ~ mechanics takyk mehanika; one ~ day günlerden bir gün; the F. Arts şkillendiriş sun-gaty.*

finger [ˈfɪŋgə] barmak; ok; (enjamyň) dili;/ellemek; bar-maklaryňy degirmek; *to lay (to put) a ~ on smb. birine bar-magyňy degirmek; to let slip through the ~s eliňden syp-dyrmak; ♦ to turn smb. round one's ~ birini suwly äkidip, suw-suz getirmek; to have a ~ in smth. bir zatda eliň bolmak.*

finish [ˈfiniʃ] gutarmak; soň-la(n)mak, tamamlama(n)mak; bitirmek; timarlamak; *to fight to the ~ soňuna çenli göreşmek; to lack ~ timarlanmadyk bol-mak.*

fire [ˈfaɪə] ot, ýalyn, alaw; ýangyn;/ok atmak, ot açmak; *to light the ~ ot ýakmak; to catch (to take) ~ ot almak; to be on ~ ýanmak; to set ~ to smth. bir zady otlamak; to ~ a*

gun tüpeň atmak; a ~ place ojak.

firm [fə:m] firma, şereket; berk, gaty; çydamlý; *a ~ step ynamly ädim; ~ prices üýtge-meýän nyrhlar; (as) ~ as a rock gaýa ýaly berk.*

first [fə:st] birinji; ilkinji; /birinjiden; *at ~ ilki bilen; at ~ sight bir bakýşda; a ~ name at, ady; in the ~ place ilki bilen; from the ~ iň başyndan; ~ of all öňi bilen; ~ or last ir-u-giç; ~ and foremost ilkinji nobatda; the ~ of March 1-nji mart.*

fish [fiʃ] balyk (tutmak); *~ dish balykly nahar; a lot of ~ köp balyk; ♦ neither ~, flesh, nor fowl ne hamyr, ne petir; to make ~ of one and flesh of ano-ther adamlara deň göz bilen garamazlyk.*

fisherman [ˈfiʃmən] ba-lykçy.

fit [fit] laýyk, bolýan; ýaram-ly, laýyk gelýän; mynasyp, ge-lişýän; / ýaramly bolmak, der-de ýaramak; laýyk gelmek, şap bolmak, gelişmek; dakmak, ýeri-ne goýmak, oturtmak, berkit-mek; *it is not ~ mynasyp däl, gelşenok; the coat ~s well palto gowy gelişýär; to ~ like a glove şap bolmak.*

fix [fiks] berkitmek, dak-mak, oturtmak; ornaşdyrmak, girizmek; kesgitlemek, belle-mek; (ünsi) çekmek; gönük-dirmek; *to ~ a breakfast ertir-*

lik taýynlamak; to ~ a broken lock döwlen gulpy bejermek; to ~ the day gününü bellemek; to ~ the fire ot ýakmak; out of ~ gurat däl.

fixed [fikst] üýtgewsiz, hemişelik; berkidilen, dakylan; gaty; ~ prices üýtgewsiz nyrhlar; ~ fact anyk fakt; to be of no ~ address belli bir ýaşaýan ýeriň bolmazlyk; ~ capital baş maýa.

flag [flæg] baýdak, tug.

flame [fleim] ýalyn, alaw; / ýalynla(n)mak, alawlamak; in ~s ot içinde; the ~s of sunset agşam şapagy; ~ out, ~ up tutaşmak, lowlap ýanmak.

flash [flæʃ] lowurdy, ýalpyldy, şöhle; öwşün; ýylpyldy; uçanak; a ~ of lightning ýyldyrym ýagtysy; ~ of hope umyt uçgunjygy; in a ~ bir demde; his eyes ~ed fire gözleri uçanaklady.

flat I [flæt] tekiz(lik); düz-(lük); ýalpak(lyk), saý ýer; / ýasy; peseldýän, bemol; the ~ of the hand eliň aýasy; that's ~ bu gutarnykly çözülen.

flat II [flæt] öý, ~ two ikinji öý; a ~ of two rooms iki otagly öý.

flesh [fleʃ] (jylka) et; beden, ten; wolves live on ~ möjekler et iýýär; ~ and blood ten we jan; one's own ~ and blood ganybirler; in the ~ diri; in ~ etli-ganly; to lose ~ horlan-

mak; ♠ neither fish, ~, nor fowl ne hamyr, ne petir.

flew [flu:] past < fly II.

flight [flait] uçuş; uçuş aralygy; uçar hatary; başgan-çak hatary; gaçyş, gaçma; non-stop ~ gonman geçirilen uçuş; a ~ of birds (guş) sürüsi; a ~ of fancy hyýal ýüwürme; to put to ~ gaçyrmak; to take (to) ~ gaçmak.

float [flout] galtga, ýüzgüç; sal; / ýüzmek; çalt geçip gitmek; ♠ to ~ in the mind beýniňde at çapmak; to ~ before the eyes gözün önünde gaýmalamak.

flood [flʌd] joşgun; daşgyn; suwuň galmagy; sil; / joşmak, daşmak; sil ýaly eňmek; the F. Nuhuň tupany; a ~ of words söz tupany; a ~ of tears gözýaş deňzi; a ~ of anger gazap joşguny.

floor [flo:] pol; düşek; gat; to have, to take the ~ çykyş etmek; to get the ~ söz almak; ground ~ birinji gat; first ~ ikinji gat; (amer.) birinji gat.

flour [ˈflauə] un.

flow [flou] akym, daşgyn; /akmak, guýulmak, dökülmek; The river ~s into the sea derýa deňze guýulýar.

flower [ˈflauə] gül, gülli ösümlik; gülleme; gülleýiş; ~s of speech owadan jümleler; in ~ gülläp duran; ♠ in the ~ of one's age "men" diýen wagtynda.

flown [floun] p.p. < fly II.

fly I [flai] siñek; *a ~ in the ointment bir çelek bala düşen bir siñek.*

fly II [flai] uçuş; / (flew; flown) uçmak; uçurmak; *to ~ a kite batbörek uçurmak; to ~ away uçup gitmek.*

fold [fould] ýygyrt, epin; / ep(le)mek; dolamak; gujaklamak; *to ~ one's arms gol gowşurmak; to ~ one's hands gol gowşuryp durmak; to ~ up a newspaper gazeti eplemek.*

follow ['fɒlou] soň gelmek; yzyna düşmek, yzy bilen gitmek; yzarlamak; ýöretmek; ge-lip çykmak; *a concert ~ed the lecture takaldan soň konsert boldy; ~ this path! şu ýol bilen gidiberiň; to ~ the policy belli bir syýasat alyp barmak; to ~ the law kanuna eýermek; I cannot ~ you men size eýgeremok; the letter reads as ~s hatda şeýle diýilýär; ~ing indiki.*

fond [fɒnd] mähirli; söý-ýän; *to be ~ of smb., smth. birini, bir zady söýmek.*

food [fu:d] iýmit; azyk; iým; *mental ~ ruhy iýmit; ~ value ýokumlylyk; to cook ~ nahar bişirmek.*

fool [fu:l] akmak; samsyk; pekge, mahaw, sähne, tentek; wäşi; masgarabaz; / samsyklyga salmak; oýnamak; aldamak; *don't be a ~ samsyk bolma! to make a ~ of smb. birini*

oýnamak; to make a ~ of oneself özüni masgara etmek; to play the ~ samsykklanmak.

foolish ['fu:liʃ] samsyk; akylsyz, dälisge.

foot [fut] daban; aýak; ýöreýiş; aýak basyş; fut; *on ~ pyýada; to be on one's feet aýak üstünde bolmak; to get on feet aýaga galmak; at the ~ of the bed düşegiň aýagujunda; ~ of the hill baýryň etegi.*

football ['futbɔ:l] futbol.

foot-path ['futupɑ:θ] pyýada ýoly, ýoda.

footstep ['futstep] aýak yzy; ädim; ýöreýiş; *the sound of ~s aýak sesi.*

for [fɔ:] üçin, hatyrasyna; sebäpli; zerarly; sebäbi, çünki; görä; dowamynda; *~ children çagalar üçin; ~ever hemişelik; ~ example mysal üçin; ~ the first time birinji gezek; as ~ me maňa galsa; ~ sale satlyk; ~ the present entek; to last ~ an hour bir sagada çekmek; to sell ~ 10 dollars 10 dollara satmak; to send ~ a doctor lukmanyň yzyn-dan ibermek.*

forbid [fə'bid] gadagan etmek; ygtyýar etmezlik; *to ~ smb. the country birine ýurda girmegi gadagan etmek; to ~ the house öýe goýbermezlik; ti-me ~s wagt yok; God ~! Huday saklasyn!*

force [fɔ:s] güýç;/mejbur etmek, zor etmek; zabt etmek;

by ~ zor bilen; land ~s pyýada goşun; to come into ~ güýje girmek; to put in ~ güýje girizmek; to remain in ~ güýjünde galmak; to ~ a smile ýalandan ýylgyrmak; to ~ a door gapyny döwüp girmek.

forehead [ˈfɒrɪd] maňlaý, alyn.

foreign [ˈfɒrɪn] daşary ýurt..., daşary..., del; *a ~ language daşary ýurt dili; a ~ policy daşary syýasat; F. Office daşary işler ministrligi; F. Secretary daşary işler ministri; a ~ trade daşary söwda.*

foreigner [ˈfɒrɪnə] daşary ýurtly; keseki, ýat (adam).

forest [ˈfɒrɪst] tokaý.

forgave [fəˈgeɪv] past < forgive.

forget [fəˈget] (forgot; forgotten) ýatdan çykarmak, unutmak; *to ~ about smb. birini unutmak.*

forgive [fəˈgɪv] (forgave; forgiven) bagyşlamak, günäsin geçmek.

forgiven [fəˈgɪvn] p.p. < forgive.

forgot [fəˈgɒt] past < forget.

forgotten [fəˈgɒtn] p.p. < forget.

fork [fɔːk] çarşajyk; çarşak; ýabak.

form [fɔːm] şekil, görnüş, keşp; sypat; galyp, nusga; blank; anketa; oturgyç; klas; / görnüşe getirmek (gelmek), şekil

bermek; düzmek, emele getirmek; döretmek; *in the ~ of a globe togalak; to take the ~ of smth. bir zadyň şeklini almak; in due ~ bolmalysy ýaly.*

formal [ˈfɔːmə] resmi; formal, göz üçin; *a ~ call resmi sapar; a ~ permission resmi rugsat.*

former [ˈfɔːmə] öňki, ozal-ky; öňdäki; *~ly öňler; in ~ times öňki döwürde; the ~ ... the latter ... ilkinji ... iň soňky.*

fortunate [ˈfɔːtʃnət] bagtly, şowly.

fortune [ˈfɔːtʃən] ykbal, täleý, takdyr; baýlyk; *bad (ill) ~ betbagtlyk; by good ~ bagty-myza; to try one's ~ bagtyňny synap görmek; to tell ~s täleýe garamak.*

forward [ˈfɔːwəd] öňdäki; öňdebaryjy; öňe; / ibermek, ugratmak; öňe sürmek; *from this time ~ indiden beýläk; to look ~ gelejege garamak; centre ~ merkezi hüjümçi; to ~ a scheme taslamany öňe sürmek.*

fought [fɔːt] past we p.p. < fight.

found [faʊnd] past we p.p. < find.

fox [fɒks] tilki.

frame [freɪm] esas, özen; beden gurluşy, göwre; syrat; çarçuwa; / çarçuwa salmak; daşyny aýlamak; gurmak, bina etmek; *~ of government hökümet gurluşy; to ~ a plan meýil-nama düzmek.*

free [fri:] azat, erkin; garaşsyz; boş; mugt, tölegsiz; / azat etmek, boşatmak; *a ~ time boş wagt; to make (to set) ~ boşatmak; ~ education mugt okuw; ~ of charge mugt; ~ of debt ber-gisiz; ~ of duty gümrük ha-kyndan azat.*

freedom ['fri:dəm] azat-lyk, garaşsyzlyk; *~ of speech söz azatlygy; ~ of the press metbugat azatlygy.*

freeze [fri:z] (froze; fro-zen) doň(dur)mak; buz bilen örtülmek; buza dönmek; gata-mak; sowamak; *it ~s howa so-waýar; the water has frozen suw doňupdyr; to ~ wages aýly-gyň möçberini üýtgetmän sak-lamak; to ~ prices nyrhлары üýtgetmezlik.*

frequent ['fri:kwənt] çalt, ýygy; adaty.

fresh [freʃ] ter; täze; ser-gin, salkyn; *~ fruit ter miwe; ~ water süýji suw; ~ news täze habarlar.*

friend [frend] dost, ülpet; ýoldaş, kârdeş; *a ~ of mine dost-larymyň biri; to make ~s ýaraşmak; to make ~s with smb. biri bilen dostlaşmak; ♠ a ~ in need is a ~ indeed (na-kyl) çyn dost geňeşde belli.*

friendly ['frendli] dost..., dostlukly; ýoldaşlyk; *a ~ talk dostlukly söhbet; a ~ match ýoldaşlyk duşuşygy; F. Socie-ty özara kömek jemgyýeti; a ~ nation dostlukly ýurt.*

friendship ['frendʃip] dost-luk.

frighten ['fraɪn] gorkuz-mak; *to get ~ed gorkmak; to ~ away ürküzmek.*

from [frəm] -(n)dan/-(n)-den; *~ the town şäherden; whe-re is he coming ~? ol nireli?; ~ the beginning başyndan; ~ my point of view meniň nukdaý nazarymdan; ~ a child çagalyk-dan; ~ now on mundan beýläk; ~ day to day gün-günden; ~ morning till evening ertirden agşama çenli; ~ time to time wagtal-wagtal.*

front [frʌnt] öň, öň tarap; ýüz; front; öň..., öňdäki; *in ~ of öňünde; united ~ birleşen front; popular (the people's) ~ halk fronty; a ~ door öňdäki gapy; ~ vowels inçe çekimliler; the ~ of a house jaýyň öňi.*

froze [frouz] past < freeze.

frozen ['frouzn] p.p. < free-ze; / doň; sowuk.

fruit [fru:t] miwe; önüm, ne-tije; *to grow ~ miweçilik bilen meş-gullanmak; small ~ ir-iýmişler.*

fulfil(l) [ful'fil] ýerine ýetir-mek, berjaý etmek; amala aşyr-mak; *to ~ a promise wadaňda durmak.*

full [ful] doly; tutuş, бү-тин; *half ~ ýarty; in ~ doly; ~ to the brim püre-pür; a ~ hour tu-tuş bir sagat; ~ moon dolan aý; of ~ age ýaşy ýeten; to get ~ dolmak.*

fun [fʌn] degişme; oýun, maza; şatlyk; *figure of ~ gülki ýassygy; just for ~ güldürmek üçin; to make ~ of smb. birini gülki ýassygy etmek; to have a lot of ~ degşip-gülüşmek.*

funeral [ˈfju:nərəl] ýas, matam; gölegçilik; jynaza.

funny [ˈfʌni] gyzykly; gülkünç; gülküli; *nothing ~ about gülkünç zat yok.*

fur [fə:] sütük(li); sütükden; ýün; deri; *~ coat sütük possun.*

furnish [ˈfə:nɪʃ] üpjün etmek; mebel goýmak; *to ~ benefits (explanations) peýda (düşündiriş) bermek.*

furniture [ˈfə:niʃə] mebel, goş-golaň; *~ of one's mind bilim; ~ of one's pocket pul.*

further [ˈfə:ðə] daşrak(daky), aňyrrak(daky); uzagrak(daky); indiki; / onsoň; yzy; üstesine, mundan başga; / ilerletmek; öňe itermek; *~ more üstesine, mundan başga; to obtain ~ information goşmaça maglumat almak; till ~ notice indiki habara çenli.*

future [ˈfju:tʃə] gelejek; geljekki; *for the ~, in ~ gelejekde; indiden beýläk; in the near ~ ýakyn geljekde; ~ tense geljek zaman.*

G

gain [gein] gazanmak; peýda tapmak, haýyr görmek; utmak, almak, edinmek; ýetmek; / bähbit, peýda, girdeji; gazanç; utuş; *to ~ a prize baýrak almak; to ~ experience tejribe gazanmak; to ~ time wagt utmak (tygşytlamak); to ~ weight agr almak; to ~ strength güýç toplamak.*

game [geim] oýun; döw; ýaryş; tomaşa; aw; *to play a ~ of chess bir döw küşt oýnamak; to make a ~ of smb. birini oýnamak; to speak in ~ oýun edip aýtmak; this ~ is yours siz utduňyz.*

garage [ˈgæɾɑ:ʒ] garaž.

garden [ˈgɑ:dn] bag; mellek; seýil bagy; *flower ~ gülüstan.*

garment [ˈgɑ:mənt] lybas; geým; örtük, don.

gas [gæs] gaz; howa; benzin, gazolin; ýel; / gaz bilen zäherlemek; *a ~ stove gaz ojagy; to turn off the ~ gazy söndürmek; noble ~ tebigy gaz.*

gate [geit] derweze; gapy; germeç; *to open the ~ derwezäni açmak; a water ~ bentçe.*

gather [ˈgæðə] ýygmak, ýygna(n)mak; topla(n)mak, üýş(ür)mek; netije çykarmak; tamamlamak; to ~ experience (strength) tejribe (güýç) topla-mak; to ~ oneself up tijenmek.

gave [ˈgeiv] past < give.

general I [ˈdʒenərəl] (ähl)-umumy; baş, esasy; adaty; *the ~ halk; a ~ meeting umumy ýygnak; ~ elections ählumu-my saýlawlar; as a ~ rule adat-ça; in ~ umuman; a ~ outline umumy ugrur.*

general II [ˈdʒenərəl] ge-neral.

generous [ˈdʒenərəs] asyl-ly; merhemetli, rehimli; sahy, jomart; *a ~ nature asylly hä-siýet; a ~ amount köp mukdar-da; of ~ size uly göwrümlü.*

gentle [ˈdʒentl] ýumşak, mähirli; mylakatly; ýuwaş; nä-zik, mylaýym.

gentleman [ˈdʒentlmən] jentlmen; asylzada; *~'s agree-ment erkek sözi; ~ of fortune garakçy.*

get [get] (got) almak; tap-mak, edinmek; gazanmak; ýet-mek; barmak; aňmak; bar bol-mak, eliňde bolmak; bolmak, öwrülme, dönmek; to ~ a let-ter hat almak; to ~ advantage üstünlik gazanmak; to ~ a leave rugsat almak; to ~ old garramak; to ~ angry gahar-lanmak; to ~ back gaýdyp gel-mek; to ~ better gowulaşmak;

to ~ married öýlenmek; to ~ into girmek; to ~ off düşmek; to ~ on münmek; to ~ up tur-mak, münmek; to ~ home öýe ýetmek; to ~ ready taýyn bol-mak; to ~ dark garaňky düş-mek; *I got my hair cut saçymy aldyrdym.*

gift [gift] sowgat, peşgeş; ukyp, zehin, başarnyk; nyg-mat; to make smb. ~ birine sow-gat etmek; a ~ for music saza bolan ukyp.

girl [gə:l] gyz; ulygyz.

give [giv] (gave; given) bermek; to ~ lessons sapak ber-mek; to ~ one's word söz ber-mek; to ~ a look nazar salmak; to ~ permission rugsat bermek; to ~ an order buýruk bermek; to ~ in yza tesmek; to ~ up taş-lamak; to ~ ear to gulak asmak.

given [ˈgivn] p.p. < give; *within a ~ period berlen möhlet içinde; ~ name at (familiýa däl)*

glad [glæd] hoşal, şat, be-gençli; kaýyl,razy; *I'm ~ to see you sizi görenime şat; ~ to hear it muny eşidip begendim; ~ cry begençli ses.*

glass [gla:s] aýna; stakan; bulgur; *a ~ door aýna gapy; through ~ aýnanyň aňyrsyndan; a ~ of tea bir stakan çay; ~es äýnek, gözlük.*

glory [ˈglɔ:ri] şöhrat, şan; dabara; gözellik, ajaýyplyk; şugla, nur; to go to ~ ölmek; to send to ~ öldürmek.

glue [glu:] ýelim; / ýelme(ş)-mek; ~ colour ýelimli reňk; ✧ *to have one's eye ~d to gözüňi aýyrman seretmek.*

go [gou] (went; gone) ýöremek, gezmek; gitmek; işlemek, ugur almak; gelişmek; dönmek, öwrülmek, bolmak; *to ~ back gaýtmak, yza gitmek; to ~ bad zaýalanmak; to ~ to bed düşege girmek; to ~ by geçip gitmek; to ~ by train otly bilen gitmek; to ~ shopping bazara gitmek; to ~ on dowam etdirmek; to ~ for a walk gezelenje çykmak; to ~ on a trip syjahata gitmek; to ~ in girmek; to ~ out çykmak; a letter ~es hatda şeýle diýilýär; what's ~ing on? näme bolýar?*

goal [goul] maksat, wezipe; pellehana; gol; derweze.

goat [gout] geçi, teke; (G.) Owlak ýyldyzlar toplumy.

God [gɔd] Ylah, Hudaý; *Oh, God! eý Alla!; by God! Alla kessin!; God damn you! Saňa Alla nälet etsin! God forbid! Hudaý görkezmesin!*

gold [gould] gyzyl, tylla, altyn, zer; *a ~ plate altyn tabak.*

golden ['gouldən] gyzyl-(dan), altyn(dan); altyn reňkli, tylla öwüşginli, altynsow; ~ age altyn asyr; ~ deeds sogap işler; ~ hours bagtly pursatlar; *a ~ rule altyn kadalar.*

gone [gɔn] p.p. < go; *a man ~ ninety years of age togsandan geçen adam.*

good [gud] gowy; ýagşy-(lyk), bähbit(li); hoşniýetli, akgöwünli; ~ deeds sogap işler; *a ~ mark gowy baha; ~ morning ertiriňiz haýyr!; a ~ deal ep-esli; to do smb. ~ birine ýagşylyk etmek; for ~ gutarnykly hemişelik; it is no ~ peýdasyz; ~ will hoş niýet.*

good-bye [gud'bai] sag boluň! hoş!

goods [gudz] haryt; ýük, bagaž; *fancy ~ geçginli haryt; consumer ~ halkyň sarp edýän harydy; ~ circulation haryt dolanyşygy.*

govern ['gʌvən] dolandýrmak, edara etmek; ýolbaşçylyk etmek.

government ['gʌvnmənt] hökümet, dolandyrys şekili.

grace [greis] ajaýyplyk; gözellik; nepislik, näziklik; merhemetlilik; *with (a) good ~ höwes bilen; with (a) bad ~ göwünli-göwünsiz; Act of ~ (ählumumy) günä geçişlik; Your G. siziň alyjenabyňyz! His G. onuň alyjenaplary!*

graceful ['greisful] ajaýyp, gözəl, syratly; nepis, inçe.

gradually ['grædjuəli] kem-kemden, ýuwaş-ýuwaşdan, assa-assa, dura-bara.

grain [grein] galla; däne; *not a ~ of truth hakykatdan nam-nyşan ýok.*

gram ['græm] gram.

grammar ['græmə] grammatika.

grand [grænd] läheñ, ägirt, äpet, uly; belent, beýik; *a ~ question möhüm mesele; ~ total umumy jemi.*

grandfather ['grænd,fa:ðə] ata, baba.

grandmother ['grænd,mʌðə] ene, mama.

grass [grɑ:s] ot; öri meýdan; çemenlik, öleñlik; *to be at ~ бага bakylmak; to put (to send) to ~ örä çykarmak; keep off the ~ çemenligi basmañ!*

grateful ['greitful] minnetdar; hoşal; *a ~ smile minnetdar ýylgyrys.*

grave I [greiv] mazar, gabyr, gör; ölüm; *to sink into the ~ göre girmek; ♠ to have one foot in the ~ bir aýagyñ görde bolmak.*

grave II [greiv] gaýgyly, gamly, aladaly; çynlakaý; möhüm, ähmiýetli; saldamly, agras; howply, agyr.

great [greit] beýik; uly; ägirt, äpet; *the Great Britain Beýik Britaniýa; that's ~! gaty gowy!; ~ grandfather baba, atañ kakasy; ~ many gaty köp.*

green [gri:n] ýaşyl; gök; gökli; çig; ýaş, gögele; *a ~ grass gök ot.*

greet [gri:t] salam bermek, salamlaşmak.

greeting ['gri:tiŋ] salam-(laşma); *to send a ~ salam ibermek.*

grew [gru:] past < grow.

grey [grei] (amer. gray)

çal; tutuk, gamaşyk, bulutly; tukat, gamgyn; keýpsiz; *~ eyes ala gözler; ~ hair ak saç; a ~ man çal saç adam; all ~ saçy ap-ak; to turn ~ saçyñ agarmak.*

grief [gri:f] gaýgy, gam; gynanç; betbagtçylyk, bela; *to come to ~ bela uçramak; to bring to ~ bela duçar etmek.*

grieve [gri:v] gynan(dyrmak, gamlan(dyrmak).

ground [graund] ýer, top-rak; türgenleşik meýdany; esas, yerlik; düşek; *~ floor birinji gat; to fall to the ~ ýykylmak; to take ~ gonmak; to touch the ~ düýbüne ýetmek; on the ~ of esasynda.*

group [gru:p] topar; /toparlara bölmek, toparlara toplamak; *a ~ of children bir topar çaga; business ~s işewür toparlar.*

grow [grou] (grew; grown) gögermek, ösmek; artmak, güýçlenmek; beterleşmek; öwrül-mek, bolmak; ösdürip ýetişdirmek; ösdürmek; *to ~ angry gaharlanmak; to ~ a beard sak gal goýbermek; to ~ in experience tejribäñi artdyrmak; to ~ dark garañky düşmek; to ~ old garramak.*

grown [groun] p.p. < grow.

growth [grouθ] ösüş; artma, köpeme.

guard [gɑ:d] gorag, garawul; sakçy, bekçi; gorag goşuny; *body ~ janpena; ~ of honour hormat garawuly; to stand*

~ sakçy durmak; *to be on (one's)*
~ hüşgär bolmak.

guess [ges] çen, çak, gü-
man; / çen edip bilmek, çakla-
mak, öýtmek; *to ~ a riddle tap-
maçanyň jogabyňy bilmek; to
~ right dogry tapmak; he is
forty, I ~ ol kyrk ýaşyndadyr
öýdýärin.*

guest [gest] myhman; *to
invite ~s myhman çagyrmak;
to have ~s myhmanyň bolmak.*

guidance ['gaidəns] ýolbaş-

çylyk; *under the ~ of ýolbaş-
çylygynda.*

guide [gaid] ýolbelet; ýol-
başçy; ugrukdyryjy; gollanma;
ýol görkeziji kitapça; / ýolbe-
letlik etmek; ýolbaşçylyk etmek,
ugrukdyrmak; *to ~ smb. birine
ýol görkezmek.*

guilt [gilt] günä, günäkärlik.

gun [ɡʌn] top; tüpeň, atýan
ýarag; sapança; *double-barrel-
led ~ goşanil tüpeň, goşa; spor-
ting ~ aw tüpeňi.*

H

habit ['hæbit] endik, adat;
däp; dessur; mahsus häsiýet;
gurluş; *to be in the ~ of doing
smth. bir zat etmek endigiň bol-
mak; ~ of mind akyl gurluşy.*

habitual [hə'bitjuəl] ada-
ty, endik bolan.

had [hæd] past we p.p. < have.

hair [heə] saç; gyl, tüý; ýüň;
*to cut one's ~ saçyňy aldyrmak;
to lose one's ~ saçyň düşmek;
to a ~ nokatma-nokat; within a
~ of gylça aralykda.*

hairy ['heəri] tüýlek, tüý-
li; gylly.

half [hɑ:f] ýarym, ýarty;
ýary; doly däl, bölekleýin; ~ a
*day ýarym gün; ~ an hour ýarym
sagat; the larger ~ aglabasy; ~
past two üçüň ýary; to do smth.*

*by halves bir zady ýarpy-ýalta
etmek; ~ as much iki esse az; ~
as much again iki esse köp; ~
back ýarym goragçy.*

half-done ['hɑ:f dʌn] ýary-
sy edilen, ýarysy taýyn; ýarpy-
ýalta edilen; ýarym çig, ýary
bişmedik.

hall [hɔ:l] zal, uly otag; da-
lan, däliz; ýatakhana; dershana.

hammer ['hæmə] çekiç,
ýeke-daban, tokmak; / kakmak,
çe-kiçlemek; *to bring to the ~
"kim ýokary?" edip satmak; to
~ it home to smb. biriniň aňyna
zor bilen salmak.*

hand [hænd] el; öň ayak;
ygtyýar; ökdelik; el güýji; hat,
ýazyş; gol; sagadyň dili; / gow-
şurmak, (eline) bermek; ~ in ~

el-ele berip; to keep smb. in ~s birini gol astynda saklamak; to keep smth. in ~s eliñde bir zat saklamak; on the one ~ bir tarapdan; on the other ~ ikinji tarapdan; to have a ~ in smth. bir zatda eliñ bolmak; to shake ~s elleşip salamlaşmak; to send by ~ elin ibermek; from ~ to mouth ölmez-ödi; to ~ in gowşurmak; to ~ on geçirmek; to ~ out bermek, paýlamak; the minute ~ (sagadyň) minut dili.

handkerchief [ˈhæŋkətʃif] elýaglyk, desmal.

handle [ˈhændl] sap; tuta-
waç; / ellemek; çemeleşmek;
ulanmak; *to turn the ~ tuta-
wajy öwürmek.*

hang [hæŋ] (hung) as(yl)-
mak, salla(n)mak, egniñde dur-
mak; ilişmek; gijik(dir)mek;
*to ~ a door gapy oturtmak; to ~
wallpaper diwara kagyz ýelme-
mek; computer ~s up kompýu-
ter "doňýar".*

happen [ˈhæpən] bolmak,
bolup geçmek; miýesser etmek;
*smth. must have ~ed bir zat bo-
lan bolmaly; I ~ed to be at ho-
me menem şol wagt öýdedim.*

happiness [ˈhæpinis] bagt,
şatlyk.

happy [ˈhæpi] bagtly, bag-
tyýar; şowly; hoşal, şat; *to be ~
bagtly bolmak; a Happy New
Year! Täze ýylyňyz bilen!*

hard [hɑ:d] gaty; berk; agyr,
kyn; güýçli; yhlasly, tutanýer-
li, erjel; *a ~ blow güýçli urgý; a*

*~ case kyn ýagdaý; a ~ discip-
line berk düzgün-nyzam; ~ ti-
mes agyr döwürler; ~ labour
agyr zähmet; ~ currency dur-
nukly pul; ~ of hearing gulagy
agyr; it is ~ to say aýtmak kyn;
to try ~ jan etmek.*

harden [ˈhɑ:dn] gataaltmak;
gatamak; bekemek, bişişmek.

hardly [ˈhɑ:dli] zordan, kyn-
lyk bilen; *it is ~ possible bu
mümkün däl diýen ýaly; I can ~
ask him to pay oňa "töle" diý-
mäge-de dilim baranok.*

hardship [ˈhɑ:dʃip] mätäç-
lik, horluk, mahrumçylyk; mu-
şakgatlyk.

harm [hɑ:m] zyýan, zeled,
zeper; / zyýan (zeled, zeper)
ýetirmek; *no ~ done hiç hili
zeper ýetmedi; there is no ~ in
it munuň hiç hili zyýany ýok; I
meant no ~ men siziň göwnü-
ňize degmek islemändim.*

harmful [ˈhɑ:mful] zyýanly.

harmless [ˈhɑ:mlis] zyýan-
syz; göwne degmeýän.

harvest [ˈhɑ:vist] hasyl;
ýygym (döwri); orak (möwsümi).

hastily [ˈheistili] gyssan-
maç, howlukmaç.

hasty [ˈheisti] howlukmaç,
gyssagly; oýlanyşyksyz, howul-
-hara.

hat [hæt] şlýapa, telpek; ♦
*to take off the ~ to smb. birine
telpek goýmak; to keep smth.
under one's ~ bir zady gizlin
saklamak.*

hate [heit] ýigrenmek.

hatred [ˈheitrid] ýigrenç; *to feel ~ for smb. birini ýigrenmek.*

have [hæv] (had) bar bolmak, ygtyýarynda bolmak; *I have a radio mende radio bar; I ~ a toothache dişim agyrýar; to ~ breakfast ertirlik edinmek; to ~ dinner nahar edinmek; to ~ a hat şlýapaly bolmak; to ~ a look seretmek; I ~ done men etdim; I ~ to go men gitmeli; the ~s and the ~-nots barlylar we ýoksullar.*

he [hi:] ol (erkek kişi üçin); (ýeňiş hem ýöneliş düşümde) **him**; *that's him bu - ol.*

head [hed] kelle, baş; *from ~ to foot başdan aýaga; fifty ~ of cattle elli baş mal; the ~ of the family maşgalabaşy; to be at the ~ of smth. bir zadyň başynda bolmak.*

health [helθ] saglyk; *Ministry of H. saglygy goraýyş ministrliги.*

healthy [ˈhelθi] sag, sagat, sagdyn; *to feel ~ sagdyn bolmak.*

hear [hiə] eşitmek; diňlemek; bilmek, habarly bolmak; habar almak; *to ~ of smb. biri barada bilmek; to ~ from smb. birinden habar almak.*

heart [hɑ:t] ýürek; göwün, köňül, kalp; *a ~ attack ýürek tutgaýy; to take to ~ göwnüňe almak; at ~ kalbyň jümmüşinde; from the bottom of one's ~*

tüýs ýürekden; with half a ~ göwünli-göwünsiz; to learn by ~ ýat tutmak.

heat [hi:t] yssy, gyzgyn, jöwza, howur; ýylylyk; gahar, gazap; / gyz(dy)r(mak); ýylynmak; ýylatmak; *because of the ~ yssy zerarly; specific ~ udel ýylylyk sygymy; at a ~ bir gezekde; in the ~ of the argument jedeliň gyzgynyna; to ~ up some water biraz suw gyzdyrmak.*

heaven [ˈhevn] asman, gök; Taňry; *~ forbid! Hudaý saklasyn; by ~! Hudaý kessin!; good ~s Eý, Alla!*

heavily [ˈhevili] agyr; güýçli; kyn, güzaply, muşakgatlý, ýowuz; *to be punished ~ agyr jezalandyrylmak.*

heavy [ˈhevi] agyr; bol, be-reketli; güýçli; galyň; tukat, gamgyn, gussaly; *a ~ eater iýermen; a ~ smoker ölemen çilimkeş; a ~ armament agyr ýarag; a ~ crop bol hasyl; a ~ work agyr iş; a ~ wound agyr ýara; ~ news agyr habar.*

heel [hi:l] ökje, daban; *high ~s beýik daban; the iron ~ demir daban, sütem; at smb.'s ~s ökjesini basyp; ~s over head başaşak.*

height [hait] beýiklik; boý, uzynlyk; depe, baýyr; *iň ýokary dereje; ten feet in ~ boýy on fut; at the ~ of ten feet on fut beýiklikde.*

held [held] past we p.p. < hold.

help [help] kömek(leşmek), ýardam (etmek), goldaw (bermek); / alaç, çäre; *to give smb. ~ birine kömek etmek; to ~ smb. birine kömekleşmek; to ~ smb. to the cake birine pirožnoýe hödürlemek; ~ yourself some salad salad hem alyp duruň; I can't ~ thinking of it men bu hakda pikir etmän bilemok; can I be of any ~ ? men näme kömek edip bilerin?*

helpful ['helpful] peýdaly.

hen [hen] towuk.

here [hiə] şu ýerde, bärde; bärlik; ine; ~ *and there ol ýer-bu ýerde; ~ is your book ine, siziň kitabyňyz; ~ I am! ine-de men!; neither ~ nor there ne eýläk, ne beýläk.*

herself [hə:'self] (aýal maşgala barada) özüni, özüne; özi; *she came to ~ ol özüne geldi; she did it ~ muny onuň özi etdi; (all) by ~ ýekeje özi.*

hid [hid] past < hide.

hidden ['hidn] p.p. < hide.

hide [haid] (hid; hidden) gizle(n)mek, buk(ul)mak, ýaşyrmak; *to ~ smth. bir zady bukmak; to ~ one's head bukulmak; to ~ one's face in hands eliň bilen ýüzüňi örtmek.*

high [hai] beýik; belent; ýokary, uly, baş; güýçli; ~ *hill beýik baýyr; ~ quality ýokary hil; ~ opinion iň gowy pikir; ~ summer tomsuň ortaky aýy; ~ noon süýr günortan; to hang ~ ýokarda asylyp durmak; ~ road uly ýol; şa ýoly; (it is) ~ time*

tüýs wagty.

hill [hil] baýyr, belentlik, depe; dag; *in the ~s dagda; to go up ~s baýra çykmak.*

himself [him'self] (erkek jynsy barada) özüni, özüne; özi; *he hurt ~ ol özüne şikes ýetiripdir; he came to ~ ol özüne geldi; he says so ~ onuň özi şeýle diýýär.*

hire ['haie] kireý, kärende; kireý (haky), muzd; / kireýne almak, hakyna tutmak; *to ~ a car kireýne maşyn almak; to ~ a taxi taksi tutmak; to let out on ~ kireýne bermek.*

historical [his'torikəl] taryhy, taryhdan galan; taryha degişli; *a ~ method taryhy usul; a ~ novel taryhy roman.*

history ['histəri] taryh; *first time in ~ taryhda ilkinji gezek.*

hit I [hit] urgy, urma; / (hit) urmak; *nyşana degme(k); to ~ below the belt guşaklykdan aşak urmak; to ~ hard gaty urmak; to ~ the aim nyşana degmek.*

hit II [hit] past we p.p. < hit I.

hold [hould] (held) tutmak, sakla(n)mak; dowam etmek; ele almak, eýelemek; (ýygnak) geçirmek; (söhbeti) alyp bar-mak; öz içine almak; bellemek, baýram etmek; *to ~ in hands elde saklamak; the heat ~s yssylar dowam edýär; to ~ a meeting ýygnak geçirmek; to ~ out uzatmak; to ~ on to smth. bir zatdan ýapyşmak; to ~ up galdyrmak.*

holiday [ˈhɒlədi] baýram-
(çylyk), toý...; dynç günü; rug-
sat; kanikul; *to be on ~ rugsat-
da bolmak; to have a ~ rugsada
çykmak; a month's ~ bir aýlyk
rugsat; Happy Holiday Baýra-
myňyz bilen!*

hollow [ˈhɒləu] boş, porruk,
içi boş; çökük, oýuk, opurylan;
deşik, köwük; *a ~ tree porruk
agaç; to beat ~ derbi-dagyn
etmek.*

holy [ˈhouli] mukaddes, ke-
ramatly.

home [houm] öý; watan,
ene toprak; maşgala (ojagy);
pena(hana); *at ~ öýde; ~ science
öý hojalyk işleri; ~ market ißer-
ki bazar; ~ trade ißerki söwda;
H. Office ißeri işler ministrli-
gi; H. Secretary ißeri işler mi-
nistri; ~ industry ißerki sena-
gat; to go ~ öýe gitmek.*

honest [ˈɒnist] dogruçyl,
päk, arassa; *an ~ face nurana
sypat; to be ~ about smth. bir
zada hilesiz çemeleşmek.*

honesty [ˈɒnisti] dogruçyl-
lyk; ak ýüreklilik.

honour [ˈɒnə] (**amer. ho-
nor**) namys, wyždan; abraý;
syлаг, hormat, sarpa; / hormat-
lamak, sylamak, sarpasyny be-
lent tutmak; *in ~ hormatyna;
on (upon) my ~ gara çynym; a
matter of ~ namys me-selesi; a
word of ~ çyn söz; to give (to
pay) ~ to smb. birine hormat
etmek.*

honourable [ˈɒnərəbl]

(**amer. honorable**) hormatly;
sarpaly.

hook [huk] gaňrak, gaňyr-
çak, ildirgiç, çeňňek; ♠ *by ~
or by crook her edip, hesip edip.*

hope [houp] umyt (etmek);
tama etmek, bil baglamak; *he
lost all ~s ol umytdan düşdi;
the last ~s iň soňky umyt; I ~
not beýle bolmaz diýip, umyt
edýärin; I ~ so şeýle bolar diýip,
umyt edýärin.*

hopeful [ˈhoupful] umyt-
ly, umyt edýän; köp tama edil-
ýän, uly umyt bildirilýän.

hopeless [ˈhouplis] umyt-
syz; çäresiz, alaçsyz, nalaç.

horizon [həˈraɪzn] gözýe-
tim; dünýägaraýyş.

horn [hɔ:n] şah; buýnuz-
jyk; murt; tüýdük, surnaý.

horse [hɔ:s] at, ýaby; paýa;
ýassyk; *to take ~ ata çykmak;
at sürmek; riding ~ münülýän
at; ~ and foot atly we pyýada
goşun.*

hospital [ˈhɒspɪtl] şypaha-
na, keselhana; *to put smb. in ~
birini şypahana ýerleşdirmek.*

host [houst] hojaýyn, öý
eýesi; ~ computer (ulgamdaky)
baş kompýuter.

hot [hɒt] gyzgyn; yssy; joş-
gunly, hyjuwly, göçgünli; *boi-
ling ~ gaýnap duran; to get ~
gyzmak; ~ news täze habarlar;
~ water gyzgyn suw; I am ~
men yssylaýaryn.*

hotel [houˈtel] myhman-
hana.

hour [ˈauə] sagat (wagt ölçe-gi); *at an early ~ irden; during an ~ bir sagadyň dowamynda; for an ~ bir sagatlyk; half an ~ ýarym sagat; an ~ and a half bir ýarym sagat; dinner ~ nahar wagty; office ~s iş wagty.*

hourly [ˈauəli] her sagatlyk; sagatsaýyn, her sagatdaky.

house [haus] öý, ýaşaýs jaýy; bina; tam; / jaý bermek, öý bilen üpjün etmek; *to keep ~ hojalygy ýöretmek; to keep the ~ öýdeçil bolmak; to leave the ~ öýden çykmak; ~ and home öý-ojak; a country ~ oba öji; to make a ~ parlamentde adam sanyny jemlemek.*

how [hau] nähili, neneň; *~ do you do?, ~ d'ye do? salam!; saglykmy? ~ do you know it? muny nädip bilýäňiz? ~ many näçe sany? ~ much is it? munuň bahasy näçe? ~ are you? saglykmy? ~ so? ol nähili beýle? ~ old is he? ol näçe ýaşynda?*

human [ˈhju:mən] adam, ynsan, adamzat, adamlyk, ynsanlyk; *~ being adamzat; ~ rights ynsan hukuklary; ♦ it's ~ to err bir ýalňyşsyz är bolmaz.*

humorous [ˈhju:mərəs] ýumorly, degişmeli, gülküli.

humour [ˈhju:mə] (**amer. humor**) ýumor, degişme, ýomak; oýun; keýp, ruhy ýagdaý; *sense of ~ ýumor duýgusy; in good ~ keýpli; in bad ~ keýpsiz; out of ~ tukat, keýpsiz.*

hung [hʌŋ] past we p.p. <

hang.

hunger [ˈhʌŋgə] açlyk; küýseg, suwsama; / aç bolmak, açlyk çekmek; zar bolmak, küýsemek, suwsamak; *to die of ~ açlykdan ölmek.*

hungry [ˈhʌŋgri] aç, açlyk çekýän; zar, küýseýän, suwsan; *to get ~ ajykamak; to be ~ aç bolmak.*

hunt [hʌnt] aw awlamak, awçylyk etmek; *to ~ after bir zady yzarlamak; to ~ the wolf gurt awlamak; to ~ for gözlemek, yzlamak; to ~ out, to ~ up tapmak.*

hurry [ˈhʌri] howlukmaçlyk, gyssanmaçlyk; / gyssa(n)-mak, howluk(dy)r-mak; alňasa(t)-mak; *to ~ home öýe howlukmak; don't ~ gyssanmaň! don't ~ me! meni gyssamaň! in a ~ gyssagara; there is no ~ gyssanmaç zat ýok; what's the ~ nämä beýle gyssanýarsyňyz? ~ up gyssanyň! to be in a ~ howlukmak; to be in no ~ howlukmazlyk, äwmezlik.*

hurt [hɜ:t] agyrtmak, awutmak; şikes ýetirmek; ynjytmak, göwnе degmek; agyrmak; *you are ~ing me siz meniň göwnüme degýärsiňiz; it ~s me agyryar; to get ~ ynjamak; he was very much ~ ol gaty ynjady.*

husband [ˈhʌzbənd] är; / tygşytly tutmak, ekerançylyk etmek.

hut [hʌt] çatma, külbe.

I [ai] men (düşümlerde **me**); *I am a student men – talyp; it's me bu – men; listen to me, please! maňa gulak asyň!*

ice [ais] buz; ♠ *to break the ~ bir zadyň başyny başlamak; to skate on ~ buzuň üstünde typmak; under the ~ buzuň astynda.*

ice-cream [ˈaisˈkri:m] doňdurma.

icy [ˈaisi] buz ýaly, sowuk; buz bilen örtülen.

idea [aiˈdiə] pikir; düşünje, oý; hyýal, fantaziýa; niýet; *a general ~ umumy düşünje; to have no ~ about smth. bir zat barada asla düşünjäh bolmazlyk; to give an ~ of smth. bir zat barada düşünje bermek.*

if [if] eger; *~ he comes eger ol gelse; I don't know ~ he is here onuň şu ýerde bardygyny-ýokdugyny bilemok; even ~ -sa-da /-se-de; as ~ göýä; ~ only iň bolmanda; ~ not bolmasa, ýogsam.*

ill [il] syrkaw, näsag, has-sa; ýaman, erbet; zyýanly, heläkçilikli; ajy, zäherli; *to be ~ syrkaw bolmak; to fall ~, to be taken ~ syrkawlamak; to feel ~ ýarawsyz bolmak; ~ fame ýaramaz at; ~ success şowsuzlyk; ~ luck betbagtlyk; to behave ~ özüňi erbet alyp barmak; ~ at ease müýnli.*

image [ˈimɪdʒ] obraz; keşp, sypat, şekil, surat; ekiz taýy, edil özi; *to be the living ~ of smb. birine ekiz taýy ýaly meň-zemek; to speak in ~s obrazly gürlemek.*

imagination [i,mædʒiˈneɪʃən] hyýal, göz önüne getirme; fantaziýa; (hyýaly) obraz, hyýalyňdaky şekil; *it is only your ~ bu ýöne bir siziň hyýalyňyz.*

imagine [iˈmædʒɪn] göz önüne getirmek, hyýalyňda janlandyrmak; *just ~ göz önüne bir getirip görüň!*

immediately [iˈmiːdʒətli] derrew, haýal etmän, dessine, derhal, tiz.

importance [imˈpɔ:təns] ähmiýet, möhümlik, wajyplyk; derwaýyslyk; *to be of no ~ ähmiýetsiz bolmak; a problem of ~ möhüm mesele.*

important [imˈpɔ:tənt] möhüm, ähmiýetli, wajyp, derwaýys; *an ~ duty möhüm wezipe; to be ~ ähmiýetli bolmak.*

impossible [imˈpɔsəbl] mümkin bolmadyk, bolup bilmejek.

improve [imˈpru:v] gowulan(dyr)mak, gowulaşmak; ös(dür)mek, kämilleş(di)rme; düzel(t)mek; *to ~ in health saglygyňy dikeltmek; to ~ the occasion amatly ýagdaýdan peýdalanmak.*

improvement [im'pru:vmənt] gowulaş(dyr)ma, gowulan(dyr)-ma, düzel(t)me, ös(dür)me, kəmmiləş(d)irme; *it is certainly an ~ bu, elbetdə, ösüşdür.*

in [in] içinde, dowamyn-da; içine; -da/-de, -nda/-nde; -a/-e, -na/-ne; -(n)dan/- (n)den; ~ *a box gutuda; ~ details jik-me-jik; ~ front of önünde; ~ the street köçədə; ~ spring yazda; ~ my opinion meniñ pikirimçe; to come ~ girmek; ~ a day bir gündən; ~ a few words iki agyz sözde; to be ~ içinde bolmak; öyde bolmak.*

include [in'klu:d] ybarat bolmak, öz içine almak; *his duties ~d ... onuñ borçlaryna girjardı; his phone is ~d in the directory onuñ telefon nomeri kitaba girizilipdir.*

including [in'klu:diŋ] şol sanda, goşanynda; *five were killed, ~ the driver baş adam, şol sanda sürüji-de öldürildi.*

income ['inkəm] girdeji; gazañ; *to live beyond one's ~ girdejiñe görə yaşamazlyk; to live within one's ~ girdejiñe görə yaşamak; ~tax girdeji sal-gydy.*

increase ['inkri:s] ösüş; artma, köpəlmə; / [in'kri:s] ösmək, art(dyr)mak; güyçlen(dir)mək; *to be on the ~ ösüp barmak; to ~ one's pace ädimiñi artdyrmak; to ~ by 10 % 10 % artmak.*

indoor ['ində:] öydäki, öy-

de bolup geçyän; içki, içerdäki; ~ *games içerde oynalyan oyunlar; ~ aerial içərki anten-na; to stay (to keep) ~s öydeçil bolmak.*

industrial [in'dəstriəl] senagat...; önümçilik...; ~ *capital senagat mayasy; ~ goods senagat harytlary; ~ classes senagat işçileri; ~ development senagatyñ ösüşü.*

industry ['indəstri] senagat; zähmetsöyerlik; yhlaslylyk, janypkəşlik; *home ~ içəri senagat; large scale ~ iri senagat.*

infect [in'fekt] yokuşdyrmak, geçirmek, degirmek, zäherlemek.

infection [in'fekʃən] zäherleme; yokuşdyrma, geçirme, degirme, infeksiya; yokañç kessel; yokañç zat, yokañçlyk.

infectious [in'fekʃəs] yokañç; yokuşyan.

influence ['influəns] təsir, kər; təsir etmək; *a person of ~ agyzly adam; under the ~ of smth. bir zadyñ təsiri astyn-da; to have ~ with birine sözün geçmek; the weather ~s crops howa hasyla təsir edyär.*

influential [ˌinflu'ənjəl] təsirli, abraýly, sözi geçyän.

inform [in'fɔ:m] habar bermək, habardar etmək; duýdurmak; *keep me ~ed meni habardar edip duruñ.*

information [ˌinfəˈmeɪʃən] maglumat, habar; ~ *agency gizlin maglumat guramasy*; ~ *desk maglumat jaýy*; *to turn in ~ maglumat bermek*.

ink [ɪŋk] syýa; *there is little ~ left azajyk syýa galypdyr*.

inner [ˈɪnə] içki, içerki; *the ~ man içki dünýä*; *to refresh one's ~ man bokurdakdan bir zat geçirmek*.

inquire [ɪnˈkwaɪə] soramak, idemek; maglumat toplamak; *to ~ about, ~ after, ~ for biri ýa bir zat barada sorag-ideg etmek*; *to ~ into derňemek*.

inquiry [ɪnˈkwaɪəri] sorag, ideg; habar tutma, maglumat alma; derňew; isleg, talap; *to make inquiries about smb., smth. biri, bir zat barada sorag-ideg etmek*.

insect [ˈɪnsekt] mör-möjek.

inside [ˈɪnˈsaɪd] iç ýüzi, iç tarapy; içi; çöwre ýüzi; içki, içerki; içerik, içine; içinde; ~ *the house öýüň içinde*; ~ *of a week bir hepdäniň içinde*; *the ~ of a week hepdäniň ortasy*; *the ~ of a book kitabyň mazmuny*; *to look ~ içine seretmek*.

instead [ɪnˈsted] ýerine, deregi; ~ *of smb. biriniň ýerine*; ~ *of going gitmegiň deregi*; *this will do ~ bu onuň ýerine ýarar*.

instruct [ɪnˈstrʌkt] okatmak, öwretmek, tälim bermek; görkezme bermek; buýruk ber-

mek; tabşyryk bermek, sargyt etmek.

instruction [ɪnˈstrʌkʃən] okatma, öwretme; görkezme; buýruk; gollanma; tälim, türgenleşik.

instrument [ˈɪnstrʊmənt] gural, enjam, abzal; serişde.

insure [ɪnˈʃʊə] ätiýaçlandyrmak; üpjün etmek.

insurance [ˈɪnʃʊərəns] ätiýaçlandyryş.

intend [ɪnˈtend] ýüregiňe düwmek, niýet edinmek, göz önünde tutmak; niýetlemek; aňlatmak, diýjek bolmak; *to ~ to do smth. bir zat etmekçi bolmak*; *what do you ~ to do? siz näme etmekçi?*; *was it ~ed? bu bilkastdan edilenmi?* *I ~ed him to come men ol geler öýdüpdim*.

intention [ɪnˈtenʃən] niýet, hyýal, maksat, ýürege düwlen zat; *done without ~ bilkastdan edilmedik*; *to have good ~s niýetiň gowy bolmak*; *what are your ~s? siz näme etmekçi?*

interest [ˈɪntrɪst] gyzyk(lanma), höweslenme; bähbit, peýda, nep; paý; girdeji, göterim; *to show ~ gyzyklanmak*; *in the ~ (s) of truth adalatyň hatyrysyna*; *a matter of no ~ bähbitsiz iş*; *rate of ~ göterim derejesi*; *to return with ~ göterimi bilen gaýtaryp bermek*.

interesting [ˈɪntrɪstɪŋ] gyzykly; *an ~ book gyzykly kitap*.

international [ˌɪntəˈnæʃənl]

halkara; *an ~ law halkara kanuny.*

interrupt [ˌɪntəˈrʌpt]

arasyny üzmek, kesmek; sözüni bölmek; päsgel bermek, böwet bolmak, ýoluny ýapmak.

interruption [ˌɪntəˈrʌpʃn]

arakesme, arasyny üzme; durma, sakynma; *a sudden ~ duýdansyz saklanma; without ~ dyngysyz.*

into [ˈɪntu, ˈɪntə] içine, -a/

-e, -na/-ne; *to go ~ the house öýe girmek; to put ~ pocket jübüňe salmak; to translate ~ Turkmen türkmen diline terjime etmek; to cut smth. ~ pieces bir zady bölek-bölek kesmek.*

introduce [ˌɪntrəˈdjuːs]

girizmek; salmak; tanyşdyrmak; maslahata goýmak; öňünden bildirmek; *to ~ a new rule täze düzgün girizmek; to ~ smb. to birini biri bilen tanyşdyrmak.*

introduction [ˌɪntrəˈdʌkʃən]

giriş; sözbaşy; (öňünden) habar berme; girizme; ornaşdyрма; tanyşdyрма; *the ~ to a book kitabyň girişi; letter of ~*

tanyşdyрма haty.

invent [ɪnˈvent] oýlap tapmak; toslamak; *to ~ an excuse bahana tapmak.*

invention [ɪnˈvenʃən] oýlap tapma, oýlanyp tapylan zat; toslama; *to make an ~ açyş etmek.*

invite [ɪnˈvaɪt] çagyrmak; *to ~ smb. to birini ... çagyrmak; to ~ attention ünsi özüňe çekmek.*

inward [ˈɪnwəd] içki, içeri; içerik garap duran, içine ugrukdyrylan.

iron [ˈaɪən] demir; polat, çoýun; demir önümleri; / demirden; / ütük(lemek); *an ~ chain demir zynjyr; as hard as ~ demir ýaly gaty; ♠ strike while the ~ is hot tamdyra gyzanda ýap; ~ age demir eýýamy.*

island [aɪlənd] ada.

itself [ɪtˈself] (jansyz zatlar we haýwanlar barada) özüni, özüne; özi; *the light went out of ~ çyra öz-özünden söndi; by ~ özbaşyna; in ~ tebigaty boýunça.*

J

jaw [dʒɔː] äň; agyz, dil;

gysaç, gysgyç; ♠ *in the ~s of death ajalyň penjesinde; to have a ~ mesawy gürrüň etmek; hold your ~ diliňi sakla!*

jealous [ˈdʒeləs] gabanjaň; görüp, bahyl; yhlasly, janypkeş; *to be ~ gabanmak; to be ~ of one's wife aýalyňy gabanmak.*

jelly [ˈdʒɛli] et we balyk doňdurmasý.

jet [dʒet] reaktiw motor; reaktiw uçar; (suw, gaz, bug) akymy; *at the first ~ ilkinji islege (meýle) görä.*

jewel [ˈdʒu:əl] gymmatba-ha daş; zergär önümi, şaý-sep; hazyna, baýlyk.

jewellery [ˈdʒu:əlri] gym-mat(ly) zat; şaý-sep, zergär önümi; zergärçilik (sungaty).

job [dʒɔb] iş, zähmet; iş ýeri, wezipe; / kireýne almak (bermek); gabat gelen işi etmek; günlükçilik etmek, talabanlyk etmek; potrat usulynda işle-mek, işiňe görä hak almak; *out of ~ işsiz; to get a ~ işe durmak; to look for a ~ iş gözlemek.*

join [dʒɔin] birleş(dir)-mek; birik(dir)mek, goşul(yş)-mak; (gulluga) girmek; galtaş-mak, serhetdeş bolmak; *to ~ forces güýç birikdirmek; to ~ hands el-ele bermek; to ~ two wires iki simi birleşdirmek; to ~ the army goşuna girmek; to ~ in a conversation gürrüňe go-şulmak; where does this stream ~s the river bu çeşme niredede-ryýa guýýar?*

joint [dʒɔint] birleşýän ýer; sep; çatryk; bogun; birleşen, umumy; *to put a bone into ~ again çykygy salmak; to take ~ actions bile hereket etmek; ~ efforts umumy tagallalar; ~*

authors şärikli awtorlar; ~ owner ejeleriniň biri.

joke [dʒouk] degişme, oýun; ýomak, şorta söz, anek-dot; gülki ýassygy; / oýun etmek, degişmek; gulmek, degmek, azar bermek; *to ~ about smb. birine degmek; to ~ with smb. biri bi-len oýun etmek; it is no ~ bu oýun iş däl.*

journey [ˈdʒə:ni] syýahat, ýolagçylyk, gezelenç; *to be (to go) on a ~ syýahat etmek; to take a ~ syýahata çykmak; two days' ~ from here şu ýerden iki günlük ýol; happy ~ ýoluňyz ak bolsun! have you had a good ~? sag-aman geldiňizmi?*

joy [dʒɔi] şatlyk, begenç; *to jump with ~ begençden diriň-diriniň bökmek.*

judge [dʒʌdʒ] sudýa; kazy; araçy, ylalaşdyryjy; bilermen; gadyryny bilýän;/sud etmek; höküm çykarmak, ýyl kesmek; araçy bolmak, dawa çözmek; ba-ha bermek; öýtmek, çak etmek, çen etmek, netije çykarmak; *to be a real ~ of art sungatyň ga-dyryny bilmek; to ~ of its value munuň gymmaty barada netije çykarmak; I cannot ~ by it men munuň esasynda netije çyka-ryp bilemok; to ~ by appearan-ces daş keşbinden baha ber-mek.*

judgement [ˈdʒʌdʒmənt]

höküm, suduň karary; jeza, temmi; pikir, düşünje; *in my ~ meniň pikirimçe; private ~ şahsy pikir; to show good ~ sagdyn pikir ýöretmek; it is a ~ on you bu siziň üçin jeza.*

juice [dʒu:s] suw, şire; özen,

esas; *to have a glass of lemon ~ bir stakan limon suwuny içmek.*

jump [dʒʌmp] bökme(k),

towusma(k); sekremek; böküp turmak; laňna galmak, tarsa turmak; sekräp zyňmak; ziňkildemek, ziňk etmek; *long ~ (broad ~) uzynlygyna bökme; high ~ ýokarlygyna bökme; running ~ ylgaýyna bökme; standing ~ duran ýeriňden bökme; to make a ~ bökme.*

just [dʒʌst] adyl, adalatly;

bitarap, tarap çalmaýan; esasy, esaslanan; laýyk, mynasyp; dogry, takyk; hut, edil; / ýaňy, ýap-ýaňy, ýaňyja, zordan; düýpden, asyl, tüýs, ýöne; *a ~ opinion adyl pikir; ~ enough laýyk; ~ proportion dogry gatnaşyk; ~ so hut şeýle; ~ in time edil wagtynda; ~ then hut şol wagt; he has ~ come ol ýaňyja geldi; ~ now häziriň özünde; ýaňyja.*

justice [ˈdʒʌstis] adyllyk,

adalat; *to do smb. ~ birine adyl çemeleşmek; to administer ~ adalaty berjaý etmek; to bring smb. to ~ birini suda bermek.*

K

keen [ki:n] ýiti; güýçli;

yhlasly; hyjuwly, ymtylýan; *a ~ desire güýçli isleg; a ~ sight ýiti göz; to be ~ on reading okuwa höwesli bolmak; a ~ look ýiti nazar.*

keep [ki:p] (kept) saklamak;

gorap saklamak; ýerine ýetirmek, berjaý etmek; boýun egmek; tabyn bolmak; saklanyp galmak, saklanmak; dowam etmek, gaýta-gaýta etmek; eklemek; dolandyrmak, alyp barmak; gizlemek, ýaşyrmak; *to ~ a dog it saklamak; to ~ dry gury sak-*

lamak; to ~ silence ümsüm bolmak; to ~ warm gyzgyn saklamak; to ~ smth. secret bir zady gizlin saklamak; to ~ smb. busy birini iş bilen üpjün etmek; to ~ away from -dan/-den daşda saklamak; to ~ to bir zada ýyk-gyn etmek; to ~ on doing smth. bir zady etmegiňi dowam etdirmek; to ~ up goldamak.

kept [kept] past we p.p. < keep.

key [ki:] açar; çözügüt; kod; klawişa; esasy pudak; *to lock the door with a ~ gapyny gulp-*

lamak; ~ industries senagatyň esasy pudaklary; ~ problem esasy mesele.

keyboard ['ki:bɔ:d] klawiatura; paýlaýjy tagta.

keyhole ['ki:houl] açar deşigi; *to spy through the ~ açar deşiginden seretmek; to listen at the ~ açar deşiginden diň salmak.*

kick [kik] depgi, depiş; urgy, itergi, itiş; / depmek; toýnak salmak, depişmek; *to get the ~ depilmek; to ~ in gapyny döwüp girmek; to ~ out kowmak.*

kill [kil] öldürmek; *to ~ an engine motory söndürmek; to ~ off dynmak; to ~ out ýok etmek.*

kilogram(me) ['kiləgræm] kilogram.

kilometre [ki'lomitə] kilometr.

kind I [kaind] nesil; maşgala; görnüş, kysym; topar; *man~ ynsan nesli; all ~s of things her dürli zatlar; the best ~ of iň gowy hili; smth. of the ~ şunuň ýaly bir zat; nothing of the ~ beýle zat ýok.*

kind II [kaind] merhemetli; hoşniýetli, hoşgylaw; ýumşak; *how ~ of you! siz örän merhemetli!; with ~ regards gyzgyn salamlar bilen; be so ~ as to shut the door kyn görmeseňiz, gapyny ýapsaňyzla!*

king [kin] han; patyşa; hannas, tüçjar; şa; *~ of beasts haýwanlaryň şasy; ~ of me-*

tal's gyzyl; railroad ~ demir ýol hannasy; K.'s English arassa iňlis dili.

kingdom ['kiŋdəm] hanlyk; şalyk.

kiss [kis] öpüş, posa; / öp(üş)mek, ogşa(ş)mak; *to give a ~ on the cheek ýañakdan öpmek; to ~ smb. on the lips biriniň dodagyndan öpmek.*

kitchen ['kitʃin] aşhana; *~ unit aşhana esbaplary toplumy.*

knee [ni:] dyz; tirsek; / dyza çökmek; dyzyň bilen urmak; dyzyňy degirmek; *up to one's ~s dyzdan; to bring smb. to his ~s birini dyza çökmek; to go on one's ~s to smb. biriniň önünde dyza çökmek; on one's ~s dyza çöküp.*

kneel [ni:l] dyz epmek, dyza çökmek; *to ~ down dyza çöküp durmak.*

knew [nju:] past < know.

knife [naif] pyçak; rende; / pyçaklamak; *knives pyçaklar; to go under the ~ operasiýa etdirmek; ~ and fork pyçak bilen çarşak.*

knock [nɒk] urgy; kakma; / ur(ul)mak, kak(yl)mak; *to ~ at the door gapyny kakmak; to ~ down urup ýykamak; to ~ out urup çykarmak; "nokaut" bermek.*

knot [nɒt] düwün, çigin; bogun; ösüntgi, göz (agaçda); not (tizlik ölçegi = 1,87 km / sag.); *to make (to tie) a ~ düwmek; to tie in a ~ düwün etmek.*

know [nou] (knew; known) bilmek; belet bolmak; tana-mak; başarmak; *to ~ smb. birini tanamak; to ~ the law kanuny bilmek; to ~ what's what nämä-niñ nämedigini bilmek; who ~s? kim bilýär?*

knowledge [ˈnɒlɪdʒ] bilim; beletlik; maglumat; *to have a*

good ~ of smth. bir zady gowy bilmek; to have good ~ gowy bilimli bolmak; branches of ~ ylmyň pudaklary; it is com-mon ~ bu hemmä mälim zat; to (the best of) my ~ meniň bil-şimçe.

known [noun] p.p. < know; ~ as ... ady bilen tanalýan.

L

labour [ˈleɪbə] (**amer. la-bor**) zähmet, iş; tagalla; işçi...; leýborist; / işlemek, zähmet çekmek; tagalla etmek; ~ of love "Taňry ýalkasyna" edilyän iş; surplus ~ goşmaça zähmet; forced ~ mejbury zähmet; *L. and Capital zähmet we maýa; ~ force işçi güýji; ~ contract zäh-met şertnamasy; ~ dispute iş dawasy; ~ hours iş wagty.*

lack [læk] ýetmezçilik, kem-çilik, mätäçlik; ýokluk; bol-mazlyk; ~ of balance durnuk-syzlyk; ~ of capacity ukypsyz-lyk; ~ of choice saýlar ýaly zat bolmazlyk; for ~ of bolmanly-gy (ýetmezçiligi) sebäpli.

ladder [ˈlædə] merdiwan; basgançak, zine; jorabyň sü-zülen ýeri; ~ of success üstün-lik basgançagy; a rope ~ ýüp merdiwan.

lady [ˈleɪdi] zenan, gözel; hanym; aýal, gelin; ene; öý bi-kesi; young ~ gelin; your good

~ siziň aýalyňyz; the old ~ kem-pir, ejesi; ~ love söýgüli; La-dies aýal hajathanasy.

laid [leɪd] past we p.p. < lay.

lain [leɪn] p.p. < lie.

lake [leɪk] köl.

lamb [læm] guzy, tokly; *like a ~ guzy ýalyjak.*

lamp [læmp] lampa, çyra; şem; red ~ gyzyl çyra; *by the light of ~ çyranyň ýagtysyna.*

land [lænd] (gury) ýer; ýurt, döwlet; toprak; mülk; / (kenara) düşmek; (ýere) düş-mek; gonmak; dry ~ gury ýer; a foreign ~ ýat ýurt; on ~ gury ýerde; to travel by ~ gury ýer bilen syýahat etmek; native ~ ene toprak; to ~ at some place bir ýerde kenara çykmak; ~la-dy öý bikesi.

language [ˈlæŋɡwɪdʒ] dil; finger ~ lal dili; spoken ~ gep-leşik dili; to speak a foreign ~ daşary ýurt dilinde gürlemek; in an easy ~ ýeňil dilde.

large [la:dʒ] uly; iri; köp; bol; giň; *a ~ family uly maşgala; in ~ uly möçberde; ~ majority aglabasy.*

last [la:st] iň soňky; geçen, öten; aňrybaş; iň erbet; dowam etmek; saklanmak, çydamak; ýetmek, ýeterlik bolmak; *~ week geçen hepde; ~ night öten agşam; the ~ time iň soňky gezek; ~ but one iň soňkynyň önündäki; at ~ ahyrnda; ~ but not least iň soňky, ýöne iň ýaramazy däl; ~ year öten ýyl; to ~ long uzak dowam etmek; the money ~ed only a week pulum diňe bir hepda ýetdi.*

late [leit] giçki, gijä galan; (mundan) öňki, iň soňky; ýogalan, merhum; giç; ýaňy ýakyn-da; *to be ~ gijä galmak; of ~ years soňky ýyllarda; the ~ president öňki (merhum) prezident; ~ at night gijäniň bir wagty; of ~ golaýda; ♦ better ~ than never hiçden giç ýagşy; soon or ~, early or ~ ir-u giç; ~r soňrak; gijräk; two days ~r iki günden; the ~st news iň soňky habarlar.*

laugh [la:f] gülki;/gülmek; *to ~ at smb. birine gülmek; to ~ with joy begençden gülmek; ♦ he ~s best who ~s last köp gülen bir aglar.*

laughter [ˈla:ftə] gülki; *to burst into ~ hahahahaýlap gülmek; to roar with ~ gülüp, içiň gyrylmak.*

law [lɔ:] kanun, kada, düzgün; *according to the ~ kanu-*

na laýyklykda; before the ~ kanunyň önünde; to keep within the ~ kanundan çykmaşlyk; to break the ~ kanuny bozmak; brother in ~ ýüwürji, gijew; father in~ gaýynata; mother in~gaýynene; sister in~ gelneje, baldyz, gaýynekeji.

lawyer [ˈlɔ:jə] aklawçy; hukukçy, kanunçy, ýurist.

lay I [lei] (laid) goýmak; ýazmak, düşemek; ýumurtga guzlamak; ýöňkemek; *to ~ the foundation binýadyny goýmak; to ~ the table, to ~ the cloth saçak ýazmak; to ~ a country ýurdy tuwmaýak goýmak; to ~ aside aýryp goýmak; to ~ by gyrada goýmak; to ~ off (geýimiňi) çykarmak.*

lay II [lei] past < lie.

lazy [ˈleizi] ýalta, temmel; *to be ~ ýaltanmak.*

lead I [li:d] (lead) iýtmek, başyny çekmek, ýolbaşçylyk etmek, baş bolmak; alyp barmak, eltmek; geçirmek; *blind ~ petik; to ~ a child by the hand çaganyň elinden tutup barmak; the road ~s to the house bu ýol öýe barýar; to ~ an army goşuna ýolbaşçylyk etmek.*

lead II [li:d] gurşun; *as heavy as ~ gurşun ýaly (agyr).*

lead III [led] past we p.p. < lead I.

leaf [li:f] ýaprak; sahypa, tagta, warak; *fall of the ~, ~ fall hazan, güýz; to come into ~ ýapraklamak; to turn over a new ~ täze durmuşa başlamak.*

lean I [li:n] hor, arrayk; az; gyt; ~ *years hasylsyz ýyllar*.

lean II [li:n] (leaned, leant) eg(il)mek, abanmak; ýaplanmak, söýenmek; bil baglamak; esaslanmak; höwesli bolmak, ýykgyn etmek; *to ~ on a friend's advice dost geňeşine bil baglamak*.

leant [lent], **leaned** [li:nd] past we p.p. < lean II.

learn [lə:n] (learned, learnt) okamak, öwrenmek; ýat tutmak; *to ~ by heart ýat tutmak; to ~ the facts faktlary öwrenmek*.

learnt [lə:nt], **learned** [lə:nt] past we p.p. < learn; / [,lə:nid] okumyş, alym; *my ~ friend meniň alym kärdeşim*.

least [li:st] iň kiçi; iň az; ~ *of all hemmeden az; at ~ iň bolmanda; not in the ~ asla*.

leather [leðə] eýlenen deri, gön; gaýys; guşak; *a ~ gloves gaýyş ellik; ~ bottle meşik; made of ~ gönden edilen*.

leave [li:v] rugsat; gitme; / (left) (taşlap) gitmek, terk etmek; göçmek; goýmak; galdyrmak; ugramak; *to ~ the money pul goýmak; ~ it as it's şu durşuna goý! to ~ alone öz gününe goýmak; the train ~s at three otly üçde ugrayar; to ~ for Paris Pariže ugramak; ~ it to me bu işi maňa goýuň!*

left I [left] past we p.p. < leave.

left II [left] çep, sol; çep

ta-rap; ~ *bank çep kenar; to turn ~ çepe öwürmek; on the ~ side çepde; to keep to the ~ çepden ýöremek*.

leg [leg] aýak (dabandan ýanbaşa çenli); direg, paýa; daýanç; *the ~ of a chair oturgyjyň aýagy; to stretch one's ~s aýagyňy ýazmak; to stand on one's own ~s aýagyň üstünde durmak; to set smb. on his ~s birini aýak üstüne galdyrmak*.

legal ['li:gəl] hukuk..., hukuky; kanuny; ~ *aid bureau hukuk geňeşhanasy; ~ profession ýuristlik hünäri; ~ holiday kanuny dynç günü*.

lend [lend] (lent) karz bermek; (ulanmaga) bermek; *I don't ~ my books men kitaplarymy hiç kime beremok; to ~ assistance kömek bermek; to ~ support goldaw bermek; ♠ to ~ one's ear(s) gulak goýmak*.

length [lenθ] uzynlyk; aralyk; dowamlylyk; *at full ~ bar uzynlygyna; in ~ of time wagtyň geçmegi bilen; at ~ jikme-jik; through the ~ and breadth eriş-argaç*.

lent [lent] past p.p. we < lend.

less [les] azrak; kem; ~ *time azrak wagt; ~ important ähmiýeti azrak; ~ known az tanylan; more or ~ azda-kände; none the ~ muňa garamazdan; a year ~ three days üç günü kem bir ýyl; to sleep ~ az ýatmak*.

lesson ['lesn] sapak, ders; *to give ~s sapak bermek; to take ~s sapak almak; to give smb. a ~ birine takal okamak; the ~ is over sapak gutardy.*

let I [let] (let) ygtyýar etmek, rugsat bermek; mümkinçilik (ýol) bermek; goýbermek; akdyrmak; kireýne bermek; geliň!, goý!, *to ~ smb. go birine gitmäge rugsat etmek; to ~ drop gaçyrmak; to ~ smb. know birini habardar etmek; to ~ in öýi kireýne bermek; to ~ alone öz gününe goýmak; ~ us go! ýörüň!; ~ him do goý, ol etsin; ♠ to ~ down ýüňsakgal etmek; ~ alone aýtmanyňda-da.*

let II [let] (letted) päsgel (zyýan) bermek, böwet bolmak / päsgelçilik, böwet; (sport.) hasap edilmedik utuk.

let III [let] past we p.p. < let I.

letter ['letə] harp; hat; a capital ~ baş harp; a registered ~ bellige alnan hat; *to the ~ nokatma-nokat, takyk; ~ of credit akkreditiv; ~-box hat gutusy.*

level ['levl] dereje; düz, tekiz; düzlemek, tekizlemek; gyrađen etmek; *below the ~ derejeden pes; sea ~ deňiz derejesi; ~ road tekiz ýol; to ~ to (with) the ground ýere ýegsan etmek.*

library ['laibrəri] kitaphana; *at the ~ kitaphanada; free ~ mugt kitaphana; walking ~*

janly ensiklopediýa.

lid [lid] gapak, agyzýapy; gabak; *the ~ of a box gutynyň gapagy.*

lie I [lai] ýalan (sözlemek); aldamak; *to tell a ~ ýalan sözlemek; to give the ~ to smth. bir zady ýalana çykarmak; white ~ mejbury ýalan.*

lie II [lai] (lay; lain) ýatmak; ýerleşmek, uzalyp gitmek, ýaýylyp ýatmak; *to ~ still rahat ýatmak; to ~ idle boş ýatmak; our way ~s along the coast biziň ýolumyz kenaryň boýy bilen uzalyp gidýär.*

life [laif] durmuş, jan; ömür; *~ is short ömür gysga; to enter upon ~ durmuşa girmek; to come to ~ janlanmak; to bring to ~ özüne getirmek.*

lift [lift] gal(dyr)mak, göter(il)mek; / göteriji, lift; *to ~ one's hand against smb. birine el galdyrmak; to ~ up one's head kelläni galdyrmak; not to ~ a finger ýatan çöpi galdyrmazlyk.*

light I [lait] yşyk, ýagty-lyk); nur; çyra; (lit) ýakmak, otla(n)mak; ýanmak; ýagtyltmak; *to see the ~ dünýä inmek; to strike a ~ otlyçöp çakmak; will you give me a ~? çilim otlalyla; to bring to ~ ýüze çykarmak; to come to ~ ýüze çyk-mak; to throw (to shed) ~ upon smth. bir zady aýdyňlaşdyr-mak.*

light II [lait] ýeňil; aňsat; *as ~ as a feather ýelek ýaly ýeňil; to give ~ weight ýeňil çekmek; ~ meal ýeňil nahar; ~ work aňsat iş; to travel ~ gezenje az ýük götermek.*

lightning ['laitniŋ] ýyldyrym; *like ~, with (at) ~ speed ýyldyrym çaltlygynda; summer (heat) ~ şapak.*

like I [laik] halamak, gowy görmek; *how do you ~ it here? bu ýerini nähili görýäňiz? to ~ smb./smth. birini/bir zady halamak; do as you ~ halanyňyzy ediň.*

like II [laik] meňzeş, ýaly; *to look ~ meňzeş bolmak; it looks ~ snow gar ýagýan ýaly; smth. ~ this şuna meňzeş bir zat; there is nothing ~ home öz öýüň ýaly ýer bolmaz; what is he ~? ol nähili adam?*

likely ['laikli] ähtimal, mümkin, bolup biljek.

limb [lim] el, aýak; bogun; *agza; şaha; ~ of the devil şeytan zürýatlary.*

limit ['limit] serhet, çäk, het; möhlet; / çäklendirmek; *superior ~ iň ahyrky çäk; inferior ~ iň aşaky çäk; to set the ~ çäk goýmak; time ~ ahyrky möhlet; to go beyond the ~ hetdiňden aşmak.*

line [lain] çyzyk; ýol; gasyň, ýgyrt; ugur; hatar; setir; / çyzyk çyzmak; çekmek, geçirmek; hatara goýmak; *a*

few ~s birnäçe setir; a straight ~ göni çyzyk; the top ~ ýokarky setir; to draw a ~ çyzyk çekmek; the ~ is busy telefon meşgul; the telephone ~ telefon simi.

lion ['laiən] (ýol)bars, şir; (L.) Bars ýyldyzlar topary; ~s share ep-esli bölegi; ♠ to put one's head in the ~s mouth töwegellik etmek.

lip [lip] dodak, leb; gyra, erňek; *not a word has passed his ~s agzyndan söz çykanok; to escape one's ~s diliňden sypmak.*

liquid ['likwid] suwuk (lyk); hakyky; ~ milk hakyky (tebigy) süýt.

list [list] sanaw, ýazgy; / birme-bir aýtmak; sanawa ýazmak; *to be on the ~ sanawda bolmak; to enter in a ~ sanawa goşmak; to make a ~ sanaw düzmek.*

listen ['lisn] diňlemek, gulak asmak; diýen etmek; ~ here! gulak as!; *to ~ in radio (telefon gürrüňini) diňlemek; to ~ to smb. birine gulak asmak; you are not ~ing siz meni diňläňizok.*

lit [lit] past we p.p. < light II.

literature ['litəritʃə] edebiyat.

litre ['li:tə] (amer. liter) litr.

little ['litl] kiçi, uly bolmadyk; gysga; az; ähmiýetsiz;

ownuk, çäkli; *a ~ girl kiçijik gyz; a ~ one çagajyk; ~ things ownuk zatlar; ~ time az wagt; a ~ biraz; I speak English just a ~ men inlisçe biraz gürläp bil-ýärin; a ~ less sähel azrak; ~ by ~ az-azdan, ýuwaş-ýuwaşdan; a ~ finger külembike.*

live [liv] ýaşamak; *to ~ in a small way pukara ýaşamak; to ~ on one's salary aýlyga ýaşamak; to ~ on bread and water suw-çörek bilen oňmak; to ~ abroad daşary ýurtda ýaşamak; to ~ through a war urşy başdan geçirmek; ~ and learn! öljänçäň, öwrenip gez!*

live [laiv] diri, janly; ýanyp duran; hakyky; işeňňir, galdaw; göni efire berilýän; *~ weight diri agramy; a ~ issue wajyp mesele; a ~ programme gös-göni alnyp berilýän gep-leşik; a ~ wire ot ýaly adam.*

load [loud] ýük; alada; agram; / ýükle(n)mek; ok sürmek; *~ of responsibility jogap-kärçilik (ýüki); to ~ a ship gämä ýüklemek; to ~ a gun tüpeňe ok sürmek.*

loaf [louf] bir tokga; bir döwüm; bir dişlem.

local ['loukəl] ýerli; şäher etegine gatnaýan (otly); *~ committee ýerli komitet; ~ government ýerli dolandyryş.*

lock [lök] zülpe; çogdam saç; gulp; kilt;/gulpla(n)mak; *to ~ a door with a key gapyny*

gulplamak; to ~ smb. up biriniň üstünden gulplamak; it ~s easily bu aňsat gulplanýar; to ~ in gulp astynda saklamak.

lodging ['lödʒɪŋ] öý, ýaşalýan ýer, ýaşaýyş jaýy.

log [lög] töňňe; pürs.

lonely ['lounli] ýeke, ýalňyz; çola, çet; *to feel ~ ýalňyzlyk duýmak; I am not only who is ~ ýalňyz ýeke men däl.*

long [lön] uzyn; uzak; süýri; /islemek, jan etmek; ymtylmak; *~ measures uzynlyk ölçegleri; before ~ tizden; for a ~ time uzak wagtlap; a mile ~ bir mil uzynlykda; an hour ~ bir sagatlyk; how ~ näçe (wagt, aralyk); ~ after köp wagtdan soň; ~ ago bir wagtlar; ~ before has oň; he is no ~er here ol indi bu ýerde ýok.*

look [luk] nazar, serediş; daş görnüş, keşp;/seretmek, bakmak; görünmek, görnüşde bolmak; daşyňa çykarmak; *to ~ after yzarlamak; seretmek; to ~ at bir zada (birine) seretmek; to ~ for gözlemek; to ~ forward intizar bolmak; to ~ like ýaly bolmak, meňzemek; to ~ over/to ~ through gözden geçirmek; to ~ over smb.'s shoulders biriniň eгнашыры seretmek; ~ here! gulak as!*

loose [lu:s] boş, azat; salpy, gowşak; ýaýraň, ýaýyk; giň; azgyn, ýoldan çykan; ýumşak; yrga, yranyp duran;/erk,

ygtyýar; azatlyk, erkinlik; giňlik, gowşaklyk; *a ~ nail yrgyl-dap duran çüý; the bandage is too ~ daňy salparypdyr; the button is ~ ilik gowşapdyr; a ~ dress giň köýnek.*

lord [lɔ:d] jenap; hökümdar, hojaýyn, eýe; lord; *the L. Kadyr Alla; ~ of the manor mülk eýesi; the cotton ~ dokma hannasy.*

lose [lu:z] (lost) ýitirmek, mahrum bolmak; elden bermek; utulmak; *to ~ one's way azaşmak; to ~ weight horlanmak; to ~ a game utulmak; to ~ time wagt ýitirmek.*

loss [lɒs] ýitgi; ýitik, ýiten zat; zyýan, zeled, zeper; utulma; *to have a ~, to meet with a ~ zyýan çekmek; to sell at a ~ zyýanyňa satmak; dead ~ arassa zyýan; to be at a ~ kelesiň ujuny ýitirmek; ~ of money and time pul hem wagt ýitgisi.*

lost [lɒst] past we p.p. < lose.

lot [lɒt] bije; täleý, takdyr; (bir bölek) ýer; köplük; (haryt) toplumy; *to cast (to draw) ~s bije atmak; to settle by ~ bije arkaly çözmek; the ~ fell upon me meniň bijäm galdy; a ~ (of), ~s of köp; ~s and ~s of ummasyz.*

loud [laʊd] gaty, batly, güýçli; sesli; ýiti, göze ilginç; *in a ~ voice gaty ses bilen.*

love [lʌv] söýgi; /söýmek; islemek; *~ of adventure töwegelligi söýgi; to ~ smb. birini söýmek; to give ~ to smb. birine salam ibermek; to be in ~ (with)*

biri bilen söýüşmek; to fall in ~ (with) birine aşyk bolmak.

low [lou] pes; gowşak, basyk; pessaý, ýuwaş; *~ wages az aýlyk; in ~ water ýalpaklykda; to live ~ garyp ýaşamak; to speak ~ ýuwaş gürlemek; to speak in a ~ voice pessaý gürlemek.*

lower ['louə] aşaklatmak; peseltmek, aşak düşmek; azal(t)-mak; kemeltmek; /aşaky; *to ~ the flag baýdagy goýbermek; the ~ lip aşaky dodak; ~ orders aşaky gatlak.*

loyal ['loial] wepaly, sadyk.

loyalty ['lɔialti] wepalylyk, sadyklyk.

luck [lʌk] ykbal; täleý, tötänlik; şowlulyk, bagt; bad (ill) *~ şowsuzlyk; good ~ şowlulyk; rough ~ keç täleý; to try one's ~ bagtyňy synap görmek; we had the ~ to see him bize ony görmek bagty miýesser etdi.*

lucky ['lʌki] bagtly, bagty getiren; işi şowuna (ugruna); bagt getirýän; *to be ~ bagtyň getirmek.*

lump [lʌmp] harsañ, ulla-kan bölek; tokga; tönne, ke-sindi; *a ~ in the throat bokur-dagyň dolmagy; a ~ sugar tok-ga gant; a ~ sum umumy mukdar.*

lunch [lʌntʃ] guşluk nahary, ikinji ertirlik; ýeňil nahar; *to have ~ guşluk naharyny edinmek.*

lung [lʌŋ] öýken; *the ~s öýken; good ~s güýçli ses.*

machine [mə'ʃi:n] maşyn, enjam, mehanizm; /mehaniki; ~ *age maşyn asyry*; ~ *works maşyn gurluşyk kärhanasy*; *to start a ~ maşyny otlamak*; *a sewing ~ tikin maşyny*; ~-made *maşyn ýasan*.

machinery [mə'ʃi:nəri] maşynlar, enjamlar; mehanizmler.

mad [mæd] däli; guduz; *to drive smb. ~ birini däliiretmek*; *to go ~ däliirmek*; *to run ~ after smth. bir zat üçin däli-diwana bolmak*.

made [meid] past we p.p. < make.

magazine [ˌmæɡə'zi:n] döwürleýin žurnal; ok-ýarag ammary, gorhana; okdan; *a weekly ~ hepdelik žurnal*.

magic ['mædʒik] jady, owsun.

magician [mə'dʒiʃən] jadygöý, owsungär; gözbagçy.

mail [meil] poçta, poçta aragatnaşygy; / poçta bilen ibermek; *air-- awiapoçta*; *by return ~ jogap haty arkaly*.

main [mein] baş, esasy; *in the ~ esasan*; *the ~ reason esasy sebäp*; ~ *line esasy demir-ýol*.

make [meik] (made) etmek, amala aşyrmak; öndürmek, ýasamak, çykarmak; döretmek; mejbur etmek, zor etmek, etdirmek; / iş; önüm; ösüş, emele

geliş; görnüş, şekil; kysym; usul; häsiýet; adamyň ýasalyşy; *to ~ for a living gazanç etmek*; *to ~ a dress köýnek tikmek*; *to ~ tea çaj demlemek*; *to ~ a report çykyş etmek*; *to ~ a mistake ýalňyşmak*; *to ~ friends with smb. biri bilen dostlaşmak*; *to ~ smb. happy birini bagtyýar etmek*; *to ~ up düzmek*; *grimlenmek*; *to ~ out words sözleri aňsyrmak*.

male [meil] erkek (adam); erkek; erkege degişli; *a ~ cat erkek pişik*; *a ~ dog köpek*; *a ~ screw içine girýän wint*; *a ~ thread daşky hyr*.

man [mæn] adam, erkek adam; *a ~ of genius akyldar*; *a kind ~ hoşniýetli adam*; *be a ~ erkek bol!*

manage ['mænidʒ] ýolbaşçylyk etmek; dolandyrmak; basarmak, edip bilmek; oňarmak, erk etmek, bilmek; *to ~ a child çagany oňarmak*; *how did you ~ to get there siz nädip ol ýere düşüp bildiňiz?*

manager ['mænidʒə] dolandyryjy, ýörediji, müdir.

manner ['mænə] usul, ýol, tär; edep, ekram, edim-gylym; ~ *of life (of thought) durmuş (pikirleniş) täri*; *to have no ~s edepsiz bolmak*; *to have good ~s edepli bolmak*.

many [ˈmeni] köp; köpler; *how ~? nəçe sany?; as ~ şunça; as ~ as three years laýyk üç ýyl; not so ~ as -dan az; a good ~ ep-esli; a great ~ ummasyz; the ~ köplük.*

map [mæp] geografiýa kartasy; çyzgy; /karta çyzmak.

march [mɑ:tʃ] marş, ýöriş; ýöriş sazy; ýöriş etmek; *to ~ ahead öňe gitmek; to ~ off gitmek, daşlaşmak; to ~ on öňe süýşmek.*

mark [mɑ:k] bellik; belgi, alamat, nyşan; tagma; ball, dereje; / bellemek; bellik etmek; tagmalamak; baha goýmak; marka (pul birligi); *~ of interrogation sorag alamy; beside the ~ ýerliksiz; above the ~ bellenen derejeden ýokary; below the ~ bellenen derejeden pes; ~ my words! şu sözlerimi ýatda sakla!; to get a ~ baha almak; to ~ a date bir senäni bellemek.*

market [mɑ:kit] bazar; satyş; söwda; *to come into the ~ bazara çykarylmal; to put on the ~ bazara çykarmak; the ~ rose bazar galypdyr; to find a ~ bazary duşmak, geçmek.*

marriage [ˈmæridʒ] nika; durmuş gurma; toý; *to contract a ~ nikalaşmak; to give in ~ durmuşa çykarmak.*

marry [ˈmæri] öýlenmek; (durmuşa) çykamak; öýermek, (durmuşa) çykarmak; *to ~ smb. birine öýlenmek (barmak); to*

~ to smb. birine öýermek (çykarmak); they married olar öýlendiler.

mass [mæs] köplük, köp zat, köp; üýşmek, toplum, tüm-mek; köp bölegi, aglabasy; halk köpçüligi; / köpçülikleýin; *in the ~ umuman; a ~ meeting köpçülikleýin ýygnak; a ~ production köpçülikleýin öndürme; the broad ~es halk köpçüligi.*

master [ˈmɑ:stə] hojaýyn, zat eýesi; ussat; ökde; mugallym; /öwrenmek, ele almak; *~ of the house öý eýesi, maşgalabaşy; to be one's own ~ öz eliň, öz ýakaň bolmak; a music ~ saz mugallymy; M. of Arts sungat (gumanitar gylmlar) boýunça magistr; to ~ a profession bir hünäri ele almak.*

mat [mæt] boýra; düşek-(çe); /tutuk, soluk, garamtyl.

match I [mætʃ] kükürt, otly-çöp; pelte; *to strike a ~ kükürt çakmak.*

match II [mætʃ] deň, taý; är-aýal; ýaryş; /deňini tapmak; utgaşdyrmak; laýyk bolmak, mynasyp bolmak; utgaşmak; garşy goýmak; *he has not his ~ onuň deňi-taýy ýok; to meet one's ~ mynasyp garşydaşa duşmak; to make a ~ öýlenmek, durmuşa çykamak; these colours don't ~ bu reňkler utgaşmajar; a return ~ jogap oýny.*

material [mə'tiəriəl] madda, jisim; mata; maglumat, esbap; /maddy; ~ world maddy dünýä; ~ needs fiziki talaplar; ~ losses maddy zyýan; raw ~s çig mal; writing ~s ýazuw esbaplary.

matter ['mætə] madda; mesele; gürrüňň özeni; / ähmiýeti bolmak; a ~ of time wagta bagly mesele; a ~ of common knowledge hemmä mälim zat; a ~ of dispute jedelli mesele; what's the ~? näme boldy?; as a ~ of fact hakykatdan; it does not ~ zyýany ýok, aýby ýok; no ~ barybir; no ~ what her näme bolsa-da.

May [mei] maý

may [mei] (might) başarmak, edip bilmek; mümkinçiligiň (ygtyýaryň) bolmak; *may I come in? girmek bolýarmy?; he ~ not come today ol bu gün gelmän biler; I ~ come, but I'm not sure men gelip bilerin, ýöne anyk däl; ~be bolup biler; you ~ go gidip bilersiňiz.*

meal [mi:l] nahar(lanmak); *to have a ~ naharlanmak; to have three ~s a day günde üç gezek nahar iýmek.*

mean I [mi:n] ganymat; gowşak; pes, haýyn; *no ~ abilities gowy ukyp; to feel ~ müýnli bolmak; näsag bolmak.*

mean II [mi:n] orta san; orta; orta baha; *the golden ~ ähli tarapy kanagatlandyryan ortalyk ýagdaý; ~ time orta*

wagt; in the ~ time şol aralykda.

mean III [mi:n] (meant) aňlatmak; diýjek bolmak; niýet etmek, niýetlenmek; göz önünde tutmak; manysy bolmak; *the word ~s bu söz ... diýmegi aňladýar; what do you ~? siz näme diýjek bolýarsyňyz?; I ~ to say men ... diýjek bolýaryn.*

meaning ['mi:niŋ] many; *with ~ köp manyly.*

means [mi:nz] serişde, usul; baýlyk; *by ~ of ... arkaly; by no ~ asla; ~ of subsistence ýaşayyş serişdesi; by all ~ her edip, hesip edip; by any ~ her zat edip; the ~ of communication aragatnaşyk serişdeleri; the man of ~ barly adam.*

meant [ment] past we p.p. < mean III.

measure ['meʒə] ölçeg; çäre; iş; / ölçemek, ölçegini almak; *dry (linear, liquid, square) ~s ürgün jisimler (uzynlyk, suwuklyk, meýdan) ölçegi; in a ~, in some ~ käbir derejede; made to ~ ölçelip tikilen.*

meat [mi:t] et; etli; nahar; *at ~ nahar başynda; after ~ nahardan soň; before ~ nahardan öň; green ~ gök önüm; roasted ~ gowrulan et.*

medical ['medikəl] lukmançylyga degişli; *a ~ history keseliň taryhy; a ~ jurisprudence sud lukmançylygy; a ~ man lukman; a ~ service lukmançylyk hyzmaty.*

medicine [ˈmedsin] medisinä, lukmançylyk, tebipçilik; derman; *to take one's ~ derman içmek.*

meet [mi:t] (met) garşylamak, garşy almak; duşuşmak, üýşmek, ýygnanyşmak; kanagatlandyrmak; tölemek; *to ~ smb. biri bilen tanyşmak; birini garşylamak; to ~ with smb. biri bilen duşuşmak; to ~ smb.'s needs biriniň islegini kanagatlandyrmak; to make both ends ~ ýykma-ýykylma gün görmek.*

meeting [ˈmi:tiŋ] üýşmeleş, ýygnak; maslahat, mejlis; duşuşyk; *a ~ point duşuşyk ýeri; to address the ~ ýygnaga ýüzlenmek; to attend a ~ ýygnaga barmak.*

melt [melt] ere(t)mek; ýumşa(t)mak; snow ~s gar ereýär; *to ~ away eräp gutarmak; to ~ down eretmek; to ~ out eredip guýmak.*

member [ˈmembə] agza; *M. of Parliament parlament agzasy; a ~ of sentence sözlemiň agzasy; to become a ~ of a party partiýa agza bolmak.*

memory [ˈmeməri] huş, ýat(keşlik); ýatlama; hatyra; *in ~ of smb. (smth.) biriniň (bir zadyň) ýadygärligine; to have a good ~ ýatkeşligiň gowy bolmak; to the best of my ~ meniň ýadyma düşüşige; memories of the past geçmiş hatyralary.*

mend [mend] bejermek, düzetmek; ýamamak; sagal(t)-

mak, gutul(t)mak; *to ~ roads ýollary bejermek; ~ or end belisini etmek; that won't ~ matters bu iş bitirmez.*

mention [ˈmenʃən] belläp geçmek, agzamak; salgylanmak; *to make ~ of ýatlamak; don't ~ my name meniň adymy tutmaň! don't ~ it "thank you!" sözüne jogap; not to ~ agzama-nyňda-da.*

merry [ˈmeri] şat, şadyýan; alçak; gülküli, gülkünç; merry-go-round karusel; *to make ~ şatlanmak.*

message [ˈmesidʒ] tabşyryk; hat, habar, maglumat; *did you get my ~? siz meniň iberen habarymy aldyňyzmy? send me a ~ maňa habar ediň.*

messenger [ˈmesindʒə] çapar, habarçy; alamat; nyşan.

met [met] past we p.p. < meet.

metal [ˈmetl] metal; / çagyl; metal ýüz tutmak; çagyl ýazmak; ~s demirýol; *the train left (ran off) the ~s otly ýolundan çykydyr.*

method [ˈmeθəd] usul, ýol.

metre [ˈmi:tə] (amer. meter) metr; ölçeg, sazlaşyk, akgynlylyk.

metric [ˈmetrik] metr ölçegi; ~ system onluk ýa metr ölçeg ulgamy.

microscope [ˈmaikrəskoup] mikroskop.

middle [ˈmidl] orta; orta-lyk, orta(d)aky; ~ aged orta ýaşly; *in the ~ of the room ota-*

gyň ortasynda; in the ~ of nowhere näbelli bir ýerde; ~ klas(es) orta synp; a ~ peasant orta daýhan; ~ finger orta bar-mak.

might I [mait] güýç, kuwat; *with ~ and main bar güýji bilen.*

might II [mait] past < may I.

mile [mail] mil (*gury ýerde = 1609 m.; deňizde = 1853 m.*); *~s easier (better) mün esse aňsat (gowy).*

military ['militəri] uruş, harby; goşun; *~ oath harby kasam; ~ post meýdan poçtasy; ~ school harby okuw jaýy; ~ service harby gulluk.*

milk [milk] süýt; süýtli; / sagmak, süýt almak; süýt bermek; *coffee with ~ süýtli kofe; ♦ to ~ the bull tekeden süýt almak.*

mind [maind] aň, aky, pähim, paýhas; oý, pikir, düşünje, garaýyş; isleg, arzuw; huş, ýatkeşlik; / *ýadyňda bolmak; aladasyňy etmek, seresap bolmak; garşy bolmak; a keen ~ ýiti aky; to change one's ~ pikiriňi üýtgetmek; the great ~s of the world beýik akyldarlar; to have (to bear, to keep) in ~ ýadyňda bolmak, göz önünde tutmak; to my ~ meniň pikirimçe; do you ~ my smoking? çilim çekmek bolýarmy?; ~ your own business öz işiň bilen bol!; never ~ alada etmän!*

mine I [main] (magdan)

käni; magdan ýatagy; *a coal ~ kömür käni; ~r magdançy.*

mine II [main] mina; / minalamak; *to lay a ~ for mina goýmak.*

mineral ['minərəl] mineral; magdan; mineral suw; organiki däl; *~ jelly wazelin; ~ oil çig nebit.*

minister ['ministə] ministr; ilç; ruhany; hyzmatkär, ýerine ýetiriji.

minute ['minit] minut; pursat, salym; dem; / *taslama, galarama, bellikler; in a ~ bir minutdan; wait a ~ birje minut!; ~s mejlis ýazgysy; to ~ down bellige almak.*

mirror ['mirə] (ýüz görül-yän) aýna.

miss I [mis] nyşana degmezlik; sypdymak, elden gidermek; taşlap gitmek; küýsemek; sypmak, halas bolmak; *to ~ a letter bir harpy sypdymak; to ~ an opportunity pursaty elden bermek; to ~ smb.'s words biriniň aýdanlaryny eşitmän galmak; to ~ the mark syp geçmek; to ~ the aim nyşana degmezlik; to ~ the train otlajijä galmak; to ~ home öýüňi küýsemek.*

miss II [mis] miss, hanym (*Ms. ulugyza ýa ärsiz aýala ýüzlenme*); ulugyz.

mist [mist] ümür, ýuka duman; tússejik; / *çisňemek; it is ~ing ýagys çisňejär.*

mistake [mis'teik] ýalňyş; säwlik, hata; / ýalňyşmak; *by ~ ýalňyşlyk bilen; to make a ~ ýalňyşmak; to ~ smb. for birini başga biridir öýtmek.*

mister ['mistə] mister, je-nap.

mistress ['mistris] (Mrs. ['misiz]) hanym (ärli aýalyň familiýasynyň önünden ulanyl-ýar); öý bikesi, öý eýesi aýal.

mix [miks] garmak, garyş-(dyr)mak; bulaşdyrmak; ga-rym-gatym etmek; çaknyşdyr-mak, çekmek; *oil will not ~ with water ýag suw bilen ga-ryşmaz; to ~ up garyşdyrmak; bulaşdyrmak; to be ~ed up bir zatda elin bolmak.*

mixture ['mikstʃə] garyn-dy; suwuk derman;

model ['mɒdl] ülni, nusga; kysym; / kysymyny ýasamak; şekil bermek, şekile getirmek; *to ~ oneself (up) on smb. birin-den görelde almak.*

modern ['mɒdən] (iň) täze, döwrebap; häzirki zaman; *in ~ times häzirki döwürde.*

moment ['moumənt] (bir) dem, pursat; ähmiýet, möhüm-lik; *at (for) the ~ hut häzir; this ~ häziriň özünde; ýaňyja; it is of no ~ munuň ähmiýeti ýok.*

money ['mʌni] pul; ♠ ~ *ma-kes the mare go berim gökden ýol ýasar; ~ makes ~ baýam baýa berer; ~ order pul geçirme.*

monkey ['mʌŋki] maýmyn.
month [mʌnθ] aý (30-31 gün); *this ~ şu aý; next ~ indiki aý; it lasted a ~ bu bir aýa çekdi.*

monthly ['mʌnθli] aýlyk; aýda bir gezek; / aýlyk žurnal; ~ *payment aýlyk töleg.*

moon [mu:n] Aý (iki ma-nyda-da); *at the time of the new ~ täze Aý doganda; to bay the ~ Aýa üýrmek; to aim (to level) at the ~ göwnüň Kap da-gynda bolmak.*

moonlight ['mu:nlait] aý yşygy.

moonlit ['mu:nlit] aý-aýdyň.

moral ['mɒrəl] pent, öwüt, nesihat, wagyz; ahlak; ahlak kadalary; ~ *s ahlaklylyk; gy-lyk, häsiýet; edep, edep-ekram; to draw the ~ ahlak öwrenmek; ~ philosophy ahlakyýet; ~ life ahlakly ýaşayyş.*

more [mɔ:] köp(räk); goş-maça, üste; ýene; *once ~ ýene bir gezek; ~ over üstesine; ~ po-werful has kuwwatly; ~ or less azda-kände; takmynan; the ~ ... the ~ näçe ..., şonça... neither ~ nor less than azam däl, kö-pem; never ~ hiç haçan; what is ~ üstesine-de.*

morning ['mɔ:nɪŋ] daň, ertir, säher, saba; *good ~ ertiriňiz haýyr!; the ~ of life ömrüň baş-langyjy; ~ dress adaty geýim; ~ gown halat; ~ star daň ýyl-dyzy.*

most [moust] iň köp; hemmeden köp, bar zatdan beter; örän, juda, aňrybaş; iň köp mukdar; (bir zadyň) uly bölegi; ~ *beautiful iň owadan; the ~ part of smth. bir zadyň iň uly bölegi; at ~ iň köpi, aňry-başy; three at ~ iň köpi üç; ~ of them olaryň aglabasy; ~ of the time wagtyň köp bölegini; ~ people adamlaryň aglabasy.*

mother [ˈmʌðə] ene, eje; başlangyç, gözbaş; ~land ene toprak; ~ *tongue ene dil; ~ wit tebigy paýhas; ~ oil çig nebit.*

motor [ˈmoutə] motor; awtomobil; motorly gaýyk; hereket getiriji.

mountain [ˈmauntin] dag; ✧ *to make a ~ out of a molehill peşeden pil ýasamak.*

mouse [maus] (köplügi: *mi-ce*) syçan.

mouth [mauθ]; (köplügi [mauðz]) agyz; bokurdak; (derýanyň) aýagy, guýýan ýeri; çüýşäniň bokurdagy; tüpeňiň agzy; *by ~, by word of ~ dilden; from ~ to ~ dilden dile; to take the words out of smb.'s ~ biriniň sözünü agzyndan kakyp almak.*

move [mu:v] göçüm; hereket; / gozgama(k), ýerini üýtgetme(k); süýşürmek, süýşmek; herekete getirmek; tolgundyrmak; göçmek; *to make a ~ ugramak; / göçüm etmek; hereket etmek; to ~ a table stoly süýşürmek; to ~ smb. to tears biri-*

ni aglatmak.

much [matʃ] köp;/örän; has, juda; tas, diýen ýaly, takmynan; ~ *snow köp gar; ~ time köp wagt; how ~ näçe? ~ better has gowy; ~ of a size şol ölçegde diýen ýaly; so ~ the better bu ondanam gowy; not ~ asla; very ~ örän.*

mud [mʌd] palçyk, laý; läbik; *to stick in the ~ laýa batmak.*

multiply [ˈmʌltiplai] art-(dyr)mak, ulal(t)mak; köpel(t)mek.

murder [ˈmɜ:də] ganhorluk, adam öldürme(k).

muscle [ˈmasl] muskul, myşsa; güýç; *a man of ~ pälwan.*

music [ˈmju:zik] saz; nota; *to ~ saza goşup; he plays without ~ ol notasyz çalýar; to listen to ~ saz diňlemek.*

musician [mju:ˈzɪʃən] sazanda; saz düzüji.

must [mʌst] borçlulyk; zerurlyk; ynamlylyk, göz-görtelelik, gadaganlyk aňladýan modal işlik: *I ~ go home men öýe hökman gitmeli; you ~ do as you are told siz aýdylyşy ýaly etmeli; if you ~, you ~ etmelimi, etmeli; the ~ book hökman alynmaly kitap; you ~ be aware of this siz bu barada bilýän bolmaly; you ~ have heard about it siz bu barada eşiden bolmaly; you ~ not go there siz ol ýere barmaly däl.*

myself [mai'self] özümi, özüme; özüm; *I have hurt ~ bir yerimi agyrtdym; I saw it ~ ony hut özüm gördüm; I am not ~ özüme yer tapamok.*

mysterious [mis'tiəriəs] syrly, gizlin; akyl ýetmez.

mystery ['mistəri] syr; syrly, syrdan doly; *to make a ~ of bir zady syr ýaly saklamak; ~ novel syrly roman.*

N

nail [neil] dyrnak; penje; çüý; / çüý kakmak; çüýlemek; *the head of a ~ çüýüň kellesi; to have one's boots ~ed ädigiňi çüýletmek; to cut ~ dyrnak almak; to fasten with ~s çüý-läp berkitmek.*

name [neim] at; familiýa; at-abray; adygan adam; sö-günç; / at dakmak, atlandyrmak; *by ~ ady boýunça; adyny tutup; full ~ doly adyň; what is your ~? adyňyz näme? to ~ the price baha kesmek; by (of, under) the ~ of ady bilen; in the ~ of hatyrasyna, adyndan, ady bilen; common ~ jyns at; people of ~ tanyml adamlar; to call ~s sögmek; to ~ after adyny dakmak.*

narrow ['nærou] dar; çäkli; kyn, agyr; / daral(t)mak; *in the ~est sense iň dar manysyn-da; ~ circumstances, ~ means agyr (kyn) ýagdaý; ~ majority sähelçe agdyklyk; ~ victory kyn-lyk bilen ýetilen ýeňiş; to ~ down jemlemek, toplamak, birleşdirmek.*

nasty ['na:sti] ýigrenji, ýürek

bulaýjy, nejis, pis, haram; ga-harjaň, gaharly; ýarak; *~ job hapa (haram) iş; ~ sight elhenç görnüş; ~ weather erbet howa; ~ smell myrtar ys; a ~ dog ýarak it; to turn ~ gaharlanmak.*

nation ['neifən] halk, mil-let; halkyýet; döwlet; ýurt; *all the ~s of the world dünýäniň ähli halklary; most favoured ~ iň amatly şertlerde ýaşayan millet; United Nations Orga-nization (UN) Birleşen Millet-ler Guramasy.*

national ['næfənl] milli, halk; döwlet; / ildeş; raýat; *~ economy halk hojalygy; ~ mi-nority milli azlyk; ~ anthem döwlet senasy; ~ bank döwlet banky; ~ park milli goragha-na; ~ enterprise döwlet kärha-nasy.*

nature ['neitʃə] tebigat; esas, düýp, özen; organizm; häsiýet, gylyk, boluş; *N.'s engineering tebigatyň işi; against ~ tebiga-ta garşy; by ~ tebigaty boýun-ça, doga; a law of ~ tebigat kanuny; good ~ hoşniýetlilik.*

naval ['neivəl] harby-deñiz; deñiz, flot; ~ *forces harby-deñiz güýçleri*.

navy ['neivi] harby-deñiz floty; *N. Department harby-deñiz ministrlygi*.

near [niə] golaý, ýakyn; ýakyndaky; ýanyna; ýakyny-na; / golaýlaşmak, ýanyna bar-mak; ~ *akin häsiýeti boýunça golaý*; ~ *by golaýda(ky)*, goň-şy; *to come ~ golaýa gelmek*; *to live ~ the river derýanyň ýaka-synda ýaşamak*; *in the very ~ future ýakyn gelejekde*; ~ *trans-lation asyl nusgasyna golaý terjime*.

nearly ['niəli] golaý; tas; takmynan; ~ *related ýakyn ga-ryndaş*; *ýakyn gatnaşykda*; *he ~ fell down ol tas ýykylypdy*; *it is ~ time to begin başlamaga wagt boldy diýen ýaly*; *not ~ asla ... däl*.

neat [ni:t] arassa, päkize; sünnälenen; timarlanan; ökde, ussat, başarjaň; ~ *figure gözəl syrat*; *to make a ~ job of it bir zady ussatlarça etmek*.

necessary ['nesisəri] gerek, zerur; hökmany; mejbury; *the ~ pul*; *the ~ person gerek adam*; *if ~ gerek bolsa*.

neck [nek] boýun, ýeňse; bokurdak; bogaz; bir zadyň inçelýän ýeri; ýaka; *to break one's ~ özüni heläk etmek*; *to break the ~ of smth. bir işiň agramyny almak*; *to risk one's ~ janyňy howp astynda goý-*

mak; *to harden the ~ ýeňse da-maryň gatamak*.

need [ni:d] zerurlyk, mä-täçlik; hajat, isleg, talap; ýet-mezçilik, garyplyk; / mätäç bol-mak; hajatyň, (islegiň, talabyň) bolmak; gerek bolmak, zerur bolmak; garyp ýaşamak, mä-täçlik çekmek; ...maly / ...meli; *to be in ~ of, to feel the ~ of, to have ~ of bir zada mätäç bol-mak*; *if ~ be (were) gerek bolsa*; *to meet the ~s islegleri kana-gatlandyrmak*; *for ~ of ýet-mezçilik zerarly*; ♦ *a friend in ~ is a friend indeed dost başa iş düşende tanalar*.

needle ['ni:dl] iňňe, temen; çiş; (enjamyň) dili; tiken, pür, pytanak, iňňe ýaprak; ~'s *eye iňňäniň gözi*; *as sharp as a ~ ýiti, duýgur*.

neighbour ['neibə] (**amer. neighbor**) goňşy; ýakyndaky; ýanaşyk; / serhetleşmek, gal-taşmak; *the wood ~s upon the lake tokaý edil kölün ýaka-synda ýerleşýär*.

neighborhood ['neibəhud] (**amer. neighborhood**) goňşu-lyk, golaýlyk; golaý-goltum, daş-töwerek; etek; oba, etrap, welaýat; *in the ~ ýanynda*; *tak-mynan*; *in our ~ biziň töwere-gimizde*; *good ~ hoşniýetli goň-şuçylyk*.

neither ['naiðə]; (**amer.**) ['ni:ðə] (ikiniň) hiç biri; hiç kim; şeýle hem; ~ *of you knows*

siziñ hiç biriñiz(em) bileñizok; ~ sentence is correct sözlemle-riñ hiç birem dogry däl; I didn't like this book, ~ did he men bu kitaby halamadym, olam; ~ ... nor ... ne ... ne ...; ~ he-re nor there ne eýläk, ne beý-läk.

nerve [nə:v] nerw; gyzma-lyk, gaharjaňlyk; güýç, gaýrat, hyjuw, joşgun; *a fit (attack) of ~s nerw tutgaýy; to get on one's ~s biriniñ gaharyny ge-tirmek; a man of ~ sowukganly adam.*

nest [nest] höwürtgä; / hö-würtgä gurmak; ♠ *to foul one's own ~ öz aýbyňy özüñ açmak; to feather one's ~ jübiñi dol-durmak.*

net [net] tor; kerep; ulgam; / tor gurmak; tor bilen tutmak; tor taşlamak, tora salmak; tora girmek.

network ['netwə:k] tor; örme sebet; ulgam; *Internet is a worldwide computer ~ Inter-net бүтіндүнүя компүтер улга-мыдыр.*

never ['nevə] hiç wagt, hiç haçan; asla, eger-eger; *one ~ knows soñuny görüp gelen ýok; ~ before henize çenli bir geze-gem; ~ fear asla gorkmañ; ~ mind alada etmäñ!*

new [nju:] täze; başga; ter; öñdebaryjy, täze açylan; / ýaňy, täzelikde; *~ bread gyzgyn çö-rek; ~ potatoes ýaş kartofel;*

New Year täze ýyl; is there anything ~ täzelik barmy?

news [nju:z] täzelik, ha-bar(lar); *what is the ~? näme täzelik?; no ~ (is) good ~ (bet) habaryň ýoklugy eýgilkidir.*

newspaper ['nju:s,peipə] ga-zet; *a daily ~ gündelik gazet.*

next [nekst] indiki geljek; iň ýakyn(daky), ýanaşyk; / soň, ondan soň; indiki gezek; gaý-tadan; / ýanynda; *~ year indiki ýyl; ~ door (to) indiki gapy; till ~ time indiki gezege çenli; ~ to nothing "hiç zat" diýen ýaly; what ~? onsoň näme?; who is ~? indi kimiñ nobaty?*

nice [nais] gowy, ýagşy, ajaýyp, enaýy, eýjejik; edepli; gadyrly; inçe, nepis; *~ weather ajaýyp howa; a ~ home enaýyja öýjagaz; a ~ question irnik me-sele; it is ~ of you siz diýseñ mähriban.*

night [nait] gije; agşam; agşamky, gijeki; *all ~ (long) uzynly gije; at ~ gije; by ~ gi-jäniñ dowamynda; ýüzüni gijä tutup; good ~ gijäñiz ra-hat! last ~ öten agşam; ~ after ~, ~ by ~ her agşam (gije).*

nine [nain] dokuz; / dokuz-lyk; *to the ~s doly, tutuş.*

no [nou] ýok; / asla...däl; / hiç hili, hiç bir; *~, I cannot ýok, men başaramok; he has ~ friends onuñ asla dosty ýok; in ~ book hiç kitapda; ~ doubt şübhesiz; ~ less than ... dan az däl; ~ longer*

mundan artyk; ~ more başga hiç zat; ~ such thing beýle zat ýok; ~ smoking! çilim çekmek gadagan!; ~ wonder geň däl.

noble [ˈnoub] asylly; adam-kärçilikli, merhemetli, rehimli, geçirimli; a ~ action asylly hereket.

nobody [ˈnoubədi] hiç kim, hiç kes; /näkes; bigaýrat, bina-mys; ~ came hiç kim gelmedi.

noise [noiz] gykylyk, galmagal, goh; to make a ~ galmagal etmek; what is the ~? bu nämäniň galmagaly?

none [nan] hiç kim (kes), hiç zat; hiç bir(i); hiç hili; /asla, hiç; ~ is here bu ýerde hiç kes ýok; ~ of us hiç birimiz; ~ but ... başga hiç kim, diňe; ~ the less asla az däl; muňa garamazdan.

nonsense [ˈnɒnsəns] bide-rek zat, ugursyz zat, ähmiýet-siz zat, hiç zat, patarraky, manysyz zat; pähimsizlik, payhas-syzlyk.

nor [nɔ:] ne, däl; şeýle hem, ... hem; neither... ~ ne ... ne ...; neither hot ~ cold ne so-wuk, ne yssy.

north [nɔ:θ] demirgazyk; from the ~ demirgazykdan; in the ~ of ... dan demirgazyga; to the ~ demirgazyga; to go ~ demirgazyga gitmek.

northern [ˈnɔ:ðən] demir-gazyk...; demirgazykdan öwüs-ýän; demirgazykda ýaşayan; demirgazyk ýeli.

nose [nouz] burun; ys alyş; jüründik; bokurdak; to blow one's ~ sümgürinmek; to have a good ~ ys alyşyň ýiti bolmak; ♠ to turn up one's ~ at burnu-ňy ýokary tutmak.

not [nɒt] däl; he is ~ at home ol öýde däl; ~ cold sowuk däl; ~ a few köpler; ~ like this munuň ýaly däl; ~ at all asla; bile ýalkasyn! (diýen ýaly jo-gap); ~ for the world/~ in the least asla; why ~? näme üçin bolmasyn?

nothing [ˈnʌθɪŋ] hiç zat; ~ else başga hiç zat; ~ of the kind beýle zat ýok; all to ~ bary bi-derek; to come to ~ netijesiz gutarmak; for ~ biderek ýere; next to ~ hiç zat diýen ýaly; with ~ boş.

notice [ˈnoutis] üns ber-mek, görmek; belläp geçmek; duýdurmak; syn ýazmak; / ha-bar, duýdurys; bildiriş; syn; ~ of death ölüm habary; to give ~ habar bermek, duýdurmak; to put up a ~ bildiriş asmak; to take no ~ of smb. birine üns ber-mezlik; at a moment's ~ des-sine.

noun [naun] at, proper ~ has at; common ~ jyns at.

now [nau] indi, häzir; der-rew, dessine; eger, eger-de, şeý-le bolsa; /häzirki döwür, şu pur-sat; just (but) ~ ýaňyja; ~ and again, ~ and then wagtal-wag-tal; ~ ... ~ ... kä ... kä ...; ~ then

şeylelikde; before ~ öň; by ~ mundan öň; till ~, up to ~ şu wagta çenli.

nowhere [ˈnouwɛə] hiç yerde; hiç yere.

number [ˈnʌmbə] san, mukdar; nomer; / nomerlemek; degişli etmek, goşmak; *in ~ san taýdan; out of ~ sansyz, hasapsyz; a ~ of books köp kitap; the ~ of books kitaplaryň sany; chapter ~ two ikinji bap.*

numerous [ˈnju:mərəs]

köp, köp mukdarda.

nurse [nə:s] eneke; şypagat uýasy; hassa bakyjy; / enekelik etmek; seretmek, idetmek; *at ~ enekäniň elinde; to put out to ~ enekä bermek.*

nut [nʌt] hoz; gaýka; ♦ *a hard ~ to crack çeyneljek çöp däl; adamçylygy pes adam; not for ~s asla.*

nylon [nailən] neýlon; neýlon önümi.

O

obedience [əˈbi:djəns] diýen etme, tabynlyk, boýun egme; *in ~ to laýyklykda.*

obedient [əˈbi:djənt] tabyn, diýenediji; *an ~ child diýenediji çaga.*

obey [əˈbei] boýun egmek, tabyn bolmak; buýrugy ýerine ýetirmek; *to ~ an order buýrugaga tabyn bolmak.*

object [ˈɒbdʒɪkt] zat; obýekt; maksat; doldurgyç; *to fail in one's ~ niýetiň amala aşmazlyk.*

object [əbˈdʒekt] garşylyk görkezmek; garşy çykmak; halamazlyk, ýigrenmek; *I ~ to smoking men çilim çekilmegine garşy.*

obtain [əbˈtein] almak; gazyz almak, tapmak; edinmek; ykrar edilmek; kabul edilmek; *to ~ a prize baýrak almak.*

occasion [əˈkeɪzən] pursat, mümkinçilik; ýagdaý; sebäp, esas, delil; bahana; waka, hadysa; *for the ~ bu ýagdaý üçin; to celebrate the ~ bir wakany bellemek; on ~ käwagtlar; on the ~ of ... mynasybetli.*

ocean [ˈouʃən] umman, okean; *in the ~ okeanda; ~ bed okeanyň düýbi.*

o'clock [əˈklɒk] sagat; *it is six ~ sagat alty.*

odd [ɒd] tāk, ýeke; artyk, goşmaça; geň, del; *~ houses tāk nomerli öýler; ~ months 31 günlük aýlar; twenty ~ years ýigirmiň gowrak ýyl; ~ money gaýtargy; ~ moments boş wagtlar; ~ job tötänden gabat gelen iş; that's very ~ bu örän geň.*

of [ɒv] -yň/-iň, -uň/-üň, -ň; hakynda, barasynda; *some ~ us*

käbirimiz; a glass ~ milk bir stakan süýt; a dress ~ silk ýüň köýnek; a girl ~ ten on ýaşla-ryndaky gyzjagaz; the city ~ London London şäheri; to get rid ~ smth. bir zatdan dynmak; it is nice ~ you siz örän merhemetli.

off [ɔf] daşlaşmagy, gutarmagy, peselmegi, sönmegi aňladýar: *far ~ uzak; to go ~ gitmek; to switch ~ söndürmek; hands ~ eliňi çek! to turn ~ söndürmek; to cut ~ kesip aýyrmak; to wash ~ ýuwup aýyrmak; take ~ your coat! paltoňyzy çykaryň!*

offence [ə'fens] (**amer. offense**) kemsitme, öýke, kine; hüjüm; düzgüni bozma; *to cause ~, to give ~ kemsitmek; to take ~ (at) gaty görmek; without ~ gaty görmän.*

offend [ə'fend] kemsitmek, göwne degmek; mertebesini peseltmek; gaharyny getirmek ýigrenç döretmek; bozmak; *to ~ smb. birini kemsitmek; to ~ against custom adaty bozmak.*

offensive [ə'fensiv] kemsidiji, göwne degiji, mertebäni peseldýän; agressiv; ýigrenji.

offer ['ɔfə] tekliip; synanyşyk; tekliip etmek; synanyşmak; *to ~ an apology ötünç so-ramak; to ~ resistance garşylyk görkezmek; to ~ to strike urjak bolmak; on ~ satlyk; ~ing sadaka.*

officer ['ɔfisə] edara işgä-

ri, gullukçy, wezipe eýesi; ofiser; polisiýa işgäri; *medical ~, ~ of health harby lukman; ~ of the day nobatçy ofiser.*

official [ə'fiʃəl] resmi; gulluk; / wezipeli adam; gullukçy; *~ duties gulluk wezipeleri; ~ representative resmi wekil; ~ statement resmi beýannama.*

often ['ɔ:fn] tiz-tizden, ýygy-ýygydan, çalt-çalt; gaýta-gaýta, öwran-öwran, köp gezek; *I don't ~ see him men ony seýrek görýärim; ~ and ~ öwran-öwran.*

oil [ɔil] ýag; nebit; çalgý ýagy; ýagly reňk; / ýaglamak; benzin almak; *sweet ~ zeýtun ýagy; fixed ~s mal ýagy; volatile ~s efir ýagy; rich in ~ nebite baý.*

old [ould] garry; köne; öňki; *the ~s garrylar; of ~ öňler; ~ people garrylar; ~ age garrylyk; to grow ~ garramak; how ~ is he? ol näçe ýaşynda?; he is ten years ~ ol on ýaşynda.*

on [ɔn] üstünde, ýüzünde; boýunda, ýakasynda; kenarynda; -da/-de; -dan/-den; üstüne, tarap, baka, -a/-e; -na/-ne; ha-kynda, barasynda, babatynda, boýunça, mynasybetli, bilen; *~ the table stoluň üstünde; ~ the river derýanyň ýakasynda; ~ the right sagda; ~ another day başga gün; ~ Sunday boşgün-*

(de); ~ time wagtynda; ~ hearing smth. bir zat eşidende; ~ the way baryarkaň; ~ duty nobatçylykda; ~ no account sebäpsiz ýere; to go ~ foot pyýada gitmek; to live ~ wages aýlyga ýaşamak; a book ~ phonetics fonetika kitaby; to go ~ do-wam etmek; from this day ~ şu günden başlap; to turn ~ açmak, ýakmak; what is going ~ näme bolýar?

once [wans] bir gezek; bir wag(t)lar); bardy-geldi, eger-de; birden; öňki; ~ again, ~ more ýene bir gezek; ~ and again gaýta-gaýta; käwagt; ~ every day günde bir gezek; ~ (and) for all üzül-kesil; more than ~ öwran-öwran; not ~ hiç haçan; ~ (upon a time) biri bar eken, biri ýok eken; all at ~ duýdansyz; at ~ dessine; only ~ ýekeje gezek.

one [wan] bir; birinji; birlik; / ýeke-täk; / kimdir biri; to count from ~ to ten birden ona çenli sanamak; ~ hundred (bir) yüz; room ~ birinji otag; ~ by ~ bir-birden; ~ came in running bir adam ylgap, öýe girdi; no ~ hiç kim; ~ another biri-birini.

oneself [wan'self] öz; to be ~ özüň bolmak; to repeat ~ gaýtalanmak; to excuse ~ ötüňç soramak.

onion [ˈanjən] sogan.

only [ˈounli] ýeke-täk, ýalňyz; /diňe, ýeke;/emma, ýöne,

weli; the ~ son ýeke ogul; one and ~ ýeke-täk; if ~ eger; ~ that ... hasaba almasak.

open [ˈoupən] açyk; aç-açan; ýalazy (ýer); aç(yl)mak; ~ question açyk mesele; to ~ a door gapyny açmak; the door ~s gapy açylýar; ~ market azat bazar.

operate [ˈopəreit] işlemek; hereket etmek; dolandyrmak; işletmek; täsir etmek, bildir-mek; operasiýa etmek; to ~ on heart ýüregi operasiýa etmek; to ~ a lift lifti işletmek; the medicine did not ~ derman täsir etmedi.

operation [ˌɔpəˈreɪʃən] iş, hereket; operasiýa; işletme; amal; dolandyрма, edara etme; to come into ~ hereket edip (işläp) başlamak; to call into ~ herekete getirmek, işletmek; in ~ hereketde; an ~ on smb. birini operasiýa etme.

opinion [əˈpinjən] pikir, düşünje, garaýyş; opposite ~ garşylykly pikir; public ~ jemgyýetçilik pikiri; to my ~ meniň pikirimçe; ~s differ her ke-siň öz pikiri bar.

oppose [əˈpouz] garşy goýmak; garşylyk görkezmek, garşysyna çykamak; päsgel bermek.

opposite [ˈɔpəzit] garşydaky, garşylykly; garşy; ters; garşysynda; garşysyna, -a/-e; -na/-ne; ~ poles garşylykly polýuslar; direct ~ gös-göni

garşylygy; quite the ~ tepbe-tersine; the house ~ garşyda-ky öý.

opposition [ɔpə'ziʃən] garşy goýma; garşylyk, oppozi-siýa.

or [ɔ:] ýa, ýa-da; *here ~ there ýa bu ýerde, ýa ol ýerde; ~ else bolmasa, ýogsa.*

orange ['ɔrindʒ] apelsin (agajy); apelsin reňki, narynç reňk.

order ['ɔ:də] tertip, düz-gün, nyzam; guratlyk; sagat-lyk; aramlyk; hatar, zakaz; sargyt; order; nyşan, orden; / buýurmak; görkezme bermek; tertipleşdirmek; zakaz etmek, sargamak; *the ~ of words in a sentence sözlemde sözleriň ter-tibi; to obey ~s buýruga tabyn bolmak; in bad ~ gurat däl; to keep ~ tertibi saklamak; to call to ~ tertibe çagyrmak; under the ~s of... ýolbaşçylygy astyn-da; to make an ~ zakaz etmek; in ~ that ...ýaly, ...üçin; in ~ to ...üçin.*

ordinary ['ɔ:dnri] adaty; endik edilen; kadaly; sada; orta, aram; /ätiýaçlyk; *out of the ~ adaty däl.*

organ ['ɔ:gən] organ, agza; edara; organ (saz guraly); ~s of speech gepleýiş agzalary; go-vernmental ~s döwlet edara-lary.

organization [ɔgənai'zeiʃən] gurama; gurluş; guramaçylyk.

origin ['ɔridʒin] çeşme, göz-baş; baş, başlangyç; gelip çykyş.

other ['ʌðə] başga; baş-gaça; *each ~ biri-birini; every ~ day gūnaşa; no ~ başga hiç kim; some ~ time başga bir wagt; ~ times, ~ manners başga döwür, başga dessur; the ~ day ýaňy-ýakynda; the ~ world ol dünýä.*

otherwise ['ʌðəwaiz] baş-gaça; ýogsam, bolmasa; *go at once, ~ you will miss your train haýal etmän ugraň, bolmasa, otla gijä galarsyňyz; How could it be ~ ? Başga nähili bolup bi-ler?*

ought [ɔ:t] borçlulyk, ähti-mallyk, mümkinlik; igenç aňlad-ýan modal işlik: *I ~ to go there men ol ýere barmalydym; you ~ to have written to her sen oňa hat ýazmaly ekeniň.*

ourselves [auə'selvz] özü-miz; *we shall only harm ~ biz diňe özümize zyýan ederis; let us do it ~ geliň, muny özümüz edeliň!*

out [aut] daşyna, daşynda; *~ of danger howpsuz ýerde; ~ of date könelişen; ~ of envy gö-riplikden; ~ of fashion moda-dan çykan; ~ of glass aýnadan; ~ of health syrkaw; ~ of money pulsuz; ~ of work işsiz; ~ of ti-me yza galyp; ~ of use ulany-lyşdan galan; the fire is ~ ot söndi; the money is ~ pul gu-tardy; to be ~ öýde bolmazlyk;*

to go ~ *çykmak*; to look ~ *daşaryk seretmek*.

outdoor [ˌautˈdɔː] *daşarda, daşynda; aýyk howada; ~ games aýyk howada oýnalýan oýunlar; an ~ life ýaban ýaşaýyş; ~ hands gaýzygan eller.*

outdoors [ˌautˈdɔːz] *aýyk howada; /daşary, howly, köçe; the ~ lighted howa ýagtyldy; all ~ bütün dünýä.*

outer [ˈautə] *daşarky.*

outside [ˌautˈsaɪd] *daş(y), daş ýüzi; daşarky dünýä; daş görnüş; (çäginde) daşarda; daşarky; gyradaky; ýat, daşdan gelen; impressions from the ~ daşarky dünýäniň täsiri; ~ help daşyndan gelen kömek; ~ the door gapynyň arkasynda.*

over [ˈouvə] *ýokarsynda, üstünde; beýleki tarapynda, aňyrsynda; ýanynda, ýakasyn-da; üstünden, üstaşyr; / artykmaç; hetdenaşa, çendençykma, ölçegsiz; ~ the roof üçegin ýokarsynda; bridge ~ the river derýanyň üstünden geçýän köpri; a village ~ the river derýa-*

nyň ol kenaryndaky oba; all ~ the world bütün dünýäde; ~ two years iki ýyldan köp; to jump ~ böküp geçmek; to think ~ pikir eleginden geçirmek; to be ~ gutarmak; ~ there hol ýerde; ~ here şu ýere; ~ and ~ (again) gaýta-gaýta, öwran-öwran.

owe [ou] *borçly bolmak, bergili bolmak; bergidar bolmak, minnetdar bolmak; how much I ~ you men size näçe bermeli?; ~ing to netijesinde, saýasynda.*

own [oun] *öz, özümiňki, özüňki, özüniňki, hususy; hakyky, çyn; söýgüli, eziz; / eýelik etmek; bar bolmak, eýe bolmak; boýun almak; my ~ father hakyky kakam; on one's ~ özbaşdak; to ~ lands ýeriň bolmak.*

owner [ˈounə] *eýe(si); hojaýyn; joint ~ şärikli eýesi, eýesiniň şäriği.*

oxygen [ˈɒksɪdʒən] *kislorod; ~ mask kislorodly maska; ~ cutting kislorod bilen kesme.*

P

pack [pæk] *ýük; gülebent; top, desse, daňy; süri, toplum; / gapla(n)mak, top-top (desse-desse) etmek, daňmak, gülebent etmek; he ~s his bag ol ýol*

şayyny tutýar; we are ~ing biz ýol şayymyzy tutýarys.

packet [ˈpækɪt] *kiçeňräk paket; / daňy, desse; (hat) petdesi.*

page [peidʒ] sahypa; *at the top of the ~ sahypanyň ýokar-synda; open ~ 20 ýigriminji sahypany açyň!*

paid [ˈpeid] past we p.p. < pay.

pain [pein] agyry, azap, ezyet; gaýgy, gam; / agyr(t)-mak; ynjytmak; *to be in ~ agyry çekmek; to give smb. a ~ birini ynjytmak; the ~ keeps me awake agyry ýatmaga goýanok; to have a ~ bir ýeriň agyrmak.*

painful [ˈpeɪnful] agyryly; azaply, ezyetli, ejirli, jepaly, horlukly; agyr, kyn, külpetli, müşakgaty; *~ problem agyryly mesele.*

paint [peint] reňk; / reňklemek; surat çekmek; *a box of ~s reňkli guty; to ~ a door gapyny reňklemek; to ~ smth. yellow bir zady sary reňk bilen reňklemek; to ~ in bright colours owadan suratlandyrmak; to ~ in dark colours bolşundan beter edip suratlandyrmak; to ~ smb. biriniň suratyny çekmek.*

painting [ˈpeɪntɪŋ] şekillendiriş sungaty; surat çekme; surat; reňkleme.

pair [pɛə] jübüt; goşa; / jübüt-jübüt (goşa-goşa) ýerleşdirmek; iki-ikiden birleşmek; jübütleşmek; *a ~ of scissors (spectacles, scales) gaýçy (äýnek, terezi); a ~ of socks (shoes, gloves) bir jübüt jorap (köwüş, ellik); to walk in ~s iki-iki bolup gezmek.*

palace [ˈpælis] köşk.

pale [peil] solgun, soluk, tutuk, öçük; *~ green solak ýaşyl; to grow/to get ~ ýüzüň agarmak; to seem ~ soluk görünmek.*

pan [pæn] piti; saç; jam, tabak, okara.

paper [ˈpeɪpə] kagyz; gazet; ylmy iş; makala; resmi-nama; iş kagyzlary; / kagyzdan; kagyz ýüzündäki; / kagyz-dolamak; (diwara) kagyz ýelmemek; *correspondence ~ ýazuw kagyzy; a daily ~ gündelik gazet; ruled ~ ýylmanak kagyz; ~ money, ~ currency kagyz pul; made of ~ kagyzdan ýasalan; an examination ~ synag işi; ~ work ýazuw işleri; personal ~s şahsy resminamalar; to publish a ~ ylmy makala neşir etmek.*

parallel [ˈpærəlel] paralel; meňzeşlik, deň gelme, laýyk gelme; / kesişmeýän; ugurdaş; meňzeş; / kesişmezlik, ugurdaş bolmak; *to draw a ~ between ... arasyndaky meňzeşligi bellemek; the road ~s the river ýol derýa bilen ugurdaş.*

parcel [ˈpa:sl] bukja, düwünçek, dolanan zat; daňy; gönderme; *part and ~ aýrylmaz bölegi.*

parent [ˈpeərənt] ata, ene; ene-ata; ata-baba, urugbaşy; düýbi, döreyän ýeri; *he lives with his ~s ol ata-enesi bilen ýaşayar.*

park [pɑ:k] bag, seýil bagy, seýilgäh; goraghana; / bag ekmek, maşyn goýmak; *an old ~ köne seýil bagy; to ~ a car maşyny goýalgada goýmak; no ~ing maşyn goýmak gada-gan!*

parliament [ˈpɑ:ləmənt] parlament, mejlis.

part [pɑ:t] bölek; bölüm; bap, baş; paý; borç; rol; tarap; / böl(ün)mek, paýla(n)mak; bölünip aýrylmak; aýyrmak; aýrylmak, aýra düş(ür)mek; hoşlaşmak; ~s of speech söz toparlary; *the most important ~ in möhüm bölek; in ~ bölেকেýin; from all ~s of the world dünýäniň çar künjünden; to take ~ in smth. bir zada gatnaşmak; to play a ~ rol oýnamak; to ~ friends dost bolup aýrylyşmak; on the ~ of smb. biriniň tarapyndan; she ~ed from him at the door gyz oylan bilen gapyda hoşlaşdy; the crowd ~ed märeke ikä bölündi; on the one ~ ... on the other ~ ... bir tarapdan ..., beýleki tarapdan ...; to ~ hair in the middle saçyň arasyny ortadan açmak; to ~ the fighting dogs uruşyan itleri aýyrmak.*

participate [pɑ:ˈtisipeit] gatnaşmak; paýlaşmak; ulanmak.

participle [pɑ:ˈtisipl] ortak işlik.

particular [pɑˈtikjulə] mahsus, has; aýratyn, üýtgeşik, özbo-luşly; anyk, takyk; *in ~ aýra-*

tynda; it is of no ~ importance üýtgeşik ähmiýeti yok; for no ~ reason uly bir esasy bolmazdan; to be ~ in one's speech seresaply geplemek; to go into ~s çintgemek.

partner [ˈpɑ:tnə] şärik, bile gatnaşyan; iş ýoldaşy; ortak; ýoldaş; *secret ~ gizlin şärik; predominant ~ esasy şärik.*

party [ˈpɑ:ti] partiýa; topar; meýlis, şagalaň; tarap; şahs; *to join the ~ partiýa girmek; a ~ member partiýa agzasy; evening ~ oturylyşyk; the parties to a contract ylalaşyga girýän taraplar.*

pass [pɑ:s] geç(ir)mek; geçip gitmek; aşmak; ilerlemek, öňe gitmek; äkitmek; öwrül-mek; synagdan geçmek; / geçelge; ejaza, rugsatnama; pas-port; pas, topy geçirme; *to ~ smb. biriniň deňesinden geçmek; time ~es wagt geçýär; to ~ to the next topic indiki tema geçmek; to ~ the salt duzy äbermek; to get a ~ ejaza almak; to ~ the tests synagdan geçmek; to ~ out of use ulanylyş-dan galmak.*

passage [ˈpæsidʒ] geçelge; geçme; gatnaw; ýol; ötelge, güz-zer; dalan, däliz; (kitapdan) par-ça, bölek; *to book (to take) one's ~ gämä bilet almak; bird of ~ ötegçi guş; no ~ ötelge ýapyk; he was refused a ~ ony geçirmedi; to read a ~ bir parça okamak.*

passenger [ˈpæsɪndʒə] ýolagçy; ýolagçy gatnadýan; *a ~ train ýolagçy otlusy.*

past [pɑːst] geçmiş; öten zaman; / öten, geçen, geçip giden, gutaran; / deňesinden, duşundan; / aňyrsynda, arkasynda; soň; *in the ~ geçmişde; for some time ~ soňky döwürde; ~ participle öten zaman ortak işligi; it is ~ two sagat üçden işleýär; half ~ two üçün ýary.*

pastry [ˈpeɪstri] süýji-köke; pirožnoýe.

path [pɑːθ] ýoda; ýol, ugur; *to enter on the ~ ýola düşmek; to cross smb.'s ~ birine päsgel bermek.*

patience [ˈpeɪəns] çydam-lylyk; sabyr(lylyk), takat(lylyk); erjellik, tutanýerlilik, özdiýenlilik; *I have no ~ with him onuň bolşuna çydap bilemok; to lose ~ sabyr käsäň dolmak.*

patient [ˈpeɪʃənt] çydamly, sabyrly, takatly; tutanýerli, erjel, özdiýenli; / syrkaw, kesselli.

pattern [ˈpætən] nusga; galyp, ülni; nagys, keşde; *to take a ~ of nusgasyny almak.*

pause [pɔːz] pauza, säginme(k), sakynma(k), arakesme; durma(k); arasyny üzmek; ýaýdanmak, aljyratmak; *at ~ ýaýdanyp; to ~ upon smth. bir zadyň üstünde köp durmak.*

pay [pei] (paid) tölemek; üzmek; hak bermek; / muzd,

hak; aýlyk; *what is the ~? aýlygy näçe?; to ~ attention üns bermek; to ~ smb. birine tölemek; to ~ off üzülişmek; to get paid pul almak; to ~ a bill hasap boýunça tölemek.*

payment [ˈpeɪmənt] töleg, töleme; üzme; sylag, serpaý; haklaşyk, ar alyş.

peace [piːs] parahatçylyk; rahatlyk, ümsümlik; ýaraşyk, ylalaşyk; *~ time parahatçylyk döwri; to live in ~ parahatçylykda ýaşamak; to make ~ ýaraşmak; ~ of mind içki rahatlyk; in ~ rahatlykda; ~ treaty parahatçylyk şertnamasy; ~ movement parahatçylyk ugrundaky hereket.*

peaceful [ˈpiːsful] parahat, ümsüm, rahat; *a ~ evening asuda agşam.*

pen [pen] pero, ruçka, galam, döwet galam; ýazyjy; *to write with a ~ ruçka bilen ýazmak; to live by one's ~ galam hakyna ýaşamak; to put ~ to paper galama ýapyşmak.*

pencil [ˈpensl] galam; *written in ~ galam bilen ýazylan.*

people [ˈpiːpl] halk, millet; adamlar; halaýyk, jemende, märeke; ilat; garyndaşlar; / göçüp barmak, mesgen tutmak; oturmak, ýaşamak; *brave ~ edermen adamlar; country ~ oba ilaty; the Turkmen ~ türkmen halky; young ~ ýaşlar; my wife's ~ aýalymyň garyndaşlary.*

pepper [ˈpepə] burç; gyz-malyk; galdawlyk; gujur, gaý-rat; hyjuw; /burç sepmek; sög-mek, gaty käýemek.

per [pə:] arkaly, (üsti) bi-len; laýyklykda, görä, boýun-ça; her, -da/-de, ... başyna; ~ *capita* [pə:ˈkæpitə] *adam başy-na*; ~ *diem* [ˈpə:ˈdaiem] *her gün-de*; ~ *annum* [pərˈænəm] *her ýyl*; ~ *mensem* [pə:ˈmensəm] *her aýda*; ~ *mille* [pə:ˈmil] *müňe*; ~ *saltum* [pə:ˈsæltəm] *dessine*; ~ *se* [pə:ˈsi:] *öz-özünden*; *per cent* *prosent*; *ýüzden bölek*; *one cent* ~ *copy nusgasy bir sent*.

perfect [ˈpə:fikt] kämil, aňrybaş, nogsansyz, kemsiz; gutarylan, bütew; anyk, takyk; doly, tutuş; / *perfekt zamany*; / [pəˈfekt] *kämilleşdirmek*; *tamam-lamak*; *a ~ stranger düýpden ýat adam*; *a ~ weather gül ýaly howa*.

perform [pəˈfɔ:m] amala aşyrmak, ýerine ýetirmek; oýnamak, rol ýerine ýetirmek; *to ~ an operation operasiýany ýerine ýetirmek*; *to ~ a play oýun oýnamak*.

perhaps [pəˈhæps] ähti-mal, mümkin, bolup biler.

period [ˈpiəriəd] wagt ara-lygy; döwür, möwsüm, zaman, eýýam; aýlaw; nokat; *a long ~ of time uzak wagtlap*; *the girl of the ~ häzirki zaman gyzy*.

permission [pəˈmiʃən] rug-sat, ygtyýar; *receive ~ rugsat*

almak.

permit [ˈpə:mit] rugsatna-ma; ygtyýar, rugsat; / [pəˈmit] *rugsat etmek, ygtyýar bermek; mümkinçilik bermek; kabul etmek*; *the words hardly ~ doubt bu sözler şübhä ýer goýanok*, *weather ~ting howa gowy bolsa*.

person [pə:sn] adam; şahs; keşp, daşky görnüş; gahryman; ýöňkeme; *in (one's own) ~ hut özi*; *in the first ~ birinji yön-kemedem*; *not a single ~ hiç kim*; *VIP (very important per-son) gaty uly adam*.

personal [ˈpə:snl] şahsy, hususy; mertebäni peseldýän, kemsidiji; gozgalýan (emläk ba-rada); ~ *labour hususy zähmet*; ~ *opinion şahsy pikir*; ~ *pro-noun at çalyşmasy*.

persuade [pəˈsweid] yrmak, razy etmek; ynandyrmak; *I am ~d that it is true men munuň dogrulygyna ynanyjaryn*.

pessimist [ˈpesimist] pes-simist, göwnüçökgün, sussu-pes, umytsyz.

pet [pet] gowy görülyän; söýgüli; lälilik; gowy görýän za-dyň (malyň); eldeki; / *söýmek, aýnatmak, läliksiretmek*; *a ~ name mylakatly at*.

petrol [ˈpetrəl] benzin; ne-bit, kerosin; *to draw ~ ýan-gyç almak*; ~ *container ýangyç gaby*.

photo(graph) [ˈfɒtəɡrɑːf] (foto)surat; / surata düş(ür)-mek; *in the ~ suratda.*

photography [fəˈtɒɡrəfi] surata düşürme, surata alma.

phrase [freiz] sözləm, jümle; söz düzümi; howayı (boş) sözler;/söz bilen beyan etmək; *in simple ~ sada dilde; thus he ~d it ol muny şeýle beyan etdi.*

physical [ˈfizikəl] fiziki, jisim, jisim; maddy; beden, ten; ~ chemistry fiziki himiýa; ~ culture bedenterbiýe; ~ training fiziki türgenleşik; ~ examination medisina barlagy; ~ therapy fiziki terapiýa.

piano [piænəu] pianino; *to play the ~ pianino çalmak.*

pick [pik] ýygnamak; ýolmak; saýlamak, seçmek; / saýlama (mümkinçiligi); saýlantgy zat; *to ~ cotton pagta ýygmak; to ~ one's words aýtjak sözünü bilip gürlemek; to ~ one's way ýol saýlamak; to ~ up götermek, galdyrmak, ýygnamak.*

picture [ˈpɪktʃə] surat; şekil; portret; görnüş, manzara; kino; / şekillendirmek, suratda beyan etmek, suratlandyrmak; göz önüne getirmek; *she is a ~ of her mother ol ejesiniň hut özi; moving ~s, the ~s kino; to give a true ~ dogry maglumat bermek.*

piece [piːs] bölek, ownuk, döwük, gyrkyndy, gyýyk; da-

ňy, tokga, desse; surat; parça; / ýamamak; gurnamak; birleşdirmek; işmek; *a ~ of art sungat eseri; a ~ of bread bir döwüm çörek; a ~ of information habar; a ~ of luck şowluklyk; a ~ of music saz eseri; a ~ of news täzelik; a ~ of poetry goşgy; a ~ of work iş; by the ~ san boýunça; ~ by ~ bölek-bölek.*

pig [pig] doňuz; tokga demir, guýma demir; ♠ *to make a ~ of oneself sygyr ýaly iýmek; to buy a ~ in a poke gözünü ýumup, söwda etmek.*

pile [pail] üýşmek, topbak; daňy, top; desse; äpet bina; uly-uly jaýlar; köp, bol, weşen; / üýşürmek, toplamak, ýyg(na)mak, jemlemek; doldurmak, gömmek; *to make one's ~ baýamak; to ~ up hyryn-dykyn etmek.*

pilot [ˈpailət] darga; uçarman; ýolbelet; serdar; / sürmek, uçmak; ~ plant tejribe kárhany; *to ~ one's way özüne ýol arçamak.*

pin [pin] temençe, inňe-bagjyk; gysgyç; köwüş myhy; inňe; gülýaka, nyşanjyk; sançgy, oklaw; buraw, deşgiç; gulakçöp; / sançmak, sünçmek; temençe dakmak; deşmek; gysmak; ♠ *to be on ~s and needles inňäniň üstünde oturan ýaly bolmak; to fasten with a ~ temençe bilen berkitmek.*

pink [piŋk] gülgün reŋk; myhak; iň ýokary dereje; çür başy; *the ~ of perfection kämilliğiň çür başy.*

pipe [paip] turba, geçiriji; şybyk; tüýdük; jürlewük; *gas ~ gaz geçiriji; to smoke a ~ şybyk çekmek; ♠ put that in your ~ and smoke it muny syrga et-de gulagyňdan as.*

pity ['piti] rehim, şepagat, merhemet; nebsagyryjylyk, haýpygelijilik; gynanç; *it is a ~ haýp!; out of ~ for smb. birine ýüregiň awap; what a ~!, the ~ of it! nähili gynançly!*

place [pleis] ýer, orun; öý; säher, oba; wezipa; / ýerleşdirmek, ornaşdyrmak; goýmak; *in ~ ýerinde; ýerlikli; in ~ of ýerine, deregine; out of ~ ýerlik-siz; ýerinde däl; come down to my ~ tonight agşam meniňkä gel; out of ~ işsiz; well-known ~ meşhur ýer; in the first (in the second) ~ birinjiden (ikinjiden); in the next ~ soň; to know one's ~ ýeriňi bilmek; to take ~ bolmak; the house is well ~ed jaý amatly ýerleşipdir.*

plain [plein] açyk, aýdyň; sada, düşnükli; adaty; tekiz, düz; dogruçyl; / tekizlik, düzlük; *to make it ~ aýdyňlaşdyrmak; ~ dealing dogruçyllyk; ~ speaking aç-açan gürrüň; to be ~ with smb. biri bilen aç-açan gürleşmek.*

plan [plæn] meýilnama; tas-

lama; çyzgy; niýet, pikir; hyýal;/meýilnama düzmek, niýet etmek; niýetiňe düwmek; taslama taýýarlamak; çyzgy çyzmak; hyýal etmek; *a business ~ iş meýilnamasy; to follow a ~ meýilnama boýunça işlemek.*

plane I [plein] tekizlik; uçar;/tekiz; düz;/gaýmak; *on a new ~ täze esasta; to go by ~ uçar bilen gitmek.*

plane II [plein] rende; ýonguç; gilmala;/ýonmak, tekizlemek; ýylmamak; düzlemek.

plant [pla:nt] ösümlik; nahal; şitil; kärhana; desga; / ekmek, oturtmak; düýbünü tutmak; *in ~ ösüp barýan; to ~ a standard baýdak dikmek.*

plastic ['plæstik] çeyre, maýysgak; plastiki; / plastmassa; çeyrelilik, maýysgaklyk; *~ surgery plastiki hirurgiýa; ~ clay toýun.*

plate [pleit] tabak; tarelka; fotoplastinka; tagta; *a ~ of soup bir tabak çorba.*

play [plei] oýun, güýmenje; / oýnamak; oýun etmek; oýun oýnamak; rol oýnamak; saz çalmak; tans etmek; *to go to the ~ oýna (teatra) gitmek; in ~ oýun edip; fair ~ dogruçyllyk; to ~ tennis tennis oýnamak; to ~ smb. biriniň rolunda oýnamak; to ~ the violin skripka çalmak; to ~ foul karam etmek; to ~ false namartlyk etmek; to ~ politics syýasy oýun oýnamak.*

pleasant [ˈpleznt] ýakymly; lezzetli; mylaýym, gelsikli, enaýy; *a ~ meeting ýakymly duşuşyk.*

please [pli:z] lezzet (hezil, maza, keyp) bermek, ýakymly bolmak; göwnüni awlamak; / buýruň; ~! *haýyş edýäriň!*; sit down, ~! *buýruň, oturyň!* to ~ smb. *biriniň göwnüni awlamak;* as you ~ *nähili isleseňiz;* if you ~ *ygtyýar etseňiz.*

pleased [pli:zd] göwnühoş,razy, hezil edýän; *to be ~d hezil etmek.*

pleasure [plezə] lezzet, maza, hezillik, sapa, keyp; *it is a pleasure to do it for you siziň üçin muny höwes bilen ederis;* to take ~ *in smth. bir zatdan lezzet almak;* to give ~ *lezzet bermek.*

plenty [ˈplenti] köp(lük), bol(luk); artyk(lyk); ~ *of gaty köp, ummasyz.*

plural [pluəɹəl] köplük san; *in the ~ köplük sanda.*

pocket [ˈpokit] jübi, kise; halta; howa çukanagy; / jübä (kisä) salmak; jübiňe (kisäňe) urmak; *empty ~s pulsuzlyk;* deep ~ *baýlyk;* to put smth. into ~ *bir zady jübiňe salmak;* to feel in ~ *jübiňi sermenmek;* to fall out of ~ *jübiňden gaçmak.*

poem [ˈpouim] poema; goşgy, şygyr.

poet [ˈpouit] şahyr.

poetry [ˈpouitri] şygyrýet.

point [pɔint] nokat; mese-

le; gürrüňiň özeni; pikir, niýet; oçko, utuk; uç, tyg; / barmagyň bilen görkezmek; gönükdirmek; çenemek, nyşana almak; *four ~ six (4.6) dört bütün, ondan alty (4,6); full ~ nokat; exclamation ~ ýüzlenme alamaty,* sore ~ *irnik mesele;* to ~ at görkezmek; ~ of view *nukdaýnazar;* to come to the ~ *işiň anygyna ýetmek;* off the ~ *ýerlik-siz;* to the ~ *ýerlikli, tüýs wagtynda;* a weak ~ *gowşak ýeri;* to keep to the ~ *meseleden daşlaşmazlyk;* to ~ out görkezmek; *biriniň ünsüni çekmek.*

pointed [ˈpɔintid] ýiti uçly, uýy ýiti, çüri; ötgür; kinaýaly; mese-mälim, anyk, aýdyň.

poison [ˈpɔizn] awy, zäher; / awuly, zäherli; zäherleýji; / zäherlemek, awy bermek; zäher etmek, zaýalamak; *cumulative (slow) ~ haýal täsir edýän awy;* ✧ *to hate like ~ it ýaly ýigrenmek.*

pole I [poul] sütün, taýak, syryk, syrdam agaç; gazyk.

pole II [poul] polýus; unlike ~s *dürli polýuslar.*

police [pəˈli:s] polisiýa; military ~ *harby polisiýa;* ~man *polisiýa işgäri.*

policy [ˈpɔlisi] syýasat; ýol, ugrur; paýhaslylyk, ýeserlik; ~ *statement resmi beýanat;* peace ~ *parahatçylykly syýasat;* for reasons of ~ *syýasy sebäplere görä;* tough ~ *berk syýasat.*

polish [ˈpɒlɪʃ] ýalpylda(t)-mak, ýaldyra(t)mak, lowurda(t)-mak, ýylmamak, arassalamak; timarlamak.

polite [pəˈlaɪt] sypaýy, mylakatly, hoşgylaw, edepli; nepis, inçe; *a ~ person mylakatly adam.*

political [pəˈlɪtɪkəl] syýasy.

politician [ˌpɒliˈtɪʃən] syýasatçy; döwlet işgäri.

politics [ˈpɒlɪtɪks] syýasat; syýasy ynançlar; *to go into ~ syýasat bilen meşgullanmak; to talk ~ syýasy gür-rüň etmek.*

pool [puːl] kölçe; howuz; lüýk; nebit ýatagy; *a swimming ~ ýüzüş howzy.*

poor [puə] garyp, pukara; betbagt, görgüli; pahyr; göz-gyny, horaşa, ýaramaz; görk-süz, görmeksiz; gelşiksiz; pes, az; arryk, hasylsyz; gowşak; ugursyz; ýeterliksiz; / garyp-lar, garamaýak, ýoksullar; *~ peasant garyp daýhan; ~ fel-low! görgüli!; ~ food ýaramaz iýmit; he is a ~ writer ol gow-şak ýazyjy; to become ~ garyp-laşmak.*

popular [ˈpɒpjulə] halk; meşhur, adygan, tanymal; *to be ~ for bir zat bilen meşhur bolmak; ~ity meşhurlyk.*

population [ˌpɒpjʊˈleɪʃən] ilat, halk.

port [pɔːt] port, gämi du-ralgasy; pena, gaçybatalga; ~

of entry, ~ of destination, ~ of call gäminiň barmaly ýeri.

position [pəˈzɪʃən] ýagdaý, boluş; ýerleşýän ýeri; ýerleşiş; mümkinçilik; wezipe, orun; ga-raýyş, nukdaýnazar.

possess [pəˈzes] -ly/-li bol-mak, eýesi bolmak; bolmak; eýelemek, gurşamak, büremek; *to ~ oneself özüňe erk etmek; to be ~ed by (with) smth. bir zada berilmek.*

possession [pəˈzeʃən] eýe-çilik; -ly/-li bolma, eýeleme, bolma; mülk, mal, emläk; *in the ~ of smb., in smb.'s ~ biriniň ygtyýarynda; to take ~ of eýe-lemek.*

possibility [pɒsəˈbɪlɪtɪ] mümkin(çi)lik; ähtimallyk; *to have great possibilities uly mümkinçiligiň bolmak.*

possible [ˈpɒsəbl] müm-kin, bolup biljek, ähtimal; *~ result bolup biljek netije; if ~ mümkin bolsa; as early as ~ mümkin boldugyça tiz; to do one's ~ eliňden gelenini etmek.*

possibly [ˈpɒsəbli] ähti-mal, mümkin.

post [poust] poçta; hat gu-tusy; / ibermek; *to send by ~ poçta arkaly ibermek; P O box = post-office box abonent gu-tusy.*

post [poust] wezipe, orun; post, berkitme; / ýerleşdirmek, (esger) goýmak; bellemek; *to get a ~ wezipe almak.*

pot [pɒt] gazanjyk; golça; küýze; banka; hokga; / gaba salmak; konserw etmek; küýzejikde (gül) ekmek; deşige düşürmek; ♠ *all gone to ~ bary biderek boldy; the ~ calls the kettle black tammansyz dyzy ýyrtyga güler.*

potato [pə'teitou] kartofel; kartoşka; *fried ~es gowrulan kartoşka; mashed ~es kartoşka mäjumy; new ~es täze kartoşka; ~es in jackets gabykly bişirilen kartoşka; to peel ~es kartoşka artmak; a ~ salad kartofel salady.*

pound [paund] funt (453,6 g); funt sterlin; funt (pul birligi); five shillings in the ~ *her funtdan baş şilliň.*

pour [pɔ:] guý(ul)mak, dök(ül)mek; ak(yt)mak; / çabga; (metal) guýma; (metal) galyby; *to ~ out guýmak; dökme; çogup çykamak; to ~ smb. a cup of tea birine bir käse çay guýmak.*

powder ['paudə] un, külke, toz, tozga; pudra; däri; / (un, toz, tozga) sepmek; pudrala(n)mak; döwmek, külkelemek, kül etmek; *smokeless ~ tüssesiz däri; food for ~ tüpeňe şam.*

power ['pauə] güýç; kuwwat; gujur; ygtyýar, erk; häkimiýet, hökümet; döwlet; başarnyk, ukyp; ~ *of wind ýel güýji; to take the ~ in one's hands häkimiýeti ele almak; the Great Powers beýik döw-*

letler; the mechanical ~s sada desgalar; supreme ~ ýokary häkimiýet; it is beyond my ~ muňa meniň güýjüm ýetenok.

powerful ['pauəful] güýçli; kuwwatly; täsirli; ~ *blow güýçli urgy; ~ state kuwwatly döwlet.*

practical ['præktikəl] praktiki; maksadalaýyk, peýdaly; ugurtapyjy, ederini bilýän; tejribeli; hakyky, iş ýüzündäki.

practice ['præktis] praktika, endik, adat; öňden gelýän düzgün; tejribe toplama; işleme; türgenleşik; okuw; tejribe; *to put in(to) ~ amala aşyrmak; dolanyşyga girizmek; to be out of ~ eliň çykyşmak, tejribäň bolmazlyk; corrupt ~s parahorlyk; in theory and in ~ teoriýada we iş ýüzünde.*

practise ['præktis] ulanmak, peýdalanmak; amala aşyrmak; meşgullanmak; işlemek; türgenleş(dir)mek; tejribe toplamak; *to ~ in sounds sesleri aýtmaga türgenleşmek; to ~ law jurist bolmak.*

praise [preiz] öwgi; öwme; taryp (etme); wasp (etme); / öwmek; taryplamak; taryp (wasp) etmek; *beyond ~ öwgi ýetmez; in ~ öwüp; to ~ to the skies öwüp, arşa çykarmak.*

pray [prei] doga (namaz) okamak; haýyş etmek, dilemek, dileg etmek, ýalbarmak, nalyş etmek; ~! *ýalbarýaryn!, haýyş edýärim!*

prayer [ˈpreə] doga, namaz; dileg; nalyş; / doga (namaz) okaýan; dilegçi, dileg edýän.

precious [ˈpreʃəs] gymmat bahaly; gadyrdan; sypaýy, edep-li; / söýgüli, ýar; / örän, juda, gaty; *a ~ stone gymmatbahaly daş; a ~ friend gadyrdan dost; my ~ ezizim.*

preparation [ˌprepəˈreɪʃən] taýýarlyk, taýynlyk, taýýarlamak, taýýar etme; em, derman; *to make ~s for bir zada taýýarlanmak.*

prepare [priˈpeə] taýynlamak, taýýarlamak; taýýar etmek (bolmak); nahar bişirmek; *to ~ lessons sapaklaryňy taýýarlamak.*

presence [ˈprezns] barlyk, bar bolmaklyk, bolma; daş keşp, syrat; duruş, boluş; *in smb.'s ~ biriniň ýanynda; in this ~ şu adamyň ýanynda; ~ of mind keýpiň köklügi.*

present I [ˈpreznt] häzir, häzirki döwür, şu wagt, häzirki zaman; / bar (bolan), häzirki, şu döwürki; şu, bu; *at ~ häzir; for the ~ häzirlikçe; ~ tense häzirki zaman; to be ~ (at) bolmak; ~-day häzirki zaman, döwrebap; ~ participle häzirki zaman ortak işligi; all those ~ şu ýerdäkileriň ählisi.*

present I [ˈpreznt] sowgat; / [priˈzent] sowgat (peşgeş, sy-lag) bermek; bermek; tanyşdyrmak; bolmak; *a cheap ~ arzan sowgat; to make a ~ of*

smth. bir zat sowgat bermek; to ~ oneself özüni tanatmak.

preserve [priˈzə:v] saklamak, / goramak, aýap saklamak; önün-den taýýarlamak; konserwlemek; / konserwa; mürepbe; go-raghana.

president [ˈprezident] başlyk; prezident.

press [pres] gysmak, basmak; agram salmak, kynçylyk döretmek; gysyş görkezmek; tutanýerli bolmak, diýeniňi etdirmek; ütükleme; / metbugat; çap maşyny; çaphana; çap; *press; in the ~ metbugatda; hard ~ed kyn günde; to be ~ed for money pulsuzlykdan kösenmek; to be ~ed for time wagt gyssamak; to ~ on gyssanmak; to ~ out gysyp çykarmak; to ~ to mejbur etmek.*

pressure [ˈpreʃə] basyş, gysyş; basma, gysma; kynçylyk; sütem, zulum; naprýaženiýe; *~ group syýasata täsir edýän güýçli toparlar; to act under ~ gysyş astynda hereket etmek; to bring ~ upon smb., to put ~ upon smb. birine gysyş görkezmek; financial ~ maddy kynçylyk.*

pretend [priˈtend] -an/-en bolmak; ýalandan etmek; -syran/ -sirän bolmak, -syramak/ -siremek; bahanalamak; jögülük etmek; dalaş etmek; gaýratyň çatmak; edip bilmek; *she likes to ~ ol jögüsiremegi gowy görýär.*

pretty [ˈpriti] gowuja, enaýyja, naşyja; ajaýyp; ýakymly; / örän, gaty, diýseň, juda; has; *a ~ girl naşyja gyzjagaz; my ~ ezizim; ~ much örän; to get ~ owadanlaşmak.*

prevent [priˈvent] önüni almak, gaýtarmak; goramak; böwet bolmak; päsgel bermek; ýol bermezlik.

price [prais] baha; gymmat; / bahalamak; *at a ~ bahadan; of great ~ gymmatbahaly; at any ~ her edip, hesip edip; not at any ~ asla; to pay a high ~ gymmat tölemek; what is the ~ bahasy näçe? the ~s are going up bahalar galýar.*

pride [praid] buýsanç; guwanç; gopbamlyk, tekepbirlik; gedemlik; namys; mertebe; *to take (a) ~ in smth. bir zada guwanmak; false ~ gopbamlyk; to feel a ~ for smb. birine guwanmak (buýsanmak).*

priest [priːst] ruhany; din hadymy.

prince [prins] şazada; beg; hannas, magnat; iri maýadar.

principle [ˈprinsəpl] prinsip, ýörelge; düzgün, kada; kanun; esasy sebäp; çeşme; *unity ~ bir seslilik prinsipi; in ~ aslynda; on ~ hötjetlik edip; of ~ prinsipial; a question of ~ prinsipial mesele; a man of no ~s messepsiz adam.*

print [print] çap etmek; yz goýmak (galdyrmak); basmaça

harplar bilen ýazmak; suratlandyrmak, şekillendirmek; gül salmak; / yz, şekil; şrift; çap (etme); *small (large, close) ~ ownuk (iri, gysby) çap etme; ~ hand basmaça ýazyylan hat.*

printer [ˈprintə] çapçy, çaphanaçy; çap enjamy, printer; *a laser ~ lazer printeri.*

prison [ˈprizn] türme; *to stay in ~ türmede bolmak; ~ camp ýesirler lageri.*

prisoner [ˈpriznə] tussag, sud edilýän; *~ of war ýesir; to be taken a ~ ýesir düşmek.*

private [ˈpraivit] şahsy, hususy; ýeke, ýalňyz, تنها; gizlin, ýaşyryn; / adaty esger; *~ life şahsy durmuş; ~ means hususy emläk; ~ property hususy eýeçilik; a ~ soldier esger; in ~ ikiçäk.*

prize [praiz] sylag; baýrak; serpaý; arman; isläp tapan zadyň; olja; / ýokary baha bermek; baha kesmek; *the ~s of life durmuş nygmaty; to become a ~ (of) olja bolmak; to make (a) ~ of... olja almak; to win a ~ baýrak almak.*

probably [ˈprɒbəbli] ähtimal, mümkin; *he has ~ come mümkin, ol gelendir.*

probability [ˌprɒbəˈbiliti] ähtimallyk; çynaberimsizlik; *in all ~ ... gaty ähtimal; the theory of ~ ähtimallyk teoriýasy.*

problem [ˈprɒbləm] prob-
lema; mesele; sorag; çylşyrymly
ýagdaý; meseleli; mesele goz-
gaýan; *a ~ child baş bermeyän*
çaga; a ~ novel mesele goz-
gaýan roman; to touch upon a
~ mesele gozgamak.

process [ˈprouses] proses;
işin barşy; ýagdaý, dereje; he-
reket, akym; suda çakylyk;
buýruk; sud processi; usul; /
[prəˈses] gaýtadan işlemek; iş
gozgamak; *in ~ of time wagtyň*
geçmegi bilen; to ~ data mag-
lumatlary işlemek; ~or pro-
cessor.

procession [prəˈseʃən] da-
baraly ýöriş.

produce [prəˈdju:s] öndür-
mek, (işläp) çykarmak; döret-
mek; ýasamak; görkezmek; oýun
goýmak; / [ˈprɒdju:s] önüm; ne-
tije; *hard work ~s success*
yhlas üstünlige ýetirir; to ~
reasons delil getirmek; to ~ a
sound ses çykarmak; to ~ a
pass pasportyňy görkezmek.

product [ˈprɒdʌkt] önüm;
ýasalan zat; netije, miwe; kö-
peltmek hasyly.

production [prəˈdʌkʃən]
önümçilik; ýasama, işläp çy-
karma; önüm; öndürijilik;
işläp çykaryş.

profession [prəˈfeʃən] kär,
hünär; *the learned ~s ylahyýet,*
hukuk, lukmançylyk; libe-
ral ~s azat kärler; by ~ käri
boýunça.

profit [ˈprɒfit] peýda, haýyr,
bähbit; girdeji; düşewünt;
ösdürim; / peýda getirmek;
peýda (bähbit) görmek; peýda-
lanmak; *to make a ~ on -dan/-*
-den peýda görmek; gross ~s
umumy girdeji; net ~ sap gir-
deji.

promise [ˈprɒmis] wada,
äht, söz; umyt; / söz bermek,
wada (äht) etmek; umyt döret-
mek; *to make a ~ söz bermek;*
to keep one's ~ sözüňde dur-
mak; to break one's ~ sözüňde
durmazlyk.

pronounce [prəˈnauns]
aýtmak; yglan (beýan) etmek;
to ~ a curse (upon) näletlemek.

pronunciation [prəˌnʌnsi
ˈeɪʃən] aýdy(ly)ş; gepleýiş, aýt-
ma; *a correct ~ of a word sözüň*
dogry aýdylyşy.

proof [pru:f] subut(nama),
delil; şaýadyň görkezmesi; sy-
nag; synama; dereje; / geçir-
meyän, goýbermeyän; deşip bol-
maýan; *this requires no ~ bu*
hiç hili subutnama talap etme-
ýär; to put smth. to the ~ bir
zady synagdan geçirmek; abo-
ve (under) ~ kesgitli dereje-
sinden ýokary (pes).

proper [ˈprɒpə] mahsus,
has; gerekli, ýeterlik; laýyk,
mynasyp; anyk, takyk; tüýs,
hakyky, doly; *in the ~ way bol-*
malysy ýaly; ~ fraction dogry
drob; with my own ~ eyes öz
gözüm bilen; ~ name, ~ noun

has at; the ~ word laýyk söz; at the ~ time tüýs wagtynda.

property [ˈprɒpəti] emläk, mal-mülk, zat; hojalyk; eýeçilik; hil; häsiýet; *a ~ mülk; a man of ~ emläkçi; the chemical properties of iron demriň himiki häsiýetleri; ~ tax emläk salgydy.*

protect [prəˈtekt] goramak; önüni almak; arka durmak, howandarlyk etmek.

protection [prəˈtektʃən] gorag; gorama; önüni alma; pena; howandarlyk; *to live under the ~ of smb. biriniň eklenjinde ýaşamak.*

protective [prəˈtektiv] gorag..., goraýjy, goraýyş; penalaýan; howandarlyk edýän, howandarlykly; *~ device gorag desgasy; ~ colouration (colouring) gorag reňki.*

proud [praud] buýsançly; gedom, ulumy; gopbam(sy), tekepbir; buýsanjaň; belent, ajaýyp; *to be ~ buýsanmak; to do smb. ~ biriniň depesini göge ýetirmek; ~ people buýsançly adamlar.*

prove [pru:v] subut etmek; tassyklamak, güwä geçmek, kepillendirmek; barlamak, synamak; bolmak; geçmek; *the exception ~s the rule kadadan çykma kadanyň dogrulygyny subut edýär; to ~ out subut bolmak.*

provide [prəˈvaɪd] taýýar-

lamak; üpjün etmek; bermek, äbermek, tapyp bermek; çäre görmek; göz önünde tutmak; şert goýmak; karar etmek; *to ~ an excuse bahana tapyp goýmak; to ~ for winter gys tetä-rigini edinmek.*

provision [prəˈvɪʒən] üpjün etme; taýýarlama; azyk ätiýaçlygy; şert; karar; ätiýaçlyk çäreleri; / azyk bilen üpjün etmek.

public [ˈpʌblɪk] jemgyýetçilik; halk, umumy, köpçülik; kommunal, durmuş; aç-açan; / halk; köpçülik; jemgyýet; *a ~ man (figure) jemgyýetçilik işgäri; ~ official döwlet gullukçysy; ~ opinion jemgyýetçilik pikiri; ~ peace jemgyýetçilik tertibi; ~ ownership umumy halk eýeçiligi; ~ library umumy kitaphana; ~ service kommunal hyzmatlar; in ~ aç-açan; the British ~ iňlis halky.*

pull [pul] çekmek, dartmak, süýremek; sogurmak, goparmak; ýygmak; siňdirmek; küreklemek; / dartyş; dartyлма; kürekleme; owurt, ýuwdum; sorma; *to ~ a rope ýüpi çekmek; to ~ out sogurmak; to ~ oneself together özüni ele almak; to ~ through sypmak; to ~ up saklanmak; to ~ out ugramak; "Pull" "Çekip açyň!" ýazgysy.*

pump [pʌmp] nasos; pompa; / nasoslamak; ýel bermek; lütüni çykarmak; *~ duty naso-*

syň kuwwaty; to ~ out sorup çykarmak; to ~ up nasoslap dol-durmak; to ~ up a tire tigre ýel bermek.

punish [ˈpʌnɪʃ] temmi (jeza) bermek, jezalandyrmak; käýinç bermek.

punishment [ˈpʌnɪʃmənt] temmi, jeza; *in ~ jeza hökmünde.*

pupil [ˈpjuːpl] okuwçy; şagirt.

pure [pjʊə] arassa, sap; sada; açyk, aýdyň, düşnükli; päk, boý; kemsiz, nogsansyz; barypýatan, aňrybaş; ~ *imagination barypýatan toslama; ~ accident ýöne bir tötänlik.*

purple [ˈpɜːpl] goýy gymyzy; çym-gyzyl, gyp-gyzyl; benewşe reňkli; kaşan; bezemen; *to turn ~ with rage gahardan çym-gyzyl bolmak.*

purpose [ˈpɜːpəs] maksat, niýet; niýetlenen wezipesi; *for what ~ näme maksat bilen; of set ~ s bilkastdan; on ~ bilgeşleýin; beside the ~ maksada laýyk däl; to no ~ biderek ýere.*

push [puʃ] it(ekle)mek; basmak; öňe çykamak; mazamlamak; gysylmak, horlanmak; gyssamak, zor salmak; itergi, urgy; basyş, gysyş, zor salma; tagalla, jan etme; goldaw; çyk-

gynsyz ýagdaý; aýgytly pursat; *to ~ oneself öňe omzamak; to ~ one's way ýol arçamak; to be ~ed for time (money) wagtyň (puluň) az bolmak; don't ~ iteklemän; "Push" "Itip açyň" ýazgysy.*

put I [put] (put) goýmak; salmak; degirmek; ýetirmek; beýan etmek; hata geçirmek; terjime etmek; saza goşmak; maslahata goýmak; ugrukdyrmak, gönükdirmek, etdirmek; zyňmak, oklamak; sokmak; dakmak; sezewar (duçar) etmek; kesgitlemek, hasap etmek, öýtmek; ~ *it on the table ony stoluň üstünde goýuň!; to ~ aside gyra süýşürmek; to ~ away ýygnamak; to ~ by money pul süýşürmek; to ~ down düşürmek; ýazyp almak; to ~ in order tertibe getirmek; to ~ off çykarmak; yza çekmek; to ~ on geýmek; to ~ out söndürmek; to ~ a question sorag bermek; to ~ to vote sese goýmak; to ~ an end to smth. bir zada soň goýmak; to ~ a stop to smth. bir zady saklamak; to ~ dikmek; to ~ up with bir zat bilen ylalaşmak.*

put II [put] past we p.p. < put.

quality ['kwɒliti] hil; häsiyet, ayrıatynlyk; mertebe, dereje; *the best ~ in ýokary hilli; he has many good qualities onuň gowy häsiýetleri köp.*

quantity ['kwɒntiti] mukdar, san; möçber; ululyk; negligible ~ ujypsyz mukdar; a small ~ az mukdar; incommensurable quantities çäksiz ululyklar; unknown ~ näbelli san, adam; a ~ of köp mukdarda; in quantities köp sanly.

quarrel ['kwɒrəl] dawa, jenjel, sene-mene; agzalalyk; / dawalaşmak, sene-mene etmek; yrsaramak, çekeleşmek, jedelleşmek; *to seek (to pick) a ~ with uruşmaga bahana aramak; to make up a ~ between smb. ýaraşdyrmak; ♦ to find ~ in a straw yrsaramak.*

quarter ['kwɔ:tə] çärýek, dörtten biri; çärýek sagat; on baş minut; üç aý; kwartal; dört tarap, çar ýan; jaý, öý; kazarma; düşelge; rehim; a ~ of a century çärýek asyr; *to divide into ~s dörde bölmek; a ~ to one bire on baş minut bar; residential ~ ýaşaýyş jaýlar kwartaly; from every ~ çar tarapdan; from no ~ hiç ýerden; head-s stab.*

queen [kwi:n] aýal korol; dama; perzi; ene ary; ♦ *when Queen Anne was alive Nuh eýýamynda.*

question ['kwɛstʃən] sorag;

mesele; iş; şübhe; / soramak, sorag etmek; şübhelenmek; *to ask smb. a ~ birine sorag bermek; it is a difficult ~ to answer bu soraga jogap bermek kyn, nice ~ irnik mesele; to bring up a ~ of money pul meselesini galdyrmak; beyond ~ şübhesiz; this is out of the ~ bu hakda söz bolup bilmez; ~-mark sorag alamaty.*

quick [kwik] çalt, tiz, basym, çalasyn, çakgan; ýetişikli, dogumly; zehinli, üşüklü, ýiti; ugurtapyjy; *be ~! tiz bol!; to be ~ gyssanmak; a ~ child ze-hinli çaga.*

quickly ['kwikli] tiz, çalt, basym, derrew, dessine.

quiet ['kwaiət] asuda, parahat, rahat; ümsüm, dynç; ýuwaş; sessiz-üýnsüz; ynjaýlykly, arkaýyn; / rahatlan(dyrmak, köşeş(dir)mek; a ~ street asuda köçe; *to be ~ ümsüm bolmak; in a ~ corner pynhan ýerde; to seem ~ rahat görünmek.*

quietly ['kwaiətlɪ] ümsüm, rahat, parahat, asuda, dynç, ýuwaş, sessiz-üýnsüz.

quite [kwait] doly, бүтинleý, birkemsiz, kämil, tüýs, örän, doly suratda; asla, düýpgöter, düýbünden; tutuş, tutuşlaýyn; *I am ~ sure men anyk bilýärim; it's ~ cold gaty sowuk; ~ a long time gaty köp wagt(lap); ~ so! gaty dogry; ~ some köp; ~ a few ep-esli; ~ another düýpden başga.*

rabbit [ˈræbit] towşan; towşanýürek adam; sada adam; *to breed like ~s çalt köpelmek.*

race I [reis] çapyşyk, çapyşma; ýaryş; güýçli akym; durmuş ýoly; / çapyşmak, ýaryşmak; çapyşyga gatnaşmak; gaty sürmek; *Marathon ~ marafon ýaryşy; ~ for power häkimiýet üstünde göreş; armaments (arms) ~ ýaraglanyşygyň haýdadylmagy; obstacle ~s päsgeçilikli çapyşyk.*

race II [reis] jyns; zürýat, nebere, tohum; asyl, arka; görnüş; üýtgeşiklik; *the human ~ ynsan nesli, adamzat.*

radio [ˈreidiou] radio; / radioda bermek; radiogramma bermek; *to turn on the ~ radiony açmak; to listen to the ~ radio diňlemek; to hear smth. over the ~ bir zady radiodan eşitmek; ~ set radiokabulediji.*

railway [ˈreilwei] (**amer. railroad**) demirýol; ~ bed demirýol düşegi; ~ system demirýol ulgamy; *to go by ~ otluly gitmek.*

rain [rein] ýagyş, ýagmyr; / ýagyş ýagmak; dök(ül)mek, guýmak; *it is ~ing ýagyş ýagyp dur; in the ~ ýagyşda; ♠ it ~s cats and dogs bedreden dö-kül-ýän ýaly guýýar; it looks like ~ ýagyş ýagjaga meňzeýär.*

rainy [ˈreini] ýagyşly;

ýagyňly; ~ *weather ýagyňly howa; ♠ for a ~ day gara gün üçin.*

raise [reiz] galdyrmak, götermek; oýarmak; bina etmek; ösdürip ýetişdirmek; gazyp almak, çykarmak; beýgeltmek, ulaltmak; tutdurmak, getirmek; *to ~ the eyebrows gaşyňy galdyrmak; to ~ an issue, to ~ a point (a question) mesele galdyrmak; to ~ money pul gazanmak; to ~ curtain perdäni galdyrmak; to ~ wages aýlyklary galdyrmak.*

ran [ˈræn] past < run.

rang [ˈræŋ] past < ring.

range [reindʒ] hatar, syrgyn; alaň; ulgam; ugur; öri; çäk; diapazon; ugur, kär, pudak; giňişlik, aralyk; uzaklyk, urýan aralygy; ýetýän uzaklygy; uçuş uzaklygy; / hatara (nyzama) düz(ül)mek; belli bir çäkde hereket etmek; ýaýylyp (uzalyp) ýatmak; *kitchen ~ aşhana ojagy; shooting ~ tir, atyşhana; ~ of vision gözýetim; prices ~ from a shilling to a pound bahalar bir şilliňden bir funta çenli aralykda.*

rank [ræŋk] hatar; dereje; at; topar; / hatara durmak (düzülme); toparlara bölmek; bahaberme; *of higher ~ ýokary derejeli; honorary ~ hormatly at; to ~ high görnükli wezipäň bolmak.*

rapid [ˈræpid] tiz, çalt, çalasyn; dik; kert, uçut; / gatakar, derýanyň bosagasy.

rare [rɛə] seýrek; del, adaty däl; geň; ajaýyp, gaty gowy, birkemsiz; özboluşly ýeke-täk, gaýtalanmajak, aňrybaş; ~ *gas ýany bilen çykýan gaz*; a ~ *book seýrek kitap*.

rat [ræt] alaka; dönük, haýyn, satlyk; içaly; şugulçy; ✧ ~ *race garynja gatnawy; like a drowned ~ süllümbaý ezilen; like a ~ in a hole çykgynsyz ýagdaýda; to ~ on smb. biri barada şugullamak*.

rate [reit] möçber, mukdar; baha; dereje; bölek; depgin; tizlik; gatnaşyk; hil; paý; bir iýerlik nahar; / baha bermek, hasabyny çykarmak; derejesini (hilini) kesgitlemek; garamak; *birth ~ çaga dogluş derejesi; the ~ of wages iş hakynyň derejesi; ~ of exchange pul çalşyk derejesi*.

rather [ˈrɑːðə] gowusy; dogrusy; belli bir derejede; biraz; ep-esli; has; elbetde, ýogsa näme, hawa; *it is ~ late gaty giç; to be ~ tired gaty ýadaw bolmak; I know him ~ well men ony gaty gowy tanaýaryn; would ~ gowusy; I would ~ do it myself gowusy muny özüm edeyin; ~ elbetde!*

raw [rɔː] çig; gaýtadan işlenmedik, işlenip bejerilmedik; tejribesiz; ham; ~ *material (stuff) çig mal; ~ brick çig kerpiç; ~ su-*

gar arassalanmadyk gant; ~ silk çig ýüpek.

reach [ri:tʃ] uzatmak; ýetmek, barmak; ýaýylyp ýatmak; / elýeter; gursaw; gözyetim; giňişlik, aralyk; *to ~ home öýe ýetmek; to ~ the ceiling potologa ýetmek; to ~ old age garrylyga ýetmek; your letter ~ed me yesterday siziň hatyňyz dün gelip ýetdi; to ~ for smth./to make a ~ for smth. bir zada eliňi uzatmak; within ~ elýeterde; out of ~ of the guns ok ýetmeýän aralykda; the field ~es as far as ... meýdan ... çenli ýaýylyp ýatyr*.

read I [ri:d] (read) okamak; düşündirmek; aňlatmak, aýdylmak; enjamyň görkezenlerini ýazyp almak; *to ~ aloud daşyňdan okamak; to ~ to oneself içinden okamak; to ~ a riddle tapmaça çözmek; to ~ the electric meter elektrik hasaplaýjynyň görkezijilerini ýazyp almak; to ~ smb.'s blood pressure biriniň gan basyşyny ölçemek*.

read II [red] past we p.p. < read.

reader [ˈri:də] okyjy; kitaphon; okaýjy; *he is not much of a ~ onuň okuw bilen kän seri ýok*.

ready [ˈredi] taýyn, taýýar;razy; maýyl, meýilli, höwesli; *to get (to make) ~ taýýarlanmak; dinner is ~ nahar taýýan*.

real [riəl] çyn, bolan, tüys, hakyky; şübhesiz; gozgalma-yan; *a ~ pleasure hakyky lezet; ~ facts hakyky faktlar; in ~ life durmuşda; the ~ truth hakykat.*

really ['riəli] hakykatdan (-da), dogrudan(-da), iş yüzünde.

reason ['ri:zn] añ, akyl, pä-him; parasatlylyk; sebäp, ba-hana, esas; delil; *for some ~ or other bu ýa beýleki sebäplere görä; for no ~ hiç bir sebäpsiz ýere; for political ~s syýasy se-bäplere görä; by ~ of sebäpli; zerarly; with ~, not without ~ sebäpsiz ýere däl; to give ~s for smth. bir zadyň sebäbini dü-şündirmek.*

reasonable ['ri:znəbl] akyl-ly, paýhasly, parasatly; oýla-nyşykly; göwnejay, makul; aram, ortaça; ýerlikli; *~ solution göw-nejay çözgüt.*

receive [ri'si:v] almak; ka-bul etmek; sygmak; makul bil-mek; myhman almak; *to ~ guests myhman almak; ~r radioka-bulediji; telefon trubkasy.*

recent ['ri:snt] ýakyndaky, golaýdaky; täze; *~ fashion in soňky biçuw.*

recently ['ri:sntli] ýakyn-da, golaýda, ýaňy-ýakynda; *I saw him quite ~ men ony ýaňy-ýakynda gördüm.*

reception [ri'sepʃən] alma; kabul etme; kabul ediş(lik); myhman alma; duşuşyk; dü-

şünme, akyl ýetirme; *warm ~ gyzgyn garşy alma.*

recognition [,rekəg'nɪʃən] tanama, aňlama; makullama; ykrar etme; *to win (to receive, to meet with) ~ from the public köpçüligiň ykrar etmesini ga-zanmak.*

recognize ['rekəgnaɪz] ta-namak; kabul etmek; makulla-mak; akyl ýetirmek; ykrar etmek; *to ~ smb. birini tanamak; to ~ a new government täze hökü-meti ykrar etmek; to ~ a right hukugy ykrar etmek.*

record ['rekɔ:d] ýazgy; ýyl ýazgysy; ýatlamalar; mejlis ýazgysy; resminama, hasabat; plastinka; rekord; / [ri'kɔ:d] ýazmak, bellemek; sanawa goş-mak; ses ýazmak; *(Public) R. Office Döwlet arhiwi; to ~ a CD (compact disk) CD (kompakt diske) ýazmak; ~ of service zäh-met depderçesi; to beat (to break, to cut) the ~ rekordy täzelemek; to establish a world ~ dünýä rekordyny goýmak.*

red [red] gyzyl; al; çypar; gana boýalan; *~ cheeks al ýaňak-lar; ~ eyes gyzaran gözler; ~ hair çypar saç; dark-red goýy-gyzyl; to turn red gyzarmak; to get ~ with anger gahardan ýaňa çym-gyzyl bolmak; ~ hands gana boýalan eller.*

reduce [ri'dju:s] gowşat-mak, azaltmak, gysgaltmak; aşak düşürmek; *to ~ one's*

expenditure *çykdaýjyňy azaltmak*; *to ~ prices* *bahalary peseltmek*; *to ~ the temperature* *temperaturany peseltmek*.

reduction [ri'dakʃən] *pesel(t)me, gowşa(t)ma, azal(t)ma, gysgal(t)ma; aşak düş(ür)me, kiçeltme; ~ of armaments ýaraglary azaltma; ~ in rank derejesini peseltme*.

refusal [ri'fju:zəl] *ret (inkär) etme, boýun towlama; to take no ~ tutanýerli bolmak; to have the ~ of smth. bir zady saýlamak hukugyň bolmak; to give the ~ of smth. bir zady saýlamak hukugyny bermek*.

refuse [ri'fju:z] *ret (inkär) etmek, boýun almazlyk; kabul etmezlik; to ~ smb.'s request biriniň haýyşyny ýerine ýetirmezlik*.

regard [ri'ga:d] *nazar, garaýyş, bakys; üns, alada; sylag, hormat, salam;/garamak; sylamak; degişli (dahylly) bolmak; as ~s barada aýdylanda; kind ~s ýagşy arzuwlar bilen; to pay no ~ to ... bir zada üns bermezlik; to have a great ~ for smb. birine uly hormatyň bolmak*.

regular ['regjulə] *dogry, kadaly; wagtly-wagtynda; yzygiderli, birsyhly; adaty, nobaty; ~ army hemişelik goşun; the ~ clergy gara molla*.

related [ri'leitid] *baglanyşykly; garyndaş*.

relation [ri'leifən] *gatnaşyk; baglanyşyk; beýan etme;*

hekaýa; garyndaşlyk; ~s of production önümçilik gatnaşyklary; it is out of all ~ to, it bears no ~ to munuň ... hiç hili dahyly ýok; strained ~s dartgynly gatnaşyk; in ~ to barada, babatda.

relative ['relativ] *garyndaş; / degişli(likde); deňeşdireninde; baglanyşykly; a close ~ ýakyn garyndaş; a remote ~ daşkyn garyndaş*.

religion [ri'lidʒən] *din; to get ~ dindar bolmak*.

religious [ri'lidʒəs] *dini, dindar, takwa; sarpaly*.

remain [ri'mein] *galmak; / galyndy; galany; to ~ at home öýde galmak; to ~ alive diri galmak; to ~ silent dymyp durmak; nothing ~ed hiç zat galmady*.

remark [ri'ma:k] *belgi, bellik; çykgyt; duýduryş; / görmek, synlamak, bellemek; duýduryş bermek; to make no ~ zat diýmezlik; to pass a ~ pikirini aýtmak*.

remember [ri'membə] *ýadynda bolmak, ýatlamak; salam ibermek; to ~ figures sanlary ýatda saklamak; I don't ~ names meniň ýadymda at durmaýar; to ~ oneself özüne gelmek; ~ me to your father kakaňyza menden salam aýdyň!*

remind [ri'maind] *ýatlatmak, ýadyna salmak; meňzemek; to ~ smb. of smth. birine bir zady ýatlatmak*.

remove [ri'mu:v] aýyrmak; süýşürmek; göçmek; ýok etmek; ýuwmak, arassalamak; işden çykarmak; *to ~ the lid gapagy galdyrmak; to ~ dirty dishes hapa gap-gaçlary aýyrmak; to ~ the furniture mebeli süýşürmek; to ~ doubts şübhe-lerden dynmak; to ~ oneself gitmek; to ~ one's hand eliňi çekmek.*

rent [rent] kireý haky, kärende puly; renta; / kärendesine (kireýne) almak, hakyna tutmak; kärendesine (kireýne) bermek; *ground ~ ýer rentasy; for ~ kireýne berilýär; to pay the ~ kireýi tölemek.*

repair [ri'pæ] bejerme(k); düzetme(k); guratlama(k); bejergi; *under ~ bejerilýär; closed during ~s bejergi üçin ýapyl-dy; to ~ a watch sagat bejer-mek; in good ~ gurat; in bad ~, out of ~ gurat däl; ~ parts äti-ýaçlyk şaýlary; ~ shop ussa-hana.*

repeat [ri'pi:t] gaýtala(n)-mak, ýatdan aýtmak; *to ~ one-self bir diýeniňi gaýtalap dur-mak; history ~s taryh gaýta-lanýar; ~ it once more ýene bir gezek gaýtalaň!*

reply [ri'plai] jogap; / jo-gap bermek; garşylyk bildir-mek; *in ~ jogabynda; to ~ for biri (bir zat) üçin jogap ber-mek; to ~ to bir zada jogap ber-mek.*

report [ri'pɔ:t] hasabat;

çykyş; maglumat, habar; / ha-sabat bermek; habar bermek; çykyş etmek, maglumat ber-mek; yglan (aýan) etmek; şika-ýat etmek; *to make a ~ on ba-rada çykyş etmek.*

represent [ˌrepri'zent] we-kili bolmak, wekilçilik etmek; ýerini tutmak; alamaty bol-mak, janly beýany bolmak, nus-gasy bolmak.

representative [ˌrepri'zentativ] wekil; tüýs özi; *UN official ~ BMG-nyň resmi wekili.*

republic [ri'pʌblik] jem-hurlyk; *People's ~ halk jem-hurlygy; the ~ of letters ede-biýat dünýäsi.*

request [ri'kwest] haýyş; talap; isleg; *at (by) ~ haýy-şy boýunça; to make a ~ haýyş etmek; talapnama bermek; in great ~ geçginli; I have a ~ to you sizden bir haýyşym bar.*

respect [ris'pekt] hormat, sylag, sarpa; salam; degişlilik; dahyllylyk; /hormatlamak, sylamak, sarpa goýmak; *to feel a deep ~ to smb. birine çuňňur hormat goýmak; my best ~s to him oňa menden köp salam aýdyň; to have ~ to dahylly bolmak; in all ~s her babatdan; with ~ hormat bilen; to ~ one-self özüňi sylamak.*

responsible [ris'pɒnsəbl] jo-gapkär; ähtibarly; jogapkärçi-

likli; *to be ~ for smth.* bir zada jogapkär bolmak; *a ~ post jogapkärçilikli wezipe.*

rest I [rest] dynç(lyk), rahatlyk; / dynç almak (bermek); söylenmek, ýaplanmak; *to have a ~ / to take a ~ dynç almak; without ~ dynç alman; day of ~ dynç günü.*

rest II [rest] galyndy, galany, artygy; / galmak; *the ~ of us galanlarymyz; for the ~ galany barada aýtsak; it ~s with you to decide çözgüt size galýar.*

restaurant [ˈrestə, rɔ:ŋ] restoran, naharhana, dync alynýan ýer.

result [riˈzʌlt] netije; jem; / netijesi bolmak, netijesinde ýüze çykmak; (bir zat bilen) gutarmak; *to get ~s netije almak; with the same ~ şol bir netije bilen; without ~ netijesiz; as a ~ of netijesinde.*

return [riˈtə:n] gaýdyş; yza ýol; gaýtarma; jogap, gaýtawul; / gaýtarmak, yzyna bermek; jogap bermek; gaýtmak, yza gitmek; *in ~ öwezine, deregine; jogabynda; a ~ ticket gaýdyş bileli; ~ match (game) jogap oýny; to ~ a ball topy gaýtarmak; to ~ home öýe gaýdyp barmak.*

reward [riˈwɔ:d] sylag, serpaý; *our efforts are ~ed zähmetimiziň rähneti görünüär.*

ribbon [ˈribən] lenta; inçejik zolak; lentaly, lenta şekilli;

typewriter ~ hat ýazýan enjamyň lentasy.

rice [rais] şaly, tüwi; ~ *field şaly meýdany.*

rich [riʃ] baý; kaşaň; bol; bereketli; *to become ~ baýamak; to be ~ in smth. bir zada baý bolmak; the ~s baýlar; ~ soil bereketli toprak; ~ harvest bol hasyl; ~ dish ýokumly nahar.*

rid [rid] halas etme, dyn-darma, gutarma; *to get ~ of smb., smth. birinden, bir zatdan dynmak.*

ridden [ridn] p.p. < ride.

ride [raid] (rode; ridden) ulag sürmek, ulagly gitmek; ulagly aýlamak; *to ~ a bicycle welosiped sürmek; to ~ a horse at sürmek.*

right I [rait] hak, hukuk; adalat, hakykat; / hakyky, adalatly; dogry, çyn; tüýs geregi; ýerlikli; sagat; gurat; / düzeltmek, düzetmek; hukuklary goramak; ~ *to work işlemek hukugy; ~s and duties hukuklar we borçlar; you are ~ siziňki dogry; all ~ gowy; bolýar; go ~ ahead göni gidiň; ~ away des-sine; ~ here hut şu ýerde; ~ now ýap-ýaňyja; ~ use of words sözleriň dogry ulanylyşy; to have a ~ hukugyň bolmak.*

right II [rait] sag; / sag tarap; / saga; *on the ~ sagda; ~ and left saga-sola; to the ~ saga; to turn ~ saga öwrülmek.*

ring I [riŋ] ýüzük; halka; gursaw, gasňak; göreş meýdançasý; ylgaw aýlawy; boks; bet topar; / gursamak; halka dakmak.

ring II [riŋ] zaň, zyňňyrdy, şyňňyrdy, jyňňyrdy; jaň; / (rang; rung) jyňňyrdamak, zaňňyrdamak, şaňňyrdamak; jaň etmek (kakmak); ~ of the bell *jaň sesi*; to ~ up/to give a ~ *jaň etmek*; the telephone ~s *telefon jyňňyrdajar*; to ~ the alarm *dowul kakmak*; to ~ the bell *jaň kakmak*.

ripe [raip] bişen, ýetişen; of ~ age *ýetişen ýaşly*; persons of ~ years *uly adamlar*; ~ fruits *bişen miwe*; time is ~ for *wagty ýetdi*.

rise [raiz] turma(k); galma(k), göterilme(k); dogma(k) gymmatlama(k); gelip çykma(k); gozgalaň etme(k); the water ~s *suw çişýär*; to ~ against smb. *birine garşy gozgalaň etmek*; the river ~s in the hills *derýa gözbaşyny daglardan alýar*; to ~ from the table *stoluň başyndan turmak*; a ~ of road *yoluň galýan ýeri*.

risk [risk] howp, hatar; töwekgellik; / töwekgellik etmek, howply (hatarly) işe baş goşmak, howp astyna düşmek; bognuň ysmak; at one's own ~ *töwekgelligi boýnuňa alyp*; at the ~ of one's life *janyňy howp astyna salyp*; to take ~s, to run ~s *töwekgellik etmek*; to ~ one's

reputation abraýyňy töwekgellige goýmak.

river [ˈrivə] derýa; çay *along the ~ derýanyň ugry bilen*; to cross the ~ *derýadan geçmek*; to go up the ~ *derýanyň tersine gitmek*; to have a swim in the ~ *derýada suwa düşünmek*.

road [roud] ýol; uly ýol, şaýoly; köçe; usul, tär; a ~ accident *ýol heläkçiligi*; a country ~ *oba arasyndaky ýol*; a dirt ~ *asfaltsyz ýol*; the ~ leads to bu ýol ... *gidýär*.

rob [rɒb] talamak; ýarmak; elinden almak, mahrum etmek; to ~ a shop *dükany ýarmak*; to ~ smb. of his rights *birini hukugyndan mahrum etmek*.

rock [rɒk] gaýa, uçut (gyrasy); daýanç, paýa; dag jynsy; daş; / hallan at(dyrmak, yrgala(n)mak, titre(t)mek; silk(in)mek; üwremek; the R. Gibraltar *bogazy*; on the ~s *saýa batan*; ♠ to run (to go) upon the ~s *paltaň daşa degmek*.

rod [rɒd] hasa; taýak; sü-tün, pürs; çybyk; çeňňek, gar-mak; uzynlyk ölçegi (~ 5 m); to rule with a ~ of iron *zabun dolandyrmak*; ♠ to spare the ~ and spoil the child (nakyl) *çagasyny urmadyk dyzyny urar*.

rode [roud] past < ride.

roll [roul] külterlenen ka-gyz; top, desse; tegek, tigr; kül-

tem; sanaw; bulka; / toga(r)lamak, tigrile(n)mek; aýla(n)mak, towla(n)mak; dola(n)mak, çola(n)mak; düýrlenmek; (hamyr) ýaýmak; (metal) sozmak; süýnmek; *to call the ~ at tutup çagyrmak; to ~ one's eyes gözleriňi elek-çelek etmek; to ~ smth. in a piece of paper bir zady kagyza dolamak.*

roof [ru:f] tamyň üsti, üçek örtügi; / tamyň üstüni örtmek; *under one's ~ öz ojagyňda; the ~ of the mouth kentlewük; the ~ of heaven asman gümmezi.*

room [rum] otag; jaý; ýer, orun; ähtimallyk; *to do the ~ otagy süpürmek; to give a ~ ýer bermek; to ~ with smb biri bilen bir otagda ýaşamak.*

root [ru:t] kök; esas, düýbi, teýkary; gözbaşy; / kök urmak; ornaşmak, oturyşmak; köwlemek; *to take (to strike) ~ kök urmak; to pull up by the ~s köki bilen sogurmak; square (second) ~ kwadrat kök; cube (third) ~ kub kök.*

rope [roup] urgan; ýüp; tana; sapak, bag; *to give smb. (plenty of) ~ birini özbaşyna goýbermek; to ~ a box gutyny ýüp bilen daňmak.*

rose [rouz] bägül; al reňk; *she has ~s in her cheeks onuň ýanaklary al öwüsýär; ♠ life is not all ~s durmuşyň ajysambar, süýjüsem; born under the ~ çöp düýbi.*

rough [ɾaf] gödek; irimçik,

büdür-südür, düwün-düwün, ýygyrt-ýygyrt; bulaşyk, hüž-žük; joşgunly; timarlanmadyk, garalama, takmyny; agyr, gara; ~ *usage gödek çemeleşme; ~ copy garalama; ~ draft garalama çyzgylar; ~ labour gara iş; ~ paper gaty kagyz; to live ~ agyr ýaşamak; to treat ~ zabun çemeleşmek.*

round [raund] tegelek; togalak; aýlawly; / töwerek; sudur; / tegelenmek; aýlanmak; burulmak; / daşyna, daşynda, daşyndan; daş-töwerek; dumly-duş; *all the year ~ tutuş ýyl; ~ the world dünýäniň daşyndan; ♠ to speak ~ about "mys-mys" diýmek; ~ the corner öwürmiň aňyrsynda.*

row I [rou] hatar, syrgyn; *in a ~ hatara; in ~s hatar-hatar; the back ~ yzky hatar; in the first ~ birinji hatarda.*

row II [rou] küreklemek; gaýykda daşamak; syýahat etmek; agyp-dönmek; / syýahat; *to go for a ~ gaýykly gezenç etmek; to ~ a race kürek ýaryşyna gatnaşmak.*

royal [ˈɾɔiəl] şa, şalyk; britan; *R. Exchange London biržasynyň jaýy; ~ road iň aňsat ýol.*

rub [ɾab] sürt(ül)mek, süýke(n)mek; gyramak, gazamak arassalamak; süpürmek; sür-tülip gabartmak; galtaşmak, degmek; *to ~ dry süpürüp guratmak; to ~ in sürtüp siňdirmek;*

to ~ off pakgartmak; to ~ out süpürüp aýyrmak; to ~ pozmak.

rubber [rʌbə] rezin; kauçuk; pozguç; rezin önümler; *made of ~ rezinden ýasalan; a ~ drum howaýý zat.*

rude [ru:d] gödek; biedep; paýyş, hapa; hyrsyz, yzgytsyz; zabun; gaharjaň; *a ~ reply gödek jogap; to be ~ to smb. birine gödek çemeleşmek; to say ~ things gödek gürläp, göwnüne degmek; it's ~ to point barma-gyňy çommaltmak gowy däl.*

ruin ['ruin] ölüm; puçluk, puja çykma; batma, üflaslyk; harabaçylyk; / ýýkmak, ýumurmak, weýran etmek, tozdurmak; öldürmek, ýok etmek; *to bring to ~ weýran etmek; in ~s harabalykda; to ~ oneself üflas düşmek.*

rule [ru:l] düzgün, kada; ýörelge; üçburç çyzgyç; / dolandyrmak, edara etmek, höküm sürmek; *a traffic ~ köçe hereketi düzgünleri; as a ~ adatça; ~s of the game oýnuň*

düzgüni; to follow the ~s kada-kanuna boýun egmek; the ~ of the people halk häkimiýeti; the ~ of force güýç häkimiýeti.

ruler ['ru:lə] çyzgyç.

run I [rʌn] (ran; run) ylga-mak; gaçmak; ýöremek; çalt ýaýramak, akmak, dökülmek; uzalyp gitmek; işlemek; ... diýilmek, ... ýazylmak; sürmek; dolandyrmak; ylgap geçmek; *to ~ away gaçyp gitmek; to ~ into smb. birine sataşmak; to ~ over maşyna basdyrmak; to ~ out gutarmak; water ~s suw akýar; to ~ a car maşyn sürmek; to ~ out of money pulsuz galmak.*

run II [rʌn] p.p. < run.

rung [rʌŋ] p.p. < ring.

rush [rʌʃ] okgunly hereket; topulma; akyn; eňme; / okdurylmak, topulmak; eňmek, dökülmek; *~ order gyssagly zakaz; ~ for wealth baýlyga kowalaşma; ~ of armaments ýaraglanyşygyň haýdadylma-gy; gold ~ altyn titretmesi.*

S

sad [sæd] tukat, gamgyn, gaýgyly; *to be ~ tukat bolmak, gaýgy etmek; a ~ look gamly bakyş.*

safe [seif] seýf; / abat, tükel; howpsuz, ygtybarly; *a ~*

arrival sag-aman gelme; ~ and sound sag-salamat; now we are ~ indi bize howp abananok; ~ method ygtybarly usul; ~ place ähtibarly ýer.

safety [ˈseifti] howpsuzlyk; abatlyk, tükellik; *a ~ razor howpsuz päki; ~ pin inñebagjyk; in ~ howpsuzlykda.*

said [sed] past we p.p. < say; *the ~ ýaňy agzalyp geçilen.*

sail [seil] ýelken; ýelkenli gämi; / ýelkenli ýüzmek; *to sail at full speed aýagaldygyna ýüzmek; the ship sails at midnight gämi ýarygije ugrayar; we went for a ~ biz ýelkenli gaýykda gezelenç etmäge gitdik.*

sale [seil] satyş, satuw; *for ~ satlyk; out of ~ satylyp gutardy.*

salt [sɔ:lt] duz; nahar duzy; / duzly, şor; / duzlamak; *to add some ~ duzlamak; to earn one's ~ öz iýjegiňi gazanmak; to eat smb.'s ~ biriniň duzuny iýmek.*

same [seim] şol öňki; birmeňzeş; şol bir zat; *the ~ thing şol bir zat; all the ~ bary bir; it is all the ~ to me maňa tapawudy ýok; just the ~ edil şunuň ýaly, her näme bolsa-da; very ~ edil özi.*

sand [sænd] çäge; çöl; *numberless as the ~(s) san-sajak-syz; shifting ~s ürgün çäge.*

sang [sæŋ] past < sing.

sank [ˈsæŋk] past < sink.

sat [sæt] past we p.p. < sit.

satisfaction [ˌsætisˈfækʃən] kanagatlanma; *to demand ~ ötünç sormak; to give ~ kanagatlandyrmak; to make ~ öwe-*

zini dol(dur)mak.

satisfactory [sætisˈfæktəri] kanagatlanarly; ýeterlik; *a ~ mark kanagatlanarly baha.*

satisfy [ˈsætisfai] kanagatlandyrmak; laýyk bolmak; (bergini) üzmek; (borjy) bitirmek, ýerine ýetirmek.

save [seiv] halas etmek; aýamak, gorap saklamak; tygşytlamak, toplamak; *to ~ smb. birini halas etmek; to ~ time wagt tygşytlamak; it will ~ us an hour bu biziň bir sagadymyzy tygşytlar; to ~ oneself özüňi aýamak.*

saw [sɔ:] past < see.

say [sei] (said) diýmek, aýtmak; *it ~s in the book kitapda şeýle diýilýär; (let us) ~ aýdaly, diýeli; that is to ~ ýagny; they ~ diýýärler; to ~ good-bye hoşlaşmak.*

scale [skeil] merdiwan; ölçeg, pelle; çyzgyç; / ölçegini kesgitlemek; *on a large (grand) ~ uly ölçegde; on a small ~ kiçi ölçegde; ~ of wages zähmet hakynyň pellesi; rate ~ bahalaryň pellesi.*

scatter [ˈskætə] zyňysdyrmak; sepelemek; dargatmak; sowurmak; *the police ~ed the demonstration polisiýa demonstrasiýany dargatdy; to ~ one's inheritance mirasy sowrup gutarmak.*

scene [si:n] hereketiň bolup geçýän ýeri; sahna; dawa; görnüş; *the ~ of operations*

harby hereketler sahnasy; behind the ~s perdäniň arkasynda; to make a ~ dawa turuzmak; to appear on the ~ sahna çykmak; to quit the ~ sahnany terk etmek.

scenery ['si:nəri] peýzaž; bezeg.

school [sku:l] mekdep; synp otagy, sapaklar; okuw; *after ~ okuwdan soň; a ~ gar-den mekdep bagy; secondary ~, (amer.) high ~ orta mekdep; higher ~ ýokary mekdep; elementary ~, primary ~ başlan-gyç mekdep; to go to ~ / to attend ~ mekdepde okamak; to leave ~ mekdebi gutarmak.*

science ['saïəns] ylym; tebigat ylymlary; *a man of ~ alym; exact ~ takyk ylymlar.*

scientific [saïən'tifik] ylymy; ussat, ezber; *a ~ method ylmy metod.*

scientist ['saïəntist] alym; ylymy işgär; tebigatçy; *a remarkable ~ görnükli alym.*

scissors ['sizəz] gaýçy; *a pair of ~ gaýçy.*

screw [skru:] nurbat; hyrly çüý; per; (dişli) çarh; / hyrly; aýlawly; hyr şekilli; / towlamak; burmak; nurbat bilen berkitmek; towlap salmak; hyr kesmek; sykmak; *female (interior) ~ gaýka; to turn the ~ nurbaty towlamak; to ~ smb.'s arm biriniň elini towlamak; to ~ up towlap berkitmek.*

sea [si:] deňiz; *at ~ açyk deňizde; beyond (over) the sea deňizden aňyrda; by ~ deňiz bilen; by the ~ deňiz ýakasynda; ~ air deňiz howasy.*

search [sə:tʃ] gözleg(ler); barlag; agtaryş; derňew; / gözlemek; agtarmak; sermenmek; *to ~ for gözlemek; they ~ed the house olar öýi dökdüler; in ~ of smth. bir zadyň gözleginde.*

season ['si:zn] pasyl; wagt, döwür; möwsüm; / goşmak, sep-mek; *a dry ~ ýagynsyz möwsüm; for a ~ birnäçe wagt; four ~s of the year ýylyň dört pasly; out of ~ biwagt; in ~ and out of ~ gerek bolsa, bolmasa; ~ your egg with salt ýumurtga duz sepiň.*

seat [si:t] oturgyç; orun, ýer; oturyş; ýerleşýän ýeri; oturýan ýeri; / oturtmak; oturgyç bermek; ýerleşdirmek; ýerleşmek; *to take a (one's) ~ oturmak; to keep one's ~ oturan ýerinden gymyldamazlyk; keep me a ~ by the window maňa penjiräniň ýanyndan bir ýer saklaň; a ~ for a play oýna bilet; all ~s are sold biletler satylyp gutardy.*

second ['sekənd] ikinji; ikinji derejeli; başga; gaýtalan-ýan, goşmaça; / goldamak, ýardam etmek; berkitmek; *the ~ seat in the ~ row ikinji hatardaky ikinji kürsi; in the ~ place ikinjiden; at ~ hand ikinji bir*

adamdan; to ~ a motion teklibi goldamak; to ~ words with deeds sözi iş bilen berkitmek.

second [sekənd] sekund; pursat; áýyň ikisi; salym; wait a ~ *həzır.*

secrecy ['si:krəsi] syr(ly-lyk); gizlinlik; ýaşyrynlyk; in ~ *gizlin(likde); there can be no ~ about it bu ýerde hiç hili gizlin zat ýok; he promised ~ ol syr saklamagy söz beripdi.*

secret ['si:krit] syr; / syr-ly, gizlin; ýaşyryn, ýapyk; a ~ door *gizlin gapy; ~ service gizlin gulluk; to keep a ~ syr saklamak; to keep ~ gizlin saklamak.*

secretary ['sekrətri] sekretar, kätip; ~ *general baş sekretar; S. of State döwlet sekretary; S. of State for Foreign Affairs daşary işler ministri; S. of State for Home Affairs, Home S. içeri işler ministri.*

see [si:] (saw; seen) görmek; garamak; synlamak; düşünmek, göz ýetirmek; pikir etmek; oýlanmak; ugratmak; I ~ *düşünýärin, şeýle diýsene; to ~ the sights gözəl ýerlere tomaşa etmek; let me ~ bir oýlanayyn; let me ~ the book kitaby göreýinle; to ~ a joke oýuna düşünmek; to go to ~ görmäge barmak; to ~ a doctor lukmana görünmek; to ~ a film kino görmek; as far as I can ~ meniň pikirimçe; to ~ smb. to the sta-*

tion birini ugratmak; to ~ off ugratmak.

seed [si:d] tohum; çigit, däne; / tohumlandyrmak; tohum taşlamak (sepmek); ekmek; to keep for (as) ~ *tohumlyk (ekiş üçin) saklamak; to go (to run) to ~ tohumlamak; to sow the ~s of strife (discord) agzalalyk tohumyny sepmek.*

seem [si:m] görünmek, meňzemek; öýtdürmek, oý etdirmek; göwnüňe bolmak, gulygyňa eşidilmek; he ~s tired *ol ýadan ýaly; she ~s young ol ýaş görünýär; it ~s to me göwnüme bolmasa, öýdýärin.*

seen [si:n] p.p. < see I.

seize [si:z] ýapyşmak; garbamak; büremek, gurşamak, tutmak; basyp almak, eýelemek; to ~ *smb. by the hand biriniň elinden ýapyşmak; to ~ the fortress galany almak; to be ~d with panic dowla düşmek.*

sell [sel] (sold) sat(yl)mak; söwdä etmek; the house is to ~ *öý – satlyk; to ~ at a good price gowy baha satmak; to ~ at a loss zyýanyňa satmak; to ~ smth. cheap bir zady arzan satmak.*

send [send] (sent) ibermek, ýollamak, ugratmak; to ~ a letter *hat ibermek; to ~ word habar ibermek; to send a child to school çagany mekdebe bermek; to ~ smb. abroad birini daşary ýurda ibermek.*

sensation [sen'seɪʃən] syzma, duýgy; sensasiýa.

sense [sens] duýgy; aň, düşünje; paýhas, parasat, pähim; akyly; many; *a ~ of duty borçlulyk duýgusy; a ~ of humour ýumor duýgusy; a ~ of smell ys alyş; a ~ of taste tagam duýgusy; the five ~s baş duýgy; in the full (strict, true) ~ of the word sözüň doly (gös-göni, dogry) manysynda; to have a common ~ sagdyn akylyň bolmak; there is a lot of ~ in these words bu sözlerde hakykat köp; it makes no ~ munuň manysy ýok; in a ~ belli bir derejede; man of ~ akyllý-başly adam.*

senseless ['senslis] duýgusyz, manysyz; *to knock ~ seňseletmek.*

sensible ['sensəbl] pähimli, paýhasly; sagdyn pikirli; akyly(-başly), makul; duýulýan, bilinýän; *to be ~ of smth. bir zadý duýmak; a ~ change for the better mese-mälim gowulaşýan.*

sensitive ['sensitiv] duýgur, syzgyr; ýiti, düşbi; örän näzik; gahary gelyän; ynjyk, öýkelek; takyk; *a ~ ear ýiti gullak; ~ market üýtgäp durýan bazar; ~ paper ýagta duýgur kagy; a ~ skin näzik beden.*

sent [sent] past we p.p. < send.

sentence ['sentəns] sözlem; suduň hökümi; / höküm çykar-mak; *to pass ~ upon smb. birine höküm çykarmak; to serve*

one's ~ jeza möhletini doldur-mak; life ~ ömürlük tussaglyk.

separate ['seprɪt] aýry, aýratyn; / ['sepəreɪt] aýyrmak, aýrylmak; aýrylyşmak; *aýra düş(ür)mek; saýlamak.*

serious ['siəriəs] çynlakaý; salyhatly; ähmiýetli, möhüm; *a ~ matter çynlakaý iş; to be ~ about smth. bir zada çynlakaý çemeleşmek.*

servant ['sə:vənt] hyzmatkär, öýdeniçer; *civil ~ döwlet gullukçysy; public ~s wezipeli adamlar; general ~ öýdeniçer.*

serve [sə:v] gulluk (hyzmat) etmek; peýdaly bolmak; kömek (ýardam) etmek; nahar çekmek; / topy berme (geçirme, urma); *to ~ in the navy deňiz güýçlerinde gulluk etmek; to ~ as a proof subutnama bolup hyzmat etmek; it ~s him (her) right! oňa geregi-de şol; to ~ dinner nahar äbermek.*

service ['sə:vis] gulluk, iş; hyzmat; kömek; serwiz; topy geçirme; *military ~ harby gulluk; at your ~ siziň hyzmatyňyzda; to be of ~ peýdaly bolmak.*

set I [set] toplum; ýygyny; hatar, tertip, ulgam; bezeg; tor; desga, enjam, abzal, esbap; / ugur; meýil, ymtylyş; ýörelge; biçüw; / (set) goýmak, oturtmak; düzmek; gurmak; laýyk etmek; seýiklemek; ekmek;

towugy basyrmak; meýilli bolmak; ýykgyň etmek; *~ of drawing instruments çyzgy esbaplar toplumy; at ~ of Sun Gün ýaşar wagty; to ~ free azat etmek; to ~ on fire otlamak; to ~ about (işe) başlamak; to ~ a clock sagady düzmek; to ~ a task wezipe goýmak; to ~ forth beýan etmek; to ~ up berkarar etmek, döretmek; the Sun ~s late Gün giç ýaşýar; to ~ out at night gije ugramak.*

set II [set] past we p.p. < set.

settle [ˈsetl] göçüp gelmek; göçürip getirmek, ýerleş(dir)-mek; kada (tertibe, düzgüne) salmak; köşeş(dir)mek; ornaşmak, girmek; kesgitlemek; çözmek; göçürip eltmek; çökmek; hasaplaşmak; *to ~ one's accounts hasaplaşmak; to ~ one's affairs işlerini düzetmek; to ~ in göçüp barmak, girmek.*

several [ˈsevrəl] birnäçe; *~ people birnäçe adam; ~ of you siziň birnäçäňiz (käbiriňiz).*

severe [siˈviə] berk; gazaply; ýowuz; güýçli; ötgür, duzly, gyjytly; kyn; agyr; *~ punishment agyr jeza; to be ~ with berk daramak; ~ loss uly zyýan; ~ storm güýçli (gaý) tupan.*

sew [sou] (sewed; sewn, sewed) tikmek; çatmak; *to ~ in birleşdirip tikmek.*

sewed [sju:d] past < sew.

sewn [soun], **sewed** [sju:d] past we p.p. < sew.

sex [seks] jyns; jynsy; *~ instinct jynsy duýgy; ~ intergrade garyşyk jynsly.*

sexual [ˈseksjuəl] jynsy.

shade [ʃeid] kölege; alamat; öwüşgin; abażur; saýa; / garaňky bermek; kölege salmak; bulut örtmek, ümezletmek; garaltmak; ştrihlemek; *deep ~ goýy kölege; ~ of red gyzyl öwüşgin; a different ~ of meaning manynyň başgarak öwüşgini; in the ~ of a tree agajyň saýasynda.*

shadow [ˈʃædou] kölege; alagaraňky; ruh; saýa, gorag; / söbügini basmak; gizlin yzarlamak; garaňky bermek; *to cast a ~ saýa salmak, gorkmak; to be afraid of one's own ~ kölegäňden gorkmak; there is not a ~ of doubt asla şübhe ýok.*

shake [ʃeik] (shook; shaken) titre(t)mek, sandyra(t)mak, yrala(n)mak, silk(in)mek; çaykanmak; hallan atmak; *to ~ hands elleşmek; to ~ one's head başyňy ýaýkamak; to ~ from side to side ýaýkanmak; to ~ off kakmak; to ~ up silkmek.*

shaken [ʃeikən] p.p. < shake.

shall [ʃæl] birinji ýönke-mäniň birlik we köplük sany üçin geljek zaman ýasaýan kömekçi işlik, 2-3-nji ýöňkemelerde birlik we köplük sanda niýeti, islegi, ynamlylygy; buý-

rugy aňladýan modal işlik: *I ~ do men ederin, men etjek; what ~ I say? men näme diýmeli?; ~ I read? Okaýynmy? he ~ work ol işlemeli.*

shame [ʃeim] utanç; mas-garaçylyk, ysnat; / utandyrmak; masgara (betnam) etmek; *~! aýyp bor!; ~ on you! utanyň!; to put to ~ masgara (betnam) etmek; to bring to ~ masga-ralamak.*

shape [ʃeip] şekil, görnüş, sudur; keşp; nusga; ülni, galyp; / şekil (görnüş) bermek, emele getirmek; şekile girmek, şekil almak; *of all ~s and sizes ähli görnüşli we ölçegli; to be in a good ~ türgenleşikli bolmak; in the ~ of smth. bir zat şekilinde; to put into ~ şekil bermek; to take ~ belli bir şekili almak.*

share [ʃeə] paý; bölek; da-hyl; / paýla(ş)mak; böl(üş)mek; *to have a ~ paýyň bolmak; to ~ a room with smb. biri bilen bir otagda ýaşamak; to ~ respon-sibility jogapkärçiligi deň çe-kişmek; we ~ everything biz ähli zady deň paýlaşýarys.*

sharp [ʃa:p] ýiti; dik, kert, eňaşak; duýdansyz (öwrüm); ötgür; çirkin; *~ frost kesip gel-ýän aýaz; a ~ pencil ýiti ga-lam; a ~ wind ýiti şemal; at six o'clock ~ laýyk sagat altyda.*

sheep [ʃi:p] goýun, goç; *to follow like ~ köre-körlük bilen biriniň yzyna düşmek; ♠ wolf*

in ~s clothing goýun derisin-däki möjek; the black ~ (of a family) maşgala ysnaat getir-ýän.

sheet [ʃi:t] warak, tagta, list; gazet; düşek ýüzi; *a ~ of paper bir tagta kagyzy; ~ iron ýasy demir; a cotton ~ nah dü-şek ýüzi; between the ~s dü-şekde; to slip between the ~s düşege girmek; printer's ~ çap listi.*

shelf [ʃelf] tekje; *a book-kitap tekjesi; a top ~ ýokarky tekje.*

shell [ʃel] gabyk, harpyk; çaňňalak; pyşdylyň gapagy; esas; karkas; peşen, top oky; / soýmak, artmak; topa tutmak; *to ~ off sypyrylmak; soýulmak.*

shelter [ˈʃeltə] pena; gaçy-batalga; buky ýer; / penala(n)-mak; gaçybatalga bolmak; ört-mek, gizle(n)mek; *to find ~ ga-çybatalga tapmak; under the ~ (of) penasynda, saýasynda.*

shield [ʃi:ld] galkan; gorag, arkadaýanç; ekran; / goramak; pena bolmak; örtmek, gizlemek; *the other side of the ~ meselä-niň beýleki tarapy.*

shine [ʃain] (shone) ýalpyl-damak, ýaldyramak, lowurda-mak; nur (şöhle, ýagty) saç-mak, öwşün atmak; / ýalpyldy, lowurdy; ♠ *rain or ~ islendik howada; the Sun ~s Gün ýal-kym saçýar; to ~ with joy be-gençden ýüzüň gülmek.*

ship [ʃip] gämi; / gämä ýük-lemek; gämä mün(dür)mek; gämide daşamak (ugratmak); a fast ~ çalt ýüzýän gämi; to take a ~ gämä münmek; ♠ when my ~ comes home nesibeli gün.

shirt [ʃə:t] erkek köýnegi; / köýnek geýmek; in one's ~ köýnekçe; ♠ to keep one's ~ on sowukganly bolmak; to take smb.'s ~ birini ele almak.

shock [ʃɔk] sarsgyn; zarba, urgy; haýran gal(dyr)ma; aňk etme; şok; / haýran (aňk) etmek; haýrana goýmak; erbet täsir etmek; ~s of earthquake ýerasty sarsgynlar; ~ absorber amortizator; ~ troops zarba urujy güýçler; ~ treatment şokoterapiýa.

shoe [ʃu:] aýakgap, köwüş; nal; kolodka; gursaw; / nal kakmak; a pair of ~s bir jübüt köwüş; high ~ ädik; low ~ gonçly köwüş; the ~s are too big bu köwüş uly bolýar.

shook [ʃuk] past < shake.

shone [ʃɔn] past we p.p. < shine.

shoot [ʃu:t] (shot) atmak, atyp öldürmek; atyp urmak; surata düşürmek; kino almak; / atyşyk; to ~ ahead öňe okdurylmak; to ~ down urup ýyk-mak; to ~ at smb. birine çenäp atmak; to ~ smb. birini atyp öldürmek.

shop [ʃɔp] dükan; ussahana; / dükana gitmek, bazarlamak; to buy at a ~ dükandan

almak; ~ chairman seh başlygy; a work ~ ussahana; a ~ keeper dükançy.

shore [ʃɔ:] (deňiz, köl) kenary; kenar ýakasy; a sandy ~ çägesow kenar; in ~ kenar ýakasynda; on ~ kenarda.

short [ʃɔ:t] gysga, kelte; gysga möhletli; kem; mätäç; a ~ way off golaý-goltumda; a ~ time ago ýaňy-ýakynda; for ~ gysgalyk üçin; in ~ gysgaça, mahlas; the ~est day iň gysga gün; I am ~ of money pulum az; time is ~ wagt garaşmaýar; ~ story hekaýa; ~ sight şowakör-lük; ~ sighted şowakör; ~ memory huşsuzlyk.

shot I [ʃɔt] tüpeň sesi; zarba, urgy; atyjy; kinokadr; fotosurat; like a ~ ok ýaly.

shot II [ʃɔt] past we p.p. < shoot.

should [ʃud] birinji yönke-mäniň birliги we köplügi üçin öten zamanda beýan edilen geljek zaman şekilini ýasamak üçin ulanylýan kömekçi işlik: I said I ~ be at home next week men geljek hepde öýde boljagymy aýtdym; işligiň hyýaly şert we zerurlyk şekillerini ýasamak üçin ulanylýan kömekçi işlik: I ~ be glad to play if I could oýnap bilsedim, höwes bilen oýnardym; it is necessary that he ~ go home at once ol derrew öýe gitmeli; hökmanlyk ýa ynamsyzlyk aňladýan

modal işlik: *we ~ be punctual*
biz jür bolmaly; I ~ hardly
think so beýledir öýdemok.

shoulder [ˈʃouldə] egin,
çigin; pilçe; ýoluň erňegi; gur-
şaw; asgyç; *to ~ egin-egne be-*
rip; too narrow in the ~ egni
dar; to look over one's ~ egna-
şyr seretmek.

shout [ʃaut] ses; gykylyk;
/ gygyrmak; *to ~ at biriniň*
üstüne gygyrmak; to ~ with
laughter gaty gülmek.

show [ʃou] görkezme, gör-
keziş; oýun; tomaşa; seans;
sergi; / (showed; shown, sho-
wed) görkezmek; ýüze çyk(ar)-
mak, görünmek; sergä goý-
mak; *to ~ a film film görkez-*
mek; the film ~s filmde gör-
kezilýär; to buy tickets for the
night ~ agşamky görkezilişe bi-
let almak, for ~ göz üçin; to ~
the way ugratmak; to ~ in ota-
ga salmak; to ~ smb. the door
birini kowmak; to ~ one's teeth
dişini gyjamak.

showed [ʃoud] past < show.

shown [ʃoun], showed [ʃoud]
p.p. < show.

shut I [ʃʌt] (shut) ýap(yl)-
mak; gulpla(n)mak; / ýapyk; ~
the door, please! gapyny ýap-
saňyzla! ~ up sem bol! the door
~s well gapy gowy ýapylýar.

shut II [ʃʌt] past we p.p. <
shut.

sick [sik] syrkaw; ýüregi
bulanýan; keselbent; igli; küý-

seýän; jan agyryly; ýadaw, irgin;
a ~ child syrkaw çaga; it ma-
kes me ~ bu meniň ýüregimi bu-
laýar; I am ~ of waiting garaş-
makdan irdim; to be ~ at heart
küýsemek.

side [said] tarap; gapdal,
ýan, böwür; ýany bilen çykýan,
goşmaça; ~ *by ~ ýan-ýana; from*
all ~s, from every ~ çar ýan-
dan; the right (left) ~ sag
(çep) tarap; on the other ~ beý-
leki tarapynda; back ~ arka
tarap; on all ~s çar tarapa; to ~
with smb. biriniň tarapynda
bolmak.

sideways [ˈsaidweiz] çete,
gyra; keseligine.

sight [sait] göreç; gözýe-
tim; garaýyş, nukdaýnazar;
gör-nüş; tomaşa; gözəl ýerler;
long ~ ýakyny görmezlik; short
(near) ~ uzagy görmezlik; in ~
gözýetimde; to catch ~ of smth.
bir zada gözün düşmek; a
sharp ~ ýiti göz; to lose ~ of
gözden ýitirmek; at (on) ~ gö-
rende.

sign [sain] nyşan; alamat;
belgi; duýduryjy ýazgy; yz; /
gol çekmek; bellemek; ~ *of quail-*
ty hil nyşany; to give a ~ yşa-
rat etmek; ~s of life dirilik ala-
maty; to ~ the bill hasaba gol
çekmek.

signal [ˈsignl] signal, yşa-
rat; / ajaýyp, görnükli; / signal
bermek, yşarat etmek; ~ *of*
distress heläkçilik signaly; to
give a ~ yşarat etmek.

signature ['signiʃə] gol; over the ~ goly bilen.

silence ['sailəns] ümsümlik, sessizlik; to break ~ ümsümliги bozmak; to keep ~ ümsüm bolmak; in ~ ümsümlükde; deep ~ dym-dyrslık; ~ gives consent dymmak razılygyň alamaty.

silent ['sailənt] ümsüm, sessiz, lal; dymma; a ~ film sessiz film; to be (to keep) ~ dymmak.

silk [silk] ýüpek; made of ~ ýüpekden edilen; ~ stocking ýüpek jorap S.R. Beýik ýüpek ýoly.

silly ['sili] akmak; kema-kyl; sada, türkana; samsyk; it's a ~ thing to do beýtmek akmaklyk bolar; don't be ~ samsyk bolma.

silver ['silvə] kümüş; kümüş önümler (reňk); / kümüş ýaly; / kümüşlemek; kümüş çaymak; a ~ coin kümüş pul.

similar ['similə] meňzeş, birmeňzes; kybapdaş; ~ triangles meňzeş üçburçluklar.

similarity [,simi'læriti] meňzeşlik; kybapdaşlyk.

simple ['simpl] sada, ýönekeý, ýöntem; türkana, göwna-çyk; çylşyrymly däl; ~ fraction ady ownuk san; a ~ quantity bir belgili sanlar; ~ people sada adamlar; in a ~ language sada dilde.

since [sins] şondan bäri; şol wagtdan bäri; mundan ön; / soň; bäri; / üçin, sebäpli, çün-

ki; ever ~ şondan bäri; ~ I came here men şu ýere gelelim bäri; ~ you are ill, I will go alone siziň näsaglygyňyz üçin, meniň ýeke özüm gideýin.

sincere [sin'siə] sadyk, we-paly; akýürekli.

sing [sin] (sang; sung) aýdym aýtmak; wasp etmek; taryp etmek; şatlanmak; heşelle kakmak; to ~ to oneself hiňlenmek; to ~ out belent ses bilen aýdyma gygyrmak.

single ['singl] bir; ýeke, ýeke-täk; ýalňyz; bir adamlyk; aýratyn; sallah; dul; ärsiz; not a ~ hiç bir; a ~ combat başa-baş söweş; a ~ bed bir adamlyk krowat.

singular ['sinjulə] birlik san; / adaty däl, del; geň, özbo-luşly; in the ~ birlik sanda.

sink [siŋk] (sank; sunk) gark bolmak; batmak, çümmek; aşaklamak; peselmek; suw basmak; çökmek; siňmek; the lake ~s kölüň suwy azalýar; to ~ into poverty garyp düşmek; ♠ ~ or swim ýa alaryn, ýa ölerin.

sister ['sistə] baji, uýa, aýal dogan; full ~, ~ german süýtdeş baji; half ~ ata bir ýa ene bir baji; the eldest ~ uly aýal dogan.

sister-in-law ['sistərinlə:] gelin, gelneje; gaýynekeji, baldyz; aýalyň aýal dogany.

sit [sit] (sat) oturmak; ge-lişmek; maslahat geçirmek; ýaşa-

mak, kireýne oturmak; *to ~ oneself oturmak; to ~ back bikär oturmak; to ~ down oturmak; gonmak; to ~ up late kän oturmak; to ~ through çydamak, soñuna çenli oturmak; to ~ still ümsüm oturmak.*

situation [ˈsitjuˈeiʃən] ýerleşýän ýeri; ýagdaý; wezipe; *a difficult ~ kyn ýagdaý; in a strange ~ geň ýagdaýda; the ~ in the country ýurtdaky ýagdaý.*

size [saiz] ölçeg, ululyk; göwrüm, gabara; *the same ~ şol bir ölçeg; a ~ too big bir ölçeg uly; what ~ do you want? Size haýsy ölçeg gerek?*

skilful [ˈskilful] ussat, ökde.

skill [skil] ussatlyk; ökdeлик; başarjaňlyk; çalasyňlyk, ýeserlik; *to show wonderful ~ haýran galmaly ussatlyk görkezmek; a ~d worker ökde işçi.*

skin [skin] deri; ham; gabyk; sütük; / derisini soýmak; gabygy sypymak; bitmek (ýara barada); et örmek; ♦ *~ and bone duranja süňk; the apple has a thick ~ almanyň gabygy galyň.*

skirt [skæt] ýubka; etek; çet, gyra; *divided ~ giň jalbar; on the ~s of the wood tokaýyň çetinde.*

sky [skai] asman; *in the ~ asmanda; ♦ to laud (to extol, to praise) to the skies öwüp, arşa çykarmak.*

slave [sleiv] gul, gyrnak,

bendi; *~ labour gul zähmeti.*

sleep [sli:p] (slept) ýatmak, uklamak; *to get enough ~ ukyňy almak; to get a ~ ýatyp-turmak; to go to ~ uklamak; in one's ~ düýşde; to put to ~ ýatymak; the last ~ baky uky; to ~ away ýatyp galmak.*

slept [slept] past we p.p. < sleep.

slide [slaid] taýma, sypma; buzly depe ýa ýoda; toprak süýşmesi, süýşgün; slaýd; / taýmak, sypmak; *a ~ lecture slaýdly takal; to ~ over delicate questions irnik meselelere degmän geçmek; to let things ~ öz erkinne goýmak.*

slight [slait] ýeňil, ujypsyz, gowşak; ýuka; ejiz; *a ~ difference ujypsyz tapawut; a ~ mistake kiçijik ýalňys; not the ~est doubt çigit ýalam şübhe ýok.*

slip [slip] taýma(k), sypma(k); süýşme; ýalňys, hata, säwlik; / görünmän geçmek; gaýyp bolmak; sypmak; çalt geçmek; sokmak, salmak; *to ~ by çalt geçmek; to ~ on the ice buzuň üstünde sypmak; ~ of the pen (tongue) galamyň (diliň) säwligi; to ~ out sypyp garmak; it has ~ped my attention bu meniň ünsümden sypypdyr; to let the chance ~ amatly pursaty sypdyrmak.*

slippery [ˈslipəri] sürçek, taýgak; sypjyk; ygtybarsyz; *~ road sürçek ýol.*

slope [sloup] eñnit, ýapgyt; eñaşak; / egilmek, eñnit (ýapgyt, ýapaşak) bolmak; ýapgyt (kese, gyşyk) goýmak; gyşartmak; ~ of a roof üçegiñ eñnidi; ~ of a river derýanyñ eñnidi.

slow [slou] haýal, ýuwaş; assa; kütek, tünt, körzehin; gyzyksyz; gowşak; / haýalla(t)-mak; ýuwaşa(t)mak; yza galmak; *he is a ~ eater ol haýal iýýär; he was ~ in arriving ol giç geldi; my watch is ~ meniñ sagadym yza galýar.*

small [smɔ:l] kiçi; ownuk; ujypsyz; ejiz; ownukçyl; az; ~ tools el gurallary; ~ change ownuk pul; ~ rock çagyl; *he has ~ French ol biraz fransuzça bilýär; to feel ~ kemsinme; ~ voice ysgynsyz ses; the ~ hours gije ýarymdan agansoň; ~ talk boş gürrüň.*

smell [smel] (smelt; smelled) ys almak; ysgamak; ysy bolmak; / ys; *to catch the ~ ys almak; to ~ about ysyrganmak; to ~ of flowers gül ysyny bermek; to ~ flowers gül ysgamak; I don't ~ anything men asla ys alamok.*

smelt [smelt], **smelled** [smeld] past we p.p. < smell.

smile [smaɪl] ýylgyrys; / ýylgyrmak; *a sweet ~ süýji ýylgyrys; what are you ~ing at? nämä ýylgyryňyz?*

smoke [smouk] түsse, tü-

tün, gulum; çilim çekme; / түssele(t)mek; tütetmek, köydürmek; çilim çekmek; түsse goýbermek; düýtlemek; kakatmak; *a column of ~ түsse sütüni; don't ~ çilim çekmäň!; to have a ~ bir çilim çekmek; ♠ there is no ~ without fire (nakyl) otsuz түsse bolmaz.*

smooth [smuð] tekiz, ýylmanak; endigan; ýumşak; sowukganly, sabyrly; şowly; / ýylmamak, tekizle(n)mek, timarla(n)mak; ýumşatmak; sürtmek, çalmak; köşeş(dir)mek; *to ~ out sypamak.*

snake [sneɪk] ýylan.

snow [snou] gar;/gar ýagmak; *it ~s, it is ~ing gar ýagýar.*

so [sou] şeýle, şeýdip; hem, şeýle hem; beýle, munça; şeýle bir; sonuň üçin, şunlukda; *if ~ eger şeýle bolsa; is that ~? bu şeýlemi?; I think ~ men şeýledir öýdýärim; ~ am I men hem; ~ much şonça; or ~ ýa şonçarak; ~ happy şeýle bagtly; ~ long häzirlilikçe hoş!; ~ /ýuwaş-ýuwaş; and ~ on, and forth we şuňa meñzeş; ~ to say aýdaly.*

soap [soup] sabyn; / sabynla(n)mak; *a cake of ~ bir tokga sabyn.*

social [ˈsouʃəl] jemgyýetçilik; sosýal; alçak; dünýewi; ~ science jemgyýeti öwreniş; ~ problem jemgyýetçilik meselesi; ~ security sosial kepillendiriş; ~ welfare sosial üpjünçilik; ~ evil paýyşalyk.

society [sə'saiəti] jemgyýet; birleşik, gurama; şereket; *advanced* ~ öňdebaryjy jemgyýet; *civilized* ~ ösen jemgyýet; *primitive* ~ ilkidurmuş jemgyýeti.

sock [sɒk] jorap; *a pair of* ~s bir jübüt jorap.

soft [sɒft] ýumşak; näzik, mylaýym; ýakymly; ýüregi ýuka; melul, sust; çeyýe, maýyşgak; *in a ~ voice mylaýym ses bilen*; *a ~ pencil ýumşak galam*; *~ ware kompýuteriň programma bölegi*.

soil [sɔil] ýer, toprak; *native* ~ ene toprak.

sold [sould] past we p.p. < sell.

soldier ['souldʒə] esger; harby adam.

solemn ['sələm] dabaraly; ähmiýetli, wajyp; kanuny; *on ~ occasions dabaraly ýagdaýlarda*; *to take a ~ oath dabaraly kasam içmek*.

solid ['sɒlid] gaty; berk; bütew; endigan; üznüksiz; uly; daýaw, deşli; degerli; jebis; *to have a ~ meal gowy doýmak*; *a man of ~ build daýaw adam*; *~ argument degerli delil*.

some [səm] käbirleri; käbir, haýsydyr bir; birnäçe; biraz, az-owlak; esli; az-kem; takmynan, golaý; *give me ~ water maňa (biraz) suw beriň*; *~ of these days ýakyn gelejekde*; *for ~ days birnäçe gün*; *~ of my books kitaplarymyň käbiri*; ~

day bir gün; *~ other time başga bir wagt*; *~ people käbirleri*; *to go ~ place bir ýere gitmek*.

somehow ['səmhau] her hili ýol bilen; heý?; näme üçindir; *~ I can't understand it näme üçindir, men muňa düşüniş bilemok*; *~ or other barybir*.

someone ['səmwən] (kimdir) biri; *~ else başga biri*.

something ['səmtiŋ] bir zat; biraz; takmynan; *~ else başga bir zat*; *there is ~ wrong with him oňa bir zad-a bolýar*.

sometimes ['səmtaimz] käwagt, käte, wagtal-wagtal.

somewhere ['səmwɛə] bir ýer(ler)de; bir ýer(ler)e; *~ else başga bir ýerde*.

son [sən] ogul; *~ and heir mirasdüşer*; *the ~s of men ynsan nesli*; *~ of a bitch it ogly*.

song [sɒŋ] aýdym; goşgy, şygyr; *to sing a ~ aýdym aýtmak*.

soon [su:n] çalt, tiz; tizden, tiz wagtdan, tizlikde, derrew; ir; *as ~ as badyna, dessine*; *as ~ as possible mümkin boldugyça tiz*; *no ~er than badyna, dessine*; *how ~ can you come? näçe tiz gelip biljek?*; *the ~er, the better näçe ir bolsa, şonça gowy*; *~er or later iru-giç*.

sore [sɔ:] gabarçak, ýara; baş; agyryly; çişen; sowuklan; *an open ~ açyk ýara*; *to reopen old ~ s köne ýarany gozgamak*; *I have a ~ throat bokurdagym*

agyrýar; to feel ~ about smth. bir zatdan azap çekmek; ~ point, ~ subject agyryly mesele.

sorrow [ˈsɔrou] gaýgy, gam; gynanç;/gynanmak, gussa batmak; *to feel ~ gama batmak; to express ~ at (for) smth. bir zadda gynanç bildirmek.*

sorry [ˈsɔri] gynanan; gynançly; gözgyny, naýynjar; horşa; gamgyn, tukat; *I'm ~ (men) günäkär, bagyşlaň; I am ~ for you size gynanýaryn; to feel ~ gynanmak; you will be ~ for this some day bir gün siz muňa ökünersiňiz.*

sort [sɔ:t] görnüş, hil, kysym, dereje; häsiýet; *of ~s dürli görnüşli; all ~s of men, people of every ~ her hili adam; in ~ belli bir derejede; a ~ of ... ýaly bir zat.*

soul [soul] jan, ruh; adam, ynsan; *body and ~ jan bilen ten; be a good ~ and help me gaýrat edip, maňa kömekleşiň; don't tell a ~ hiç kime aýtma.*

sound I [saund] ses; gal-magal; / ses çykarmak; eşidilmek; aýtmak; jar etmek; *the ~ of music saz sesi; it ~s like strange bu geň eşidilýär; to make a ~ ses çykarmak; to ~ a bell jaň kakmak.*

sound II [saund] sagat, sagdyn; berk; mäkäm; dogry, dürs; çynlakaý; ~ *machine gurat maşyn; ~ argument esasly delil; ~ in life and limb on iki süňni*

sagat; to be ~ asleep çuňňur ukuda ýatmak.

soup [su:p] çorba; *thick ~ goýy çorba.*

sour [ˈsauə] turşy; turşan, ajan; ~ *cream turşy gaýmak; ~ milk gatyk; to turn ~ turşamak; to taste ~ turşy bolmak.*

south [sauθ] günorta; ~ *of -dan/-den günorta; from the ~ günortadan; to the ~ günorta; to go ~ günorta tarap gitmek.*

southern [ˈsʌðən] günorta.

space [speis] giňişlik; aralyk; uzaklyk; meýdan, boş ýer; möhlet; ýer, oturgyç; arş; *a ~craft arş gämisi; open ~s giňişlik; after a short ~ tiz wagtdan; within the ~ of dowamynda.*

spade [speid] pil; kepçe; ✧ *to call a ~ a ~ aga "ak", gara "gara" diýmek.*

speak [spi:k] (spoke; spoken) geple(ş)mek; gürle(ş)mek; nutk sözlemek; *to ~ by the book, to ~ like a book kitapda ýazylýşy ýaly gürlemek; to ~ slowly haýal gürlemek; to ~ English iňlisçe gürlemek; to ~ over the radio radioda gürlemek; to ~ one's mind pikirini açyk aýtmak.*

spear [spiə] naýza, sanjak; gadalga, garpun; pyntyk, bal-dak; ~ *side erkek göbekliler.*

special [ˈspeʃəl] ýörite; aýratyn; belli, kesgitli; *a ~ hospital ýörite şypahana; a ~ cor*

-respondent ýörite habarçy; a ~ place ýörite ýer; nothing ~ üýtgeşik zat ýok; a ~ edition ýörite goýberiliş (san).

specialist [ˈspesjəlist] bilermen; hünärmen.

speech [spi:tʃ] söz, çykyş, nutk; sözleýiş, gepleýiş; dil, şiwе; oral ~ gepleşik dili; to make (to deliver, to give) a ~ söz sözlemek; set ~ ýazylyp berlen çykyş; ~ habits gepleýiş endikleri.

speed [spi:d] tizlik; çaltlyk, çakganlyk; at full ~ bar güýjüne; at great ~ ýokary tizlikde; to gather ~ tizligiňi artdyrmak; ~ limit tizligiň çägi; to ~ up tizleşdirmek; at an average ~ orta tizlikde.

spell [spel] harplamak, harplap okamak; harpma-harp ýazmak; aňlatmak; to ~ a word bir sözi harplamak; how do you ~? nähili ýazylyýar?; to ~ correctly dogry ýazmak; ~ing dürs ýazuw.

spend [spend] (spent) sowmak, harç (sarp) etmek; geçirmek; tüketmek; to ~ energy güýç sarp etmek; to ~ time wagt sarp etmek (geçirmek); to ~ the summer tomsy geçirmek.

spent [spent] past we p.p. < spend.

spin [spin] aýlanma, towlanma, pyrlanma; / egirmek, işmek, tow bermek; örmek; aýla(n)mak, towla(n)mak, pyra(n)mak; soz-

mak; to ~ a cocoon pilä öwrülme; to ~ out sozmak; to ~ a story toslamak.

spirit [ˈspirit] ruh; arwah; pikir; düşünje; keyp, ruhy ýagdaý; ylham; alkohol, spirt; spirtli içgi; / ylham bermek, joşdurmak, göwnüni götermek; gylawlandyrmak; to be in high (good) ~s keypli bolmak, keypiň kök bolmak; to be in low ~s, to be out of ~s tukat bolmak; to keep up smb.'s ~s birine ylham bermek; people of ~ edermen adamlar; the ~ of times döwrüň ruhy.

spite [spait] gahar, gazap; kine; to have a ~ against smb. birinden kineli bolmak; to ~ him onuň içini ýakyp; in ~ of garmazdan.

splendid [ˈsplendid] ajaýyp; aňrybaş; kaşaň, gözel.

split [split] döw(ül)mek, böl(ün)mek; ýar(yl)mak; jaýrylmak, jaýyrmak, çatlamak; / bölünşik; ~ second sekundyň bir bölegi; to ~ the profits girdeji ni paylaşmak; to ~ off bölünip aýrylmak; to ~ up bölünmek.

spoil [spoil] (spoilt, spoiled) zaýala(n)mak; harap bolmak; talamak, olja almak; to ~ a child çagany aýnatmak; to ~ smth. bir zady zaýalamak; the meat has ~ed et yslynydyr.

spoilt [spoil], **spoiled** [spoild] past we p.p. < spoil.

spoke [spouk] past < speak.

spoken [spoukən] p.p. < speak; / *gepleşik...*; ~ *language gepleşik dili*.

spoon [spu:n] çemçe; *a tea ~ çay çemçesi*; ♠ *to be born with a silver ~ in one's mouth bagtly dogulmak*.

sport [spɔ:t] sport; sport oyunları; sport yarışlary; *athletic ~s atletika*; *to enjoy ~s sportdan lezzet almak*; *to go in for ~s sport bilen meşgullanmak*; *winter ~s gyş oyunları*.

spot [spɒt] tegmil, menek, hal, nokat, çyrşak; *ysnat, masgaraçylyk; düwürtik; ýer*; / *hapalamak, çyrşamak, tegmil degirmek; ysnat getirmek, betnam etmek*; *a ~ of blood gan tegmili*; *on the ~ ýerinde, üstünde*; *to do smth. on the ~ bir zadý şark-şurk etmek*.

sprang [spræŋ] past < spring.

spread I [spred] (spread) ýaý(yl)mak, ýaýra(t)mak; *uzalyp gitmek; gerimi giňemek; ýaz(yl)mak, düşemek; ýaýbaňlan(dyry)mak; ýaýraň ýerleş(dir)mek; büremek, örtmek; çalmak, sürtmek*; *to ~ a carpet halý ýazmak*; *to ~ news habar ýaýratmak*; *rumours ~ quickly myş-myş çalt ýaýraýar*; *to ~ butter ýag çalmak*; *the valley ~s before us biziň önümüzde düzlük ýaýylyp ýatyr*.

spread II [spred] past we p.p. < spread.

spring I [sprɪŋ] böküş, bök-

me; *pružin, ýaý; maýyşgaklyk, çeyelik; çeşme, gözbaş; sebäp, esas*; / *(sprang; sprung) bökme, towusmak; topulmak; gaýnap çykamak; gözbaşy (çeşmesi) bolmak; gelip çykamak; gaýtmak*; *to take a ~ bökme*; *to rise with a ~ böküp turmak*; *to ~ to one's feet böküp aýaga galmak*.

spring II [sprɪŋ] bahar, ýaz; *early ~ alabahar*; *late ~ baharyň ahyry*; *in the ~ baharda*; *~ showers leýsan ýagşy*; *He was in the ~ of his years Ol ömrüniň bahar çagyndady*.

sprung [sprʌŋ] past we p.p. < spring.

square [skwɛə] kwadrat, inedördül; *gönüburçluk; meýdan(ça)*; *kwartal*; *halal*; *in the ~ meýdançada*; *a ~ room dörtburç otag*; *three ~ is nine üçüň ikinji derejesi dokuz bolýar*.

stage [steɪdʒ] seki; sahna; *estrada; teatr; ugur, pudak*; *dereje, mertebe, basgançak, döwür*; / *oýun goýmak*; *to be (to go) on the ~ sahnada oýnamak*; *to quit the ~ sahnadan gitmek*; *initial ~ başlangyç dereje*; *fi-nal ~ ahyrky dereje*; *~ by ~ gadamma-gadam*.

stair [steə] basgançak, aýakbasar; *~s merdiwan*; *~ case basgançak meýdany*; *up-~s basgançak bilen ýokarlygyna*; *down-~s basgançak bilen aşaklygyna*.

stamp [stæmp] möhür, möhürçe; *tagma, alyk; zikke; yz*;

ýarlyk; marka; tapyrdy, dükürdi; / möhür basmak; tapyrdatmak; *postage ~ poçta markasy; to ~ down depeläp ýatyrmaq; to ~ out depeläp, ýok etmek; to put on a ~ marka ýelmemek.*

stand [stænd] (stood) duralga; pikir; direg; dükan, kiosk; stend; münber; / (stood) durmak; goýmak; turmak; çydamak, döz gelmek; *to ~ up turmak! to ~ straight göni durmak; to come to a ~ togtamak; to bring to a ~ togtatmak; to make a ~ garşylyk görkezmek; I can't ~ him onuň bolşuna çydap bilemok; to ~ against garşy durmak.*

standard ['stændəd] standart, norma, kada, nusga, ölçeg; baýdak, tug; dereje; *~ of culture medeni dereje; ~ of education sowat derejesi; ~ of life, ~ of living ýaşayyş derejesi; up to ~ standarta laýyk; below ~ standarta laýyk däl.*

star [sta:] ýyldyz; *a bright ~ ýagty ýyldyz; a movie (film) ~ kinoýyldyzy.*

start ['sta:t] başlama(k), girişme(k); başlanma(k); ugrama(k); otlamak, işletmek; başlatma(k); tisginmek; böküp turmak; *to make a ~ başlamak; from ~ to finish başdan-aýaga; to ~ a work işe başlamak; game ~s oýun başlanýar; to ~ at once dessine ýola düşmek; to give a ~ tisginmek.*

state I [steit] ýagdaý; /

ayıtmak; beýan etmek, belläp geçmek; *in a good ~ gurat; ~ of mind ruhy ýagdaý; ~ of emergency adatdan daşary ýagdaý; in ~ dabaraly.*

state II [steit] döwlet; ştat, welaýat; *S. Department döwlet departamenti; ~ business döwlet ähmiýetli iş; ~ interests döwlet bähbitleri.*

station ['steifən] duralga, menzil; merkez, nokat; *at the railway ~ demirýol menziline; wireless ~ radiostansiýa; to ~ oneself ýerleşmek.*

stay [stei] galmak; bolmak, ýaşamak; myhman bolmak; *~ here şu ýerde dur; to ~ with smb. biriniň myhmany bolmak; to ~ for a week bir hep-de galmak; to come for a short ~ az wagtlyk gelmek.*

steady ['stedi] berk, mäkäm, durnukly, pugta; endigan; agras, salyhatly.

steal [sti:l] (stole; stolen) ogurlamak; ogrynça etmek; *to ~ a glance ogryn seretmek; to ~ a ride ogryn münmek; to ~ away ogrynça gitmek; to ~ by ýanyndan görünmän geçmek; to ~ in ogryn girmek; to ~ out bildir-män çykmaq; to ~ up ogryn go-laýlaşmak.*

steam [sti:m] bug; bugarma; / bug goýbermek; bugarmak; bug bilen işlemek; buglamak; tüsselemek; *to put on ~ buga tutup açmak; to ~ away gaýnap gutarmak.*

steamer ['sti:mə] bug gä-misi.

steel [sti:l] polat; *a grip of ~ berk ýapyşma; true as ~ sa-dyk; cold ~ sowuk ýarag.*

steep [sti:p] dik, kert, eň-sak; uçut.

stem [stem] şaha; baldak; sap; kök, esas; düýp söz / bö-wetlemek; saklamak; garşylyk görkezmek; *to ~ the tide ýolun-da böwet bolmak; to ~ difficul-ties kynçylyklar bilen göreş-mek.*

step [step] ädim, gadam; ayak sesi; yöreýiş; ayak yzy; çäre; ayakbasar, basgançak; / ýöremek, ädim ätmek; ädimläp ölçemek; *~ by ~ ädimme-ädim; at every ~ her ädimde; in ~ ayakdaş; quick ~s çalasyn ädim-ler; to keep ~ with (... bilen) deň gadam basmak; to ~ on bir za-dy basmak; to take ~s çäre gör-mek; wooden ~s tagta basgan-çaklar; to watch one's ~s sere-sap hereket etmek.*

stick [stik] taýak; çybyk; hasa; çöp; / (stuck) dürtmek, sok-mak, sançmak, sünçmek; çüm-dürmek; dykmak; somalyp dur-mak; ýelmemek; ýelmeşmek; ýelimlemek; *to ~ to the point iş hakda gürlemek; to ~ at ýelme-şip ýatmak.*

sticky [stiki] ýelmeşegen; ýaydanjaň; gagal, oňsuksyz.

stiff [stif] gaty, berk; ga-tap galan, doňup galan; tutan-

ýerli, ýanbermez; mejbury edil-ýän, ýasama; *~ in death gatap galan jeset; ~ denial üzül-kesil ret etme; ~ bow sowuk-sala sa-lamlaşma; ~ task agyr wezipe.*

still [stil] hereketsiz, ýata; ümsüm, parahat, ýuwaş, ses-siz, asuda; / ýuwaşatmak, kö-şeşdirmek; / hazine çenli, şu wagta çenli, entek, heniz; ...sa-da/...se-de; eýsem-de; hasam, mundanam; *to keep ~ ümsüm bolmak; to sit ~ gymyldaman oturmak; to ~ a child çagany köşeşdirmek; he is ~ here ol he-nizem şu ýerde; ~ more köprük; ~ longer uzynrak; they ~ went there olar eýýäm ol ýere git-diler.*

stole [stoul] past < steal.

stolen ['stoulən] p.p. < steal.

stomach ['stamək] aşga-zan; garyn; işdä; *to turn one's ~ ýüregiňi bula(ndyr)mak; to have ~ for bir zada islegiň bol-mak; to ~ an insult öýkäni ýuwutmak.*

stone [stoun] daş; daşdan; şänik; / daş düşemek; şänigini çykarmak; daşlamak; *to throw a ~ daş zyňmak; ~ implements daş gurallar.*

stood [stud] past we p.p. < stand.

stop [stöp] durma, sägin-me; duralga; dyngy belgileri; dyky; / durmak, säginmek; bes etmek, gutar(t)mak; *bus ~ awto-bus duralgasy; to ~ a car ma-*

şyny saklamak; to ~ with smb. birine myhman düşmek; to ~ the game oýny bes etmek; ~ talking! gürlämäň!; to ~ at nothing hiç zatdan gaýtmazlyk; full ~ nokat; to bring to a ~ saklamak; to come to a ~ saklanmak; to put a ~ to smth. bir zada soň goýmak.

store [stɔ:] ätiýaçlyk; gor; ammar, gülebenthana; dükan; uniwermag; / üpjün etmek; ätiýaç üçin goýmak; ammara tabşyrmak, ammarda saklamak; saklamaga bermek; *book ~ kitap dükany; to lay in ~ for the winter gýşa ätiýaçlyk toplamak; ~ clothes taýyn geýim.*

storm [stɔ:m] gaý, tupan, syrgyn, harasat; gom; göçgün, joşgun; zabt etme(k); *a snow ~ gar syrgyny; a thunder ~ gök gürrüldisi; a ~ of applause göçgünli el çarpyşmalar.*

story ['stɔ:ri] hekaýa, kysa, powest; taryh; rowaýat; erteki; toslama, takal; *short ~ nowella; the ~ goes that rowaýatda şeýle diýilýär; according to his ~ onuň aýtmagyna görä.*

straight [streit] dogry, göni; düz; açyk, gös-göni, aç-açan; dogruçyl; derrew, dessine; ~ *eye ýiti göz; to put ~ tertibe getirmek; a ~ question gönümel sorag; ~ talk aç-açan gürrüň; ~ away dessine; ~ off şarkşurk; ~ out gönüläp, göni.*

strange [streindʒ] ýat; nä-tanyş; nämälim; geň, täsin;

del; adaty däl; in ~ lands ýat ýurtlarda; there is nothing ~ about it bu ýerde geň zat ýok; a ~ voice ýat ses.

stranger ['streindʒə] ýat, nä-tanyş, keseki; daşary ýurtly; näbelet; *you are quite a ~ here sizem ýat bolduňyz; he is a ~ to fear ol gorky-ürkini bilenok; to make a ~ of smb. birine ýüz bermezlik.*

stream [stri:m] akym; akar, bulak; / akmak, dökülme, guýmak, çüwdürilmek; kükemek, burk urmak; *in a ~, in ~s sil ýaly; a ~ of cars maşyn akymy; to go with (against) the ~ akymyň ugruna (tersine) ýüzmek.*

street [stri:t] köçe; *at the corner of a ~ köçäniň burçunda; what ~ does he live in? ol haýsy köçede ýaşaýar?; ~ fighting köçe söweşi.*

strength [strenθ] güýç, kuwat; berklik, mäkämlik; *physical ~ fiziki güýç; the ~ of mind ruhy güýç; to have the ~ of will erkiň bolmak.*

stretch [stretʃ] dartma, giňeltme, uzaltma, süýndürme, sozma; gerinme; / dart(yl)mak, uzal(t)mak, giňel(t)mek, süýn(dür)mek; soz(ul)mak; gerinmek; ýaýylyp ýatmak; ~ *of authority ygtyýaryňy hetden aşyрма; at a ~ yzygiderli; to ~ oneself gerinmek; to ~ point çygyrdan çykmak; to ~ one's legs aýagyňy ýazmak.*

stroke [strouk] urgy; gerim, ýaýylma, açylma; çzyk-(lar); / sypalamak; *heat ~ gün urma; he had a ~ ol ysmaz bolupdy; a clever ~ ýeser emel; a ~ of luck şowlulyk.*

strong [strɔŋ] güýçli, kuwatly, gujurly; *a ~ army kuwatly goşun; ~ coffe aý demlenen kofe; he is ~ in chemistry ol himiýa ökde; ~ measures berk çäreler; a ~ remedy güýçli serişde; a ~ language paýyş sözler; a ~ reason degerli sebäp.*

structure ['strʌktʃə] düzüm, gurluş; *social ~ sosial gurluş; the ~ of a language diliň düzümi; the ~ of a sentence sözlemiň gurluşy.*

struggle ['strʌgl] göreş; / göreşmek; uruşmak; söweşmek; *class ~ synpy göreş; the ~ for existence ýaşayyş ugrundaky göreş; to ~ against difficulties kynçylyklar bilen göreşmek.*

stuck [stʌk] past we p.p. < stick.

student ['stju:dənt] okuwy; talyp.

study ['stʌdi] öwrenmek, derňemek; garamak; üstünde oýlanmak; okamak, bilim almak; ýat tutmak; / öwrenme, derňew; okuw; ylym; ylmy iş; iş otagy; oçerk; etýud; *to ~ English iňlis dilini öwrenmek; to ~ hard erjellik bilen okamak.*

stung [stʌŋ] past we p.p. < sting.

stupid ['stju:pid] samsyk,

akmak, pekge, kelesañ, kelew, tünt, körzehin, kemakyl; *a ~ joke samsyklaç degişme; a ~ fellow tentek ýigit; ~ with sleep alasarmyk.*

style [stail] stil; ýol, usul; moda, biçuw; *in ~ moda laýyklykda; that ~ of thing munuň ýaly zat.*

subject I ['sʌbdʒikt] tema; sorag, mesele; ders, sapak; subýekt; sözlemiň eýesi; *the ~ of the lecture takalyň temasy; let's keep to the ~ temadan daşlaşmalyň.*

subject II ['sʌbdʒikt] tabyn, garaşly; sezewar edilen; degişli; / [səb'dʒekt] tabyn (boýun) etmek; sezewar etmek; garamaga bermek; *~ nations bakna döwletler; ~ to eger; to ~ a plan for consideration plany ara alyp maslahatlaşmaga bermek.*

substance ['sʌbstəns] jisim, madda; materiýa; özen; düýp manysy; *in ~ hakyna seredeniňde; devoid of ~ esassyz; to have no ~ esassyz bolmak; a man of ~ barly adam.*

subtract [səb'trækt] aýyrmak.

succeed [sək'si:d] üstünlik gazanmak; niýetiňi amala aşyrmak; yzyndan gelmek; ýerine gelmek; miras almak; *the generation that ~s us geljekki nesil; to ~ smb. biriniň mirasdary bolmak; to ~ in life durmuşda üstünlik gazanmak.*

success [sək'ses] üstünlik, şowlulyk; *the experiment was a ~ tejribe şowly geçdi; ♠ ~ is never blamed gün güýçlüniňki.*

successful [sək'sesful] üstünlikli, şowly; bagtly; *a ~ attempt şowly synanyşyk; a ~ experiment şowly tejribe; to be ~ üstünlik gazanmak.*

such [sʌtʃ] şeýle, beýle, şunuň (munuň) ýaly; şu, bu; *and ~ things we şonuň ýaly; ~ as mysal üçin; ... ýaly; at ~ a time şeýle wagtda; on ~ a day şunuň ýaly bir günde; ~ are the facts faktlar şeýle; ~ fine weather şeýle gowy howa!*

suck [sʌk] emme(k); sorma(k), siňdirmе(k), çekme(k); *to give ~ (to) emdirmek; the pump ~s nasos suw ýerine howa sorýar; to ~ out sorup çykar-mak.*

sudden [ˈsʌdn] duýdansyz, garaşylmadyk; okgunly; *a ~ attack duýdansyz hüjüm; all of a ~, on a ~ duýdansyz ýerden.*

suffer [ˈsʌfə] ejir çekmek, horlanmak, görgi görmek; dert çekmek; başdan geçirmek, çekmek, çydamak; zyýan çekmek, kösenmek; *to ~ defeat ýeňlişe sezewar bolmak; to ~ a loss zyýan çekmek; to ~ a pain agy-ry çekmek.*

sugar [ˈʃʊgə] gant; şekerli; *to have ~ with one's tea çayy gant bilen içmek.*

suggest [səˈdʒest] tekliп

etmek; maslahat bermek; pikir aýtmak; ynandyrmak, pikire eltmeк; çak (çen) etmek; *to ~ a plan maksatnama tekliп etmek; what does this sound ~ bu ses size nämäni ýatladýar?*

suit [sju:t] kostýum; dileg, haýys; sawçylyk; dawa; ylalaşyk, sazlaşyk; gabat gelme; / gelişmek; talaby ödemek; işiňe ýaramak; laýyk bolmak; yla-laşdyrmak, sazlaşdyrmak; *the ~ becomes you bu kostýum size gaty gowy gelişýär; the dress doesn't ~ her bu köýnek oňa gelişmeýär; the time doesn't ~ me bu wagt maňa laýyk däl; to ~ the action to the word sözünü iş bilen berkitmek.*

suitable [ˈsju:təbl] laýyk, gabat gelýän, mynasyp, ýaram-ly; *~ place and time mynasyp ýer we wagt.*

sum [sʌm] mukdar, möç-ber; jem; mesele;/goşmak, jem-lemek, jemini çykarmak; *total ~ umumy jemi; in ~ mahlasý, umuman; to do ~s mesele çöz-mek; he is good at ~s ol hasaba ökde; to ~ up jemini çykarmak.*

summer [ˈsʌmə] tomus; to-musky; *last ~ öten tomus; one ~ day bir tomus günü; in the ~ ti-me tomusda; ~ house ýazlag.*

sun [sʌn] gün; güneş, *against the ~ gün hereketiniň garşysyna; with the ~ gün he-reketiniň ugruna; to lie in the ~ günde ýatmak; under the ~ şu*

dünýäde; ýer ýüzünde; to take the ~ güne ýanmak; to rise with the ~ gün bilen bile turmak; from ~ to ~ gün dogandan gün batýança; to ~ oneself güneşlemek.

sung [sɑŋ] p.p. < sing.

sunk [ˈsɑŋk] p.p. < sink.

supper [ˈsɑpə] agşamlyk nahar, şam; *at ~ agşam nahar başynda; to have ~ agşam naharyny iýmek.*

supply [səˈplai] üpjün etme, getirme, üpjünçilik; azyk; ätiýaçlyk; tekliþ; / üpjün etmek, getirmek, gowşurmak; ýerini tutmak; öwezi bolmak; ödemek; *~ and demand isleg we tekliþ; ~ pressure zynjyrdaky naprýaþeniýe; ~ ship, ~ train üpjünçilik gämisi/otlusu.*

support [səˈpɔ:t] goldaw, goltgy, ýardam; ekleýji; direg, söýeg, daýanç; paýa; / goldamak; goltgy bermek; eklemek; idetmek; berkitmek; aşagyn-dan diremek, söýemek, söýget bermek; götermek; *in ~ of goldap; to lend (to give) ~ (to) ýardam (goltgy) bermek.*

suppose [səˈpouz] hasaplamak, saýmak; çen etmek, çak etmek; güman etmek, oýlamak; mümkinligini kabul etmek; *I ~ so men şeýle güman edýärim; let's ~ that ... diýip, oýlanalyň; what do you ~ this means? si-ziňçe bu nämäni aňladýar?*

sure [ʃuə] dogry, dürs;

ygtybarly; şübhesiz, gürrüň-siz, şeksiz; ynamly; elbetde; hakykat; *a ~ method dogry usul; ~ shot mergen; to be ~ of smb. birine ynamyň bolmak; to feel ~ özüňe ynamyň bolmak; he is ~ to come ol hökman geler; he is ~ not to come ol asla gelmez; to make ~ göz ýetirmek; as ~ as ... ýaly dogry.*

surface [ˈsə:fis] ýüz, üst; daş keşp; daşky; ýüzleý; *on the ~ daşyndan (seredeniňde); ~ mail guryýer poçtasy; ~ politeness ýasama mylakatlylyk.*

surprise [səˈpraiz] sürpriz; geň galma;/geň (täsin, haýran) galdyrmak; gapyl basmak; *to show ~ geň galmak; by ~ gapyl; to take smb. by ~ birini gapyl basmak; a ~ attack duýdansyz hüjüm.*

surround [səˈraund] gaba-mak, gallamak, gurşamak, daşsyny almak, daşyna aýlamak; *to ~ a city with a wall şäheriň daşyna haýat aýlamak; to ~ smb. with love and attention birini söýgi we alada bilen gurşamak.*

swallow I [ˈswəlou] ýuwut-mak, owurtlamak; sormak; çydamak; güpbe ynanmak; *at a ~ bir owurtda; to ~ an insult öýkäni ýüze çykarmazlyk; to ~ the bait çeňnege düşmek; to ~ one's words sözüňi gaýdyp almak.*

swallow II [ˈswəlou] gar-lawaç; ♠ *one ~ does not make a summer bir gül bilen ýaz gelmez.*

swam [swæm] past < swim.

swear [swɛə] (swore; sworn)

ant (kasam) içmek, kasam etmek, söz bermek; sögünmek, birine sögmek; Hudaýa dil ýetirmek, küpür geplemek; *to ~ an oath kasam etmek; to ~ allegiance wepalylygyň barada kasam etmek; to ~ by bir zatdan kasam içmek; to ~ to ant içip tas-syklamak.*

sweep [swi:p] süpürmek, syrmaq; syryp-süpürip gitmek, süpürip taşlamak, ýok etmek; alyp gitmek; ýel ýaly gitmek; çalt geçmek; büremek, gurşamak, gaplamak; *to ~ off syryp-süpürip taşlamak; to ~ one's hand across one's face eliňi ýüzüne sylmak; to ~ past ok ýaly geçip gitmek; to ~ away slavery gulçulygy ýok etmek.*

sweet [swi:t] süýji; hoşboý ysly, ýakymly ysly; mylaýym, ýakymly; söýgüli; mylakatly; eziz; lezzetli; kempt; *I like my tea ~ men çayy süýji içýärin; it's ~ of you sizden örän hoşal; ~ water süýji suw; ~ face ýakymly ýüz; ~ words süýji söz.*

swell [swel] çiş; çişmek; ýellenmek, gabarmak; pökgermek; güberilmek; gatalmak, güýçlenmek; *some ~ fellows gül*

ýaly oglanlar; ~ society ýokary gatlak; the river is swollen derýa çişipdir; the heart ~s jüregim çişýär.

swelled [sweld] past < swell.

swept [swept] past we p.p. < sweep

swim [swim] ýüz(dür)mek; suwa düşünmek; *to go for a ~ ýüzmäge gitmek; to have (to take) a ~ biraz ýüzüp çykmak; to be in the ~ bolup geçýän zat-lardan habarly bolmak; to be out of the ~ bolup geçýän zat-lardan bihabar bolmak.*

swing [swiŋ] çaykanma, yr(gal)anma, yraň atma; gerim, aralyk; bat alma; (swung) çaykanmak, yranmak, yraň atmak; galgatmak, salgamak; *in full ~ gyzgalaňly döwri; to go with a ~ ýag ýaly gitmek; to ~ a bell jaň kakmak; to ~ one's arms elleriňi galgatmak; to ~ open giňden açylmak; to ~ shut, to ~ to şarkyldap ýapylmak.*

switch [switʃ] açar, geçiri-ji; / açmak; söndürmek, ýap-mak; öwürmek; ugruny üýt-getmek; *to ~ off söndürmek; to ~ on açmak (işletmek).*

swollen [ˈswoulən], **swelled** [sweld] p.p. < swell.

sword [sɔ:d] gylyç; gama; cavalry ~ atly goşun gylyjy; court ~ sport gylyjy; the ~ of justice adalat gylyjy; *to draw the ~ gylyjy gynyndan çykar-mak.*

swore [swɔ:] past < swear.

sworn [swɔ:n] p.p. < swear;/

ant içen, kasam eden; ~ *brothers dogan okaşanlar*; ~ *friends yeg-re (jan) ýaly dostlar*; ~ *enemies ganym duşmanlar*.

swum [swʌm] p.p. < swim.

swung [swʌŋ] past we p.p.

< swing.

sympathetic [ˌsɪmpəˈθetik]

duýgudaşlykly, duýgudaşlyk bil-dirýän; görmegeý, görmekli,

görkli; ~ *strike duýgudaşlyk üçin iş taşlama*; ~ *vibration jo-gap yrgyldysy*.

sympathy [ˈsɪmpəθi] duý-gudaşlyk; gynanç, rehim, ýüre-giň awama; höwes, gyzyk; *a man of ready ~ ýüregi ýuka adam*; *in ~ with ... bilen doly ylalaşykly*; *out of ~ dawaly*.

system [ˈsɪstɪm] ulgam; ope-rating ~ *işledýän ulgam*; *a ~ of education bilim ulgamy*.

T

table [ˈteɪbl] stol; saçak,

tagam, nahar; tablisa; *at ~ na-har başynda*; *at the ~ stoluň başynda*; ~ *of contents mazmu-ny*; *mathematical ~s matema-tika tablisalary*; ~ *land üsti te-kiz belentlik*; ~ *spoon nahar çemçesi*; *to be (to sit) at ~ na-har iýmek*.

tail [teɪl] guýruk; gulpak,

bir örüm saç; aşaky yz tarap; etek, syý; nobat; syrt; arka ta-rap, yz; ~ *light yzky çyra*; *heads or ~s? kellemi, guýruk?* ~ *of one's eye gözüň gytagy*; ♠ *to turn ~ ökje götermek*; *to ~ out zut gitmek*.

take [teɪk] (took, taken)

almak, eýelemek; tutmak; ka-bul etmek, ylalaşmak; içmek, atmak; kireýne almak; äkitmek; öýtmek; düşünmek; aýyrmak; surat almak; surata düşmek;

to ~ part gatnaşmak; *to take smb. by the hand biriniň elin-den tutmak*; *it ~s time to do smth. Bir zat etmek üçin wagt gerek*; *it took me very long bu meniň köp wagtymy aldy*; *to ~ account of göz önünde tutmak*; *to ~ tea çay içmek*; *to ~ care of alada etmek*; *to ~ place bolup geçmek*; *to ~ a seat oturmak*; *to ~ a train otly bilen gitmek*; *to ~ for bir zat hökmünde ka-bul etmek*; *to ~ off çykarmak*; *uçmak*; ~ *your time! gyssan-maň!* *to ~ leave gitmek*; *to ~ a walk gezmelemek*.

taken [ˈteɪkn] p.p. < take.

talk [tɔ:k] gürrüň, söhbet;

gepleşik; gep-gürrüň, myş-myş; /gürle(ş)mek, geple(ş)mek; söh-bet etmek; gybat etmek; mas-lahat etmek; *to ~ to smb. biri bilen gürleşmek*; *to ~ about*

smb. biri hakynda gürleşmek; to have a ~ with smb. biri bilen gümür-ýamyretmek.

tall [tɔ:l] uzyn; beýik, belent; ynanyp bolmajak; üýtgeşik; *to be rather ~ gaty uzyn bolmak; to grow ~ boýuň uzamak.*

task [tɑ:sk] sagatly iş; wezipe; tabşyryk, ýumuş; *to set a ~ before smb. biriniň önünde wezipe goýmak.*

taste [teist] tagam; zowk; / dadyp görmek; başdan geçirmek; tagamyny duýmak (almak); (bir zadyň) tagamy bolmak; *it ~s delicious bu örän tagamly; sweet to the ~ tagamy süýji; to ~ pepper burçuň tagamyny barlamak; ♦ ~s differ kim gaýkyny söýer, kim küýküni; to give a ~ of smth. bir zadyň tagamyny bermek.*

taught [tɔ:t] past we p.p. < teach.

tax [tæks] salgyt; paç, güm-rük haky; yük, alada; / salgyt salmak, paç almak; agram salmak; synamak; *to levy ~es salgyt almak; heavy ~ agyr salgyt; ~able salgyt salynýan; ~ free salgytdan boş; ~payer salgyt töleýji.*

taxi [ˈtæksi] taksi; / taksili gitmek; *to take a ~ taksi tutmak.*

tea [ti:] çay; *fresh ~ täze demlenen çay; a cup of hot ~ bir käse gyzgyn çay; ♦ another cup of ~ düýpden başga gep.*

teach [ti:tʃ] okatmak, öwretmek, sapak bermek; käýemek, temmi bermek; *to ~ at school mekdepde okatmak; to ~ smb. French birine fransuz dilini öwretmek.*

team [ti:m] sport topary; brigada, işçi topary; araba goşulan mallar; *a football ~ futbol topary.*

tear I [tiə] (tore; torn) ýyrt(yl)mak, gop(ar)mak, ýol(un)mak; kakyp almak; soý(ul)mak; *to ~ up tike-tike etmek; to ~ open an envelope bukjany ýyrtyp açmak; to ~ a leaf out of a daybook gündelikden bir kagyz ýyrtyp almak; to ~ away gop(ar)mak; to ~ in (to) pieces tike-tike etmek.*

tear II [tiə] gözýaş; çygdamjasy; *bitter ~s aýy gözýaşlar; in ~s gözi ýaşly; to break into ~s gözýaş döküp başlamak.*

telephone [ˈtelifoun] telefon; / telefon (jaň) etmek; *to answer the ~ telefona jogap bermek.*

television [ˈteliyɪz(ə)n] (TV) telewideniýe; *a ~ (receiver) set telewizor; to watch ~ telewizora tomaşa etmek; ~ broadcasting telewizion gepleşik.*

tell [tel] (told) aýtmak, diýmek; gürrüň bermek; buýruk (görkezme) bermek; habar bermek; *to ~ the truth hakyka-*

*ty aýtmak; to ~ a lie ýalan söz-
lemek; to ~ smb the time birine
sagat aýtmak; to ~ smb. to do
smth. birine bir zat etmelidigi-
ni aýtmak; to ~ good-bye hoş-
laşmak.*

temper [ˈtempə] häsiýet,
gylyk; keýp, ýagdaý; gahar,
gazap; / kadalaşdyrmak; su-
wuny almak, taplamak; *to keep
(to control) one's ~ özüňe erk
etmek; to lose one's ~ özüňe erk
edip bilmezlik; to recover (to
regain) one's ~ özüňi ele almak,
rahatlanmak.*

temperature [ˈtemprɪtʃə]
temperatura, ýylylyk; *to have
a high ~ gyzgynyň bolmak; to
take ~ gyzgynyňy ölçemek.*

tend I [tend] syrkaw sora-
mak; seretmek, hyzmat etmek;
ideg etmek.

tend II [tend] ugramak; bir
zada alyp barmak; meýilli bol-
mak, ýykgyn etmek; *it ~s to
become cold at night gije howa
sowajaga meňzeýär.*

tendency [ˈtendənsi] ymty-
lys; ymtylma; ýykgyn, meýil.

tender I [ˈtendə] resmi
teklip; potrat haýyşnamasy; /
teklip etmek; önünden pul tö-
lemek; haýyşnama bermek; *le-
gal ~ kanuny töleg serişdesi; to
~ one's thanks minnetdarlyk
bildirmek; to ~ an apology ötünç
soramak.*

tender II [ˈtendə] näzik;
mylaýym; mähirli, mylakatly;

hamrak; ýumşak; gowşak; ynjuk;
irnik, agyryly; ~ *passion (sen-
timent) näzik duýgy; ~ heart
ýumşak ýürek; a ~ spot (place)
gowşak ýeri.*

tennis [ˈtenɪs] tennis; ~
*ball tennis topy; ~ court tennis
meýdançasy.*

tense I [tens] zaman; *past ~
öten zaman; present ~ häzirki
zaman.*

tense II [tens] dartgynly,
dartylan.

tent [tent] çadyr; bassyrma.

terrible [ˈterəbl] gorkunç,
elhenç, eýmenç, edrenç; *it's ter-
rible to see muny görmek gor-
kunç; how ~ nähili elhenç!*

terror [ˈterə] gorky, heder,
eýmenç howp; terror; gorkuly
zat; *in ~ gorkan; the king of ~s
ölüm.*

test [test] synag; barlag;
barlag işi; derňew;/barlamak,
synagdan geçirmek; tejribe ge-
çirmek; *to put to the ~ synag-
dan geçirmek; to stand (to
bear) the ~ synagdan geçmek;
a ~ in English iňlis dili boýun-
ça barlag işi; a ~ station barlag
merkezi.*

test-tube [ˈtesttjuːb] pro-
birka; synag çüýşesi.

than [ðæn] -dan/-den;
-ndan /-nden; görä, garanyň-
da; *more ~ -dan/-den köp; he
is taller ~ you are ol senden
uzynrak; I'd rather stay ~ go
men gidenimden galanymy*

gowy görjek; none other ~ -dan / -den başga hiç kim däl.

thank [θæŋk] minnetdarlyk (bildirmek), "Taňry ýalka-syn" bermek; ~ you/~s sag boluň!; Taňry ýalkasyn!; ~ you very much/many ~s köp sag boluň! ~s to saýasynda, kömegi bilen.

that [ðæt] ol, hol, şol; / şeýle (bir), şunça, şol derejede; / baglaýjy söz; türkmen diline terjime edilmeyär: *do you see ~ house? hol öýi görýärsiňizmi? ~ night şol gije; the year ~ he died onuň ölen ýyly; ~ is ýag-ny; her face is like ~ of her mother onuň ýüzi ejesiniňkä meňzeş; it was so cold ~ şeýle sowukdy welin ...*

the [ðə, ði:, ði] mälim artikl; köplenç terjime edil-meyär ýa-da "bu, şu, şol" söz-leri arkaly terjime edilýär: *the book I'm reading meniň okaýan kitabym; I dislike the man men şu adamy ýigrenýäriň; / hut, iň, tüýs: he is the man I want ol tüýs meniň diýýän adamym; / ada umumy many berýär: the horse is a useful animal at peýdaly haýwan; / ýeke-täk zatlaryň ýa hadysa-laryň atlarynyň önünden ula-nylýar: ~ Sun Gün, ~ Moon Aý; / takyk ada umumylaşdyryjy many berýär: ~ stage sahna, artistlik işi; / ~ more ~ better näçe köp bolsa, şonça gowy; ~ less said ~ better söz näçe az*

bolsa, şonça gowy; ~ worse for him onuň üçin has beter.

theatre [ˈθiətə] teatr; sahna; drama edebiýaty; *he is fond of the ~ ol teatryň ölemen aşygy; the ~ of operations (war) harby hereketler sahnasy.*

themselves [ðəmˈselvz] özləri, özlerrine, özlerrini; *they wash ~ olar ýuwunýarlar; they have built ~ a house olar özle-rine jaý gurdular; they built the house ~ olaryň özləri jaý gurdular.*

then [ðen] şonda, şol wagt; soň, on(dan)soň; onda, beýle bolsa; ondan başga; -da/-de, bolsa-da;/şol wagtky, şol döwrüňki; *he was a little boy ~ ol wagt ol kiçijik oglandy; speak to him and ~ call me onuň bilen gürleş-de maňa jaň et; by ~ şol wagta çenli; since ~ şol wagtdan bäri; every now and ~ wagtal-wagtal.*

there I [ðeə] ol ýerde, şol ýerde, şeýlede, beýlede; şol ýere, şeýläk, heýläk; / şol ýer, ol ýer, hol ýer; / ana!, inel!; *from ~ ol ýerden; ~ and back aňryk hem bärlik; here and ~ hem bu ýerde, hem ol ýerde; who is ~ kim bar?*

there II [ðeə] giriş sözi, terjime edilmeyär; "to be" işli-gi bilen gelende, "bar bolmak" manysyny berýär; *~ are many books in our library biziň ki-taphanamyzda kitap köp; ~ ca-*

me a knock on the door birden gapy kakyldy.

therefore [ˈðeəfɔ:] şonuň üçin, şol sebäpli.

these [ði:z] bular, şular.

thick [θik] galyň; ýogyn; inli; gür; goýy; doly, hyryn-dykin; püre-pür; *a ~ wall galyň diwar; ~ hair gür saç; ~ forest sümme tokaý; ~ soup goýy çorba; ~ head tünt; in the ~ of it jümmüşinde.*

thief [θi:f] ogry.

thin [θin] ýuka; inçe; hor, arrayk; seýrek; ýuwan; gowşak; / horlanmak; inçelmek; seýreklemek; *~ sheet ýuka tagta; ~ excuse gowşak bahana; to have ~ time wagtyňy ýaramaz geçirmek; that is too ~ bu gaty yrga.*

thing [θiŋ] zat; iş, geýim-gejim, gerek-ýarak zatlar, esbaplar; *the best ~ iň gowusy; the first ~ to do ilkinji etmeli zat; how are ~s? işler nähili? to take off one's ~s geýimiňi çykarmak.*

think [θiŋk] oýlanmak, pikirilenmek; pikir etmek; pikir ýöretmek; oýlap tapmak; öýtmek; niýetiň bolmak; *~ a little oýlanyň!; what do you ~ about? siz näme hakda oýlanýarsyňyz? what do you ~ about it? bu barada siziň pikiriniňiz nähili? to ~ hard beýniňe zor salmak.*

thirsty [ˈθɜ:sti] teşne, suwsuz; *I am ~ men suwsaýaryn.*

this [ðis] bu, şu; *~ day şu*

gün; ~ week şu hepde; ~ day week (month, year) laýyk bir hepdeden (aýdan, ýyldan); ~ day last week öten hepdäniň şu günü; ~ morning şu gün ertir; ~ time şu gezek; ~ way bärlik; ~ book şu kitap; like ~ şunuň ýaly.

thorough [ˈθɒrə] doly, kämil; düýpli, esasly, jikme-jik.

those [ðəʊz] olar.

though [ðəʊ] garamazdan, garaman, şeýle-de bolsa; eýsem-de bolsa; ...sa-da / ...se-de; ...anam bolsa / ...enem bolsa; *as ~ göýä (diýersiň); it is worth attempting, ~ we fail eýgertmese-de, synanyşanyňa degýär.*

thought I [θɔ:t] oý, pikir; niýet, maksat; *to be deep in ~ çuňňur pikire batmak; to collect one's ~s pikirini jemlemek; (lost) in ~ pikire çümen.*

thought II [θɔ:t] past we p.p. < think.

thread [θred] sapak, ýüplük; ýüp, bag, tor; sim; hyr; / (iňnä) sapak sapmak; monjuk düzmek; sümülip geçmek; hyr kesmek; *the ~ of the story hekaýanyň özeni; to lose the ~ of näme diýip oturanyňy ýadyňdan çykarmak; to resume (to take up) the ~ (of) söhbeti dowam etdirmek.*

threat [θret] howp, hatar; haýbat; *a ~ of war uruş howpy; there is a ~ of rain ýagys ýagmak gorkusy bar.*

threaten ['θretn] howp salmak; haýbat atmak, gorkuzmak; *to ~ punishment jeza bilen gorkuzmak.*

threw [θru:] past < throw.

throat [θrou] bokurdak, bogaz, damak; wulkanyň agzy; (bir zadyň) inçelýän ýeri; *to clear a ~ bokurdagyňy arçamak; full to the ~ bokurdaga çenli dok; to stick in one's ~ bokurdagyňda tegekle bolmak.*

through [θru:] içinden, üsti bilen, arkaly; boýunça; dowamynda; çenli; sebäpli, netijesinde; parran; doly, tutuş, бүтинleý; başdan-aýaga, boýdan-başa; dogry, göni; *~ the gate derwezedem; ~ this country tutuş ýurt boýunça; I am wet ~ men süllümbaý ezildim; to get ~ içinden geçmek; to look ~ gözden geçirmek; to be ~ (with) bir zady gutarmak; ~ ticket gösgöni bilet; ~ train göni gidýän otly.*

throw [θrou] zyňmak, oklamak, taşlamak; atdan agdarmak, ýykamak;/zyňma, zyňyş; *to ~ oneself topulmak; to ~ stones at smb. birine daş zyňmak; to ~ a glance nazar aýlamak; to ~ light on the matter meseleäni aýdyňlaşdyrmak.*

thrown [θroun] p.p. < throw.

thumb [θʌm] başam barlamak; *under smb.'s ~ biriniň gol (aýak) astynda.*

thunder ['θʌndə] gök gür-rüldisi; güpürdi, gümürdi,

goh, galmagal.

thus [ðʌs] şeýle, şunuň ýaly; sonuň üçin; *~ and ~ şeýle-şeýle; ~ far häzire çenli; ~ much şunça.*

ticket ['tikit] bilet; ýarlyk, tagma; şahadatnama; *a railway ~ demirýol bileti; single ~ bir taraplaýyn bilet; return (round trip) ~ yzyňa gaýtmak üçin bilet.*

tie [tai] baglanyşyk; gatnaşyk; galstuk; daňy, bagjyk; / daň(yl)mak, bagla(n)mak; *~s of friendship dostluk gatnaşyklary; ~ it in a knot düwün ediň.*

tiger ['taigə] gaplaň.

tight [tait] dykyz, syk; gysylan; dartylyp duran; geçirmeýän; gysby, dar, şaplaşyp duran; gysganç; / dartdyrmak; *to sit ~ bek oturmak; water ~ suw geçirmeýän.*

till [til] çenli, deňeç; -ça / -çe; *~ now (then) häzire (şol wagta) çenli; he did not write ~ last week öten hepde çenli ol hat ýazanokdy; wait ~ I come men gelýänçäm, garaşyň.*

time [taim] wagt; möhlet; döwür, zaman; eýýam; gezek; depgin, takt; belli bir wagta degişli; wagt hasabyndan (sagatlaýyn) tölenýän; *all the ~ hemişe; at that ~ şol wagt; at ~s wagtal-wagtal; at no ~ hiç wagt; at the same ~ şol bir wagtyň özünde; before ~ has ir; for a long ~ uzak wagtlap;*

from ~ to ~ *wagtal-wagtal*; in no ~ *derrew, dessine*; in course of ~ *wagtyň geçmegi bilen*; out of ~ *biwagt*; in a short ~ *tizden*; for a short ~ *az wagtlyk*; to make ~ *wagt tapmak*; it is ~ to go *gider wagty boldy*; ~ is up *wagt gutardy*; for the first ~ *birinji gezek*; ~ and again *gaýta-gaýta*; one at a ~ *bir gezekde birini*; next ~ *indiki gezek*; another ~ *başga wagt*; to ask the ~ *sagat sormak*; to be short of ~ *wagtyň az bolmak*; what is the ~? *sagat näçe?*

time-table [ˈtaim, teibl] *rejenama, wagt ýazgysy.*

tin [tin] *galaýy; galaýylan demir, ak ýuka demir; galaýy guty; konserw hokgasy; / galaýy çaymak; konserw etmek.*

tire [ˈtaiə] *tigir demri; tigir rezini.*

tired [ˈtaiəd] *ýadaw, argyn, surnugan; iren, bez bolan; a ~ face ýadaw sypat; to be ~ ýadaw bolmak; I am ~d men ýadadym.*

title [ˈtaɪtl] *sözbaşy, at; dereje, mertebe; a ~ holder çempion.*

to [tu:] *ýöneliş düşüm goşulmalary we "tarap", "sary" sözleri arkaly terjime edilýär; çenli, deňeç; üçin; ~ the door gapa (tarap); ~ the left çepe; from 9 ~ 12 9-dan 12-ä çenli; two steps ~ the door gapydan iki ädimlikde; ten ~ one on minudy kem bir; it's clear ~ me bu*

maňa düşnükli.

tobacco [təˈbækou] *temmäki.*

today, to-day [təˈdei] *bu gün, şu gün, häzir, biziň günlerimizde; şu günki gün; for ~ şu günlükçe; ~'s news şu günki habarlar.*

toe [tou] *ayak barmagy; daraklyk, aýagyň (köwşün) burny; from top to ~ başdan-ayak; to be on one's ~s ayak üstünde bolmak.*

together [təˈgeðə] *bile, bilelikde; bir-biri bilen; yzly-yzyna, üznüksiz; şol bir wagtda; all ~ hemmämiz birlikde; to get ~ ýygnanmak, üýşmek; to join ~ birleşmek; to cooperate ~ hyzmatdaşlyk etmek; ~ with bilen birlikde.*

told [ˈtould] *past we p.p. < tell.*

tomorrow, to-morrow [təˈmɒrou] *ertir; ertirki gün; ertirki; ~ morning ertir irden.*

ton [tʌn] *tonna; köplük, aglaba; long ~, gross ~ uly tonna (1016 kg); metric ~ metrik tonna (1000 kg); short (net) ~ kiçi tonna (907,2 kg).*

tongue [tʌŋ] *dil; gepleýiş usuly; his ~ failed him onuň dili tutuldy; the mother (native) ~ ene dili; he has a ready ~ onuň jogaby nagt; to find one's ~ diliň açylmak; to hold one's ~ diliňi saklamak.*

tonight, to-night [təˈnait] *şu agşam; şu gije.*

too [tu:] juda, has, örän, gaty; şeýle hem, şunuň ýaly-da; ~ *dark gaty garaňky*; *I'll come ~ menem geljek*.

took [tuk] past < take.

tool [tu:l] gural; desga; abzal; enjam; ♠ *a bad workman quarrels with his ~ oýun bilmeýän gyza ýer dar bolar*.

tooth [tu:θ] diş; *to pull a ~ out diş sogurmak*; ♠ *to show one's teeth dişiňi gyjap gürlemek*; ~ *and nail diş-dyrnak bolup*; *to clean one's teeth dişiňi ýuwmak*.

tooth-paste ['tu:θpeistj] diş mäjumy (pastasy).

top [tɒp] çür başy, depesi, iň ýokarsy; ýokary başy; gapak; ýokarky; iň ýokary; iň uly, baş; ~ *quality iň ýokary hil*; ~ *price iň ýokary baha*; ~ *secret aşa gizlin*; ~ *speed iň ýokary tizlik*; *from ~ to bottom ýokardan aşak*; *from ~ to toe başdan aýak*; *on ~ of everything else bularyň üstesine*; *the ~ shelf ýokarky tekje*.

tore [tɔ:] past < tear.

torn [tɔ:n] p.p. < tear.

total [təʊtl] jem; tutuş, doly; ähli; ählumumy; / jemi ni jemlemek; deň bolmak.

touch [tʌtʃ] galtaşmak; ellemek; degmek; täsir etmek; ynjalyksyzlandyrmak, janyňa degmek; öwüşgin bermek; / galtaşma; ýanaşyklyk; gatnaşyk, baglanyşyk; timarlama; ýokundy; öwüşgin; *to ~ smb. birine degmek*; *to ~ upon a sub-*

ject bir meselä degip geçmek; *to be ~ed to tears gözüňe ýaş aýlanmak*; *the soft ~ ýumşaklyk bilen degme*; *soft to the ~ eliňe ýumşak gelme*; *to get in ~ gatnaşyk açmak*.

tour [tuə] sapar, syýahat; gezelenç; işçi çalşygy; nobat, gezek; / syýahat etmek, ýolagçy bolmak; aýlanyp görmek; *to make a ~ of the world dünýäni aýlanyp çykamak*; *a foreign ~ daşary ýurt syýahaty*.

tourist ['tuərist] turist, syýahatçy, jahankeşde; *a ~ agency syýahatçylyk edarasy*.

towards [tə'wɔ:dz] -a/-e; -na /-ne; tarap; üçin, niýet (maksat) bilen; *the windows look ~ the sea penjireler deňze bakyp dur*; ~ *morning (evening) ertire (ağşama) golaý*.

tower ['tauə] diň; minara; daýanç, paýa; *a ~ of strength ygtybarly daýanç*.

town [taun] kiçi şäher; şäherçe; şäherliler; *out of ~ obada*; *saparda*; ~ *house şäher öýi*; ~ *water şäheriň agyz suwy*.

toy [tɔi] oýnawaç, oýunjak, jäjek, oýun, güýmenje; *a ~ car oýnawaç maşyn*; *to make a ~ of smth. bir zada güýmenmek*; *to play with ~ oýunjak oýnamak*.

track [træk] yz; aýak yzy; ýoda; demirýol; lyža ýoly, ylgaw ýoly; ýeňil atletika; / yzarlamak, aňtamak; yz galdyrmak; ýol goýmak; ugur kesgitlemek; *to keep ~ of yzarla-*

mak; off the ~ azaşan, ýoluny urduran; to leave the ~ ýoldan çykmak.

trade [treid] iş, senet, kär, hünär; söwda; / söwda etmek, satmak; peýda görmek; *the ~ of war harby hünär; (domestic) ~ içerki söwda; foreign (over-sea) ~ daşary söwda; fair ~ iki tarapa bähbitli söwda; ~(s) committee kârdeşler arkalaşygy.*

trade union ['treid'ju:njən] kârdeşler arkalaşygy.

traffic ['træfik] (ýol) hereketi; gatnaw; ulag; söwda; *arterial ~ esasy köçe gatnawy; heavy ~ agyr gatnaw; ~ jam ulag dykyny; a ~ rule köçe hereketleri düzgüni.*

train I [trein] otly; gelnalyjy; gölegçiler; kerwen; düzümlük, zynjyr; guýruk; dişli hereket geçiriji; netije; *a fast ~ tiz gidýän otly; to go by ~ otly bilen gitmek; to take a ~ otlamünmek; mixed ~ ýolagçy-ýük otlusy; goods ~ ýük otlusy; to lose one's ~ otlam gijä galmak; to make (to catch, to nick) the ~ otlam ýetişmek; in the ~ netijede; in its ~ netijesinde.*

train II [trein] terbiýelemek, türgenleş(dir)mek; okatmak, ata baş öwretmek, ite "döl öwretmek".

translate [træns'leit] terjime etmek; teswirlemek; amala aşyrmak; alyp eşitdirmek; *to ~ from English into Turkmen*

inlis dilinden türkmen diline terjime etmek; to ~ promises into actions beren sözüni ýerine ýetirmek.

transparent [træns'pæərənt] dury, aňyrsy görünýän; düşnükli; aýdyň; mese-mälim; gönümel, dogruçyl.

trap [træp] duzak; tor; gapan; / duzak (tor, gapan) gurmak; duzak (tor, gapan) bilen tutmak; tora (duzaga) düşürmek; / *to set a ~ duzak gurmak; to fall into a ~ duzaga düşmek.*

travel ['trævl] ýolagçylyk (syýahat) etmek; ýöremek, ýol aşmak; ýaýramak; aýlanyp söwda etmek; / ýolagçylyk, syýahat; jahankeşdelik; *to ~ all over the country bütün ýurdy aýlanyp çykmak; I like ~ing by car men maşynly syýahat etmegi halaýaryn.*

treat [tri:t] darasmak, çemeleşmek; garamak; (işläp) bejermek; teswirlemek, düşündiriş bermek; hödür etmek; *to stand ~ hödür etmek; he ~ed my words as a joke ol meniň sözlerimi oýna öwürdi; to ~ an illness kesel bejermek.*

treatment ['tri:tmənt] çemeleşme; darasma; garama; işläp bejerme; kesel bejerme, syrkaýa seretme; *a new ~ for an old illness köne keseliň täze bejergisi; to take ~s bejergi almak; manipulation ~ bejergi amallary.*

tree [tri:] agaç, daragt; şe-jere; sütün, paýa; ok; *in a ~ agaçda; the ~ of knowledge bilim daragty.*

tremble [ˈtrembl] titremek, sandyramak, galpyldamak, gal-dyramak, gagsamak; pasyrda-mak, parlamak; *all in (on, of) a ~ titir-titir edip; to ~ for one's life janyňdan gorkmak; to ~ with anger gahardan titremek.*

tribe [traib] tire, taýpa, urug; arka, nesil; maşgala.

trick [trik] al, hile, mekir-lik, ýeserlik, aldaw; emel; oýun, degişme; garagolluk; hokga; / aldamak, oýnamak; *by ~ aldaw bilen; to play smb. a ~ birini oýnamak; a dirty ~ haýýnlyk; shabby ~s nejis oýunlar.*

trip [trip] syýahat; sapar, ýolagçylyk, gezelenç; büdreme; säwlik, hata, ýalňyşlyk; badak; ilgiç, gulp, kilt; agdarýan gur-luş; *a business ~ iş sapary; round ~ gidip-gelme; to ~ up ba-dak salmak.*

tropical [ˈtrɒpikəl] tropi-ki; gyzgyn, hyjuwly.

trouble [ˈtrʌbl] alada, bira-hatlyk, howsala, tolgunma; kyn-çylyk; betbagtçylyk, gaýgy, gam, gussa; syrkawlyk; / alada etmek, alada goýmak, birahatlanmak, birahat etmek, howsala düş-mek (salmak); horlamak, ezýet bermek; *he never ~s about it ol asla munuň aladasyny edenok; may I ~ you to shut the door?*

gapyny ýapaýyň-da; may I ~ you for the salt? maňa duzy geçiräýiň-dä; to get into ~ bela uçramak; what's the ~? näme boldy? to take the ~ aladasyny etmek, zähmet çekmek; the heart ~ ýürek keseli.

trousers [trauzəz] jalbar, balak.

true [tru:] dogry, çyn; ha-kyky; asyl, has; wepaly, ber-len, sadyk; *it is ~ bu – dogry; it is not ~ bu dogry däl; to come ~ amala aşmak; a ~ friend ha-kyky dost.*

trunk [ˈtrʌŋk] göwre; uly ýol; ýol sandygy, çemodan; holtum; wentilýasiya ýoly; baş arteriýa; *to live in one's ~s gö-çüp-gonup ýörmek.*

trust [ˈtrʌst] ynam, ynanç; jogapkärçilik; umyt; karz; ho-wandarlyk, hossarlyk; trest; / ynanmak, ygtybar etmek; bil baglamak; umyt etmek; karz bermek; *to have (to put, to re-pose) ~ in ynamyň bolmak; to hold in ~ ygtybarly saklamak; a man not to be ~ed ygtybarsyz adam; to ~ smb. with smth., to ~ smth. to smb. birine bir zady ynanmak.*

truth [ˈtru:θ] hakykat; dog-rulyk, çynlyk; takyklyk; *to tell the ~ hakykaty aýtmak; haky-na seredeniňde; the home (bit-ter) ~ aýy hakykat; the ~s of science ylmy hakykat.*

try [traɪ] barlamak, synamak, synagdan geçirmek, synap görmek; tejribe geçirmek; synanyşmak; çalyşmak, jan etmek; sud etmek; ýadatmak; horlamak; arassalamak; ýag eretmek; ýylmamak; *to ~ one's fortune bagtyňy synap görmek; to ~ one's best eliňden gelenini etmek; do ~ to come gaýrat edip geliň; to ~ for bir zat ugrunda çalyşmak; to ~ hard köp tagalla etmek; to ~ on geýip görmek.*

tube [tju:b] turba(jyk); týubik; metro, tunnel; tigriň içkisi; elektron lampası.

tune [tju:n] owaz, labyz, saz; heň; äheň, ses; / düzmek; laýyklaşdyrmak; ýaňlanmak; saz çalmak, aýdym aýtmak; *to sing in ~ heňine aýtmak; the piano is in (out of) ~ pianino düzük (bozuk); ♦ to be out of ~ (with) bir zada çapraz gelmek.*

turn [tə:n] aýlaw; öwürüm; özgeriş; nobat; hyzmat; aýlaň-çaýlaň; ukyp; hüý-häsiýet; usul, tär; / aýla(n)mak, pyrla(n)mak; öwürmek, öwürülmek; agdar(yl)mak; agynamak; togalanmak, aşyr atmak; çöwürmek; nobatlaşmak; üýtge(t)-mek; bolmak, öwürülmek, dönmek; *to ~ on açmak, işletmek; to ~ off söndürmek; to ~ out kowmak, goýbermek; he ~ed*

out to be a doctor ol lukman bolup çykdy (eken); to ~ right saga öwürmek; to ~ left çepe öwürmek; to ~ pale ýüzüň agarmak; to ~ away from smb. birinden ýüz öwürmek; to ~ a corner burça öwürülmek; to ~ up birden peýda bolmak; in one's ~ nobatyňda.

twice [twais] iki gezek; iki esse; *~ two is four iki ikiň dört bolýar; ~ as good iki esse gowy; ~ as much iki esse köp; ♦ to think ~ (before, doing smth.) ýedi ölçäp, bir kesmek.*

twist [twist] egrem, aýlaw, öwürüm; towlama; tow berme, işme; twist tansy; / towlamak, tow bermek, iş(il)mek, бүkdür(il)mek; çyrmaşmak; sykmak, aýlamak, pyrlamak; towlamak; öwürmek; öwürülmek; gysartmak; *to ~ off towlap açmak; to ~ up dolamak.*

type [taip] görnüş, topar, hil; nusga, ülni; alamat, nyşan; maşynda ýa kompýuterde ýazmak; *~ page ýygym sahypasy, true to ~ tipik; häsiýetli; blood ~ gan topary; to ~ a word bir sözi çap etmek; ~setter harp ýygnaýjy.*

typewriter [ˈtaip,raitə] hat ýazýan maşyn, çap enjamy.

typical [ˈtipikəl] tipik, mahsus.

tyre [ˈtaiə] tigiriň gursawy; tigiriň daşy.

ugly [ˈʌɡli] bedroý, betnyşan, betgelsik, görmeksiz; ýigrenji, nejis, ýakymсыз; *an ~ look ýakymсыз nazar.*

uncle [ˈʌŋkl] aga, daýy.

under [ˈʌndə] aşak, ast; -da /-de; -a/-e, -na/-ne; laýyklykda, görä, pes, az, kem; ~ *the table stoluň aşagynda*; ~ *the agreement ylalaşyk esasynda*; ~ *the condition şertde*; *the question is ~ consideration (discussion) mesele ara alnyp maslahatlaşylýar*; *the road is ~ repair ýoly bejerýärler*; ~ *arms ýaragly*; ~ *ground metro.*

understand [ˌʌndəˈstænd] (understood) düşünmek; *I don't quite ~ you men size kän bir düşüniş baramok.*

understood [ˌʌndəˈstu:d] past we p.p. < understand.

undid [ˌʌnˈdid] past < undo.

undo [ˌʌnˈdu:] ýok etmek; açmak, çözmek; sökmek; bozmak.

undone [ˌʌnˈdʌn] p.p. < undo; / edilmedik; gutarylmadyk; zaýalanan, sandan çykarylan.

uniform [ˈju:nifo:m] forma, ýörite geým; / birmeňzeş; deň; / forma geýdirmek; *in dress ~ baýramçylyk lybasynda.*

union [ˈju:njən] birlik, bileleşik; birleşme; agzybirlik, jebislik; *Trade Union kärdeşler arkalaşygy.*

unit [ˈju:nit] birlik; ölçeg birligi; bileleşik; bölüm; har-

by bölüm; ast bölüm.

unite [juˈnaɪt] birleş(di)r-mek, birik(dir)mek.

United Nations [juˈnaɪtɪd ˈneɪʃənz] Birleşen Milletler Guramasy.

universe [ˈju:nivə:s] älem, jahan, dünýä.

university [ˌju:niˈvə:siti] uniwersitet; *a ~ student uniwersitet talyby.*

until [ʌnˈtɪl] çenli, deňeç; ~ *now häzire çenli*; ~ *he comes ol (gelýänçä) gelmänkä.*

up [ʌp] ýokary, ýokarda, ýokaryk; gala; *high ~ the air al-asmanda*; (*right*) ~ *çenli*; *to eat ~ iýmek*; *to tear ~ ýyrtmak*; *to be ~ oýa bolmak*; *what is ~ näme bolýar?* *to come ~ ýanyna gelmek*; *time is ~ wagt gutardy.*

upper [ˈʌpə] ýokar(da)ky; üstdäki; *the ~ lip ýokarky dok.*

upright [ˈʌpˈraɪt] dik, göni; kert; / [ˈʌpraɪt] direg, daýanç; sütün; / dogruçyl.

upset [ʌpˈset] agdar(yl)-mak, düňder(il)mek; keýpini bozmak, gynandyrmak; bozmak; *the car ~ maşyn agdaryldy*; *to get ~ keýpiň bozulmak*; *to ~ smb.'s plans biriniň niýetini puja çykarmak.*

upside-down [ˈʌpsaɪdˈdaʊn] başaşak(lygyna); agdar-düňder, bulam-bujar.

upstairs [ˈʌpstɛəz] (baş-gançak bilen) ýokarlygyna,

ýokaryk; ýokarda, ýokarky
gatda; *to go ~ basgançak bilen*
ýokaryk çykamak; to live ~
ýokarky gatda ýaşamak.

urge [ə:ɖʒ] mejbur etmek,
gyssamak, zor etmek, itermek;
höweslendirmek; ruhlandyrmak;
küşgürmek; öjükdmek; / iter-
gi, höweslendirme; ymtylyş.

urgent [ˈə:ɖʒənt] gyssagly,
wajyp; gaty zerur, möhüm; tu-
tanýerli, erjel.

use [ju:z] ulanmak, peýda-
lanmak; / [ju:s] ulan(yl)ys, ulan-
ma, peýdalanma; peýda, haýyr,
bähbit; *to ~ new words täze söz-*
leri ulanmak; what ~ of it?
mundan näme peýda bar? to

get ~d öwrenişmek, endik etmek;
he ~d to ask me a lot of ques-
tions käwagtlar ol maňa dyn-
man sorag bererdi; we ~d to go
school together biz mekdepde
bile okapdyk.

useful [ˈju:sful] peýdaly,
ýaramly; *~ advice peýdaly mas-*
lahat; it's ~ bu – peýdaly.

useless [ˈju:slis] peýdasyz;
ýaramsyz; *to be ~ to smb. birine*
peýdaň degmezlik.

usual [ˈju:zuəl] adaty; *as ~*
hemişeki ýaly; earlier than ~
adatkadydan irräk; the ~ ada-
ty zat.

usually [ˈju:zuəli] adatça,
endik boýunça.

V

valley [ˈvæli] jülge; düz-
lük.

valuable [ˈvæljuəbl] gym-
matbahaly; gymmatly; gym-
mat; peýdaly; *a ~ picture gym-*
matbahaly surat; he gave me ~
information ol maňa gymmat-
ly maglumat berdi.

value [ˈvælju:] baha, nyrh,
gymmat; ähmiýet; ululyk; /
baha bermek, baha (nyrh) kes-
mek, bahalamak; gadyryny bil-
mek, gymmatly tutmak; hor-
mat goýmak; *of no ~ gymmaty*
ýok; surplus ~ goşmaça gym-
mat; exchange ~ çalyşma nyr-
hy; market ~ bazar bahasy.

variety [vəˈraɪəti] üýtgeşik-
lik, dürli-dürlülük; köptarap-
lylyk; birnäçe, ençeme, birgi-
den; görnüş, hil; başga görnüş,
üýtgeşik görnüş; *I was struck*
by the ~ of his attainments men
onuň hemme taraplaýyn zehi-
nine haýran galdym; for a ~ of
reasons birgiden sebäbe görä.

various [ˈvɛəriəs] üýtge-
şik, (her) dürli; *there are ~ rea-*
sons for believing so şeýle pikir
etmäge birgiden sebäp bar.

vary [ˈvɛəri] üýtge(t)mek,
özger(t)mek; tapawut etmek;
çapraz gelmek; dürli-dürli etmek;
to ~ directly (inversely) dogry

(ters) *gatnaşykda üýtgemek; opinions ~ on this point bu meselede pikirler çapraz gelýär.*

vegetable ['vedʒitəbl] gök önüm, gök ekin, gök;/ösümlük; gökli; *green ~s gök önümler; ~ oil ösümlük ýagy; ~ life höwes-siz durmuş; to cook ~s gök önüm bişirmek; ~ dish gökli nahar; a ~ meal gök önümlü iýmit.*

vehicle ['vi:ikl] ulag, awtomobil, araba.

verb [və:b] işlik.

very ['veri] örän, gaty, iňňän; hakyky, çyn; tüýs; ~ *good örän gowy; ~ much örän, iňňän; ~ much interested gaty gyzyklanýan; I like it ~ much men ony gaty gowy görýärim; ~ well örän gowy; the ~ same hut şol; the ~ truth tüýs hakykat; this ~ day hut şu gün; the ~ man I want tüýs maňa gerek adam.*

victory ['viktəri] ýeňiş; *to gain (to win) a ~ ýeňiş gazanmak.*

view [vju:] görnüş; gözýetim; pikir, garaýyş; syn; / gözden geçirmek; synlamak; *in ~ of gözýetimde; to have (to keep) in ~ gözden sypdyrmazlyk; in my ~ meniň pikirimçe; with the ~ of, with a ~ to niýet (maksat) bilen; on ~ tomaşa goýlan; point of ~ nukdaýnazar.*

village ['vilibɜʒ] oba; oba ilaty, obalylar.

violence ['vaiələns] zor-

luk, sütem; güýç, kuwwat, ga-har-gazap; okgunlylyk, çak-ganlyk; *to do ~ to zorluk etmek.*

violent ['vaiələnt] zorlukly, zorluk bilen; güýçli, joşgunly, gazaply, aýylganç, elhenç; hyjuwly, göçgünli; ýoýlan, nädogry; ~ *efforts gaýduwsyz ta-gallalar; ~ pain elhenç agyry; ~ heat aýylganç yssy; ~ yellow parlak sary; ~ contrast güýçli gapma-garşylyk; ~ speech joşgunly sözlenen söz.*

visit ['vizit] sapar; görme-görüş; myhmançylyk; / görmäge barmak; sapara gitmek; myhman barmak; *a business ~ iş sapary; to be on a ~ saparda bolmak; to pay (to make) a ~ to smb. birini görmäge barmak; to ~ with smb. biriniň myhma-ny bolmak.*

voice [vois] ses; pikir; de-reje; *in a loud ~ gaty ses bilen; to raise one's ~ sesiňi gataltmak; with one ~ biragyzdan.*

vote [vout] ses; ses berme; sese goýma; wotum; karar; / ses bermek; karar etmek; *to cast a ~ ses bermek; to put to the ~ sese goýmak; to count the ~s sesleri sanamak.*

vowel ['vauəl] çekimli ses.

voyage ['voidʒ] deňiz syýahaty; uçup geçme;/gämili syýahat etmek; uçarly gitmek; *to go on a ~ (gämili) syýahata ugramak; to make a ~ (gämili) syýahat etmek.*

wage I [weidʒ] aýlyk haky; jeza, hak, almyt; *living ~ ölmez-ödi ýaşamaga ýetjek aýlyk haky; ~ scale aýlyk ha-ky pellesi; ~ labour hakyna tutma zähmet; a rise in the ~s aýlyk hakynyň köpelmegi, his ~s are high onuň aýlygy köp.*

wage II [weidʒ] uruş alyp barmak; göreşmek; *to ~ struggle against smb. birine garşy göreş alyp barmak.*

waist [weist] bil.

waistcoat [ˈweiskout] ýeňsiz gursakça.

wait [weit] garaşma(k); nahar getirmek; hyzmat etmek; hemra bolmak; / buky, intizarlyk; *~ a moment bir dem garaşyň; to ~ for a long time köp garaşmak; to ~ for smb. birine garaşmak.*

waiter [ˈweitə] ofisiant; garaşýan.

wake [weik] oýanmak; oýarmak; şöwür çekmek; özüňe gelmek; *to ~ the memories of the past öten hatyralary oýarmak; to ~ up smb. birini oýarmak; to ~ up early in the morning ir turmak.*

walk [wɔ:k] ýöremek; pyýadalamak; aýlanyp çykmak; gezdirmek, ýöretmek; gezim (gezelenç) etdirmek; / ýöreyiş; ädim; gezim, gezelenç; aralyk; *a mile's ~ from -dan/-den bir mil*

uzaklykda; to go for a ~ gezmelemek; to take a ~ gezim etmek; to go ~s with children çagalary gezmäge alyp çykmak; to ~ all the way ýoly pyýada geçmek; ten minutes ~ pyýada on minutlyk ýol; can the baby ~ ýet? çaga ýöräp bilýärmä?

wall [wɔ:l] diwar, haýat; päsgelçilik, böwet; berkitme; *behind the ~ diwaryň arkasynda.*

wander [ˈwɒndə] aýlanyp ýörmek; entemek, selpemek; ykmak; agyp-dönmek; azaşmak; ýoluňy urdurmak; *to ~ out of one's way ýoldan çykmak, azaşmak; to ~ from the point gürrüňiň özeninden daşlaşmak.*

want [wɒnt] islemek; mätäç bolmak; gyt bolmak; / ýetmez(çilik), gytlyk; zerurlyk, mätäçlik; talap, isleg; höwes; *the book ~s two pages at the end kitabyň ahyrynda iki sahypa ýetenok; the house ~s repair öý bejergä mätäç; you ~ to see a doctor siz lukmana görünmeli; for ~ of smth. bir zat ýetmezçiligi zerarly; to be in ~ of smth. bir zada mätäç bolmak.*

war [wɔ:] uruş; harby; ciwil ~ raýatlyk urşy; cold ~ sowuk uruş; ideological ~ ideologija urşy; *in the ~ uruş ýyl-*

lary; at ~ uruş ýagdaýynda; to declare ~ on smb. birine uruş ygylan etmek; council of ~ harby geňeş; the Great W., World W. I Birinji Jahan Urşy; World W. II Ikinji Jahan Urşy.

warm [wɔ:m] maýyl; ýyly; yssy; gyzgyn, ýürekden; gany gyzgyn; hyjuwly; / gyz(dy)-mak, ýylanmak, ýylatmak; höweslenmek, ruhlanmak; *I am ~ men üşämok; to keep the water ~ suwy ýyly saklamak; to get ~ ýylanmak, gyzmak.*

warmth [wɔ:mθ] ýyly(lyk); ýürekdeşlik; gyzgynlyk; gaharjaňlyk; *the ~ of the fire oduň ýylysy.*

warn [wɔ:n] duýdurmak, dyýduryş bermek; habardar etmek.

warning [ˈwɔ:nɪŋ] duýduryş; habardarlyk; alamat, nyşana; *to give a ~ duýduryş bermek; it must be a ~ to you goý, bu siziň üçin duýduryş bolsun.*

wash [wɔʃ] ýuw(un)mak; ýuwup aýyrmak; / ýuwuş; kir ýuwma; ýuwundy; *to have a ~ ýuwunmak; to give a ~ ýuwundyrmak; to ~ smb. birini ýuwundyrmak; to ~ one's hands el ýuwmak; ♠ to ~ one's dirty linen at home aýbyňy ýaşyrmak; to ~ one's dirty linen in public öz aýbyňy özüň açmak;*

waste [weist] sowurmak, bisarpa tutmak; zaýalamak,

ysgynyny almak; tozdurmak; guramak, solmak; gutarmak; / ýitgi; zyýan, isrip; taşlandy, galyndy; ~ effort biderek ta-gallalar; ~ products galyndylar; ~ paper taşlandy kagyzlar; ~ steam ulanylan bug; to ~ words sözüňi zaýalamak; ~ of time wagt ýitirme.

watch I [wɒtʃ] synlamak; yzarlamak, gözegçilik etmek; garawullamak; goramak, saklamak; garaşmak; / garawul, sakçy; gorag; to ~ for garaşyp durmak; to ~ TV telewizora serretmek; *night ~ gijeki garawul; to ~ one's step basjak ýeriňi bilmek.*

watch II [wɒtʃ] goşar sagady; *by my ~ meniň sagadymda; my ~ is ten minutes slow and his ~ is right meniň sagadym on minut yza galýar, onuň sagady dogry işleýär.*

water [ˈwɔ:tə] suw; nem, yzgar; der; peşew; howdan; / öllemek; suwarmak, suwlamak; suwa ýakmak; suw dolmak; suw goşmak; ýuwmarlamak; ýaşarmak; derlemek; *cold ~ so-wuk suw; hot ~ gyzgyn suw; to make ~ peşew etmek; bitter / brachish ~ ajy suw; fresh ~ süýji suw; heavy ~ agyr suw; running ~ akar suw; to turn off the ~ suwy ýapmak; there is little ~ left suw az galypdyr.*

wave [weiv] tolkun; yrgyldy; salgama, galgatma, el ýşa-

raty; buýra; / galgamak, pasyrdamak; ygşyldamak; hallan atmak; buýralanmak; salgamak, galgatmak; el bulamak; a ~ of enthusiasm galkynyş tolkuny; ~ mechanics tolkun mehanikasy; to ~ in farewell, to ~ farewell el salgap hoşlaşmak.

way [wei] ýol; ugur; aralyk, uzaklyk; usul, tär; half the ~ ýoluň ýarsy; to ask the ~ ýol soramak; to give the ~ ýol bermek; to take one's ~ ýola düşmek; to lead the ~ öňe düşmek; to lose one's ~ azaşmak; on the ~ ýolda; to stand (be) in the ~ biriniň ýolunda durmak, päsgel bermek; by the ~ ýogsada; make ~ for smb., smth birine (bir zada) ýol bermek; to make one's ~ ýol arçamak; the only ~ ýeke-täk ýoly; the best ~ iň gowy ýoly; the other ~ başgaça; to find a ~ out çykalga tapmak.

weak [wi:k] gowşak; ysgynsyz, gowuşgynsyz; ejiz; a ~ heart ejiz ýürek; ~ point, ~ spot gowşak tarap; ~ refusal gowşak garşylyk.

wealth [welθ] baýlyk; boluk; the ~ baýlar, barlylar.

weapon [ˈwepən] ýarag; serişde; ~ of mass destruction köpçülikleýin gyrys serişdesi.

wear [weə] geýmek; dakmak; geýdirmek; / geým; könelme; to ~ glasses äýnek dakmak; to ~ out geýip ýyrtmak; to ~ well uzak geýdirmek;

men's ~ erkek geýimi; working ~ iş geýimi.

weather [ˈweðə] howa; bad ~ ýaramaz howa; good ~ gowy howa; ~ conditions howa şertleri; ~ report howa maglumaty; what a fine ~ today bu gün howa nähili ajaýyp!; in the ~ açyk howada; to keep one's ~ eye open hüşgär bolmak; ~ per mittig howa gowy bolsa.

weave [wi:v] dokamak; örmek; toslamak; sepleş(dir)mek; halan atmak.

wedding [ˈwediŋ] toý; the ~ ring nika ýüzügi; the ~ day toý günü.

week [wi:k] hepde; in a ~ bir hepdeden; he came back Saturday ~ altynjy gün onuň gelenine bir hepde bolýar (boldy); ~end hepdäniň ahyry; this ~ şu hepdede; a ~ ago bir hepde mundan öň; twice a ~ hepdede iki gezek; what day of the ~ is it today? şu gün näçenji gün?

weekly [ˈwi:kli] hepdede bir, her hepde; hepdelik; hepdelik gazet.

weigh [wei] çekmek, agramyny ölçemek; saldarlamak, ölçermek; agramyň bolmak; abraýyň bolmak; to ~ the advantages and disadvantages ähli peýdaňy-zyýanyňy ölçermek; to ~ ones words aýdýan sözüňi saldarlap görmek; how much do you ~? agramyňyz näçe?; to ~ down agyr gelmek; ezýet bermek.

weight [weit] agram; agyrlyk, ýük; abraý; güýç; terezi daşy, çeküw daşy; goterme daşy; *to put on ~ semremek; men of ~ abraýly adamlar; an argument of great ~ saldamly delil; ~ lifting daş göterme; Weights and Measures Department ölçeg we agyrlyk edarasy; what is your ~ agramyňyz näçe?*

welcome ['welkəm] "hoş geldiň!" diýmek, salam bermek; gyzgyn garşy almak; / gyzgyn garşylama; / islegli, ýakymly, hoş; *you are ~! hoş geldiňiz!; to give a warm ~ gyzgyn garşy almak; (you are) ~ "thank you!" sözüne jogap; to make smb. ~ birini gyzgyn garşy almak.*

well I [wel] gowy, sagat; akyly-başly; paýhasly; doly; bütünleý, tutuş; örän, has; *I am ~ janyň sag; very ~ örän gowy; ~ done! gaty gowy; to be have ~ özüňi gowy alyp bermek; as ~ üstesine; sonuň ýaly-da; as ~ as şeýle hem; ♠ ~ begun is half done ýagşy niýet ýarym döwlet; ~, what next? hawa, onsoň näme?*

well II [wel] çeşme, gözbaş; guýy,

went [went] past < go.

west [west] günbatar; günbatara; *~ country ýurduň günbatar bölegi.*

western [westən] günbatar, günbatara degişli; günbatarly.

wet [wet] öl, yzgarly, nemli; ýagynly, çygly; suwuk; / ölleme, çyglandyrmak, nemlendirmek; *~ to the skin (through), süllümbaý ezilen; to talk ~ biderek samahyllamak; to get ~ ezilmek.*

what [wət] näme?, nähili?, näçe?; *~ is it? bu näme?; ~ is he? ol näme bolup işleýär; ~ about ...? ... näme?; what's his name? onuň ady näme?; ~ for? näme üçin?; ~ if...? ...sa /...se näme?; ~ next? soň näme; ~ of it? bolanda näme?; he gave her ~ he had ol barja zadyny gyza berdi; I know ~ to do men näme etmelidigini bilýärin; ~ an interesting book it is! nähili gyzkly kitap!; ~ a pity it is! nähili gynançly!; ~ time is it? ~ is the time? sagat näçe?; ~ is the matter? näme bolýar?*

whatever [wət'evə] her näme; islendik zat; *I am right ~ you think sen her näme pikir etseň-de, meniňki dogry; is there any hope ~? heý, umyt barmy?; ~ happens her näme bolsa-da.*

wheat [wi:t] bugdaý; winter ~ güýzlük bugdaý; summer ~ ýazlyk bugdaý.

wheel [wi:l] tigr, çarh; welosiped; / tigrlemek, sürmek; welosiped sürmek; *the ~s of state döwlet çarhy; to go on ~s gülala-güllük bolmak; to put a spoke into smb.'s ~s biriniň önünde böwet bolmak.*

when [wen] haçan?; ha-
çan-da; ... wagty; ...ka/...kä;
come ~ you like islän wagtyňyz
geliň; during the time ~ you
were away siz ýokkaňyz; I
don't know ~ she will come
onuň haçan geljegini bilemok; ~
speaking gürläp durka; till ~
can you stay? haçana çenli ga-
lyp bilýärsiňiz?

whenever [wen'evə] ha-
çan?; / her sapar ...da /...de;
haçan ...sa / ...se; come ~ you
can haçan gelip bilseňiz, geliň;
~ will you learn? sen haçan ýat
tutjak? I am at home ~ he arri-
ves haçan gelse-de, men – öýde.

where [wəə] nire, nirä, ni-
rede, nireden?;/ol ýere; ... ýeri-
ne; / wakanyň bolup geçen ýeri;
the place ~ we lived biziň ýaşan
ýerimiz; ~ from? nireden?; ~ do
you come from? siz nireli?; ~ to
nirä?; ~ did you put my bag?
meniň sumkamy nirede goýduň?

whether ['wədə] -my?/-mi?;
/ ikiden biri; I don't know ~ he
is here men onuň şu ýerdedi-
gini, däldigini bilemok; ask
him ~ he will come ondan gelje-
gini-gelmejegini soraň.

which [wiʃ] haýsy? haýsy
biri?; ~ of these books bu kitap-
laryň haýsy biri? ~ of you?
haýsy biriňiz? ~ of us haýsy bi-
rimiz? ~ of them? haýsy biri? ~
way? haýsy tarapa?; the book ~
you gave me siziň maňa beren
kitabýňyz.

whichever [wiʃ'evə] islen-
dik, haýsam bolsa; take the
book ~ you like halan kitaby-
ňyzy alyň.

while [wail] wagt, pursat,
wagt aralygy;/-ka/-kä, -ça/-çe;
... garamazdan, ...sa/...se;
after a ~ biraz wagtdan; a long
~ uzak wagtlap; a short ~ der-
rew; for a ~ wagtlayynça; in a ~
tizden; once in a ~ wagtal-wag-
tal; do it ~ I am away muny
men ýokkam et.

whip [wip] gamçy, çygar
çybyk; / gamçylamak, saýgyla-
mak; gyssamak; ýazgarmak;
(gaýmagy) bulap köpürjiklet-
mek.

whisper ['wispə] çawuş, py-
şyrdy; myş-myş, gybat; şygyr-
dy, ygşyldy, çygşyldy; / py-
şyrdap gürleşmek, çawuş çak-
mak; ýuwaşlyk bilen duýdur-
mak; şygýrdamak, ygşyldamak,
çybşyldamak; to speak in a ~
pyşyrdap gürlemek; to give the
~ duýdurmak; it is ~ed gep-
-gürrüň bar.

whistle ['wisl] sykylyk; jür-
rüldi; jürlewük; / sygyrmak,
sykylyk atmak; jürletmek; sy-
kylyklap, saz çalmak.

white [wait] ak; reňksiz,
soluk, öçük; çal, kümüşreňk;
dury; arassa, päk, tämiz; aklyk;
to turn ~ reňkiň öçmek; ~ lie
mukaddes ýalan; ~ man arassa
adam; ~ light gündizlik ýag-
tysy; ~ night ukusyz gije.

who [hu:] kim? (*yöneliş we yeñiş düşümde whom*); ~ is there? kim bar?; *whom did you see? kimi gördünüz?; the man who came here şu yere gelen adam; to know ~ is ~ kimiñ-kimdigini bilmek; ♠ ~ breaks pays eli bilen eden egni bilen çeker.*

whoever [hu:'evə] (*yöneliş we yeñiş düşümde whomever*) kimdir biri, kimem bolsa, biri; haýsam bolsa, biri.

whole [hou] ähli, bütün, tutuş; sag-salamat; *on (upon) the ~ umuman; a ~ hour tutuş bir sagat; the ~ world bütün dünýä; ~ number bütün san; three ~ days tutuş üç günläp; with one's ~ heart bütün durkuñ bilen.*

whose [hu:z] kimiñ?

why [wai] näme üçin? nä sebäpden?; / sebäp, delil; ~ so? näme üçin (*beýle*)? *I don't know ~ they are late men olaryñ näme üçin gijä galýandygyny bilemok.*

wicked ['wikid] gaharly, hyrsyz, yzgytsyz; bet, pis, ýaramaz, ahlaksyz, bozuk, azgyn; ýigrenji, nejis; *a ~ look ýakym-syz nazar; the ~s näletkerdeler; the ~ one şeytan.*

wide [waid] giň; inli; ümmülmez; giňişleýin; *two metres ~ ini iki metr; the ~ world bütün dünýä; ~ knowledge giňişleýin bilim; ~ open giňden açyk.*

widespread ['waidspred]

giňden ýaýran.

width [widθ] giň, giňlik; gerim.

wife [waif] aýal; *to take to ~ öýlenmek; old wives' tales heleý gürrüñleri.*

wild [waild] ýabany; ürkek, tez; tarp; joşgunly, göç-günli, harasatly; aýylganç, elhenç; gapzply; ~ *beast ýabany haýwan; it drives me ~ bu meni däli edýär; ~ with joy şat-lykdan özüni bilmeýän; ~ guesses esas-syz pikirler.*

will I [wil] erk, yrada; erkiñ güýji, erjellik; isleg, arzuw; wesýetnama; / erjellik etmek, tutanýerlilik görkezmek; wesýet etmek; *the ~ to live ýaşayşa bolan höwes; against one's ~ öz islegiñe garşy; at ~ islege görä; with a ~ höwes bilen; to ~ oneself to fall asleep özüñi uklamaga mejbur etmek.*

will II [wil] geljek zamany ýasaýan kömekçi işlik: *he ~ come at two o'clock ol sagat ikide geler; (kähalatda terjime edilmeýär): boys ~ be boys oglan oglan bolýar; (niýet, aýgytlylyk, wada, çaklama, haýys aňladýan modal işlik): I ~ let you know men hökman habar bererin: You ~ be mr. Brown? Siz mr. Braun bolmaly? ~ you close the door, please gapyny ýapsaňyzla! shut the window, ~ you? gaýrat edip, penjiräni ýapyň! won't you sit down otursaňyzla!*

willing [ˈwiliŋ] meýilli, meýletin; yhlasly; häzir, taýyn; höwesli, islegli; *to be ~ to do smth.* bir zady etmäge meýilli bolmak.

win [win] (won) utmak, ýeňmek, üstünlik gazanmak, ýeňiş gazanmak; ýetmek; gazanmak; / utuş; ýeňiş; *to ~ consent* razylyk almak; *to ~ one's way* ýol gazanmak; *to ~ respect* hormat gazanmak.

wind I [wind] ýel; şemal; howa akymy; ys, ruh; / ýelejiretmek; ýele guratmak; *a cutting ~ kesip baryňan ýel*; *the ~ blows* warm maýýl şemal öwürýär; fair (contrary, head, adverse) ~ *ugurdaş (garşylykly) ýel*.

wind II [waɪnd] aýlaw, öwürüm; sargy; egrem; / (wound) aýlamak; egrelmek; sara(l)mak; çyrmaşmak; towla(n)mak; tow bermek; *she wound her arms round the child* ol çagany gujagyna dolady; *to ~ a watch* sagada tow bermek.

window [ˈwindou] penjire; *at the ~* penjiräniň önünde; *to look out of the ~* penjireden se retmek.

wine [wain] çakyr; ~ and dine hödür-kerem.

wing [wiŋ] ganat; / ganat ýaýmak, uçmak.

winter [ˈwintə] gyş; gyşky; güýzlük; / gyşlamak; gyşdan çykmak; gyşlatmak, gyşdan çykarmak; *a hard ~ agyr gyş*; *in ~ gyşda*.

wire [ˈwaɪə] sim; telegraf;

telegramma; / sim bilen daňmak; sim çekmek; telegramma ibermek; *I'll reply by ~* men telegramma arkaly jogap bererin; *send me a ~* maňa telegramma iberiň; ~ *hanger* sim asgyç.

wireless [ˈwaiəlis] simsiz; radio;/radiogramma ibermek; *a ~ phone* simsiz telefon; *by ~* radioda.

wisdom [ˈwɪzdəm] pähim, parasat, paýhas, akyly, danalyk.

wise [waɪz] akylyly, pähimli, paýhasly; parasatly, dana; belet, bilýän; ~ *after the event* akyly soňundan gelýär; *in no ~* asla.

wish [wɪʃ] isleg; islegli, islenýän zat; / islemek; isleg bildirmek, islegiň bolmak; *I ~ you happiness* size bagt arzuw edýärin; *to ~ smb. happy* New Year birini täze ýyly bilen gutlamak; *if you ~* isleseňiz.

with [wið] bilen, bile; -ly/-li; -dan/-den, sebäpli; garamazdan, -sa-da, / -se-de; *he came ~ his brother* ol dogany bilen geldi; *to write ~ a pen* ruçka bilen ýazmak; *a book ~ pictures* suratly kitap; ~ *smb. biri* bilen; ~ *pleasure* höwes bilen; ~ *care* emaý bilen.

within [wiˈðɪn] içinde, çäginde; dowamynda; -da/-de; ~ *a month (year)* bir ayyň (ýylyň) dowamynda; *to keep ~ the law* kanundan çykmazlyk; *the door opens from ~* gapy içinden açylýar.

without [wi'ðaut] -syz/-siz, -suz/-süz; -mazdan/-mezden, -man/-mân; daşardan; / daş tarap; ~ *friends* dostsuz; *to do ~ smth.* bir zatsyz oňmak; *things ~ us bize bagly bolmadyk zatlar*; ~ *taking leave hoşlaşman*; ~ *saying gürrüňsiz*; ~ *saying anything hiç zat diýmän.*

witness [ˈwɪtnɪs] şaýat; gözi bilen gören; subutnama, delil; şaýat bolmak, şaýatlyk etmek; görmek; görkezme bermek; tassyklamak; delil (subutnama) bolmak; *in ~ of smth.* bir zadyň subutnamasy hökmünde.

woke [wouk] past < wake.

woken [ˈwoukən] p.p. < wake.

woman [ˈwumən] aýal; aýal halky; *women's rights aýallaryň deňhukuklylygy*; ♠ *to play the ~ heleýlemek*; ~ *suffrage aýallaryň saýlamak hukugy.*

won [ˈwʌn] past we p.p. < win.

wonder [ˈwʌndə] geň (del, täsin, üýtgeşik) zat; / geň galmak; höwes bildirmek, gyzyklanmak, bilmek islemek; (*it is*) *no ~ (that) ... geň däl*; *what ~? geň galar ýaly näme bar?*; *to work ~s täsinlikler döretmek*; *why didn't he come I ~ ol näme üçin gelmedik?*

wood [wud] tokaý, daragtylyk; tagta, agaç; odun; *made of ~ agaçdan ýasalan.*

wooden [ˈwudn] agaç-(dan); tagta(dan); a ~ *head saň-*

sar kelle; ~ *horse ejir berme desgasy*; ~ *spoon ýaryşda iň soňky ýer*; ~ *ware agaç önümleri.*

wool [wul] ýüň; ýüň ýüplük; *ball of ~ ýüň ýüplük ýumagy*; ♠ *dyed in the ~ ýüplügi boýalan*; *made of ~ ýünden edilen.*

woolen [ˈwuln] ýüň, ýünden.

word [wə:d] söz; gep, gürrüň; käýinç; wada; *to say in few ~s gysgaça aýtmak*; *to tell in one's own ~s öz sözleriň bilen aýtmak*; *in a ~ mahlasy*; ~ *for ~ sözme-söz*; *to keep one's ~ sözüňde tapylymak*; *upon my ~ gara çynym.*

wore [wɔ:] past < wear.

work [wɜ:k] iş; zähmet; kär; eser; / işlemek, zähmet çekmek, hereket etmek; işletmek; *at ~ işde*; *in ~ işli*; *out of ~ işsiz*; *to get to ~ işe başlamak*; *dirty ~ haýynlyk*; a ~ *of art sungat eseri*; *good ~s sogap işler*; *to ~ out işläp düzmek*; *complete ~s ýyggyndylaryň doly toplumy*; a ~ *ing day iş günü.*

world [wɜ:ld] dünýä, älem, jahan; jemgyýet; *to bring into the ~ dünýä indermek*; *to come into the ~ dünýä inmek*; *the whole ~ bütün dünýä*; *all over the ~ bütün dünýäde.*

worm [wɜ:m] gurçuk; ýigrenji (nejis, pis) adam; a *poor ~ like him onuň ýaly pis mahluk*; *the ~ of conscience wyždan azaby.*

worn [wɜ:n] p.p. < wear.

worry [ˈwʌri] alada (ünji) etmək; birahatlandırmak; azar bermək; / alada, gəygy, ünji; *don't let that ~ you bu sizi birahat etmesin; don't ~ alada etməň.*

worse [wɜ:s] yamanrak, beter; ...dan/...den yaman; *he is ~ today bu gün onuň ýagdaýy beterräk; to go from bad to ~ gitdigiçe beterlemek; to have the ~ beterrine uçramak; ~ cannot happen mundan beteri ýokdur.*

worship [ˈwɜ:ʃɪp] sejde etme(k), tagzym etme(k); ybadat etme(k); uýmak; çakdanaşa söýmek; *place of ~ ybadathana; a man of great ~ çuňňur hormatlanýan adam; to win ~ şöhrat gazanmak.*

worst [wɜ:st] iň yaman, iň beter; *at (the) ~ iň erbet ýagdaýda; ♠ if the ~ comes to the ~ beterrinden beteri başa gelen-de.*

worth [wɜ:θ] baha, gymmat; mertebe; baýlyk; *to be ~ bahasy bolmak, degmek; what is it ~? munuň bahasy näçe?; it is ~ attention muňa üns bereniňe degýär; this play is ~ seeing bu oýny göreniňe degýär; it is not ~ taking the trouble alada edeniňe degenok.*

worthy [ˈwɜ:ði] mynasyp, laýyk; *~ of praise, ~ to be praised öwgä mynasyp.*

would [wud]: *he told us he ~ come at two ol bize ikide*

geljegini aýtdy; it ~ be better gowy bolardy; he ~ stand for hours watching the machine work ol sagatlap maşynynyň işleýşini synlap durardy; I warned you, but you ~ do it men size duýdurypdym, emma siz hötjetlik etdiňiz; I ~ like islärdim; ~ you help me, please maňa kömek etseňizle.

wound [wu:nd] ýara; şikes, zeper; /ýaralamak; ynjytmak.

wrap [ræp] dolamak, oramak, çolamak, düýrlemek; gurşamak, gallamak; *affair is ~ed in mystery bu iş syrly dolaga dolanan ýaly; ~ paper round it daşyna kagyz oraýyň; to ~ over üstüni örtmek; to ~ up bürenmek.*

wreck [rek] çakyşma; heläkçilik; gark bolma; heläkçilige uçran gäminiň galyndysy; harabaçylyk; /çakyş(dyr)mak, agdar(yl)mak; gark bolmak (etmek), batyrmak; syn(dyr)mak; bozmak; weýran etmek; *~er talaňçy; ~ mark gäminiň batan ýerini aňladýan alamat.*

wrist [rist] goşar, bilek; *~let bilezik, sagat bagy; ~ watch goşar sagady.*

write [rait] ýazmak; *to ~ a good hand owadan ýazmak; to ~ large (small, plain) uly (ownuk, düşnükli) ýazmak; to ~ an article makala ýazmak; to ~ down ýazyp bellemek; to ~ off hasapdan çykarmak; (bergini) geçmek; to ~ out göçürmek.*

writer [ˈraitə] ýazyjy; mürze; *the present ~ şu setirleri ýazýan.*

written [ˈritn] p.p. < write.

wrong [rɒŋ] ýalňyş, nädogry; ýaramaz; adalatsyz; çöwre; gurat däl; /nädogrulyk, säwlik, hata; ýamanlyk; adalatsyzlyk; /zelel ýetirmek; ýamanlyk etmek; adalatsyzlyk etmek; *the ~ side çöwre ýüzi; you are ~ siz ýalňyşýarsyňyz; my watch*

is ~ meniň sagadym ýalňyş işleýär; it is the ~ man bu ol diýilýän adam däl; at the ~ time biwagt; to do ~ säwlik etmek; to be ~ ýalňyşmak; what's ~ with it? munuň nämesi bolanok; something is ~ with the motor motora bir zad-a bolýar.

wrongdoing [rɒŋduɪŋ] bet iş.

wrote [rout] past < write.

X

Xerox [zerəks] kseroks.

X-mas [ˈkrɪsməs] Kristmas, Isa pygamberiň doglan günü.

X-ray [ˈeksˈrei] rentgen

şöhleleri; rentgen; / rentgen şöhlesine tutmak; ~ *therapy rentgen şöhleleri bilen bejermek; ~ picture rentgen suraty.*

Y

yard I [jɑ:d] howly; / *a school ~ mekdep howlusy; stock ~ mal howlusy.*

yard I [jɑ:d] ýard (914,4 mm); *by the ~ ýard ölçegi.*

year [jə:] ýyl; ýaş; *this ~ şu ýyl; ~ by ~ her ýyl; from ~ to ~, ~ after ~ ýyl geldigiçe; ~ in ~ out ýyl-ýyldan; arly ýyl; three ~s later üç ýyldan soň; once a ~ ýylda bir gezek; I am twenty ~s old men ýigrimi ýaşymda; Happy New Year! Täze ýylyňyz*

gutly bolsun!; ~s (and ~s) ago bir wagtlar; in ~s ýaşuly.

yearly [jə:li] ýyllyk; her ýyl, ýylda; ýylda bir gezek.

yellow [ˈjelou] sary; görüp, gysganç, şübheli.

yes [jes] hawa.

yesterday [ˈjestədi] dün; *~ morning dün ertir; the day before ~ öňňün.*

yet [jet] heniz, entek; *şu wagta çenli; eýýäm; has-da; onda-da; emma; ...sa-da /...se-*

-de; ... *garamazdan; not ready* ~ *heniz taýýar däl; is he in ~?* *ol eýýäm geldimi?; ~ he went the-re ol onda-da ol ýere gitdi; though strange ~ true geňem bolsa, hakykat; ~ more munda-da köp; need you go ~?* *siz eýýäm gitmelimi?; as ~ şu wagta çenli.*

young [jʌŋ] *ýaş; täze; tejribesiz; kiçi; the ~s ýaşlar; çagalar; a ~ man ýaş ýigit; ~ people ýaşlar; ~ blood ýaş nesil; ~ and old ýedi ýaşardan ýetmiş ýaşara.*

yourself [jɔ:'self] *degişli düşümlerde üýtgeýän ikinji ýöňkeme üçin "öz" sözi; have you hurt ~? (öz) bir ýeriňizi agyrtdyňyzmy?; how's ~? öz ýagdaýlaryňyz nähili?; you told me so ~ siziň özüňiz maňa şeýle diýdiňiz; you are not quite ~ today şu gün size bir zad-a bolýar.*

youth [ju:θ] *ýaşlyk, juwanlyk, ýigitlik; ýaşlar; juwanlar; yetginjek, ýigdekçe; the fountain of ~ ýaşlyk çeşmesi.*

Z

zero ['ziərou] *nol; hiç zat; above ~ noldan ýokary (maýyl); below ~ noldan aşak (sowuk).*

zinc [ziŋk] *sink; sinkden; / sinklemek; white ~ sink reňki.*

zipper ['zipə] *syrma.*

zone [zoun] *zolak, guşaklyk; etrap; / guşaklamak, gursamak; guşaklyklara bölmek; frigid ~ polýar guşaklyklar; temperate ~s aram guşaklyklar; ~ time ýerli wagt.*

zoo [zu:] *haýwanat bagy.*

At çalyşmalary

I [ai] men;	it [it] ol (<i>jansyz zatlar we haýwanlar üçin</i>);
you [ju:] sen, siz;	we [wi:] biz;
he [hi:] ol (<i>erkek adam üçin</i>);	they [ðei] olar.
she [ʃi:] ol (<i>aýal maşgala üçin</i>);	

At çalyşmalary ýeňiş we ýöneliş düşümde

me [mi:] meni, maňa;	it [it] ony, oňa (<i>jansyz zatlar we haýwanlar üçin</i>);
you [ju:] seni, saňa/sizi, size;	us [ʌs] bizi, bize;
him [him] ony, oňa (<i>erkek adam üçin</i>);	them [ðem] olary, olara.
her [hə:] ony, oňa (<i>aýal maşgala üçin</i>);	

Degişlilik çalyşmalarynyň doly däl görnüşleri (At çalyşmalary eýelik düşümde)

my [mai] meniň; öz;	its [its] onuň; öz; (zat we haýwanlar hakda)
your [jɔ:] seniň, siziň; öz;	our [ˈauə] biziň;
his [hiz] onuň; öz (<i>erkek adam barada</i>);	their [ðeə] olaryň, öz.
her [hə:] onuň, öz (<i>aýal maşgala barada</i>);	

Degişlilik çalyşmalarynyň doly görnüşi

mine [main] meniňki;	its [its] onuňky; (zat we haýwanlar hakda)
yours [jɔ:z] seniňki, siziňki;	ours [ˈauəz] biziňki;
his [hiz] onuňky (<i>erkek adam barada</i>);	theirs [ðeəz] olaryňky.
hers [hə:z] onuňky (<i>aýal maşgala barada</i>);	

Görkezme çalyşmalary

this [ðis] bu, şu;
that [ðæt] ol, şol, hol;

these [ði:z] bular, şular.
those [ðouz] olar.

Sorag sözleri

who [hu:] kim?
what [wɒt] näme?
which [wɪtʃ] haýsy?
why [wai] näme üçin?
when [wen] haçan?
where [wɛə] nire, nirä,
niredede, nireden?

whose [hu:z] kimiň?
how [hau] nähili, neneň?
how many [ˈhau,meni] näçe
sany?
how much [ˈhau,mʌtʃ] näçe?
how old [ˈhau,ould] näçe
ýaşynda?

Hepdäniň günleri

Sunday [ˈsʌndi] ýekşenbe.
Monday [ˈmʌndi] duşenbe.
Tuesday [ˈtʃu:zdi] sişenbe.
Wednesday [ˈwenzdi]
çarşenbe.

Thursday [ˈθə:zdi]
penşenbe.
Friday [ˈfraidi] anna, juma.
Saturday [ˈsætədi] şenbe.

Aý atlary

January [ˈdʒænjuəri] ýanwar.
February [ˈfebruəri] fewral.
March [mɑ:tʃ] mart.
April [ˈeiprəl] aprel.
May [mei] maý.
June [dʒu:n] iýun.

July [dʒu:ˈlai] iýul.
August [ˈɔ:gəst] awgust.
September [səpˈtembə] sentýabr.
October [ɒkˈtoubə] oktýabr.
November [nouˈvembə] noýabr.
December [diˈsembə] dekabrar.

Sanlar

Mukdar sanlar	Tertip sanlar
1 – one [wʌn]	1 st first [fə:st]
2 – two [tu:]	2 nd second [ˈsekənd]
3 – three [θri:]	3 rd third [θə:d]
4 – four [fɔ:]	4 th fourth [fɔ:θ]
5 – five [faiv]	5 th fifth [fifθ]
6 – six [siks]	6 th sixth [siksθ]
7 – seven [sevn]	7 th seventh [ˈsevnθ]
8 – eight [eit]	8 th eighth [eitθ]
9 – nine [nain]	9 th ninth [nainθ]
10 – ten [ten]	10 th tenth [tenθ]
11 – eleven [iˈlevn]	11 th eleventh [iˈlevnθ]
12 – twelve [twelv]	12 th twelfth [twelvθ]
13 – thirteen [ˈθə:ˈti:n]	13 th thirteenth [ˈθə:ˈti:nθ]
14 – fourteen [ˈfɔ:ˈti:n]	14 th fourteenth [ˈfɔ:ˈti:nθ]
15 – fifteen [ˈfifˈti:n]	15 th fifteenth [ˈfifˈti:nθ]
16 – sixteen [ˈsiksˈti:n]	16 th sixteenth [ˈsiksˈti:nθ]
17 – seventeen [ˈsevnˈti:n]	17 th seventeenth [ˈsevnˈti:nθ]
18 – eighteen [ˈeiˈti:n]	18 th eighteenth [ˈeiˈti:nθ]
19 – nineteen [ˈnainˈti:n]	19 th nineteenth [ˈnainˈti:nθ]
20 – twenty [ˈtwenti]	20 th twentieth [ˈtwenti:θ]
21 – twenty-one [ˈtwentiˈwʌn]	21 st twenty-first [ˈtwentiˈfə:st]
30 – thirty [ˈθə:ti]	30 th thirtieth [ˈθə:ti:θ]
31 – thirty-one [ˈθə:tiˈwʌn]	31 thirty-first [ˈθə:tiˈfə:st]
40 – forty [ˈfɔ:ti]	40 th fortieth [ˈfɔ:ti:θ]
41 – forty-one [ˈfɔ:tiˈwʌn]	41 st forty-first [ˈfɔ:tiˈfə:st]
50 – fifty [ˈfifti]	50 th fiftieth [ˈfifti:θ]
51 – fifty-one [ˈfiftiˈwʌn]	51 st fifty-first [ˈfiftiˈfə:st]

60 – sixty ['sɪksti]
 61 – sixty-one ['sɪksti'wʌn]
 70 – seventy ['sevnti]
 71 – seventy-one ['sevnti'wʌn]
 80 – eighty ['eɪti]
 81 – eighty-one ['eɪti'wʌn]
 90 – ninety ['naɪnti]
 99 – ninety nine ['naɪnti'nain]

100 – one hundred
 ['wʌn'hʌndrəd]
 121 – one hundred and
 twenty one
 ['wʌn'hʌndrədən'twenti'wʌn]

200 – two hundred
 ['tu:'hʌndrəd]
 300 – three hundred
 ['θri:'hʌndrəd]
 400 – four hundred
 ['fɔ:'hʌndrəd]
 500 – five hundred
 ['faɪv'hʌndrəd]
 600 – six hundred
 ['sɪks'hʌndrəd]
 700 – seven hundred
 ['sevn'hʌndrəd]
 800 – eight hundred
 ['eɪt'hʌndrəd]
 900 – nine hundred
 ['naɪn'hʌndrəd]

999 – nine hundred and
 ninety-nine
 ['naɪn'hʌndrədən'nainti'nain]

1000 – one thousand
 ['wʌn'θauz(ə)nd]

60th sixtieth ['sɪksti:θ]
 61st sixty-first ['sɪksti'fə:st]
 70th seventieth ['sevnti:θ]
 71st seventy-first ['sevnti'fə:st]
 80th eightieth ['eɪti:θ]
 81st eighty-first ['eɪti'fə:st]
 90th ninetieth ['naɪnti:θ]
 99th ninety ninth ['naɪnti'nainθ]

100th one hundredth
 ['wʌn'hʌndrədθ]
 121 one hundred and twen-
 ty first
 ['wʌn'hʌndrədən'twenti'fə:st]

200th two hundredth
 ['tu:'hʌndrədθ]
 300th three hundredth
 ['θri:'hʌndrədθ]
 400th four hundredth
 ['fɔ:'hʌndrədθ]
 500th five hundredth
 ['faɪv'hʌndrədθ]
 600th six hundredth
 ['sɪks'hʌndrədθ]
 700th seven hundredth
 ['sevn'hʌndrədθ]
 800th eight hundredth
 ['eɪt'hʌndrədθ]
 900th nine hundredth
 ['naɪn'hʌndrədθ]

999th nine hundred and ni-
 nety-ninth
 ['naɪn'hʌndrədən'nainti'nainθ]

1000th thousandth
 [θauz(ə)ndθ]

1001 – one thousand and one	1001 st one thousand and first
1121 – one thousand one hundred and twenty one	1121 st one thousand one hundred and twenty first
1.000.000 – one million [ˈwʌnˈmɪljən]	1000000 th one millionth [ˈwʌnˈmɪljənθ]

B e l l i k

Adatça, Britan iňlis dilinde goşma sanlarda ýüzlükler bilen onluklaryň arasynda, onluklar bolmasa, ýüzlükler bilen birlikleriň arasynda, ýüzlüklerem bolmasa, münlükler bilen birlikleriň arasynda «**and**» baglaýjysy ulanylýar: ***two hundred and thirty two***. Amerikan iňlis dilinde bolsa, «**and**» ulanylmaýar: ***two hundred thirty two***.

Ýyl aňladylyşy

Ýyl aňladýan sanlar iki san-iki san bölünip, aýry-aýry aýdylýar.

1985 nineteen eighty-five.
2003 twenty-oh-three.

1903 nineteen-oh-three.
1900 nineteen-oh-oh.

Hasap amallary

Six can be divided by two and three – alty ikä we üçe bölünýär.

Three twos make six – üç ikimiz alty bolýar.

Two and three make five – ikä üçi goşsaň, bäş bolýar.

Six subtracted by two make four – altydan ikini aýyrsaň, dört galýar.

Ýaşyň aýdylyşy

He is forty-six (he's 46 years old) – ol kyrk alty ýaşynda.

She's in her sixties (she is between 60 and 69 years old) – ol aýal yetmişin onunda .

Wagt aňladylyşy

We left at two twenty-five (25 minutes after two) – biz iki ýigrimi başde (üçden 25 minut işlände) gitdik.

Ölçeg aňladylyşy

This shirt is a thirty-eight (size 38) – bu köýnegiň ölçegi otuz sekiz.

Bahalaryň aýdylyşy

It costs eight seventy-five (\$ 8.75 ýa-da 8 dollars 75 cents).
Munuň bahasy sekiz dollar yetmiş baş sent.

Temperaturanyň aňladylyşy

The temperature fell to minus fourteen (- 14) degrees – howanyň temperaturasy minus 14 gradusa çenli aşak düşdi.

Oýun hasabynyň aňladylyşy

He won the first set six-three – ol birinji tapgyry alty-üç hasaby bilen utdy.

Ölçeg birlikleri

Uzynlyk ölçegleri

1 inch [inç] = 2,54 cm.

1 foot [fu:t] = $\frac{1}{3}$ yard = 12 inch = 30,48 cm.

1 yard [ja:d] = 35,9 inch = 3 foot = 91,4 cm.

1 mile [mail] = 1. gury ýer mili = 1609 m = 1,6 km.

2. Deňiz mili / geografik mil = 1853 m = 1,8 km.

1 cm = 0.39 inch.

1 m = 39,4 inch = 3,28 foot = 1,09 yard = 100 cm.

1 km = 1094 yard = 0,6 mile = 1000 metr.

Agram ölçegleri

1 ounce [aun(t)s] = 28,3 g.

1 pound [paund] = 16 ounce = funt; öň gyzyl-kümüş çekmek üçin ulanylan funt = 373,2 g; häzirki zaman agram birligi hökmünde = 453,6 g = 0,45 kg.

1 g = 0,035 ounce.

1 kg = 2,2 pound = 1000 g.

1 tonne [tʌn] = 2204,6 pound = 1000 kg.

Suwuk jisimleriň göwrüm ölçegleri

1 pint [pint] = 0,568 l (Angl.); 0,473 l (ABŞ).

1 gallon [ˈgælən] = 8 pint = 4,54 l (Angl.); 3,78 l (ABŞ).

1 litre [ˈli:tə] = 1,76 pint = 0,22 gal.

Meydan ölçegi

1 acre [ˈeikə] = 0,4 hectare = 4000 kwadrat metr.

1 hectare [ˈhektə/ˈhektə:] = 2,47 acre = 10000 kwadrat metr.

Temperatura ölçegleriniň tapawudy

	Farengeýt ölçegi	Selsiý ölçegi
Gaýnama nokady	212	100
Doňma nokady	32	0
Absolýut nol temperaturasy	-459,67	-273,15

Farengeýt ölçeginden Selsiý ölçegine geçmek üçin, berlen sandan 32-ni aýryp, dokuzdan başe köpeltmeli.

Selsiý ölçeginden Farengeýt ölçegine geçmek üçin, berlen sany dokuzdan başe köpeldip, 32-ni goşmaly.

Sözlükde ulanylan nädogry işlikleriň sanawy

awake [ə'weik] (awoke; awoken)
bear [beə] (bore; born, borne)
beat [bi:t] (beat; beat, beaten)
become [bi'kʌm] (became; become)
begin [bi'gin] (began; begun)
bend [bend] (bent)
bind [baind] (bound)
bite [bait] (bit; bit, bitten)
bleed [bli:d] (bled)
blow [blou] (blew; blown)
break [breik] (broke; broken)
breed [bri:d] (bred)
bring [brɪŋ] (brought)
build [bild] (built)
burn [bə:n] (burnt, burned)
buy [bai] (bought)
can [kæn, kən, kn] (could)
catch [kætʃ] (caught)
choose [tʃu:z] (chose; chosen)
come [kʌm] (came; come)
cost [kɒst] (cost)
cut [kʌt] (cut)
dig [dig] (dug)
do [du:] (did; done)
draw [drɔ:] (drew; drawn)
dream [dri:m] (dreamt, dreamed)

drink [drɪŋk] (drank; drunk)
drive [draiv] (drove; driven)
eat [i:t] (ate; eaten)
fall [fɔ:l] (fell; fallen)
feed [fi:d] (fed)
feel [fi:l] (felt)
fight [fait] (fought)
find [faɪnd] (found)
fly [flai] (flew; flown)
forget [fə'get] (forgot; forgotten)
forgive [fə'gɪv] (forgave; forgiven)
freeze [fri:z] (froze; frozen)
get [get] (got)
give [gɪv] (gave; given)
go [gou] (went; gone)
grow [grou] (grew; grown)
hang [hæŋ] (hung)
have [hæv] (had)
hide [haɪd] (hid; hidden)
hit [hit] (hit)
hold [hould] (held)
keep [ki:p] (kept)
know [nou] (knew; known)
lay [lei] (laid)
lead [li:d] (lead)
lean [li:n] (leaned, leant)
learn [lɜ:n] (learned, learnt)
leave [li:v] (left)

lend [lend] (lent)	speak [spi:k] (spoke; spoken)
let [let] (let)	spend [spend] (spent)
lie [lai] (lay; lain)	spoil [spɔil] (spoilt, spoiled)
light [lait] (lit)	spread [spred] (spread)
lose [lu:z] (lost)	spring [sprɪŋ] (sprang; sprung)
make [meik] (made)	stand [stænd] (stood)
may [mei] (might)	steal [sti:l] (stole; stolen)
mean [mi:n] (meant)	stick [stik] (stuck)
meet [mi:t] (met)	swear [swɛə] (swore; sworn)
pay [pei] (paid)	sweep [swi:p] (swept)
put [put] (put)	swell [swel] (swelled; swelled, swollen)
read [ri:d] (read [red])	swim [swim] (swam; swum)
ride [raid] (rode; ridden)	swing [swɪŋ] (swung)
ring [rɪŋ] (rang; rung)	take [teik] (took; taken)
run [rʌn] (ran; run)	teach [ti:tʃ] (taught)
say [sei] (said)	tear [tiə] (tore; torn)
see [si:] (saw; seen)	tell [tel] (told)
sell [sel] (sold)	think [θɪŋk] (thought)
send [send] (sent)	throw [θrou] (threw; thrown)
set [set] (set)	understand [ˌʌndə'stænd] (understood)
sew [sou] (sewed; sewn, sewed)	undo [ˈʌn'du:] (undid; undone)
shake [ʃeik] (shook; shaken)	wake [weik] (woke; woken)
shine [ʃain] (shone)	wear [wɛə] (wore; worn)
shoot [ʃu:t] (shot)	win [win] (won)
show [ʃou] (showed; shown, showed)	write [rait] (wrote; written)
shut [ʃʌt] (shut)	
sing [sɪŋ] (sang; sung)	
sink [sɪŋk] (sank; sunk)	
sit [sit] (sat)	
sleep [sli:p] (slept)	
smell [smel] (smelt, smelled)	

Ýer-ýurt atlary

Abu Dhabi [ə'bu:'da:bi]

Abu Dabi

Addis Ababa ['ædis'æbəbə]

Addis-Abeba

Adriatic Sea [,eidri'ætik'si:]

Adriatik deňzi

Afghanistan [æf'gænistæn]

Owganystan

Africa ['æfrikə] Afrika

Albania [æl'beinjə] Albaniýa

Algeria [æl'dʒiəriə] Alžir

Alma-Aty ['ɑ:lməə'ti:]

Alma Aty

America [ə'merikə]

Amerika

Amsterdam ['æmstə'dæm]

Amsterdam

Amudarya [ə'mu:də'rja:]

Amyderya

Angola [æŋ'goulə] Angola

Ankara ['æŋkərə] Ankara

Antarctic Continent

[ænt'ɑ:ktik'kɒntinənt]

Antarktida

Antarctic Region

[ænt'ɑ:ktik'ri:ʤən]

Antarktika

Arabia [ə'reibjə] Arabystan

ýarym adasy

Arabian Sea [ə'reibjən'si:]

Arap deňzi

Aral Sea ['ɑ:rəl'si:] Aral

deňzi

Ararat ['ærəræt] Ararat

dagy

Arctic Ocean ['ɑ:ktik'ouʃən]

Demirgazyk Buzly okean

Arctic Region ['ɑ:ktik'ri:ʤən]

Arktika

Argentina [ˌɑ:ʤən'ti:nə]

Argentina

Armenia [ɑ:'mi:njə]

Ermenistan

Ashgabad [ˌæʃgə'ba:d]

Aşgabat

Asia ['eɪʃə] Aziýa

Asia Minor ['eɪʃə'maɪnə]

Kiçi Aziýa

Astrakhan [ˌæstrə'kæn]

Astrahan

Athens ['æθinz] Afina

Atlantic Ocean

[ət'læntik'ouʃən] Atlantik

okean

Australia [ɒs'treɪljə]

Awstraliýa

Austria ['ɔstriə] Awstriýa

Azerbaijan [ˌæzəbaɪ'dʒɑ:n]

Azerbaýjan

Azof, Sea of ['si:əv'ɑ:zɒf] =

Azov, Sea of ['si:əv'ɑ:zɒv]

Azow deňzi

Bab el Mandeb

['bæbel'mændeb] Bab-el-

Mandeb bogazy

Bag(h)dad [bæg'dæd]

Bagdat

Bahrain, Bahrein [bə'rein]

Bahreýn

Baikal [baɪ'ka:l] Baýkal köli

Baku [bʌ'ku:] Baku

Balkan Peninsula

['bɔ:lkənpɪ'nɪnsjələ] Balkan

ýarym adasy

Baltic Sea ['bɔ:ltɪk'si:]
 Baltika deñzi
Bangladesh ['bæŋglə'deʃ]
 Bangladeş
Barents Sea ['bɑ:rənts'si:]
 Barens deñzi
Basra ['bæzrə] Basra
Beirut [bei'ru:t] Beyrut
Belgium ['beldʒəm] Belgiya
Bering Sea ['berɪŋ'si:]
 Berin deñzi
Bering Strait ['berɪŋ'streɪt]
 Berin bogazy
Berlin [bə'lin] Berlin
Black Sea ['blæk'si:] Gara
 deñiz
Bokhara [bou'kɑ:rə] =
Bukhara [bu'kɑ:rə]
Bolivia [bə'livɪə] Boliwiya
Bombay [bɒm'bei] Bombey
Bonn ['bɒn] Bonn
Bosporus ['bɒspərəs]
 Bosfor bogazy
Brasilia [brə'zɪliə] Braziliya
Brazil [brə'zɪl] Braziliya
 (ýurt)
Britain ['brɪtɪn] = **Great**
Britain
Brussels ['brʌslz] Brüssel
Bucharest [ˌbju:kə'rest]
 Buharest
Bukhara [bu'kɑ:rə] Buhara
Bulgaria [bʌl'gɛəriə]
 Bolgariya
Belarus [ˌbælou'rus]
 Belarus

Cairo ['kaɪərou] Kair
California [ˌkæli'fɔ:njə]

Kaliforniya
Cambridge ['keɪmbrɪdʒ]
 Kembrij
Canada ['kænədə] Kanada
Caribbean (Sea)
 [ˌkæri'bi(:)ən('si:)] Karib
 deñzi
Chile ['tʃɪli] Çili
China ['tʃaɪnə] Hytay; Chi-
 nese People's Republic – Hy-
 tay Halk Respublikasy
Copenhagen [ˌkoupn'heɪɡən]
 Kopengagen
Crimea, the [kraɪ'miə]
 Krym
Cuba ['kju:bə] Kuba
Cyprus ['saɪprəs] Kipr

Damascus [də'mɑ:skəs]
 Damask
Danube ['dænjʊ:b] Dunaý
 (derýasy)
Dardanelles [ˌdɑ:də'nelz]
 Dardanel bogazy
Denmark ['denmɑ:k]
 Daniya
Dublin ['dʌblɪn] Dublin.
Dushambe [dʒu:'ʃɑ:mbə]
 Duşenbe

Edinburgh ['edɪnbərə]
 Edinburg
Egypt ['i:ɟɪpt] Müsür
Elbrus, Elbruz [el'bru:z]
 Elbrus (dagý)
England ['ɪŋɡlənd] Angliya
English Channel ['ɪŋɡlɪʃ,tʃænl]
 La-Manş bogazy

Estonia [es'tounjə] Estoniýa
Ethiopia [ˌi:θi'oupjə] Hebe-
 şistan
Europe ['juərəp] Ýewropa
Finland ['finlənd] Finlyan-
 diýa
France [frɑ:ns] Fransiýa
Geneva [dʒi'ni:və] Ženewa
Georgia I ['dʒɑ:dʒjə] Jorjiýa
 (ABŞ-da ştat ady)
Georgia II ['dʒɑ:dʒjə] Gür-
 jüstan
Germany ['dʒə:məni] Germa-
 niýa
Gibraltar [dʒi'brɔ:ltə]
 Gibraltar bogazy
Great Britain ['greit'britn]
 Beýik Britaniýa
Greece [gri:s] Gresiýa
Greenland ['gri:nlænd]
 Grinlandiýa

Hague, the [heig] Gaaga
Hanoi [hæ'noi] Hanoý
Havana [hə'vænə] Gawana
Helsinki ['helsiŋki]
 Helsinki
Herat [he'ræt] Hyrat
Himalaya(s), the
 [ˌhimə'leɪə(z)] Gimalay
 (daglary)
Hindu Kush ['hindu:'ku:f]
 Hindiguş (daglary)
Hiroshima [ˌhiro'ʃimə] Hi-
 rosima
Holland ['hɒlənd] Gollan-
 diýa
Hong Kong [hɒŋ'kɒŋ] Gon-

kong
Hungary ['hʌŋgəri] Wen-
 griýa

Iceland ['aɪslænd] Islandiýa
India ['indjə] Hindistan
Indian Ocean ['indjən'ouʃən]
 Hind okeany
Indonesia [ˌindou'ni:zjə]
 Indoneziýa
Iran [i'rɑ:n] Eýran
Iraq [i'ra:k] Yrak
Ireland ['aɪələnd] Irlandiýa
Israel ['ɪzreɪl] Ysraýyl
Istanbul [ˌɪstæn'bu:l] Stam-
 bul
Italy ['ɪtəli] Italiýa

Jakarta [dʒə'kɑ:tə] Jakarta
Japan [dʒə'pæn] Ýaponiýa
Jerusalem [dʒə'ru:sələm]
 Ýerussalim
Jidda ['dʒɪdə] Jidda
Jordan ['dʒɔ:dn] Ýordaniýa

Kabul ['kɑ:bl] Kabul
Karachi [kə'ra:tʃi] Karaçi
Kashmir [kæʃ'miə] Kaşmir
Kazakhstan [ˌkɑ:zɑ:hˌstɑ:n]
 Gazagystan
Kiev ['ki:jef] Kiýew
Kyrg(h)yzstan [kir'gizstɑ:n]
 Gyrgyzstan
Kishinev [ˌkiʃi'njɔ:f]
 Kişinýow
Korea [kə'riə] Koreýa
Kuwait [ku'weit] Kuweýt
Laos [lauz] Laos

Latvia [ˈlætviə] Latwiya
Lebanon [ˈlebənən] Liwan
Leipzig [ˈlaipzig] Leýpsig
Liberia [laiˈbiəriə] Liberiya
Libia [ˈlibiə] = **Libya** [ˈlibiə]
 Liwiya
Lisbon [ˈlizbən] Lissabon
Lithuania [ˌliθu(:)ˈeinjə]
 Litwa
Liverpool [ˈlivəpu:l] Liwerpul
London [ˈlʌndən] London
Los Angeles [lɒsˈændʒili:z]
 Los Anželes
Luxemburg [ˈlʌksəmbə:g]
 Lýuksemburg

Macedonia [ˌmækiˈdɒnjə]
 Makedoniya
Madagascar [ˌmædəˈgæskə]
 Madagaskar
Madras [məˈdrɑ:s] Madras
Madrid [məˈdrid] Madrid
Malaysia [məˈleiziə] Malaýziya
Manhattan [mænˈhætən]
 Mänhäten
Marmara (Marmora), Sea of [ˈsi:əvˈmɑ:mərə] Mermer deñzi
Mecca [ˈmekə] Mekke
Medina [meˈdi:nə] Medine
Mediterranean Sea
 [ˌmeditəˈreinjənˈsi:] Ortaýer deñzi
Mesopotamia [ˌmesəpəˈteimjə]
 Mesopotamiya
Mexico [ˈmeksikou] Meksiko
Mexico (City) [ˈmeksikou(ˈsiti)]

Mehiko
Milan [miˈlæn] Milan
Minsk [minsk] Minsk
Mississippi [ˌmisiˈsipi] Missisipi
Missouri [miˈzuəri] Missouri
Moldova [mɒlˈdouvə] Moldowa
Mongolia [mɒŋˈgouljə] Mongoliya
Morocco [məˈrokou] Morokko
Moscow [ˈmoskou] Moskwa
Munich [ˈmju:nik] Münhen

Nagasaki [ˌnægəˈsɑ:ki] Nagasaki
Nairobi [ˌnaiəˈroubi] Naýrobi
Naples [ˈneiplz] Neapol
Nepal [niˈpɔ:l] Nepal
Netherlands [ˈneðəlændz]
 Niderlandlar
Neva [ˈneivə] Newa derýasy
New York [ˈnju:ˈjɔ:k] Nýu Ýork
New Zealand [nju:ˈzi:lənd]
 Täze Zelandiya
Nicaragua [ˌnikəˈræɡjuə]
 Nikaragua
Niger [ˈnaidʒə] Niger
Nigeria [naiˈdʒiəriə]
 Nigeriya
Nile [nail] Nil (derýasy)
North Korea [ˈnɔ:θkəˈriə]
 Demirgazyk Koreya
North Pole [ˈnɔ:θˈpoul] Demirgazyk Polýus
Norway [ˈnɔ:wei] Norwegiya

Nuremberg, Nürnberg
[ˈnjuərəmbə:g, ˈnju:rnberh]
Nürnberg

Oceania [ˌouʃiˈeinjə] Okea-
niya

Oder [ˈoudə] Oder (derýasy)

Odessa [ouˈdesə] Odessa

Oslo [ˈɔzlou] Oslo

Ottawa [ˈɔtəwə] Ottawa

Oxford [ˈɔksfəd] Oksford

Pacific Ocean [pəˈsifikˈouʃən]
Ýuwaş okean

Pakistan [ˌpɑ:kisˈtɑ:n] Pa-
kistan

Palestine [ˈpælistain] Pales-
tina

Pamirs, the [pəˈmiəz] Pamir
daglary

Panama [ˌpænəˈmɑ:] Pana-
ma

Paraguay [ˈpærəgwai] Parag-
way

Paris [ˈpæris] Pariž

Peking [piˈkiŋ] Pekin

Persian Gulf [ˈpə:ʃənˈɡʌlf]
Pars aýlagy

Peru [pəˈru:] Peru

Poland [ˈpoulənd] Polşa

Portugal [ˈpɔ:tjugəl] Portu-
galiya

Prague [prɑ:g] Praga

Qatar [ˈkɑ:tə] Katar

Reykjavik [ˈreikjævi:k]
Reýkýawik

Riga [ˈri:gə] Riga

Rio de Janeiro

[ˈri:oudədʒəˈniərou] Rio-de-

Žaneýro

Romania [rɔˈmeinjə] =
R(o)umania.

Rome [roum] Rim

R(o)umania [ruˈmeinjə]
Rumyniya

Russia [rʌʃə] Orusýet

Sahara [səˈhɑ:rə] Sahara
çöllügi

Saigon [saiˈgɔn] Saýgon

Sakhalin [ˌsækəˈli:n] Saha-
lin

Saudi Arabia [ˈsaudiəˈreibjə]
Saud Arabystany

Scotland [ˈskɒtlənd] Şotland-
diya

Seoul [səul] Seul

Serbia [ˈsə:bjə] Serbistan

Shanghai [ʃæŋˈhai] Şanhaý

Siberia [saiˈbiəriə] Sibir

Singapore [ˌsingəˈpɔ:] Sin-
gapur

Sofia [ˈsouʃjə] Sofiya

Somalia [souˈmɑ:liə] Somali

South Korea [ˈsauθkəˈriə]
Günorta Koreya

South Pole [ˈsauθˈpoul]
Günorta polýus

Spain [spein] Ispaniya

Stockholm [ˈstɒkhoum]
Stokgolm

Sudan, the [suˈdɑ:n]

Sudan

Suez Canal [ˈsu:izkəˈnæl]
Sues kanaly

Sweden [ˈswi:dn] Şwesiya

Switzerland [ˈswitsəlænd]
Şweýsariya

Sydney [ˈsidni] Sidneý
Syrdarya [ˈsirda:rˈja:] Syr derya
Syria [ˈsiria] Siriýa
Tabriz [təˈbri:z] Töwriz
Ta(d)jikistan
 [tɑ:ˌdʒikiˈstɑ:n] Täjigistan
Taiwan [taiˈwæn] Taýwan
Tallin(n) [ˈtɑ:lin] Tallin
Tanzania [ˌtænzəˈniʒə] Tan-zaniýa
 Tashkent [tæʃˈkent] Daşkent
Tbilisi [tbiˈli:si] Tbilisi
Teh(e)ran [tiəˈrɑ:n] Tähran
Tel Aviv [ˈteləˈvi:v] Tel-Awiw
Thailand [ˈtailænd] Taýland
Thames [temz] Temza der-ýasy
Thibet = Tibet [tiˈbet] Tibet
Tien Shan [tiˈenˈʃɑ:n]
 Týan-Şan daglary
Tigris [ˈtaigris] Tigr derya-sy
Tirana [tiˈrɑ:nə] Tirana
Tokyo [ˈtoukjou] Tokio
Tripoli [ˈtripəli] Tripoli
Tunis [ˈtju:nis] Tunis
Turkey [ˈtə:ki] Türkiýe
Turkmenistan [ˌtə:kmeniˈstɑ:n]
 Türkmenistan

Uganda [ju:ˈgændə] Uganda
Ukraine, the [ju:ˈkrein]
 Ukraina
Ulan Bator [ˈu:lɑ:nˈbɑ:tə]
 Ulan-Bator
United Arab Emirates [ju:ˈnaitidˈærəbeˈmiærits]
 Birleşen Arap Emirligi
United Kingdom of Great

Britain and Northern
Ireland [ju:ˈnaitidˈkiŋdə-məvˈgreitˈbritnənˈnɔ:ðənˈaia
 lænd] Beýik Britaniýanyň
 we Demirgazyk Irlandiýa-nyň
 Birleşen Korollygy
United States of America
 [ju:ˈnaitidˈsteitsəvəˈmerikə]
 Amerikanyň Birleşen Ştat-lary
Urals, the [ˈjuərəlz] Ural
 daglary
Uruguay [ˈurugwai] Urug-way
Uzbekistan [ˌuzbekiˈstɑ:n]
 Özbekistan

Vatican [ˈvætikən] Watikan
Venezuela [ˌvenəˈzweilə]
 Wenesuela
Vienna [viˈenə] Wena
Vietnam [ˈvjetˈnɑ:m]
 Wýetnam
Vilnius, Vilnyus [ˈvilniəs]
 Wilnýus
Volga [ˈvolgə] Wolga der-ýasy

Wales [weilz] Wels
Warsaw [ˈwɔ:sɔ:] Wařawa
Washington [ˈwɔʃɪŋtən]
 Waşington

Yalta [ˈjæltə] Ýalta
Yemen [ˈjemən] Ýemen
Yerevan [ˌjereˈvɑ:n] Ýere-wan

Zambia [ˈzæmbiə] Zambiyá
Zurich [ˈzjuærɪk] Sürih

1. **W. K. Müller** «English-Russian dictionary»; Moscow, Russian Language Publishers 1977.
2. Oxford English-Turkish and Turkish-English Dictionary, 75000 entries, 1988.
3. Practical English Dictionary. Holland Enterprises ltd., London. Printed in Cuba.
4. **Nicholas Horsburgh** «Vikas English Junior Dictionary». Consulting editor: David Horsburgh Madhuban Educational Books. Printed at NEW PRINTINDIA PVT LTD Sahibabad, U.P. (India).
5. **В. Д. Аракин, Г. М. Уайзер, С. К. Фоломкина** «Словарь наиболее употребительных слов английского языка» 3250 слов. Под общей редакцией И. В. Рахманова, издание 4-е, стереотипное; Москва «Русский язык»-1984.
6. **A. Gurbanov, L. Gurbanova, F. Nurgeldiyeva** «İnlis dili, 9». Ashabat 2007.
7. **A. Gurbanov, L. Gurbanowa, A. Myradov** «İnlis dili», Aşgabat.- 2006.
8. **O.O.Soltanova, G.L.Sariyeva** «English, 6» . Ashgabat 2001.
9. **A. G. Gurbanov, E. Agamyradova** «English, 5» Ashgabat, 2008.
10. **D. G. Plaksin, G. D. Bayramov, N. S. Bayramov** «English, 4» Ashgabat, 2009.

Mekdep kitaphanasy

Dörtguly Baýsähedow

İNLISÇE-TÜRKMENÇE SÖZLÜK

Redaktor	<i>O. Pirnepesowa</i>
Surat redaktory	<i>G. Orazmyradow</i>
Teh. redaktory	<i>O. Nurýagdyýewa</i>
Neşir üçin jogapkär	<i>A. Babalyýewa</i>

Ýygnamaga berildi 3.11.2008. Çap etmäge rugsat edildi 03.11.2009.
Möçberi 60x90 1/16. Ofset kagyzy. Mekdep garniturasy. Ofset çap
ediliş usuly. Şertli çap listi 12,0. Şertli reňkli ottiski 24,28. Hasap-
neşir listi 12,32. Çap listi 12,0. Sargyt 2777. Sany 25000.

Türkmen döwlet neşirýat gullugy.
744004. Aşgabat, 1995-nji köçe, 20.

Türkmen döwlet neşirýat gullugynyň Lebap welaýat çaphanasy.
746100. Türkmenabat ş., Bitarap Türkmenistan köçesi, 105